

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU DO ROKU 2030

Praha, 2025

Schválena usnesením vlády č. 417 ze dne 11. června 2025.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	3
2.	AKTUÁLNÍ SITUACE V OBLASTI ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	6
3.	IDENTIFIKOVANÉ PROBLEMATICKÉ OBLASTI.....	8
4.	GLOBÁLNÍ CÍL KONCEPCE	12
5.	STRATEGICKÉ A SPECIFICKÉ CÍLE KONCEPCE	12
6.	IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA KONCEPCE.....	20
7.	FINANCOVÁNÍ KONCEPCE	21
8.	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ NAPLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE	21
	PŘÍLOHA 1 – AKTUÁLNÍ STAV ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČR	23
	PŘÍLOHA 2 – VYHODNOCENÍ KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU DO ROKU 2023	92
	PŘÍLOHA 3 – DALŠÍ RELEVANTNÍ NÁRODNÍ MATERIÁLY ZASAHUJÍCÍ DO OBLASTI ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	136
	SEZNAM ZKRATEK	140

1. ÚVOD

Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2030 (dále jen „Koncepce“) byla zpracována na základě usnesení vlády České republiky vlády č. 325 ze dne 23. května 2018 ve znění usnesení vlády č. 359 ze dne 3. května 2022 a navazuje na Koncepci boje proti organizovanému zločinu do roku 2023¹, její Akční plány a předcházející obdobné materiály.

Současný text ve velké míře vychází z předchozí Koncepce, která se i se svými Akčními plány osvědčila jako vhodný půdorys pro dlouhodobě ukotvení boje proti organizovanému zločinu v prostředí ČR, který zároveň respektuje požadavky stanovené Metodikou přípravy veřejných strategií.² První část textu obsahuje zkrácené shrnutí současného stavu problematiky organizovaného zločinu. Po něm následuje identifikace hlavních problematických oblastí, které jsou dále tímto textem řešeny ve struktuře globálního cíle a navazujících strategických a specifických cílů. Koncepce má celkem 6 strategických cílů (označených písmeny A–F) a 24 specifických cílů (označených kombinací písmen a čísel – např. B2). Nově jsou ve struktuře Koncepce zahrnuty také cíle průběžné, které jsou blíže popsány v dalších kapitolách. Oproti předchozí Koncepci je také intervenční logika jednotlivých cílů přesunuta k definici problematických oblastí a nemá již vlastní kapitolu.

I s ohledem na skutečnost, že v oblasti boje proti organizovanému zločinu bylo v minulých letech již mnoho dosaženo, zaměřují se některé cíle Koncepce také na udržení, pokračování a rozvoj již probíhajících aktivit. V závěrečné části dokumentu je nastíněna implementační struktura Koncepce, rizika ohrožující její naplnění a informace k financování jednotlivých opatření. Podrobný popis současného stavu organizovaného zločinu je součástí Přílohy 1. Podrobné vyhodnocení předchozí Koncepce je součástí Přílohy 2.

I nadále pokračuje realizace Koncepce prostřednictvím dvouletých Akčních plánů. Během šestiletého období platnosti Koncepce budou realizovány celkem tři Akční plány pro období let 2025–2026, 2027–2028 a 2029–2030. První Akční plán vznikl spolu s touto Koncepcí a je předkládán společně s ní.

Boj proti organizovanému zločinu spadá podle kompetenčního zákona do gesce Ministerstva vnitra a na jeho aktivním potírání se podílejí zejména orgány činné v trestním řízení. Do boje proti organizovanému zločinu se tak v různé míře zapojují i další ministerstva, jejich podřízené složky a další státní orgány, zejména Ministerstvo financí (Finanční správa ČR, Celní správa ČR, Finanční analytický úřad), Ministerstvo spravedlnosti (zejména v oblasti trestněprávní legislativy, mezinárodních smluv a boje proti korupci), Úřad vlády ČR (oblast drogové problematiky) a Ministerstvo životního prostředí (kriminalita páchaná proti životnímu prostředí).

Významná role v boji proti organizovanému zločinu připadá Policii ČR, v jejímž rámci se touto problematikou zabývají zejména Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování, Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování a Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě. Mnohé případy jsou řešeny také v rámci jednotlivých krajských ředitelství policie službou kriminální policie a vyšetřování. Důležitou roli v této oblasti hrají i zpravodajské služby, které na problematice participují v rámci své působnosti

---

1 <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-organizovanemu-zlocinu-do-roku-2023.aspx>

2 <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/portal-strategicke-prace-v-ceske-republice/nastroje-a-metodicka-podpora/vystupy-projektu>

a předávají v souladu s ustanovením § 8 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. Policii ČR poznatky k případnému rozpracování.

Po schválení této Koncepce vládou bude její text spolu s navazujícím Akčním plánem publikován na webu MV, aby se s ní mohla seznámit i veřejnost. Připravena a zveřejněna bude také anglická verze Koncepce.

Vztah k dalším strategickým dokumentům a jiným materiálům

Koncepce boje proti organizovanému zločinu navazuje na Bezpečnostní strategii České republiky a v této oblasti ji rozvíjí. Tématem organizovaného zločinu se ale zabývají i další vládní a rezortní materiály. Hlavní z nich jsou uvedeny v Příloze 3, podrobnější přehled nabízí Databáze strategií.³ Patří mezi ně mimo jiné Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním, Vládní koncepce boje s korupcí, Zpráva o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu, Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice, Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR, Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky, Strategie České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic 2024-2029, Koncepce schengenské spolupráce 2021-2027 a Střednědobá strategie vysílání expertů Ministerstva vnitra ČR do zahraničí pro období 2024 až 2028.

V oblasti činnosti Policie ČR je třeba zmínit také Koncept rozvoje Policie ČR a Koncept rozvoje schopností Policie České republiky v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru. Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2030 na oba materiály navazuje a pro tuto specifickou oblast je rozpracovává.

Koncept není možné vnímat izolovaně, opravdový smysl totiž dostává až při pohledu na celý systém vládních bezpečnostně-politických dokumentů. Zároveň není jejím cílem kopírovat opatření uvedená v jiných strategických materiálech. Proto se Koncepce, ani navazující akční plány, nebudou zpravidla věnovat některým specifickým oblastem, jako je drogová kriminalita, korupce či obchod s lidmi, neboť tyto problematiky již pokrývají jiné dokumenty. To však neznamená, že opatření přijímaná v rámci Koncepce nemohou mít na tyto oblasti pozitivní dopad, ani to nijak nesnižuje jejich význam v kontextu organizovaného zločinu. Nastaven je také vztah Koncepce s nově vznikajícími souvisejícími strategickými materiály, zejména Národní strategií AML/CFT připravovanou Finančním analytickým úřadem a Národní strategií pro vymáhání majetku z trestné činnosti, která vznikne na základě konfiskační směrnice a bude připravena v rámci Akčního plánu na roky 2025 a 2026. Nově je v kontextu poznatků o propojování hybridních hrozeb a organizovaného zločinu relevantní i vztah Koncepce a Národní strategie pro čelení hybridnímu působení, který je možné považovat za synergický.

Cílem Koncepce je realizovat obecnější opatření, která budou prospěšná pro co nejširší spektrum oblastí boje s organizovaným zločinem, zaplnit určité mezery, které mezi ostatními sektorově vymezenými dokumenty vznikají, a také pomoci identifikovat nové oblasti, kde se organizovaný zločin

---

³ <https://www.databaze-strategie.cz/>

prosazuje nebo nové příležitosti, které pro organizovaný zločin vznikají díky vývoji technologií či jiným změnám situace.

Kromě různých strategických dokumentů v posledních letech do oblasti boje proti organizovanému zločinu zasahují také další nové či rozšířené nástroje. V oblasti mezinárodní spolupráce při potírání organizovaného zločinu lze využít i nástrojů, které nabízí sankční politika. Zejména nový hybridní sankční režim EU umožňuje účinně bojovat proti činnosti, která je zaměřena proti členským státům EU a fungování EU jako takové. Ve spojení s dalšími nástroji může pak sankční režim nabízet účinný způsob, jak společně bojovat proti organizovanému zločinu napříč Evropou, a to v souladu s našimi širšími bezpečnostními zájmy. Dalším z nástrojů, kterým může ČR reagovat na specifickou formu hrozeb spojených s organizovaným zločinem, je mechanismus na prověřování zahraničních investic. Ten umožňuje účinně reagovat na rizika spojená se zahraniční investicí do české cílové společnosti, pokud je to nutné pro ochranu bezpečnosti ČR nebo vnitřního či veřejného pořádku, např. i v případě, že by investor mohl být zapojen do nelegální nebo trestné činnosti.

Evropský rozměr boje proti organizovanému zločinu

Text Koncepce vychází také ze zjištění Europolu, publikovaných ve Zprávě o posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v EU SOCTA 2021 a 2025⁴, jejích aktualizací a dalších souvisejících materiálů Europolu (IOCTA, publikované materiály ke kriminálním sítím v EU a zneužívání obchodních společností). Významná je v tomto kontextu také Strategie vnitřní bezpečnosti EU publikovaná v dubnu 2025 i strategické dokumenty publikované Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO).⁵

Pro boj proti organizovanému zločinu v České republice je relevantní také stálá politika Evropské unie pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti – EMPACT 2022+ (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats – Evropská multidisciplinární platforma pro boj proti kriminálním hrozbám) a implementace příslušných právních předpisů Evropské unie. Konkrétně se jedná mimo jiné o konfiskační směrnici EU,⁶ všechny tři součásti tzv. AML balíčku⁷ a směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí.⁸ V neposlední řadě Koncepce reflektuje také Plán EU pro boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti, který byl vydán Evropskou komisí v říjnu 2023 a Strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025.

Česká republika je zapojena do všech tzv. prioritních oblastí EMPACT 2022+, je tedy zastoupena ve všech 15 operačních akčních plánech (OAP), kde zaujímá rozdílné pozice. Za Policii ČR se účastní NCOZ SKPV, NPC SKPV, NCTEKK SKVP, ÚSKPV a Pyrotechnická služba. Velmi významně je zapojeno také Generální ředitelství cel. V OAP Karuselové podvody (MTIC) zastřešuje Policie ČR pozici co-drivera. V pěti případech vystupují experti Policie ČR a GŘC v pozici vedoucího akce (leader), konkrétně v OAP Vysoce rizikové kriminální sítě (HRCN), OAP Obchodování s lidmi (THB), v OAP Syntetické drogy (SYD), OAP Karuselové podvody (MTIC) a OAP Trestná činnost proti duševnímu vlastnictví, padělání zboží a měny (IPCCGC). V pozici spoluvedoucího (co-leader) vystupuje ČR ve dvou operativních akcích v OAP Syntetické drogy. Celkem se Česká republika napříč OAP účastní 130 operativních akcí (stav k březnu

---

4 <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2021>; <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime#downloads>.

5 <https://www.eppo.europa.eu/en/media/news/2024-annual-report-eppo-leading-charge-against-eu-fraud>

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku

7 <https://fau.gov.cz/aml-balicek>

8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES

2025) a zapojení do EMPACT 2022+ tak představuje nedílnou součást mezinárodní policejní spolupráce. Každoročně je v rámci EMPACTu 2022+ plánováno téměř 300 různorodých operativních akcí, které jsou zaměřeny např. na společná vyšetřování, školicí aktivity, prevenci, sdílení informací, spolupráci se zeměmi mimo EU, zlepšení procesu shromažďování informací týkajících se jednotlivých oblastí, specifickými trestnými činnostmi apod.

Téma organizovaného zločinu se objevuje také na řadě platform EU zaměřených na rozvoj spolupráce orgánů prosazujících právo v rámci EU – zejména na Stálém výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI) a pracovní skupině Rady EU pro prosazování práva (LEWP). Dále je tato problematika běžně předmětem jednání také Evropské sítě pro administrativní přístup (ENAA) a Evropské sítě pro prevenci kriminality (EUCPN).

2. AKTUÁLNÍ SITUACE V OBLASTI ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Organizovaný zločin je opakovaně označován za závažnou hrozbu pro bezpečnost České republiky a jeho potírání je prioritní oblastí činnosti orgánů vymáhajících právo. O jeho přítomnosti na území ČR není pochyb. Tato kapitola slouží jako stručný popis aktuální situace v této oblasti. Detailní informace, včetně rozboru jednotlivých témat a problematik pod organizovaný zločin podřazovaných, jsou uvedeny v Příloze 1.

Zhoršení bezpečnostní situace ve světě stále více ovlivňuje i české bezpečnostní prostředí, a to zejména v důsledku vnějších geopolitických faktorů. Zásadní vliv mají zejména válečné konflikty v okolí EU, nejviditelněji na Ukrajině a na Blízkém východě. Dalším významným faktorem jsou dopady nelegální migrace a převaděčství, které se projevují v celé Evropě, včetně České republiky.

Významným novým faktorem je technologický rozvoj spojený s informační datovou explozí a rychlým nástupem fenoménu umělé inteligence (AI). Zločinci jsou schopni se na tento vývoj rychle adaptovat a využít jej jako příležitost. Zneužití rychlého přenosu informací a zneužití AI vytváří pro orgány činné v trestním řízení výraznou asymetrii ve schopnosti a reálné kapacitě postihovat závažnou trestnou činnost. Tato hrozba by šla popsat jako „analogová policie s analogovými nástroji a normami v překotně se vyvíjejícím digitálním věku“.

V souhrnu tyto nové bezpečnostní hrozby vytváří sílící tlaky a vnitřní pnutí ve společnosti, které hrozí narušením její vnitřní sociální, ekonomické i politické stability a převládajícího konsensu. Staré hrozby spojené s organizovaným zločinem, popisované i v předchozích materiálech, nezmizely, ale transformovaly se v souvislosti s geopolitickým, společenským a technologickým vývojem.

Na území ČR nadále kromě tuzemských zločineckých skupin působí převážně skupiny východoevropské, asijské a balkánské. V posledních letech bylo přijato množství legislativních změn, které prostor pro činnosti zločineckých skupin podstatně omezují, nicméně několik nedorozumění překážek stále přetrvává. V důsledku vývoje situace jsou některé nelegální aktivity utlumovány (např. skimming, nadměrné odpočty DPH, autokriminalita), jiné naopak vykazují vzestupnou tendenci (nelegální zaměstnávání, phishing a další formy podvodů). Ruská agrese vůči Ukrajině je obrovskou příležitostí pro organizovaný zločin v mnoha oblastech – například u nelegálního zaměstnávání

uprchlíků a jejich vykořisťování, při náboru nových spolupracovníků či přesunu některých zločinných struktur na území EU.

I nadále platí, že pokud je to pro organizovanou skupinu výhodné, zapojí mezinárodní prvek (právnícká osoba se sídlem v zahraničí, nebo v zahraničí pobývajících jednatelů právnických osob) i do jinak čistě tuzemské organizace, zejména pro ztížení a komplikování vyšetřování. Na druhou stranu ani mezinárodní skupiny osob převážně jedné národnosti nemohou v prostředí ČR fungovat bez napojení na občany ČR.

Organizované skupiny nemají přesně určené hranice členství. Spíše než uzavřené skupiny, ve kterých se všichni znají a důvěřují si, jsou běžná volná uskupení zločinců, kteří se do trestné činnosti zapojují na základě své odbornosti a jsou k jednotlivým úkolům povoláváni organizátory této činnosti. Jednotliví pachatelé tak často neznají nikoho mimo svůj kontakt do skupiny. Na nejnižších a zároveň nejexponovanějších pozicích jsou nasazováni bílí koně – zranitelné nebo jinak marginalizované osoby (např. bezdomovci a sociálně vyloučené osoby, osoby s duševním onemocněním, závislí na návykových látkách, cizinci bez znalosti jazyka a právního systému a obecně lidé ve složité životní situaci). Naopak osoby v nejvyšším postavení vystupují navenek jako vážení občané, kteří nejsou nikterak spojeni s pácháním trestné činnosti.

Organizovaný zločin se stejně jako samotná společnost neustále modernizuje a profesionalizuje. Zvyšuje se odbornost pachatelů, ve stále větší míře jsou využívány moderní technologie, roste podíl mezinárodního a globálního prvku a zapojují se i státní aktéři. Obecnou tendencí je polykriminalita, kdy se organizovaný zločin nespécializuje pouze na jednu oblast, ale aktivně vyhledává různé nové příležitosti k zisku v nelegální sféře, případně svými postupy infiltruje i sféru legálního podnikání. Dochází tak k faktickému mísení kriminálního a na první pohled legálního podnikání v rámci propojených kriminálních korporací. Proces kriminálního podnikání je rozdělen do jednotlivých oblastí, kde klíčoví hráči zůstávají v pozadí v roli koordinátora a investora, a tedy často mimo dosah státních orgánů.

Tato flexibilita je možná díky rozvoji odvětví praní peněz, které je logickou součástí organizované kriminality, jež je téměř vždy orientovaná na dosahování zisku. Kvalitativně novým prvkem je globální rozvoj této struktury, která umožňuje finanční prostředky z nelegálního podnikání legalizovat, ale i je přesouvat, anonymizovat a reinvestovat. Jedná se o paralelní finanční systém založený na zprostředkovatelských službách, jenž obsahuje formální i neformální prvky a poškozují národní státy, ale také globální finanční systém i ekonomiku. Má-li být domácí finanční systém ochráněn před toxickým kapitálem, je pro úspěšnost orgánů bojujících s organizovaným zločinem klíčová schopnost tento systém praní peněz narušit.

Velké mezinárodní podvodné kauzy ukazují, že je čím dál těžší odlišit organizovaný zločin od riskantních podnikatelských strategií, u nichž je vysoké riziko spojeno s možným vysokým ziskem. Podstatou takových kriminálních schémat je pouhé simulování investiční činnosti, výrazná informační disproporce, přenesení rizika na investory a obcházení regulátora finančního trhu.

V ČR jsou projevy organizovaného zločinu často spojeny s velkými veřejnými výdaji a veřejnými financemi. To na straně kriminálních organizovaných skupin vyžaduje korupční průniky do veřejné správy a expertní znalost legislativy a rozhodovacích procesů. Obecným trendem je ústup od spektakulárního násilí, které budí nežádoucí pozornost a zůstává přítomno jen jako potenciální hrozba, ve prospěch využívání ekonomických a právních nástrojů.

Důležitou změnou, kterou česká společnost prošla, je posun ve vnímání organizovaného zločinu, za jehož projevy již nejsou považovány jen tradiční oblasti (např. drogová kriminalita, násilná trestná činnost), ale je vnímán v celé své šíři, tedy včetně organizované ekonomické kriminality.

V období posledních let je současně možné konstatovat setrvalý a nezvratný přesun kriminality do digitálního prostředí. Nárůst je patrný jak v problematice čistě kybernetické kriminality, tak i v oblasti kriminality páchané za výrazného využití informačních a komunikačních technologií, jejímž objektem útoku je zejména zdraví, majetek, svoboda, lidská důstojnost a mravnost. Do digitálního prostředí se přesouvají také některé procesy drogové trestné činnosti. Rozvoj technologií a dostupnost šifrování zvyšuje míru anonymity pachatelů a nabízí prostor neomezený hranicemi států, což zvyšuje transakční náklady příslušných státních orgánů.

Internetová kriminalita je často zacílena na nejzranitelnější část populace (jedince) a využívá metod sociálního inženýrství. Odhalování a postihování pachatelů, kteří působí na území jiných států, je mimořádně obtížné nejen proto, že vyžaduje zajišťování stop v digitálním prostředí, ale také proto, že naráží na limity mezinárodní spolupráce (zejména pokud se týká zajišťování důkazů), jejíž rychlost nekoreluje s požadavky dnešní doby. Online podvody přitom připravují jednotlivce o celoživotní úspory a mohou vést ke snižování důvěry veřejnosti v bezpečnost kybernetického prostoru a ve vlastní schopnost se před těmito podvody účinně ochránit.

Na vzestupu je také fenomén „zločin jako služba“, kdy skupiny profesionálních pachatelů mohou dodávat specializované služby jiným kriminálním organizacím nebo odběratelům mimo kriminální prostředí – typicky padělání, softwarové nástroje a kyberútoky, nelegální komodity apod.

Výše uvedené trendy vyvolávají na straně státních orgánů potřebu přicházet s inovativními postupy, mj. v dříve nebývalém rozsahu spolupracovat se soukromými subjekty a hledat řešení šitá na míru konkrétním způsobům páchaní trestné činnosti. Význam účelné prevence kriminality a spolupráce s jinými subjekty, než jsou orgány veřejné moci, se dramaticky zvyšuje. Nelze se v boji s organizovaným zločinem omezit pouze na represivní postupy.

3. IDENTIFIKOVANÉ PROBLEMATICKÉ OBLASTI

V této kapitole jsou shrnuty hlavní oblasti, kde jsou vnímány určité nedostatky v současné praxi boje s organizovaným zločinem. Jedná se o poznatky jak z předchozích materiálů a pracovních jednání, tak o nové podněty získané při přípravě tohoto dokumentu. Problematické oblasti nejsou seřazeny hierarchicky. Oproti předchozí Konceptci je vynechána kapitola popisující intervenční logiku a strategické a specifické cíle navazující na jednotlivé problematické oblasti jsou uvedeny přímo u jednotlivých problematických oblastí.

A) Legislativní podmínky pro činnost orgánů bojujících s organizovaným zločinem

Vyšetřování trestné činnosti i přes velké úsilí v této oblasti komplikuje současná úprava trestního řízení. Současný trestní řád je vnímán jako nevyhovující. Přestože přijetí nové úpravy trestního řádu bylo vnímáno jako politická priorita, nebylo ho dosud dosaženo. V posledních letech byly přijaty některé změny usnadňující průběh trestního řízení⁹ a velké naděje jsou v této souvislosti vkládány do novel

---

9 Zejména zákon č. 333/2020 Sb., který mj. rozšířil použitelnost dohody o vině a trestu, zakotvil institut prohlášení viny a upravil povinnosti spolupracujícího obviněného

trestních předpisů, které jsou aktuálně v legislativním procesu¹⁰ a mají za cíl přinést část potřebných změn. Ani jejich přijetím nebude situace zcela vyřešena. Jako problematické jsou stále vnímány například prohlídky advokátních kanceláří.

I nadále jsou identifikovány dílčí oblasti, které je vhodné řešit již v rámci stávající právní úpravy novelizací. Mezi ně patří například možnost využití informací získaných zákonným způsobem zpravodajskými službami podle zvláštních předpisů jako důkazu v trestní řízení nebo oblast zajišťování a odčerpávání podezřelých finančních prostředků. Pozornost je také nutné věnovat problematice elektronických důkazů s ohledem na nový technologický vývoj v této oblasti a dále řešení průlomů do chráněných práv pro účely trestního řízení (např. debatovat o možnosti použití již vyžádaných bankovních údajů v jiné trestní věci).

Problematické aspekty negativně ovlivňující boj proti organizovanému zločinu jsou vnímány také u jiných právních předpisů, například v současné široké koncepci poštovního tajemství.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl A a jeho navazující specifické cíle.

B) Spolupráce, sdílení a využití informací v rámci ČR

Spolupráce mezi orgány činnými v trestním řízení a dalšími státními i nestátními subjekty je obecně vnímána jako kvalitní a prospěšná, nicméně trpí stále určitými nedostatky. V některých případech nedochází ke spolupráci při řešení jednotlivých případů, nejsou sdíleny informace, pro toto sdílení chybí adekvátní právní základ, či je sdílení informací neefektivní a nepružné. Jednotlivé orgány často disponují velkým množstvím užitečných údajů, nicméně nejsou ještě plně vytvořeny mechanismy pro jejich sdílení a využití. Rostoucí dostupnost velkého množství informací spojených s využitím moderních technologií situaci dále komplikuje.

Dalším zásadním zdrojem informací, nutných pro potlačování organizovaného zločinu je také soukromý sektor. I s ohledem na rostoucí společenskou odpovědnost firem a velké riziko zneužití legitimního podnikání ve prospěch organizovaného zločinu¹¹ roste také potenciál spolupráce soukromého sektoru a orgánů bojujících s organizovaným zločinem. Tento potenciál však z řady důvodů zatím není zcela naplněn, což má negativní dopad na boj s organizovaným zločinem. V některých případech je spolupráce založena pouze na dobrých osobních vztazích jednotlivých pracovníků a při personálních změnách může být ohrožena.

Metoda intenzivní spolupráce Celní správy ČR, Finanční správy ČR a Policie ČR v oblasti daňové trestné činnosti (Daňová Kobra) se dlouhodobě ukazuje jako velmi efektivní, i proto je třeba ji nadále podporovat a rozvíjet a také aplikovat v nových oblastech boje proti trestné činnosti.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl B, jeho navazující specifické cíle a dále také specifický cíl E1.

C) Mezinárodní spolupráce

S ohledem na převládající mezinárodní charakter činnosti organizovaných zločineckých skupin je efektivní mezinárodní spolupráce nezbytnou podmínkou pro její potírání. I přes dlouhodobou snahu

---

¹⁰ Sněmovní tisky 854 a 861

¹¹ viz například zpráva Europolu <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/europol-analysis-reveals-how-criminal-networks-exploit-legal-businesses-to-strengthen-their-grip-economy>

zapojených subjektů v této oblasti je mezinárodní spolupráce v praxi orgánů činných v trestním řízení stále vnímána poměrně negativně. Komplikovanější je zejména spolupráce se vzdálenými zeměmi, ve kterých není styčný důstojník Policie ČR a případně také chybí pro spolupráci smluvní základ. Z hlediska orgánů činných v trestním řízení je v některých případech negativním rysem mezinárodní policejní spolupráce její zdoluhavost a administrativní náročnost, která závisí na okolnostech konkrétních případů a požadavcích zahraničních partnerů.

K prodloužení procesu výměny informací zpravidla nedochází na národní úrovni, ale na straně některých zahraničních partnerů. S některými zeměmi je efektivní mezinárodní spolupráce téměř nemožná, protože se jedná z různých důvodů o tzv. nespolupracující jurisdikce. S rostoucím významem spolupráce na úrovni EU v boji proti organizovanému zločinu je nezbytné také posílení zapojení ČR do této spolupráce. Je také riziková nedostatečná schopnost a kapacita některých zemí čelit aktivitám organizovanému zločinu na svém území. Zločinecké skupiny z těchto zemí mohou mít vazby na ČR, či využívat těchto zemí jako logistické základny pro svoje aktivity.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl C a jeho navazující specifické cíle.

D) Rozsah aktivit organizovaného zločinu a jejich flexibilní charakter

Skupiny organizovaného zločinu jsou ze své podstaty obvykle polykriminální¹² a svoji činnost zaměřují na oblasti, ve kterých vnímají nejjednodušší dosažení zisku či jiných svých cílů s ohledem na svoje schopnosti. V nedávné minulosti tak bylo zaznamenáno zaměření činnosti organizovaného zločinu například na oblast obchodu s odpady, investičních podvodů či podvodů na internetu. Nově je organizovaný zločin detekován také v oblasti obcházení mezinárodních sankcí. Rozsah aktivit organizovaného zločinu vyžaduje adekvátní reakci ze strany státu ve formě zaměření činnosti státních orgánů na aktuální oblasti, ve kterých je organizovaný zločin aktivní.

Polykriminalita organizovaného zločinu také vyžaduje intenzivnější spolupráci státních subjektů při koncepčním řešení trestné činnosti a souvisejících problematik. V této oblasti bohužel stále poměrně silně přetrvává resortismus a zaměření gesčních subjektů na svoje historická témata. U některých nových fenoménů tak může dojít k situaci, že stát v této oblasti nebude mít vybudované dostatečné kapacity a nebude schopen tuto oblast dostatečně uchopit.

V oblasti boje proti organizovanému zločinu dlouhodobě koexistují jeden obecněji pojatý materiál (tato Koncepce) a mnoho dalších strategických dokumentů pro jednotlivé oblasti, ve kterých organizované zločinecké skupiny realizují svoje aktivity (obchod s drogami, obchod s lidmi, kriminalita páchaná proti životním prostředím, trestná činnost v kyberprostoru apod.). Tyto tematické materiály se netýkají pouze organizovaného zločinu v těchto oblastech, ale pokrývají zpravidla všechny úrovně a aspekty dané problematiky. Přesto u nich může docházet k významným přesahům od oblasti organizovaného zločinu. Tyto materiály mají různou strukturu, rozsah i časovou platnost a jsou prosazovány s různou mírou efektivit.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl D, jeho navazující specifické cíle, částečně také strategický cíl E a specifický cíl F1.

E) Kapacity a možnosti orgánů bojujících s organizovaným zločinem

I přes dlouhodobé snahy v této oblasti je nutné konstatovat stále trvající nedostatečné personální, finanční, materiální a technické zajištění orgánů činných v trestním řízení a také dalších státních složek

---

¹² věnující se více různým druhům trestné činnosti

podílejících se na naplňování cílů Koncepce. Některé subjekty jsou ve své činnosti limitovány zastaralou výpočetní technikou a zastaralými informačními systémy, které neodpovídají současným potřebám boje proti organizovanému zločinu a v některých případech ani boje proti trestné činnosti obecně. Nedostatečně efektivní nástroje pro boj s trestnou činností pak vedou k dalším požadavkům na finanční zdroje.

Zcela chybí, či jsou nedostatečné softwarové prostředky pro sběr a vyhodnocování informací. Množství dat, která je nutná v boji s trestnou činností vyhodnocovat (např. při zajištění mobilních telefonů či počítačů nebo serverů) neustále narůstá a klade tak zvýšené nároky na odborné kapacity i technické vybavení příslušných orgánů a často také negativně ovlivňuje délku trestního řízení a jeho úspěšnost. Velkou výzvu v tomto směru představuje nutnost rychlé, efektivní a bezpečné implementace umělé inteligence (AI), na kterou nyní chybí státním institucím odpovídající HW a SW vybavení i adekvátní personální kapacity.

I vzhledem k současné demografické situaci a situaci na trhu práce lze očekávat, že naplňování tabulkových stavů bude pro orgány vymáhající právo a další státní subjekty do budoucna stále větší výzvou, zejména v některých z různých důvodů méně populárních oblastech jejich činnosti (typicky například v oblasti vyšetřování hospodářské trestné činnosti). Růst sofistikovanosti a konspirace při páchání organizovaného zločinu vede k rostoucím nárokům na odborné schopnosti subjektů, které s organizovaným zločinem bojují.

I přes vysoký deficit státního rozpočtu nelze rezignovat na financování boje proti organizovanému zločinu. Je zcela nezbytné koncepční zaměření se zejména na posílení materiálně technického vybavení orgánů činných v trestním řízení a jejich personálního zabezpečení, zejména v rámci Policie ČR. Základem je namotivovat a udržet ve služebním poměru specialisty s patřičnou kvalifikací, což však vyžaduje jejich finanční ohodnocení odpovídající obdobným pozicím v soukromé sféře. Pokud tomu tak nebude, bude se rychleji prohlubovat asymetrie mezi schopnostmi státních orgánů efektivně odhalovat a objasňovat trestnou činnost páchanou organizovaným zločinem na jedné straně a možnostmi tuto trestnou činnost páchat na straně organizovaného zločinu.

Dále je vhodné se zaměřit na zvyšování odborných kapacit a zdokonalování informačních systémů, přičemž je nutné řešit i finanční náklady spojené s nezbytnou vybaveností moderní výpočetní technikou.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl E a jeho navazující specifické cíle.

F) Nové i staré nástroje organizovaného zločinu

Organizovaný zločin pro své aktivity agilně využívá nové technologie a příležitosti. V minulosti se tak stalo u kryptoaktiv, skryté části internetu (darknetu) i technologie koncového šifrování. V současné době organizovaný zločin využívá potenciálu umělé inteligence (zejména velkých jazykových modelů) a v budoucnosti nelze vyloučit ani využití kvantových počítačů, autonomních vozidel a jiných nových a přelomových technologií. Obecně je bohužel nutné konstatovat, že adopce a využití nových technologií, včetně stanovení jejich regulatorního rámce ze strany státních orgánů je z principu vždy pomalejší. Organizovaný zločin má v podstatě vždy technologický náskok proti státním orgánům.

Kromě toho organizovaný zločin dlouhodobě využívá některých nástrojů (blíže popsanych v Příloze 1), na které je v různých materiálech opakovaně upozorňováno. Zatím však u většiny z těchto nástrojů (například. anonymních SIM karet, využívání bílých koní na nejrůznějších pozicích, zapojení ready-

made společností s virtuálními sídly, zapojení offshore destinací a využívání odborných profesí, zakládání podvodných domén) nebylo dosaženo takové změny, která by vedla ke snížení možnosti jejich zneužití.

K řešení této problematické oblasti je určen strategický cíl F a jeho navazující specifické cíle a také specifický cíl E2.

4. GLOBÁLNÍ CÍL KONCEPCE

Cílem Koncepce je dosažení stavu, kdy je organizovaný zločin efektivně odhalován a vyšetřován. Státní orgány mají dostatečné materiální, informační i personální zabezpečení pro účinné potírání všech forem organizovaného zločinu, včetně mezinárodního. Oprávnění orgánů činných v trestním řízení jsou v legislativě zakotvena tak, aby byla dostatečná, ale zároveň vyvážená s ohledem na míru jejich zásahu do lidských práv a veřejný zájem na potírání organizovaného zločinu. Stát je schopen pružně reagovat na technologické i jiné změny prostředí a nové příležitosti pro organizovaný zločin efektivně minimalizovat. Zisky z organizovaného zločinu jsou efektivně zajišťovány a organizovaný zločin se pachatelům nevyplácí.

Tato Koncepce usiluje o co nejefektivnější využití prostředků státních orgánů pro boj proti organizovanému zločinu a také vytvoření nezbytných legislativních podmínek pro přístup státních orgánů ke všem zdrojům informací, které mohou v boji proti organizovanému zločinu být užitečné. Příslušníci státních orgánů musí mít adekvátní materiální i technické vybavení pro tuto činnost, včetně příslušného vzdělávání. Důraz je také kladen na spolupráci jednotlivých orgánů (například formou osvědčené metody Kobra) nejen na základě neformálních kontaktů, ale také na smluvním nebo jinak standardizovaném základě. Dalším významným pilířem je mezinárodní spolupráce v boji proti organizovanému zločinu a uzavírání mezinárodních policejních a justičních smluv. Organizovaný zločin velmi efektivně využívá moderních technologií a státní orgány ani v této oblasti nesmí zůstat pozadu. Důležitým tématem je tedy také rozvoj informačních systémů a jejich využití u orgánů činných v trestním řízení. Průřezovým cílem prostupujícím napříč jednotlivými opatřeními je realizace inovačních procesů a rozvoj nových technologií a postupů v oblasti boje proti organizovanému zločinu a jejich financování prostřednictvím programů bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací a z mimorozpočtových zdrojů.

5. STRATEGICKÉ A SPECIFICKÉ CÍLE KONCEPCE

V další části textu jsou uvedeny souhrnné strategické cíle (označené jednotlivými písmeny) a pod ně podřazené specifické cíle (označené kombinací písmene a čísla). Některé z těchto cílů jsou nově označeny jako cíle průběžné. Toto označení předpokládá, že cíl bude plněn převážně v rámci běžné činnosti odpovědných subjektů bez potřeby nové či intenzivnější mezirezortní koordinace. Zpravidla k němu tedy nebudou přijímána opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů. Průběžné cíle budou částečně vyhodnocovány při vyhodnocení jednotlivých Akčních plánů a jejich celkové vyhodnocení proběhne na konci platnosti celé Koncepce. Toto označení je zaváděno i na základě zkušenosti s realizací předchozí Koncepce, kdy k některým cílům nebyla přijata žádná opatření v rámci Akčních plánů, a přesto došlo k jejich naplnění v rámci běžné činnosti relevantních orgánů. Tento model je vhodný zejména pro dlouhodobé iniciativy (například zvyšování kvalifikace pracovníků orgánů činných

v trestním řízení, oblast bezpečnostního výzkumu či rozvoje informačních systémů) a také pro oblasti, kde došlo v minulých letech k zásadnímu pokroku a cílem je nyní spíše udržení současného dobrého standardu a jeho postupný dílčí rozvoj (například oblast správy zajištěného majetku, nebo dílčí oblasti organizovaného zločinu s již rozpracovanými vlastními strategickými materiály).

Konkrétní plnění jednotlivých cílů, které nejsou označené jako průběžné, bude realizováno formou opatření uvedených v navazujících Akčních plánech. Vymezené strategické cíle navazují na identifikované problematické oblasti a jsou označeny stejným písmenem.

A) Efektivní legislativa a nové nástroje v boji proti organizovanému zločinu

Tento strategický cíl má vést ke zlepšení legislativních podmínek pro práci orgánů činných v trestním řízení, zefektivnit jejich postupy a umožnit jim více se věnovat samotnému odhalování a vyšetřování trestné činnosti. Dále má přinést nové nástroje, které jsou k efektivnímu boji proti organizovanému zločinu potřebné. Zejména je v tomto kontextu žádoucí dokončení legislativního procesu zákona o odčerpání majetku protiprávního původu a přijetí změn, které jsou obsahem aktuálně projednávaných legislativních úprav trestního práva.¹³

K tomu vedou tyto specifické cíle:

A1) Přijetí změn úpravy trestního řízení a navazující legislativy

Při přijímání změn právní úpravy trestního řízení by se měla zohledňovat administrativní zátěž orgánů činných v trestním řízení a měl být omezován přílišný formalismus. Pozornost bude věnována problematice elektronických důkazů, jejich postavení v trestním řízení a praktickým obtížím spojeným s jejich zajišťováním a vyhodnocováním a také dalším oblastem, které se jako problematické projeví v průběhu platnosti Koncepce.

A2) Přijetí právní úpravy odčerpání majetku protiprávního původu

Do vnitrostátního práva je třeba implementovat čl. 16 konfiskační směrnice, a to způsobem, který zároveň zohlední nezbytnost řešení problému zneužívání tzv. tranzitních (průtokových) účtů pro legalizaci výnosů z trestné činnosti.

A3) Využívání informací od zpravodajských služeb v trestním řízení

V souvislosti se změnami v bezpečnostním prostředí je třeba upravit otázku, za jakých podmínek lze informace získané legální činností zpravodajských služeb (tj. při splnění podmínek vyplývajících z právních předpisů upravujících jejich činnost) procesně použít v trestním řízení. O tento cíl je dlouhodobě usilováno již od dob Auditů národní bezpečnosti a jeho Akčního plánu z roku 2016. Naléhavost této potřeby roste také s ohledem na nepřátelské aktivity některých států vůči ČR, které jsou často řešeny jak zpravodajskými službami, tak orgány činnými v trestním řízení. Legislativní řešení již je připraveno a panuje na něm odborná shoda, nicméně se ho zatím nepodařilo prosadit.

---

13 Sněmovní tisky 854 a 861

B) Posílení sdílení informací a spolupráce všech relevantních subjektů pro boj s organizovaným zločinem

Cílem je zkvalitnit spolupráci všech relevantních subjektů pro dosažení maximální synergie v boji proti organizovanému zločinu. Dlouhodobá spolupráce by měla být založena na principu dohod, které jednoznačně definují standardní postupy a rozsah spolupráce jednotlivých aktérů. Podporováno je vytváření průřezových a ad hoc týmů pro jednotlivé problematiky založených na modelu spolupráce Daňové kobry (tedy primárně bez zvýšených nákladů a změn legislativy). Spolupráci je nutné rozvíjet také se subjekty samosprávy, neziskových organizací, akademického sektoru i soukromé podnikatelské sféry. Efektivní se v tomto ohledu jeví partnerství se soukromými subjekty například v oblasti boje proti nelegálnímu hazardu, padělanému zboží či jiným nelegálním produktům. Velký význam má také spolupráce s finančními institucemi, zasilatelskými a logistickými společnostmi, online platformami a jinými poskytovateli služeb, u kterých je velké riziko, že je bude pro svoji činnost bude využívat také organizovaný zločin.

K tomu vedou tyto specifické cíle:

B1) Rozšiřování a zakotvení spolupráce mezi subjekty bojujícími proti organizovanému zločinu

Přestože spolupráce mezi jednotlivými subjekty může probíhat i pouze na bázi vzájemné důvěry, formální zakotvení této spolupráce spolehlivěji nastavuje procesní kroky při výměně informací a poskytování součinnosti a předchází tak případným sporům. Spolupráce založená na uzavřených dohodách je také dlouhodobě stabilnější než pouhé osobní vazby, a vede ke zvýšení objemu sdílené komunikace. **Průběžný cíl.**

B2) Vytváření a rozvoj centrálních i regionálních průřezových a ad hoc týmů pro boj s trestnou činností

Je vhodné zřizovat týmy fungující na podobných základech jako Daňová Kobra i v dalších problematikách. Tato forma spolupráce nevyžaduje změnu legislativy, ani finanční náklady a je tedy nejefektivnější formou odpovědi na nově se objevující či rozšiřující formy organizovaného zločinu. Metodu spolupráce Daňová Kobra je žádoucí i nadále rozvíjet a řešit jejím prostřednictvím nové výzvy. **Průběžný cíl.**

B3) Podpora administrativního přístupu v boji proti organizovanému zločinu

Na úrovni EU a v některých konkrétních zemích (zejména Nizozemsko, Itálie, Belgie) jsou v boji proti organizovanému zločinu efektivně využívána opatření administrativního přístupu, která spočívají na intenzivní spolupráci kontrolních orgánů, státní správy a samosprávy u vydávání povolení a licencí zneužitelných pro kriminální aktivity a také u prevence organizovaného zločinu. Povědomí o tomto přístupu je vhodné v ČR rozšiřovat spolu s aktivnějším zapojením samospráv do boje proti organizovanému zločinu. Žádoucí je v tomto kontextu také aktivní zapojení ČR do činnosti Evropské sítě pro administrativní přístup (ENAA) a Evropské sítě pro prevenci kriminality (EUCPN) a realizace vhodných opatření, vyplývajících z projektů ENAA a EUCPN pro roky 2025 a 2026 a následujících. **Průběžný cíl.**

B4) Zefektivnění postupů ke sdílení informací mezi státními subjekty navzájem i se soukromým sektorem

Mezi státními subjekty navzájem a mezi soukromým sektorem a státními subjekty existuje na základě zákonných ustanovení, ale i smluvní spolupráce mnoho procesů výměny informací. Tyto procesy musí být efektivní a odpovídat potřebám boje s organizovaným zločinem. Žádoucí je automatizovaná výměna dotazů a odpovědí s co nejrychlejším přístupem k potřebným údajům ve využitelném formátu. Zásadní je v tomto kontextu dokončení projektů k efektivnímu využití dat z bankovních účtů a rozšíření výměny informací s poštovními a zasilatelskými společnostmi.

C) Rozvoj aktivit mezinárodní spolupráce v boji proti organizovanému zločinu

V rámci tohoto strategického cíle jde o zlepšení dostupnosti informací získávaných cestou mezinárodní policejní a justiční spolupráce při vyšetřování přeshraničních případů organizovaného zločinu. Aby toho bylo dosaženo, je třeba rozšířit a aktualizovat smluvní základnu pro tuto spolupráci. Dále je nutné podporovat efektivní nástroje spolupráce, jako je vysílání styčných důstojníků, spolupráce v rámci sítí kontaktních bodů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí na úrovni EU, aktivní zapojení do platformy EMPACT 2022 + a spolupráce s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO). Dále bude podporována informovanost o přínosech společných vyšetřovacích týmů pro zajišťování důkazů pro trestní řízení z ciziny i využívání evropských i jiných nadnárodních informačních systémů určených pro boj s trestnou činností. ČR se bude aktivně podílet na diskusi o nové evropské strategii vnitřní bezpečnosti, dalších strategických iniciativách nové Evropské komise v období 2024–2029 a také na debatě o budoucí roli a mandátu Europolu a zapojení ČR do této agentury. ČR bude i nadále podporovat kapacity rozvojových zemí v boji proti organizovanému zločinu prostřednictvím Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce MV.

K tomu vedou tyto specifické cíle:

C1) Podpora Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce MV

Pro zlepšení spolupráce s rozvojovými zeměmi je Program bezpečnostní rozvojové spolupráce optimálním nástrojem. Zintenzivněním využívání tohoto nástroje je možné dosáhnout zefektivnění spolupráce s vybranými partnerskými zeměmi a přispět také k rozvoji jejich kapacit bojovat s organizovaným zločinem, který může mít přesah i na území ČR. **Průběžný cíl.**

C2) Uzavírání smluv o policejní a justiční spolupráci s vybranými zeměmi a jejich aktualizace

Dlouhodobě efektivnější je mít mezinárodní spolupráci smluvně podloženu. V případě některých států ani jiný způsob spolupráce není možný. Jednotlivé smlouvy musí odpovídat aktuálním potřebám odhalování a vyšetřování organizovaného zločinu. Podporovány jsou také iniciativy Europolu, Eurojustu a obecně celé EU směřující k rozšíření možností spolupráce s třetími zeměmi, zejména pokud se jedná o zdrojové či cílové země pro osoby či komodity spojované s činností organizovaného zločinu a nespolečující jurisdikce.

C3) Vysílání styčných důstojníků a národních expertů do zájmových zemí, agentur a institucí EU a mezinárodních organizací

Vzhledem k vysoké efektivitě tohoto nástroje mezinárodní spolupráce a velmi kladně hodnocené práci českých styčných důstojníků (jak policejních, tak tzv. migračních) je nutné pokračovat v rozvoji tohoto nástroje, zejména cestou jeho rozšiřování do dalších destinací, agentur a institucí EU a mezinárodních organizací na základě dohody zapojených státních subjektů. Kvalitní síť styčných důstojníků významně napomáhá nejen zrychlení a zefektivnění mezinárodní spolupráce, ale i prosazování zájmů ČR. Kromě přímé policejní spolupráce pomáhají tito styční důstojníci při odhalování bezpečnostního pozadí vízové agendy, padělaných dokladů a také postupů, kdy dochází k obcházení vládou stanovených kvót pro migraci. V kontextu mezinárodní policejní spolupráce nelze opomenout ani nutnost posílení zastoupení ČR v agenturách a institucích EU a mezinárodních organizacích sekondovanými národními experty. Žádoucí je také podporovat účast zástupců ČR na mezinárodních aktivitách směřujících ke zlepšení schopností orgánů vymáhajících právo zajišťovat elektronická data (High-Level Group – Access to Data for Effective Law Enforcement a International Symposium for Lawfull Access).

C4) Posilování spolupráce v rámci sítí kontaktních bodů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí

Výměna informací a nejlepší praxe cestou sítí kontaktních bodů a dalších podobných iniciativ v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí na úrovni EU a v rámci dalších formátů je vhodným nástrojem pro spolupráci s dalšími členskými státy, ale také třetími zeměmi participujícími na těchto iniciativách. ČR by se měla do těchto sítí aktivně zapojovat. **Průběžný cíl.**

C5) Zajistit plné využívání všech funkcí mezinárodních informačních systémů sloužících pro boj proti organizovanému zločinu

Je třeba zajistit dostatečné technické a personální podmínky pro plné využívání všech funkcí těchto informačních systémů (zejména Schengenského informačního systému a systémů budovaných v rámci interoperabilní architektury mezi informačními systémy EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí) způsobem, který podpoří boj s mezinárodním organizovaným zločinem. **Průběžný cíl.**

D) Rozvoj aktivit v dílčích oblastech boje proti organizovanému zločinu

V současné době má mnoho dílčích oblastí politiky boje proti organizované trestné činnosti svoje vlastní strategické materiály (např. oblast protidrogové politiky, boje proti korupci, obchodu s lidmi, kriminality páchané na životním prostředí apod. – viz Příloha 3). Tento cíl směřuje jednak k udržení současného stavu, kdy jsou dílčí oblasti detailně rozpracovány v již existujících materiálech jednotlivých gestorů na základě dlouhodobě osvědčené praxe ukotvené na úrovni usnesení vlády. Dalším cílem je bližší spolupráce a koordinace aktivit při přípravě těchto strategických materiálů k podpoře jejich možných synergií, sdílení dobré praxe a eliminaci duplicit. Usilováno bude také o vytvoření strategických materiálů v oblastech, kde k tomu doposud nedošlo a kde je to potřebné.

K tomu vedou tyto specifické cíle:

D1) Pokračovat v tvorbě a implementaci strategických materiálů zaměřených na dílčí oblasti trestné činnosti s výrazným podílem organizovaného zločinu

Dlouhodobě se osvědčuje model, kdy se gestoři jednotlivých problematik ve spolupráci s orgány vymáhajícími právo a dalšími relevantními subjekty zaměřují na jednotlivé oblasti a nástroje organizovaného zločinu. **Průběžný cíl.**

D2) Podporovat sdílení dobré praxe a synergii mezi tvůrci strategických materiálů pro oblast boje s organizovaným zločinem

Například formou pravidelného setkávání, výměny zkušeností a kontaktů mezi gestory jednotlivých materiálů a obecně na úrovni strategické práce jednotlivých subjektů. **Průběžný cíl.**

D3) Vytvářet nové strategické materiály pro oblasti trestné činnosti, kde je tento přístup potřebný

Může se jednat jak o oblasti, kde tento přístup vyžadují mezinárodní závazky ČR, tak o nové či rostoucí oblasti, kde tato potřeba dříve nebyla identifikována. Při přípravě nových materiálů musí být vždy zvažován jejich přínos a možné duplicity i synergie s již existujícími materiály. Příprava nových strategických materiálů je také vhodnou příležitostí pro navázání užší spolupráce mezi relevantními subjekty. Příkladem může být aktuálně připravovaná Národní strategie AML/CFT. **Průběžný cíl.**

E) Zlepšení podmínek pro činnost a efektivitu práce orgánů bojujících s organizovaným zločinem

Zlepšení podmínek pro činnost orgánů bojujících s organizovaným zločinem je nutné pro udržení kroku s dynamickým rozvojem organizovaného zločinu. Toto zlepšení nemůže být vnímáno pouze perspektivou masivního zvyšování rozpočtů jednotlivých subjektů, ale spíše optikou zvyšování efektivity procesů, odstranění zbytečné vnitřní i zákonem dané administrativy, zavádění nových informačních systémů a úpravou struktury státních orgánů dle aktuálního vývoje bezpečnostní situace a organizovaného zločinu, včetně související alokace tabulkových míst. Adekvátně musí být využívány také poznatky bezpečnostního a kriminologického výzkumu, mimorozpočtové zdroje a také nové technologie. Pozornost je nutné věnovat také podpůrným činnostem, logistickému zabezpečení a rozvoji servisních útvarů. Efektivní boj s organizovaným zločinem musí zahrnovat také nové formy činnosti, včetně rozšířené přítomnosti orgánů vymáhajících právo v kyberprostoru a náboru odborníků na nové a průlomové technologie.

K tomu vedou tyto specifické cíle:

E1) Rozvoj informačních systémů relevantních pro boj s organizovaným zločinem

S rostoucím objemem dat a požadavků na příslušné státní orgány musí držet krok také úroveň jejich podpory IT systémy. Pro boj proti organizovanému zločinu je stěžejní dokončení nových IT systémů, datových úložišť a projektů, které jsou v současné době připravovány a mají potenciál výrazně zvýšit efektivitu zapojených subjektů. Tyto nové systémy musí využívat nejnovější technologie pro uchovávání, vyhodnocování a analýzu dat, včetně nástrojů umělé inteligence a strojového učení.

Jedná se mimo jiné o systém PČR Jednotný analytický nástroj a Centrální datový model, nový Daňový informační systém Finanční správy, nový spisový systém soustavy státního zastupitelství a další obdobné nástroje. **Průběžný cíl.**

E2) Podpora bezpečnostního a kriminologického výzkumu a souvisejících projektů, orientovaných na oblast organizovaného zločinu

Bezpečnostní a kriminologický výzkum musí přinášet přidanou hodnotu v oblasti boje proti organizovanému zločinu. Tento výzkum je možností k vývoji nových metod a nástrojů pro odhalování a vyšetřování organizovaného zločinu, včetně implementace nových a přelomových technologií (strojové učení, využití velkých jazykových modelů a obecně umělé inteligence apod.). Dále také umožňuje získávat nové poznatky pro oblast organizovaného zločinu, které doposud nebyly dostatečně prozkoumány, nebo se nově objevují či nabývají na významu. Tyto metody, nástroje a poznatky musí být implementovány do činnosti orgánů vymáhajících právo. **Průběžný cíl.**

E3) Podpora dalšího vzdělávání a rozvoje schopností pracovníků orgánů bojujících proti organizovanému zločinu

Is ohledem na nedostatek vhodných uchazečů o práci v orgánech vymáhajících právo a dalších státních orgánech a nepříliš příznivé demografické vyhlídky v tomto ohledu je nezbytné o to větší pozornost věnovat rozvoji schopností a dovedností současných lidských zdrojů. Je třeba podporovat jak prohlubování, tak rozšiřování odbornosti všech osob podílejících se na boji s organizovaným zločinem, včetně rozvoje jejich jazykových kompetencí (zejména angličtiny) na pozicích, u kterých je to relevantní. Do připravovaných školení je nutné zahrnout také nové technologie, které ovlivňují způsoby páčání organizovaného zločinu (využití umělé inteligence, kryptoaktiv, moderních komunikačních prostředků apod.) a nové technologie (opět zejména umělou inteligenci) využít také pro přípravu, vyhodnocování a zkvalitňování samotných školení. Žádoucí je také využívat možností vzdělávání v mezinárodních institucích (např. CEPOL). **Průběžný cíl.**

E4) Rozvoj využívání nerozpočtových finančních prostředků pro boj s organizovaným zločinem

Boj s organizovaným zločinem vyžaduje špičkové zázemí a vybavení orgánů vymáhajících právo a tedy také významné investice do tohoto vybavení. Vzhledem k omezeným možnostem veškeré toto vybavení financovat ze státního rozpočtu je žádoucí v co nejvyšší možné míře využívat možností mimorozpočtového financování pro potřeby boje s organizovaným zločinem. Pro tyto účely se nabízí využívat jak evropských prostředků a programů (např. ISF) tak prostředků z bilaterálních iniciativ (norské fondy, švýcarské fondy apod.) a dalších obdobných zdrojů. Možnou alternativou jsou také společné nákupy (například softwarových licencí) ve spolupráci s dalšími zeměmi EU, které kromě úspory nákladů mohou vést také k přenosu užitečného know-how a posílení vzájemné spolupráce. **Průběžný cíl.**

E5) Oblast správy zajištěného majetku

V oblasti správy zajištěného majetku bylo v minulých letech dosaženo velkého pokroku díky rozvoji pracoviště CenZA MV a přijetí nové legislativy v této oblasti. Přesto je vhodné této dříve problematické oblasti věnovat další pozornost a pracovat na dalším zefektivňování procesů v této oblasti. **Průběžný cíl.**

E6) Přijetí Národní strategie pro vymáhání majetku z trestné činnosti

Potřebou související se specifickým cílem E5 je nutnost přijmout Národní strategii pro vymáhání majetku z trestné činnosti pro naplnění povinnosti stanovené ve čl. 25 konfiskační směrnice.

E7) Zavádění nových postupů v boji s organizovaným zločinem

Organizovaný zločin využívá prostředí internetu pro získávání obětí i spolupachatelů, domluvu nelegálních aktivit i přesun finančních prostředků. Z tohoto důvodu je nutné zavádění inovativních postupů a iniciativ orgánů vymáhajících právo, rozšiřujících přítomnost těchto orgánů v prostředí internetu (včetně specifických, např. hráčských internetových komunit). Žádoucí je rozvoj aktivit označovaných jako tzv. cyber patrolling, uplatňovaných např. v týmu Policie ČR Ofenzíva. Inspiraci pro tyto aktivity je možné čerpat v zahraničí, kde je tento koncept v některých státech již značně rozvinut. **Průběžný cíl.**

F) Aktuální výzvy v oblasti boje s organizovaným zločinem

Realizace tohoto cíle je přímo vynucena změnami, které v prostředí organizovaného zločinu probíhají. Trestná činnost je stále sofistikovanější, využívá služby profesionálů v souvisejících oblastech a také nejnovější technologie. V tomto kontextu je nutné věnovat pozornost zejména možnostem využití AI, kvantových počítačů, 3D tisku, autonomních technologií a 5G sítí (konkrétně problematice S8 home routingu – viz report EUROPOLu).¹⁴

Nástup nových trendů v organizovaném zločinu musí být státními orgány včasné zachycen, následovat musí jejich analýza a příprava efektivních nástrojů k dostatečné reakci státu. Dostupnost nástrojů využívaných organizovaným zločinem musí být systematicky potlačována. V tomto kontextu bude zásadní také dopad případných legislativních změn na úrovni EU vycházejících z tzv. doporučení HLG pro přístup k datům¹⁵.

K tomu vedou tyto specifické cíle:

F1) Pravidelná výměna informací ohledně nových trendů organizovaného zločinu

Jako žádoucí se jeví obnovit činnost pracovní skupiny, která v minulosti vznikla k problematice darknetu a virtuálních měn v rámci Akčního plánu boje proti organizovanému zločinu a na jejím půdorysu jednat o nových trendech využívaných při páchání organizované trestné činnosti a schopnosti státních orgánů na tyto trendy reagovat. Opětovně bude také Ministerstvem vnitra zpracováno Vyhodnocení situace v oblasti boje s organizovaným zločinem.

¹⁴ <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/home-routing-limiting-law-enforcement-evidence-gathering-warns-europol>

¹⁵ High level group on access to data

https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/high-level-group-hlg-access-data-effective-law-enforcement_en

F2) Analýza nástrojů dlouhodobě využívaných organizovaným zločinem a souvisejících legislativních mezer

Dlouhodobě je upozorňováno na různé nástroje, které mohou být zneužívány pro oblast boje s organizovaným zločinem. Jedná se mimo jiné o anonymní SIM karty, kryptoaktiva, využívání bílých koní na nejrůznějších pozicích, zapojení ready-made společností s virtuálními sídly, zapojení offshore destinací a využívání odborných profesí (např. účetních a daňových poradců) pro páchání trestné činnosti. U všech těchto případů je nutné citlivě vyhodnotit možnost změny právní úpravy takovým způsobem, aby došlo k redukci příležitostí pro páchání organizované trestné činnosti a zároveň nedošlo k ohrožení legitimního podnikání.

6. IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA KONCEPCE

Za naplňování globálního cíle Koncepce je odpovědné Ministerstvo vnitra, konkrétně odbor bezpečnostní politiky ve spolupráci se všemi dalšími participujícími subjekty. Za naplňování jednotlivých strategických a specifických cílů Koncepce odpovídají státní instituce, do jejichž gesce daný cíl spadá. Ministerstvo vnitra bude odpovědné za přípravu jednotlivých Akčních plánů a také za vyhodnocování jak Akčních plánů, tak samotné Koncepce po uplynutí doby její účinnosti. V Akčních plánech budou vždy jednoznačně uvedeni gestoři i spolugestoři jednotlivých opatření.

U Akčních plánů bude vždy vyhodnocováno naplnění indikátorů jednotlivých opatření a samotná opatření budou hodnocena na škále

splněno – splněno částečně – nesplněno

s patřičným upřesňujícím komentářem. V případě, že opatření nebude zcela splněno, bude zváženo jeho zařazení do následujícího Akčního plánu, případně jiné řešení situace. Toto vyhodnocování bude po skončení platnosti Akčního plánu na základě poskytnutých podkladů zpracovávat odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a bude ho vždy do 30. června následujícího roku spolu s navazujícím Akčním plánem předkládat vládě. Vyhodnocení posledního Akčního plánu bude předloženo vládě do 30. června 2031.

Jednotlivé státní orgány mohou i přes existenci Akčních plánů realizovat opatření proti organizovanému zločinu, která nejsou zahrnuta v aktuálně platném plánu. Taková aktivita je naopak vítána, neboť některá opatření bude nutné uskutečnit co nejdříve, bez ohledu na termín vzniku nového Akčního plánu. Zároveň je také možné, že některé tematické oblasti Koncepce nebudou v jednotlivých letech naplněny konkrétními opatřeními, neboť u nich půjde o průběžné plnění dílčích aktivit. Tyto oblasti jsou nově označeny jako průběžné cíle. Jednotlivá opatření Akčních plánů také mohou mířit na plnění více specifických cílů, nebo více opatření bude směřovat k naplnění jediného specifického cíle. Podobně také budou existovat opatření podřazená pouze pod strategické cíle, neboť jim nebude odpovídat žádný konkrétní specifický cíl. Takovýto přístup zajistí potřebnou flexibilitu prováděných aktivit, která je nezbytná pro efektivní boj s organizovaným zločinem.

U samotné Koncepce bude po konci její platnosti vyhodnoceno naplnění jednotlivých strategických a specifických cílů se zohledněním, zda opatření uvedená v Akčních plánech opravdu přispěla k řešení identifikovaných problémů. Po uplynutí období platnosti Koncepce nemusí být vytvářen zcela nový

strategický dokument, ale pokud se stávající model osvědčí, může dojít pouze k aktualizaci samotné Koncepce.

7. FINANCOVÁNÍ KONCEPCE

Pro financování jednotlivých opatření vyplývajících z Koncepce a jejích Akčních plánů nejsou v tuto chvíli alokovány žádné specifické prostředky. U jednotlivých opatření bude v Akčních plánech uveden způsob jejich financování. V obecné rovině je předpokládáno financování opatření pokud možno z mimorozpočtových finančních prostředků (fondy EU, Norské a Švýcarské fondy). Koncepce v takovém případě slouží jako jednoznačné zakotvení národních priorit v oblasti boje s organizovaným zločinem, ze kterého potom mohou projekty financované z mimorozpočtových zdrojů vycházet. Další možností je rozpočet jednotlivých gestorů, neboť mnoho opatření s sebou nese významné náklady mimo samotnou práci zainteresovaných osob. Pokud bude opatření vyžadovat financování nad rámec běžného rozpočtu gestora, bude toto financování vyžadováno standardní cestou při přípravě státního rozpočtu na následující roky, případně formou uvolnění prostředků z rozpočtových rezerv.

8. RIZIKA OHROŽUJÍCÍ NAPLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE

Jednotlivá rizika jsou posuzována z hlediska závažnosti svého dopadu – „D“ (1 – velmi nízká, 2 – nízká, 3 – střední, 4 – významná, 5 – velmi významná) a pravděpodobnosti výskytu – „P“ (1 – vzácná, 2 – nepravděpodobná, 3 – mírná, 4 – pravděpodobná, 5 – téměř jistá). Jejich významnost – „V“ je dána součinem těchto hodnot (1–8 běžné, 9–16 závažné, 17–25 kritické riziko).

	Riziko	D	P	V	Popis rizika	Způsob eliminace rizika
1	Neshoda aktérů na způsobu naplnění cíle	4	4	16	Mezi jednotlivými aktéry nepadají vždy shoda na způsobu naplnění jednotlivých cílů. Tyto neshody mohou vést k nedostatečné podpoře, a tedy i nerealizaci či pouze částečné realizaci jednotlivých opatření.	Důsledná komunikace mezi jednotlivými aktéry, hledání kompromisních a alternativních řešení při plnění jednotlivých cílů. Výběr méně konfliktních opatření k realizaci.
2	Nedostatek finančních prostředků	3	4	12	Při nedostatku finančních prostředků může dojít k ohrožení naplnění cílů, jež vyžadují finanční náklady.	Prioritizace jednotlivých opatření dle finanční efektivity, prosazování a zajištění finančních prostředků na implementaci opatření, hledání provozních úspor, rozložení opatření v čase.

	Riziko	D	P	V	Popis rizika	Způsob eliminace rizika
3	Nedostatek personálních kapacit a nedodržení harmonogramu plnění	3	4	12	Pokud bude pro některé aktéry stanoveno příliš mnoho opatření, která nebudou vedle své běžné agendy zvládat, může dojít ke zpoždění plnění jednotlivých úkolů, případně i jejich nesplnění.	Racionalizace jednotlivých opatření z hlediska jejich náročnosti provedení, rozložení pracovní zátěže mezi jednotlivé aktéry, prioritizace opatření a jejich rozložení v čase, prosazování personálního posílení opatření dle priorit.
4	Liknavý přístup jednotlivých gestorů opatření	4	2	8	Pokud nebude gestor ztotožněn s potřebou opatření realizovat, může z jeho strany dojít k nekvalitní realizaci opatření či jeho nerealizaci.	Vhodně zvolené gestorství, důsledná kontrola a vyhodnocování opatření, dostatečné předjednání opatření.
5	Nepřijetí legislativních řešení politickou reprezentací	4	3	12	Některé cíle budou pro své naplnění vyžadovat změnu legislativy, která je závislá na schválení politickou reprezentací. Tato reprezentace nemusí s navrhovanými změnami z různých důvodů souhlasit.	Důsledné zdůvodňování prováděných změn, komunikace s politickou reprezentací. V krajním případě realizace pouze oddělené části opatření, která legislativní změnu nevyžadují, či odložení realizace změn.

PŘÍLOHA 1 – AKTUÁLNÍ STAV ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČR

OBSAH

1.	ÚVOD.....	244
2.	CHARAKTERISTIKA ORGANIZOVANÝCH ZLOČINECKÝCH SKUPIN NA ÚZEMÍ ČR	244
3.	STATISTICKÁ DATA O ORGANIZOVANÉM ZLOČINU	344
4.	AKTIVITY ORGANIZOVANÝCH ZLOČINECKÝCH SKUPIN.....	422
5.	NÁSTROJE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	733
6.	SPOLUPRÁCE V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY	8080
7.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE.....	81
8.	BUDOUCÍ TRENDY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	90

1. ÚVOD

Tento materiál je součástí Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2030. Jeho hlavním účelem je podat aktuální informace (k dubnu roku 2025) o stavu aktivit organizovaného zločinu na území České republiky. Dokument navazuje na obdobné texty zpracovávané na úrovni Evropské unie (např. EU SOCTA 2021 a 2025)¹⁶, jeho hlavní odlišnost od těchto textů spočívá v omezení rozsahu na aktivity vyvíjené na území České republiky. Tento poměrně úzký záběr umožňuje detailně rozebrat danou problematiku. Při přípravě textu byly zohledněny poznatky z obdobných materiálů zpracovávaných dlouhodobě odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, zejména z materiálů Vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu na území ČR za období 2016-2023.

Materiál byl zpracován na základě podkladů Policie České republiky (Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV, Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě, Národní protidrogové centrály SKPV, Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR, jednotlivých krajských ředitelství a Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci), Ministerstva financí, Generálního ředitelství cel, Generálního finančního ředitelství, Finančního analytického úřadu, Nejvyššího státního zastupitelství, Ministerstva spravedlnosti, Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, Ministerstva životního prostředí, České inspekce životního prostředí a Bezpečnostní informační služby.

Při přípravě textu byly zohledněny také poznatky ze Zpráv o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v posledních letech a z výročních a jiných materiálů dalších subjektů (např. Policie ČR, Nejvyššího státního zastupitelství, Celní správy ČR, Finančního analytického úřadu a dalších).

Celý text je členěn do kapitol, které odpovídají hlavním oblastem souvisejícím s aktivitami organizovaného zločinu na území ČR a bojem proti němu. Struktura kapitol se mírně liší od předchozího obdobného materiálu a reflektuje tak vývoj aktivit organizovaných zločineckých skupin.

2. CHARAKTERISTIKA ORGANIZOVANÝCH ZLOČINECKÝCH SKUPIN NA ÚZEMÍ ČR

Obecně lze organizované zločinecké skupiny na území České republiky bez ohledu na jejich etnicitu v současné době charakterizovat jako **polykriminální**¹⁷ ve vztahu k oblastem zájmu, adaptabilní vůči vnějším podmínkám a trendům a využívající hotovostních transakcí (mimo dosah dozorových orgánů).

Na území České republiky působí dva hlavní typy organizovaných zločineckých skupin. Jedná se o **skupiny převážně tuzemské** a **skupiny etnicky založené**, tedy složené zejména z cizinců. Zároveň platí, že pokud je to pro organizovanou skupinu výhodné, zapojí mezinárodní prvek (právnícká osoba se sídlem v zahraničí, nebo v zahraničí pobývající jednatelé právnických osob) i do jinak čistě tuzemské organizace, zejména pro ztížení a komplikování vyšetřování. Na druhou stranu také etnicky založené skupiny osob převážně jedné národnosti mohou pouze obtížně fungovat zcela bez napojení na občany ČR. Specifické kapitoly jsou věnovány zapojení právnických osob do činnosti zločineckých skupin a také zločineckým skupinám fungujícím v kyberprostoru.

Dle výzkumných dat IKSP, založených na expertních šetřeních mezi zástupci orgánů vymáhajících právo, je přes drobné výkyvy poměr mezinárodního a domácího prvku dlouhodobě v oblasti organizovaného zločinu v podstatě vyrovnaný. Mezi roky 2018 a 2022 bylo uváděno zastoupení Čechů

¹⁶ <https://www.europol.europa.eu/publication-events/main-reports/changing-dna-of-serious-and-organised-crime#downloads>.

¹⁷ Polykriminalita znamená zaměření zločineckých skupin na více různých oblastí trestné činnosti

v organizovaných skupinách mezi 50 % a 55 % s mírně rostoucí tendencí v posledních letech. Příští šetření bude realizováno v roce 2025.

Tabulka 1 – Podíl cizinců a Čechů na skupinách organizovaného zločinu v letech 2018 až 2022 dle expertního šetření IKSP

Rok	Cizinci celkem (skupiny složené výhradně nebo převážně z cizinců)	Češi celkem (skupiny složené výhradně nebo převážně z Čechů)	Podíl skupin tvořených pouze cizinci	Podíl smíšených skupin s převahou cizinců	Podíl smíšených skupin s převahou Čechů	Podíl skupin tvořených pouze Čechy
2018	50 %	50 %	27 %	23 %	21 %	29 %
2019	49 %	51 %	29 %	20 %	21 %	30 %
2020	45 %	55 %	22 %	23 %	23 %	32 %
2021	45 %	55 %	20 %	25 %	26 %	29 %
2022	44 %	56 %	23 %	21 %	22 %	34 %

Zdroj: Expertní šetření IKSP 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

V letech 2019 až 2022 byli mezi cizinci uváděnými v souvislosti s pácháním organizovaného zločinu podle názoru expertů dotazovaných IKSP nejsilněji zastoupeni Vietnamci, Ukrajinci, Rusové, Albánci/Kosovští Albánci s tím, že se v rámci tohoto okruhu pořadí stabilizovalo a narůstá převaha Vietnamců, Ukrajinců a od roku 2020 i Rusů. Druhou skupinu tvořili s viditelným odstupem příslušníci většinou balkánských států, Slováci a Poláci. Zastoupení národností podle výsledku expertíz z let 2020 až 2022 lze porovnat v následující tabulce. Příští šetření bude realizováno v roce 2025.

Tabulka 2 – Národnosti nejpočetněji zastoupené v organizovaném zločinu na území ČR v letech 2020, 2021 a 2022 dle expertního šetření IKSP

2020			2021			2022		
Pořadí	Národnost	Index ¹⁸	Pořadí	Národnost	Index	Pořadí	Národnost	Index
1.	Vietnamci	165	1.	Vietnamci	272	1.	Ukrajinci	324
2.	Ukrajinci	162	2.	Ukrajinci	258	2.	Vietnamci	257
3.	Rusové	122	3.	Rusové	245	3.	Rusové	244
4.	Albánci/K. Albánci	88	4.	Albánci/K. Albánci	131	4.	Albánci/K. Albánci	203

¹⁸ Pořadí zastoupení cizinců je stanoveno podle indexace, vycházející z vyjádření expertů a jejich zařazení konkrétní státní příslušnosti výše či níže v pořadí. Experti mohli uvést nejvýše deset národností (resp. státních příslušností) v řazení od nejpočetnějšího zastoupení. Index byl stanoven tak, že počet respondentů, kteří uvedli příslušnou státní příslušnost (občanství) na 1. místě, byl násoben 10x, na 2. místě 9x atd. až na 10. místě 1x. Celkový index je pak součtem těchto násobků. (Jeden bod uvedený v indexu např. znamená, že pouze jeden ze všech expertů uvedl příslušnou státní příslušnost na desátém místě.).

2020			2021			2022		
5.	Srbové	43	5.	Srbové	78	5.	Srbové	95
6.	Slováci	39	6.	Poláci	72	6.	Slováci	89
7.	Bulhaři	35	7.	Číňané	69	7.	Turci	54
8.	Poláci	29	8.-9.	Rumuni	56	8.	Poláci	49
9.	Rumuni	25	8.-9.	Bulhaři	56	9.	Rumuni	47
10.	Nigerijci	24	10.	Slováci	53	10.	Bulhaři	40

Zdroj: Expertní šetření IKSP 2020, 2021, 2022

Ve výsledcích expertízy za rok 2022 lze konstatovat posun Ukrajinců na první místo, vzestup zastoupení Turků, naopak mírný pokles umístění Číňanů, což dokládají výše indexů. Ze západoevropských států se žádný neobjevuje v první desítce. Lze konstatovat, že podle mínění expertů v zastoupení cizinců v organizovaném zločinu na území ČR stabilně dominují občané čtyř států, o čemž svědčí i výraznější koncentrace názorů expertů na tyto státy (viz hodnoty indexů).

Opakovaně je v souvislosti s činností organizovaných zločineckých skupin upozorňováno různými aktéry na riziko jejich pronikání do řad bezpečnostních sborů. Dle dostupných informací však k tomuto jevu v ČR ve větším rozsahu nedochází. Dle vyjádření Generální inspekce bezpečnostních sborů bylo v letech 2016-2021 prověřováno či vyšetřováno pouze 8 trestných činů souvisejících s organizovaným zločinem. V letech 2022 a 2023 se jednalo o tři trestné činy.

Tuzemské organizované skupiny

Významné tuzemské organizované kriminální skupiny byly dlouhodobě orgány činnými v trestním řízení rozpracovávány zejména v oblasti organizované násilné trestné činnosti (vraždy, únosy, loupežná přepadení, vydírání). V posledních letech se však charakter trestné činnosti českých kriminálních organizací začal viditelně měnit a v prostředí těchto kriminálních struktur byl zaznamenán **zřetelný trend poklesu míry používaného přímého násilí**. Organizovaná násilná kriminalita, jejíž charakter byl navíc vždy velmi latentní, sice zcela nevymizela, ale v současné době je na výrazně nižší úrovni než dříve. V souvislosti s poklesem významu organizované násilné trestné činnosti došlo k významné změně klasického tuzemského organizovaného zločinu, který odklonem od otevřeného násilí ztrácí svoji nejvýraznější charakteristiku.

Celoevropsky zůstávají jedním z aktivních zdrojů násilné trestné činnosti mezinárodně působící „motocyklové gangy“, jejichž trestná činnost byla primárně zaměřena na nelegální obchod s omamnými a psychotropními látkami, nelegální obchod se zbraněmi a aktivity související s legalizací takto generovaných kriminálních zisků. Motocyklové gangy (zejména skupina Hell's Angels MC) mají na území ČR dlouhodobě působící pobočky s českými členy, kteří však podle dostupných poznatků dlouhodobě páchají trestnou činností (včetně násilné) zejména v zahraničí. Jako bezpečnostní hrozba se v této souvislosti jeví i aktivity mezinárodně působícího motokářského klubu Noční vlci, který má zázemí v Ruské federaci.

Po roce 2018 byl zaznamenán také trend velmi pozvolného nárůstu významu internetového vydírání realizovaného nesnadno odhalitelnými pachateli či skupinami pachatelů, kteří v internetovém prostředí velmi odborným způsobem zakrývají svoji identitu.

Tuzemské vysoce organizované kriminální struktury, přestože zřetelně upouštějí od násilí, nesnížily svoji kriminální aktivitu a o to více se zaměřily na jiné oblasti kriminality, zejména na kriminalitu daňovou, finanční a hospodářskou. Tuzemské kriminální organizace, především skupiny organizátorů

a jejich pomocníci, také dlouhodobě zaměřují svoji pozornost na infiltraci státní správy a samosprávy se záměrem páchat kriminalitu v oblasti veřejných zakázek a dotací.

V důsledku odklonu od násilné trestné činnosti v současnosti nelze identifikovat žádnou typicky strukturálně nebo specializačně popsatelnou a hierarchicky organizovanou zločineckou organizaci. Tuzemské kriminální organizace jsou často zakládány ad hoc ke spáchání konkrétní trestné činnosti, která vyplývá z informací, o kterých se organizátor a řídicí článek v jedné osobě dozvěděl. Spíše, než ohraničené kriminální organizace tak tuzemské zločinecké struktury vytvářejí volnou vztahovou síť, v níž se pohybují podnikatelské subjekty (např. soutěžící o veřejnou zakázku) a hlavní organizátoři se svými spolupracovníky. Využívají při tom znalost kriminálního prostředí a své korupční schopnosti.

Na použití násilí, zejména na hrozbu použití násilí, však tyto kriminální struktury zcela nerezignovaly, což je odlišuje od tradičních pachatelů daňové, finanční či hospodářské kriminality, kdy případným použitím násilí pouze nahrazují absenci sofistikovanější části know-how nutného pro úspěšné páchaní daňové, hospodářské či finanční kriminality. Typickým příkladem tohoto typu páchané trestné činnosti je používání různých forem vydírání v podobě vytváření fiktivních závazků (směnek, rozhodčích nálezů) v podnikatelském prostředí a jejich neoprávněného vymáhání právními prostředky (někdy i za přispění korupčně narušeného státního orgánu), které však vedou k faktické likvidaci poškozené společnosti, pokud nevyužije nabídku „věřitele“ na odkup závazku nebo společnosti, která jej drží. Násilím je vyhrožováno zejména v případech, že oběť tohoto typu vydírání nalezne způsob účinné obrany právní cestou.

Informace získané rozpracováním tuzemských (vysoce organizovaných) kriminálních struktur zejména v letech 2021 až 2023 potvrdily, že **jedním z jejich klíčových zájmů je dlouhodobé získání kontroly nad veřejnými finančními toky a rozdělováním veřejných finančních prostředků např. v rámci různých dotačních programů, zadávání a plnění veřejných zakázek.** Byly identifikovány tuzemské kriminální sítě, které jsou dlouhodobě schopny ovlivnit vývoj, průběh a výsledek veřejných zakázek ve prospěch předem daných podnikatelských subjektů na základě svých dlouhodobě navázaných politicko-podnikatelských vztahů a klientelistických vazeb na veřejný sektor. Nejdůležitější kriminální struktury tohoto typu působí obvykle ve více krajích ČR a jejich politicko-klientelistické vazby jsou z důvodu minimalizace rizik rozprostřeny napříč politickým spektrem. Některé tyto vazby byly i v posledních letech široce medializované.

Tuzemské organizované skupiny, které se v minulosti výrazně etablovaly v oblasti ekonomické trestné činnosti, dokázaly zareagovat na úspěšnost a potenciál orgánů vymáhajících právo na úseku odhalování daňových podvodů u nepřímých daní (spotřební daň, DPH). Tyto skupiny zaměřily své aktivity do jiných sfér zájmu, jako je například nakládání s odpady, poskytování finančního a investičního poradenství nebo developerských projektů s využitím pobídek a dotací.

Etnicky založené organizované skupiny

Tyto skupiny jsou níže popsány podle převažující etnicity pachatelů. Jako hlavní etnicky založené skupiny figurují **asijské** (převážně vietnamské a čínské), **východoevropské** (ruskojazyčné, postsovětské) a **balkánské organizované skupiny**. Pokud je konkrétně vymezená trestná činnost zmíněná v kapitole 5 páchána převážně určitou etnicky založenou skupinou, je tato skutečnost uvedena také v příslušné kapitole. V případě zahraničních zločineckých struktur působících v ČR je viditelný dopad změny vnějšího bezpečnostního prostředí, která se projevuje zejména ve spojení mezi kriminálními organizacemi a působením zahraničních státních aktérů.

Nemusí se jednat jen o typické hybridní (např. vlivové) operace, ale i o s nimi související využívání zločinců státním aktérem pro násilné akce a zastrašování zacílené na zahraniční diaspory žijící a podnikající v České republice. Může se také jednat o využívání kriminálních organizací např. pro průmyslovou špionáž nebo jednání v oblasti finanční kriminality, např. v oblasti daní a cel, legalizace

výnosů z trestné činnosti nebo porušování mezinárodních sankcí. Na úzké provázání mezi hybridními hrozbami a organizovaným zločinem v EU na řadě míst odkazují i obdobné texty zpracováváné na úrovni Evropské unie (např. EU SOCTA 2025).

Organizované zločinecké sítě jsou stále více provázány s hybridními hrozbami, které pocházejí ze zahraničí a zahrnují širokou škálu trestné činnosti i dalších spojených nelegálních aktivit, které jsou často realizovány prostřednictvím osob z kriminálního prostředí působících v ČR. Zatímco hlavní motivací zločineckých struktur je i v tomto případě dosahování zisků z nelegální činnosti, konkrétní dopady jejich hybridního působení slouží – přímo či nepřímo – také geopolitickým zájmům zahraničních aktérů, kteří organizují či podporují hybridní útoky s cílem nelegitimního (často i nelegálního) ovlivňování dění v ČR ve prospěch plnění vlastních geopolitických zájmů. Hlavním cílem hybridních útoků je tak snaha cizího státního aktéra využít zločince pro vměšování a destabilizaci společnosti ve snaze všestranně oslabit svého protivníka bez vyvolání přímého vojenského konfliktu. Aktéři hybridních hrozeb a pachatelé trestné činnosti tak spolupracují ke vzájemnému prospěchu a vzájemně využívají své zdroje, odborné znalosti a ochranu k dosažení svých cílů.

Asijské organizované skupiny

Asijské, v případě ČR převážně vietnamské a čínské, prostředí vysoce organizovaných kriminálních struktur dlouhodobě nevykazuje ustálenější kriminální hierarchii, působí spíše jako „dvoustupňové“ prostředí, v jehož popředí se prosazují skupiny podle své aktuální síly. **Dochází k postupné generační výměně a vedení jednotlivých struktur se ujímají již představitelé generace narozené v ČR.** Jsou jimi státní příslušníci ČR asijského původu plně integrovaní a orientující se v prostředí majoritní české společnosti. Někteří významní představitelé starší generace představují jistou formu komunitních autorit, přes určitý vliv sami neusilují o řízení kriminálního prostředí, z něhož vzešli, naopak se prezentují jako úspěšní podnikatelé, investoři, kteří si budují svůj legální společenský status.

Aktivita vietnamských organizovaných skupin v oblasti drogové kriminality zhruba od roku 2019 stagnuje a jejich vliv postupně klesá. Řada uskupení zůstává stále aktivní v oblasti nelegální výroby a obchodu s marihuanou a metamfetaminem, jejich vliv zůstává patrný především v česko-německém pohraničí, v Praze a Středočeském kraji. Z průběžného vyhodnocování aktuálních trendů lze vysledovat také přesun těchto skupin do sousedních zemí, především Polska a Německa, ale také do Nizozemí a Belgie. Hlavním důvodem je zejména lepší dostupnost chemikálií a prekursorů drog v Polsku, zvýšená poptávka po metamfetaminu a marihuaně v sousedních zemích a nižší tresty za nedovolenou výrobu a distribuci drog než v ČR.

Tradiční doménou vietnamských kriminálních skupin zůstává **organizace krácení daní a celních podvodů**, která je spojena s kriminální službou (CaaS) – DICH VU HAI QUAN (služba k proclení). Její podstatou je masivní podcenění hodnoty dováženého zboží na vstupu do EU až o 90 % formou falšovaných nákupních faktur v kombinaci s převedením povinnosti platit DPH na vstupu (díky celnímu podcenění a následnému uvedení do oběhu za reálné ceny je ziskovost velmi vysoká) na účelově založené podnikatelské subjekty (SPV – Special Purpose Vehicle), které sice předloží příslušná daňová přiznání, ale vyměřenou daň neuhradí. Uvedená služba sofistikovaně eliminuje i různé pokusy omezit legislativní cestou tento typ trestné činnosti. Pachatelé dlouhodobě využívají i korupční průniky do oblasti celní správy (eliminace fyzické kontroly podceněného zboží) a finanční správy (např. odklad prohlášení obchodní společnosti za nekontaktní). Tímto způsobem je dlouhodobě do ČR importována naprostá většina dovozového zboží nabízeného vietnamskými obchodníky na tržnicích i v kamenných obchodech.

Na uvedený systém dlouhodobě navazují jiné vietnamské kriminální organizace provozováním systému, který umožňuje **skryté platby za dovážené zboží** (vzhledem k jeho podcenění na vstupu je možno otevřeným bankovním převodem platit pouze malou část kupní ceny), vývoz kriminálních zisků zpět do Vietnamu, legalizaci kriminálních zisků (finance jsou skrytě vyvezeny a vracejí se jako zahraniční investice) apod. Jedná se o tzv. DICH VU CHUYEN TIEN (služba k posílání peněz), která je opět

provozována ve formě CaaS. Jde o vietnamskou obdobu arabského tradičního systému Hawala. Uvedená služba kromě dlouhodobě používaných kurýrů, kteří převážejí značné finanční částky v hotovosti, také nově začíná využívat různé nástroje v online prostředí (kryptoměny, online nebankovní platební systémy, start-upové banky apod.).

Další oblastí, z níž některé vietnamské kriminální skupiny dlouhodobě získávají značný finanční prospěch, je **zajišťování vstupních víz a na to navazujících dlouhodobých pobytů pro občany Vietnamu**. Jedná se o tzv. DICH VU CU TRU (služba k vyřízení pobytů a víz) opět poskytovanou ve formě CaaS. V letech 2017 až 2019 docházelo k systematické spolupráci vietnamských zločineckých organizací s občany zemí bývalého Sovětského svazu. Výsledkem bylo naprosté paralyzování českých imigračních politik zaměřených na středně kvalifikovanou pracovní sílu původem z Vietnamu a vydávání pracovních víz vietnamským žadatelům muselo být na určitou dobu zcela zastaveno. Následně po eliminaci klíčové kriminální struktury se další kriminální skupiny zaměřily na kriminální pomoc při získání jiných pobytových titulů (studijní, sloučení rodiny) nebo na využívání kvóty pro tzv. vysoce kvalifikované pracovníky.¹⁹

Násilná trestná činnost páchaná touto komunitou byla v posledních obdobích spíše na nízké úrovni, ale vyznačuje se mimořádně vysokou mírou latence, protože se orientuje výhradně na vlastní komunitu, která o případných násilných činech policejní složky zásadně neinformuje.

Vietnamské organizované kriminální skupiny působící na území ČR jsou díky svým značným finančním možnostem schopny realizovat dlouhodobé korupční průniky do orgánů státní správy i místní samosprávy a ovlivňovat jejich rozhodování ve svůj prospěch.

Asijské závadové prostředí je obecně otevřeno spolupráci s členy majoritní společnosti, od níž očekává efektivnější zajištění svých akcí (dovozy, daně, logistika). Přetrvává aktivní zájem o budování kontaktů a vazeb na představitele státní správy. Specificky samostatněji působí naopak v trestné činnosti po linii omamných a psychotropních látek. Do prostředí komunity zůstává omezeno případné provozování nelegálních hazardních her.

Vietnamské skupiny organizovaného zločinu působící a usídlené v České republice se vedle řady dalších aktivit tradičně věnují také **produkci a distribuci tzv. tradiční čínské medicíny**, která z historického a kulturního hlediska tvoří velmi významnou obchodní komoditu jak v Evropě, tak v Asii. Česká republika je z pohledu mezinárodního nelegálního obchodu s faunou a flórou tradičně v postavení tranzitního státu. Jedním z důvodů je výhodná poloha na křižovatce pašeráckých cest z Afriky a Asie, kdy zisky obchodníků s těmito exempláři dosahují příjmů pašeráků drog. Aktuálně shromážděné poznatky a indicie potvrzují skutečnost, že jde o dobře fungující organizovanou skupinu osob, která je díky uskupené hierarchii schopná obchodovat, příp. jakkoliv jinak nakládat s nelegálně získanými exempláři kočkovitých šelem. Hlavní cílovou destinací těchto produktů bývá Asie.

Dochází k postupnému vzestupu významu čínské kriminální a zpravodajské komunity v ČR, který byl mj. důsledkem dřívějšího vstřícného postoje vlády ČR k čínským investorům, s čímž byl velmi úzce spojen značný příliv osob čínského původu do ČR. ČR přitom nemusí být hlavním zájmem čínských kriminálních organizací, podnikatelských korporací nebo zpravodajců, může sloužit jako jedna ze vstupních bran čínských zájmů, ať už státních, nebo podnikatelských a kriminálních, do celé EU.

Oblast páchaní trestné činnosti čínskými organizovanými skupinami je obdobná jako u vietnamských organizovaných skupin. Zaměřují se zejména na dovoz zboží z Číny, skryté vývozy a převody finančních prostředků do zahraničí, převážně však do pevninské Číny a korupční jednání v rámci získávání vlivových aktivit. Organizovaný zločin páchaný skupinami osob čínské národnosti je vysoce sofistikovaný a je páchán převážně na mezinárodní úrovni (napříč státy EU). Čínské skupiny intenzivně kooperují s vietnamskými skupinami, zejména je využívána prodejní síť (kamenné obchody, tržnice včetně SAPA v Praze) vietnamských skupin k prodeji zboží z dovozu zatíženého ztrátou daní.

---

19 Tato problematika byla řešena i v rámci Akčních plánů boje proti organizovanému zločinu.

Finanční správou byly detekovány také organizované skupiny tureckých státních příslušníků zaměřené na podobné druhy trestné činnosti. Tyto skupiny jsou asimilovány na území ČR ve smyslu vlastnictví nemovitostí a majetku sloužícího k podnikání. Etablují se v oblasti dovozů zboží se ztrátou daně, intrakomunitárních akvizičních podvodech a podílí se i na rizikových obchodech se zlatem, kdy se může jednat o legalizaci původu tzv. „krvavého zlata“.

Balkánské organizované skupiny

Balkánské zločinecké organizace etablované na území ČR se primárně zaměřují na páchaní trestné činnosti spočívající v **pašování, nelegální výrobě a následné distribuci omamných a psychotropních látek nebo jejich prekurzorů**.

Nejvýznamnější a dlouhodobě stabilní jsou v ČR aktivity **osob kosovsko-albánské národnosti či etnicity**. Tyto skupiny operují především ve větších městech ČR (zejména Praha a Brno) a v severních Čechách (Teplicích, Mostu, Ústí nad Labem), kde úzce spolupracují mezi sebou v rámci legálních obchodních aktivit (obchodování s luxusními zahraničními vozidly, oděvy a doplňky, zlatem, směnářská činnost, hazard, gastronomie), čímž skupiny působící v nižších patrech kriminální organizace často zakrývají svou nelegální činnost. Osoby v hierarchii organizovaných skupin postavené výše se zpravidla na podnikatelské činnosti v ČR přímo nepodílejí, aktivně podnikají jim blízké osoby – obchodní partneři, podřízení manažeři, manželky a přítelkyně. Sami se prakticky neúčastní ani nelegální trestné činnosti, nicméně o ní rozhodují a zajišťují její financování. **Trendem poslední doby je financování nákupu a prodeje drog** (zejména kokainu, z části i heroinu a léčiv s obsahem pseudoefedrinu) **formou směny za luxusní vozidla zahraničních značek**, s nimiž legálně přejíždějí hranice států, a tím značně eliminují rizika náhodných kontrol při převozu samotných vysokých obnosů finančních prostředků, které by mohly být tuzemskými i zahraničními bezpečnostními složkami jako podezřelé zajištěny. Organizované skupiny pro vzájemnou koordinaci maximálně využívají moderní šifrované komunikační platformy a aplikace.

Velmi významnou trestnou činností systematicky páchanou balkánskými kriminálními strukturami na území ČR je **legalizace výnosů z výroby a distribuce omamných a psychotropních látek**. Děje se tak kromě zmíněného maloobchodního obchodování se specifickým zbožím také formou investic do nemovitostí, stavebních investičních projektů i do hazardu. Balkánské kriminální struktury se zapojují do mezinárodních bankovních transferů finančních prostředků, které slouží k zakrytí původu finančních prostředků. Tato činnost neslouží pouze k legalizaci vlastních kriminálních zisků, ale je poskytována i dalším mezinárodním kriminálním skupinám působícím i mimo ČR. V případě kriminálních zisků pocházejících ze zahraničí je ovšem možnost rozpracování českými orgány činnými v trestním řízení obtížná.

Organizovaná majetková trestná činnost (např. sériové krádeže vloupáním) je sice těmito skupinami páchána systematicky, a dokonce v nadnárodním měřítku, ale klíčoví organizátoři trvale působí v některé z balkánských zemí a do ČR (Rakouska, na Slovensko atd.) obvykle vysílají pouze jednorázově (v některých případech opakovaně) najaté pachatele pod dozorem méně významných členů kriminální organizace. Ti se ovšem přímého páchaní trestné činnosti neúčastní a na skupinu pachatelů pouze dohlíží.

Balkánské kriminální organizace působí v ČR i v oblasti obchodu se zbraněmi, tato aktivita je však podle dlouhodobých zjištění spíše doplňkem k drogové trestné činnosti, s níž je spojeno soupeření o teritoria a vyřizování někdy i velmi starých vzájemných sporů. Násilná trestná činnost (vydírání, vraždy) páchaná pomocí nelegálně držných zbraní je obvykle doprovodným jevem kriminálně-obchodních vztahů v oblasti obchodu s drogami. Na území ČR se zatím nepodařilo dostatečně potvrdit ani hypotézu, že část zde působících balkánských kriminálních struktur systematicky páchá za úplatu trestnou činnost na objednávku (právě vydírání či vraždy) ve formě CaaS.

Skupiny etablované na území ČR jsou zapojeny do mezinárodních zločineckých struktur, jejich činnost tedy není vázána výlučně na území ČR. Tyto kriminální organizace jsou obvykle klanově uspořádané a dodržují klanově-tribální pravidla platná uvnitř balkánské diaspory usídlené v EU. Jednotlivé struktury mají pevné a stabilní jádro, které je obvykle tvořeno právě na základě příbuzenských (klanových) vazeb, případně teritoriálně etnických vazeb. Toto jádro v případě potřeby využívá další subjekty kriminálního prostředí. Na území ČR dlouhodobě působí několik uznávaných kriminálních autorit s významným vlivem v nadnárodních balkánských kriminálních strukturách.

Jsou rovněž dlouhodobě monitorovány snahy těchto skupin o pronikání do orgánů územních samospráv a veřejné správy za účelem vytváření vlivu na jejich rozhodování o ekonomických záležitostech.

Byly zaznamenány také informace naznačující možné páchání daňové trestné činnosti, např. v souvislosti s obchodováním s vozy prémiových značek či hazardem. Tato trestná činnost je však páchána spíše nahodile a sekundárně v návaznosti na proces legalizace výnosů z trestné činnosti, přičemž její rozsah spíše nepřekračuje míru běžné kriminálně-daňové optimalizace. Za období rozpracování balkánských kriminálních struktur nebyly získány informace potvrzující hypotézu, že by některé tyto struktury byly zaměřené na systematické páchání daňových podvodů jako primární kriminální ziskové aktivity (např. provozování karuselového podvodu).

Pokud jde o drogovou kriminalitu, mezi balkánskými organizovanými skupinami byl zaznamenán poměrně **vysoký nárůst diaspor ze Srbska, které se velmi rychle etablovaly v indoor pěstování konopí v ČR**. Jejich aktivity probíhají zejména prostřednictvím mnoha (řádově desítek) malých, samostatných pěstíren umístěných v bytech, které jsou schopny zajišťovat průběžné dodávky marihuany pro distributory i koncové zákazníky. Současně je touto aktivitou velmi dobře rozloženo a eliminováno riziko ztrát při jejich případném odhalení. U těchto velmi dobře organizovaných skupin byla potvrzena nejen etnická, ale především teritoriální podmíněnost pachatelů z konkrétních oblastí Srbska. V některých případech bylo potvrzeno i zapojení těchto skupin do obchodu s dalšími drogami, především kokainem, a také do výroby metamfetaminu.

Východoevropské organizované skupiny

V rámci prostředí ruskojazyčných kriminálních struktur, které bylo v minulých obdobích známé intenzivním využíváním násilí při páchání trestné činnosti, se v posledních letech začal prosazovat dlouhodobý **trend ústupu od extenzivně požímané organizované násilné trestné činnosti**. Případná násilná trestná činnost páchaná aktuálně ve značně omezeném měřítku se nyní zaměřuje spíše dovnitř cizineckých komunit, respektive do jejich částí bezprostředně spojených s pácháním trestné činnosti.

Na rozdíl od asijských či balkánských struktur přetrvává v ruskojazyčném prostředí více prvků kriminální hierarchie, v nichž sehrávají důležitou roli ustálené kriminální struktury, jednotlivé významné kriminální autority a tzv. vory v zákoně. **Oproti předcházející dekádě se podařilo vytlačit významnou část „tradičních“ kriminálních autorit mimo ČR** (naše území bylo v minulosti využíváno jako logistické zázemí), přičemž je dlouhodobě kladen velký důraz na bezpečnostní prevenci proti vstupu a udělování pobytových oprávnění těmto osobám nejen do ČR, ale do celého schengenského prostoru.

V oblasti násilné trestné činnosti existuje v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině významné riziko v podobě hrozícího masivního přílivu členů zločineckých struktur z Ukrajiny i dalších států bývalého SSSR (včetně Ruské federace), kteří mají kriminální minulost a snaží se vyhnout mobilizaci přesídlením do EU, případně se může jednat i o příchozí válečné veterány trpící traumaty z probíhajícího válečného konfliktu. Před tímto rizikem v březnu 2025 veřejně varovaly i české zpravodajské služby.

U ruskojazyčných kriminálních struktur se naopak dlouhodobě prosazují jiné typy trestné činnosti (např. daňová trestná činnost, legalizace výnosů trestné činnosti, budování tzv. klientelistických sítí

s cílem získat příjmy z veřejných rozpočtů apod.). Nejsou k dispozici poznatky, že by hrály zásadní roli v oblasti drogové trestné činnosti. V rámci uprchlické vlny z Ukrajiny po začátku nové fáze vojenské agrese Ruské federace vůči Ukrajině v únoru 2022 přišlo do ČR mnoho osob závislých na drogách a s nimi také prodejci drog, jejichž aktivity jsou však podle dostupných zjištění zaměřeny pouze na prodej uvnitř vlastní komunity, nekonkurují ostatním zločineckým skupinám.

Dlouhodobě zůstává zachována schopnost ruskojazyčných kriminálních struktur směřovat kriminální zisky pocházející z trestné činnosti v zahraničí na území ČR nebo přes něj. Během většiny sledovaného období byly opakovaně zaznamenávány aktivity směřující k **investování a legalizaci kriminálních zisků původem z prostoru bývalého Sovětského svazu na území ČR**. V těchto případech zajišťují ruskojazyčné kriminální struktury s těžištěm činnosti v ČR především vazby na významné představitele společenské, podnikatelské i politické sféry v ČR s cílem získat neoprávněné konkurenční výhody pro investice kriminálních zisků.

Vzhledem k nutnosti najít a důkazy podložit zdrojovou trestnou činnost **je pro české orgány činné v trestním řízení krajně obtížné, i přes informace o kriminálním původu přinejmenší části těchto prostředků, tento typ legalizace výnosů z trestné činnosti prokazovat a případně prostředky zabavovat**. Aktiva tohoto typu investovaná v ČR byla dlouhodobě svěřována do správy rodinných příslušníků nebo dokonce přátel či pověřených zástupců jejich skutečných majitelů. Na transferových schématech i na správě investovaných aktiv se podle dostupných poznatků dlouhodobě podílejí i ruskojazyčné kriminální struktury působící v tuzemsku. Zásadní komplikací je v tomto ohledu také faktická nespolupráce orgánů činných v trestním řízení z Ruské federace.

Tento dlouhodobě užívaný modus operandi výrazně posílil spolu se značným rozšířením sankčního režimu zaměřeného na občany Ruska poté, co Rusko v roce 2022 zahájilo vojenskou agresi proti Ukrajině. Pozorována tak byla vlna odprodejů, která výrazně urychlila předchozí mírný pokles majetkových účastí občanů Ruska v českých podnikatelských právnických osobách pozorovaný v letech 2020–2021. Jedná se však pouze o částečné a často pouze fingované stažení ruských občanů (včetně členů kriminálních organizací) z majetkových účastí. Na počátku roku 2025 tak stále platí, že je v ČR relativně i absolutně nejvyšší počet podnikatelských subjektů ovládaných ruskými občany v rámci celé EU.

V letech 2016 až 2021 byl pozorován **masivní nárůst poptávky ruskojazyčných osob po získání jakékoliv formy povolení k pobytu či státního občanství kterékoliv členské země EU za použití podvodných jednání**, typicky formou padělání osobních údajů či záměn identit konkrétních žijících osob. Ruskojazyčné organizované zločinecké skupiny těmto zájemcům poskytovaly kriminální službu (CaaS) spočívající v zajišťování příslušných padělaných dokumentů apod. Významnými zákazníky tohoto typu služby byly vysoce postavené kriminální autority ruskojazyčného organizovaného zločinu, které využívaly ke svým cestám po EU ukrajinské cestovní doklady vydané na kriminálními organizacemi pozměněné identity osob původem z okupovaných území východní části Ukrajiny.

Ruskojazyčné, zejména ukrajinské kriminální struktury se postupně začaly orientovat na **páchání trestné činnosti související se zaměstnáváním cizinců** (zejména ukrajinské národnosti) na území ČR z důvodu značného nedostatku pracovní síly v české ekonomice. Tato trestná činnost spočívá ve vytváření podmínek pro získání různých veřejných zakázek pro servisní činnosti (typicky úklidové služby), kdy dochází ke korupčním průnikům do orgánů české státní správy, samosprávy a státem řízených organizací (státních podniků, fakultních nemocnic apod.). Korupční činnost je prostředkem k získání dlouhodobých kontraktů zajišťovaných zřetěženými pracovními agenturami, které následně páchají hlavní kriminální výdělečnou činnost – tj. neodvedou DPH ani daň z příjmu právnických osob ani neodvedou za jednotlivé zaměstnance povinné sociální a zdravotní pojištění a daň z příjmu. Daňová trestná činnost spojená s aktivitami pracovních agentur, ovládaných převážně ukrajinskými kriminálními strukturami je páchána jak v oblasti veřejného, tak i v oblasti čistě soukromého sektoru. V návaznosti na zahájení ruské agrese proti Ukrajině v rámci ukrajinských kriminálních struktur výrazně nabyla na významu právě kriminalita spojená s agenturním zaměstnáváním.

S dramatickým rozšířením ukrajinské diaspory u nás a z toho vyplývajícím rozšířením působiště ukrajinských kriminálních struktur je spojeno především riziko akcelerace míry etablování ukrajinských kriminálních skupin na našem území.

Samostatnou kapitolou je potom působení ruskojazyčných organizovaných skupin v oblasti **porušování či obcházení mezinárodních sankcí**, které je realizováno vysoce sofistikovaným a organizovaným způsobem. Dochází při něm k propojování kriminálních struktur s podnikatelskými subjekty, které se snaží vyhnout dopadům sankcí, ale i ruskými zpravodajskými službami usilujícími o dovoz vojenského materiálu a materiálu dvojího užití, podléhajícího embargu.

Význam kriminálních struktur s přímou vazbou na Rusko narostl také v oblasti špionážních aktivit na území ČR, což je přímým důsledkem výrazné eliminace ruské diplomaticko-špionážní centrály působící dlouhodobě na velvyslanectví Ruska v Praze, v přímém důsledku veřejného oznámení (v dubnu 2021) zjištění z prověřování ruského pozadí výbuchů v muničních skladech ve Vrběticích z roku 2014. Ruské zpravodajské služby jsou nuceny se obracet na místní zločinecké organizace tvořené osobami s vazbou na Rusko, z nichž se tak stává nově nástroj špionáže a dalších zpravodajských operací v tuzemsku. Úzké provázání mezi hybridními útoky ze strany Ruské federace a aktivitami ruskojazyčného kriminálního prostředí je přitom novým a vysoce rizikovým trendem detekovaným v posledních letech v ČR i na úrovni řady dalších států EU (na což upozorňuje např. i EU SOCTA 2025).

Výrazným rizikem je také dlouhodobá praxe zneužívání nebiometrických cestovních dokladů převážně ze strany ruskojazyčných zločineckých struktur i zpravodajských služeb států bývalého SSSR (zejména Ruské federace), kdy jsou užívány padělané, či dokonce vystavovány formálně pravé, cestovní doklady osobám využívajícím pozměněnou či zcela smyšlenou identitu za účelem znesnadnění jejich identifikace a umožnění nepozorovaného překročení státních hranic ČR a dalších zemí EU a proniknutí do schengenského prostoru. Obdobným způsobem byly opakovaně zneužity i některé tzv. diplomatické pasy využívané zejména příslušníky ruských zpravodajských služeb pro krytí jejich nelegálních zpravodajských aktivit ve státech EU a k volnému pohybu v rámci schengenského prostoru.

Organizované skupiny působící v kyberprostoru

Kyberprostor je zcela specifickým prostředím (virtuálním územím), v němž je trestná činnost páchána. Tam, kde je možné v určitých případech přeshraniční trestné činnosti fyzicky zabránit, lze v případě kyberprostoru tomuto „překročení“ hranic bránit pouze zcela výjimečně nebo vůbec. Proto také charakteristiku organizovaných zločineckých skupin v kyberprostoru nelze vztáhnout ve většině případů pouze k území ČR, a proto také je prokazování struktury odpovídající organizované zločinecké skupině poměrně obtížné. Obdobně je nutné nahlížet i na národnostní složení zločineckých skupin, které bývá často mnohonárodnostní.

Spíše, než národnost bývá rozhodující odbornost jednotlivých členů takové skupiny, a to zejména v případech, kde není určující ideologický postoj či svetonázor útočníků, nýbrž finanční zisk. **Moderní komunikační prostředky umožňují anonymizovanou, šifrovanou a rychlou komunikaci, která odstraňuje potřebu geografické blízkosti pachatelů.**

Samozřejmě i ve vztahu ke kyberprostoru nastávají určité situace, ve kterých je složení skupiny převážně národnostně jednotné. Jedná se často o případy, ve kterých je určující právě ideologické či státní zaměření útočníků, jejichž cílem je působit proti zájmům ČR ve prospěch zájmů jiného státu. S tím se OČTŘ setkávají v poslední době v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině. Obzvláště složité je rozkrývání čínských či severokorejských hackerských skupin, které se při svých kybernetických útocích zaměřují primárně na získávání citlivých státních či průmyslových informací. Na útocích typu ransomware se z velké části podílí ruskojazyčné skupiny, nicméně je to i doména čínských hackerských skupin.

Působení právnických osob v organizovaném zločinu

Významnou roli v oblasti organizované ekonomické a zejména daňové trestné činnosti hrají právnické osoby (obchodní korporace), a to jednak v pozici subjektu, který je součástí organizované zločinecké skupiny, jednak jako nástroj organizovaných zločineckých skupin sloužící k zastírání trestné činnosti a identity pachatelů nebo k legalizaci výnosů z trestné činnosti. Významným faktorem, který má v ČR vliv na míru zneužívání právnických osob k páčání trestné činnosti je **dostupnost tzv. ready-made společností**. Z hlediska právní formy jsou nejčastěji zneužívány společnosti s ručením omezeným, což je dáno mimo jiné také snadností jejich založení a relativně nízkými náklady s tím souvisejícími. Více informací o rizikovitosti právních forem právnických osob přináší Příloha č. 1 ke Zprávě o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu.²⁰ Subjekty organizované kriminality využívají také dlouhodobě fungující právnické osoby, které vykonávají běžnou podnikatelskou činnost, a u kontrolních orgánů proto nebudí podezření. Právě takové společnosti jsou potom využívány např. k daňové trestné činnosti.

Je nutno dodat, že ve vztahu k celkové kriminalitě je zaznamenáván trend **snížujícího se počtu trestně stíhaných právnických osob**, a to proto, že orgány činné v trestním řízení v případech tzv. prázdných schránek, tj. právnických osob, které jsou např. zcela bez majetku či jakékoliv vyvíjené legální činnosti, kdy statutárním orgánem je mnohdy osoba bez domova, příp. jiná osoba zcela bez vazby na právnickou osobu a neplnící povinnosti vůči obchodnímu rejstříku, využívají proti těmto právnickým osobám tzv. **mimotrestní prostředky**, konkrétně institut upravený v § 93 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, a právnickou osobu nestíhají z důvodů jejího zrušení soudem.

Ve struktuře skutků páchaných obviněnými právnickými osobami zaujímají dominantní postavení zejména trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240 TZ) a neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby (§ 241 TZ). Tento jev lze přičíst také aktivitě správců daně a jimi využívaných nástrojů k odhalování daňové trestné činnosti, např. institutu kontrolního hlášení DPH. Dále se pak vyskytují trestné činy porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227 TZ) a zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění (§ 254 TZ), a to ve vztahu k neplnění povinností vůči orgánům veřejné moci, zejména ve vztahu k finančním úřadům. Tato protiprávní jednání jsou přitom často doprovázena záměrnou netransparentností v podobě porušování zákonné informační povinnosti právnických osob vůči rejstříkovým soudům. V tomto ohledu je třeba apelovat na důsledné uplatňování existujících sankčních opatření, kterým je zejména přestupek podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, jakož i na průběžné snižování počtu neaktivních a potenciálně rizikových subjektů, a to zejména postupem podle § 105a zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřeneckých fondů, který umožňuje rejstříkovému soudu zrušit neaktivní obchodní korporace bez likvidace a následně je vymazat z veřejného rejstříku.

Především po roce 2021 pak lze pozorovat nárůst počtu skutků trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216 TZ) ve vztahu k právnickým osobám, protože organizovaný zločin ve větší míře využívá právě právnické osoby jako subjekty určené k legalizaci výnosů z hospodářské trestné činnosti.

3. STATISTICKÁ DATA O ORGANIZOVANÉM ZLOČINU

Tato kapitola je pro přehlednost dělena podle zdrojů jednotlivých dat. Tato data nejsou mezi sebou přímo porovnatelná, protože jsou sbírána odlišnými způsoby v různých částech trestního řízení.

Data Policie ČR vycházejí z počtu registrovaných (tedy PČR známých) skutků a počtu trestně stíhaných osob. Nesledují již ale výslednost daných případů u soudu. Mohou tedy obsahovat informace o skutcích a osobách, u kterých nedojde k jejich odsouzení.

²⁰ <https://fau.gov.cz/files/nra-priloha-c-1.pdf>

Data MSp naopak vycházejí z počtu odsouzených osob, ale již neobsahují informace o počtu řešených trestných činů. Vzhledem k tomu, že v některých případech může být za spáchání jednoho trestného činu odsouzeno několik desítek osob, je obtížné data mezi jednotlivými roky a také rezorty porovnávat. Zároveň mají data MSp oproti realitě větší zpoždění než data PČR kvůli délce trvání celého trestního řízení.

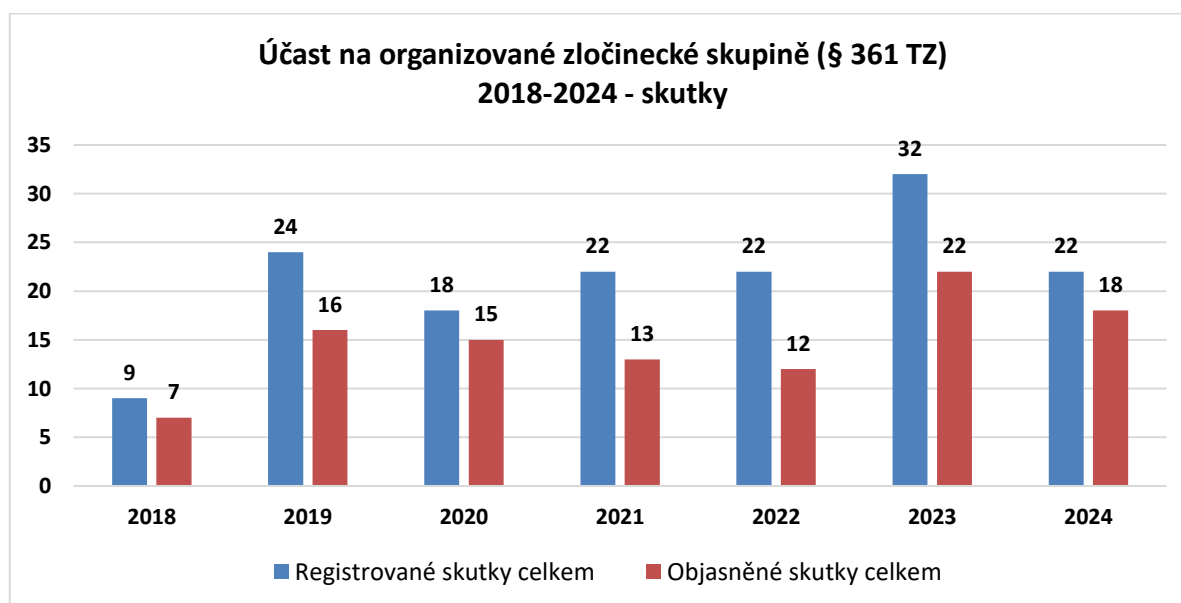
Data Policie ČR

Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ)

Organizovaná zločinecká skupina je definována jako společenství nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páčání úmyslné trestné činnosti. Trestním právem je postihováno založení takové skupiny, účast na ní i její podpora. Níže uvedený komentář vychází z dat za celé kalendářní roky, tj. včetně roku 2024. Zároveň je nutné podotknout, že samotnou účast na organizované zločinecké skupině dle § 361 TZ je poměrně náročné prokázat a velký počet trestných činů spáchaných zločineckými skupinami je postihován dle jiných paragrafů trestního zákoníku.

Pro správnou interpretaci dat je dále třeba připomenout, že § 361 TZ postihuje pouze samotnou účast na organizované zločinecké skupině, není-li spojená se spácháním jiného trestného činu (postihuje např. samotné založení takové skupiny). Tudíž níže uvedené údaje nezohledňují konkrétní trestné činy, které byly spáchány členem organizované zločinecké skupiny ve smyslu § 107 odst. 1 TZ, z nichž by bylo možné usuzovat, na které oblasti se organizované zločinecké skupiny při páčání trestné činnosti nejčastěji zaměřují (např. daňovou trestnou činností, drogovou kriminalitu). § 107 TZ nedefinuje skutkovou podstatu trestného činu, nýbrž pouze stanoví vyšší trestní sazbu pro pachatele, a proto není v rámci dat PČR statisticky vykazováno. Lze konstatovat, že v posledních letech se **počet registrovaných skutků** ustálil na zhruba 20 případech ročně (viz následující graf).

Graf 1 – Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) v letech 2018–2024 – skutky

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Mezníkem byl rok 2019, kdy byl v případě trestného činu účast na organizované zločinecké skupině zaznamenán nárůst oproti předchozímu roku o +167 %, zatímco u celkové kriminality činil nárůst pouze

+3,5 %. Kromě procentuálního vyjádření meziročního nárůstu je samozřejmě nutno přihlídnout rovněž k absolutnímu počtu skutků předmětného trestného činu, nicméně je možné konstatovat, že počínaje rokem 2019 je registrováno více skutků, než tomu bylo v předchozích letech, a že vývoj počtu registrovaných skutků trestného činu účast na organizované zločinecké skupině nekopíroval v daném období vývoj celkové kriminality. V roce 2020 došlo k jednorázovému významnějšímu poklesu počtu registrovaných skutků trestného činu účast na organizované zločinecké skupině, což může být ovlivněno pandemií covid-19. Rekordním byl v uvedené časové řadě rok 2023 s 32 registrovanými skutky a 22 objasněnými skutky.

Míra objasněnosti trestného činu účast na organizované zločinecké skupině je v meziročním srovnání poměrně proměnlivá, což je výrazně ovlivněno nepříliš vysokým celkovým počtem vykázaných skutků (objasnění či neobjasnění jediného skutku se může v míře objasněnosti v daném roce projevit velmi výrazně). Nejvyšší objasněnost (83 %) byla zaznamenána v roce 2020, zatímco nejnižší (55 %) byla zaznamenána v roce 2022 (při počtu 22 skutků). **Z míry objasněnosti nelze vyvozovat žádný trend.**

Co se týče **územního rozložení registrovaných skutků** trestného činu účast na organizované zločinecké skupině, je nejvíce skutků dlouhodobě registrováno na území hlavního města Prahy. Dalšími kraji, kde byl ve sledovaném období každoročně spáchán alespoň jeden skutek, jsou kraje Jihomoravský a Moravskoslezský. Naopak na území Pardubického kraje byl ve sledovaném období vykázan pouze jeden skutek. Daná skutečnost odpovídá zaměření organizovaných zločineckých skupin na největší města ČR, která logicky nabízí nejvíce příležitostí pro páchaní organizované trestné činnosti.

Tabulka 3 – Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ), registrované skutky dle krajů 2018–2024

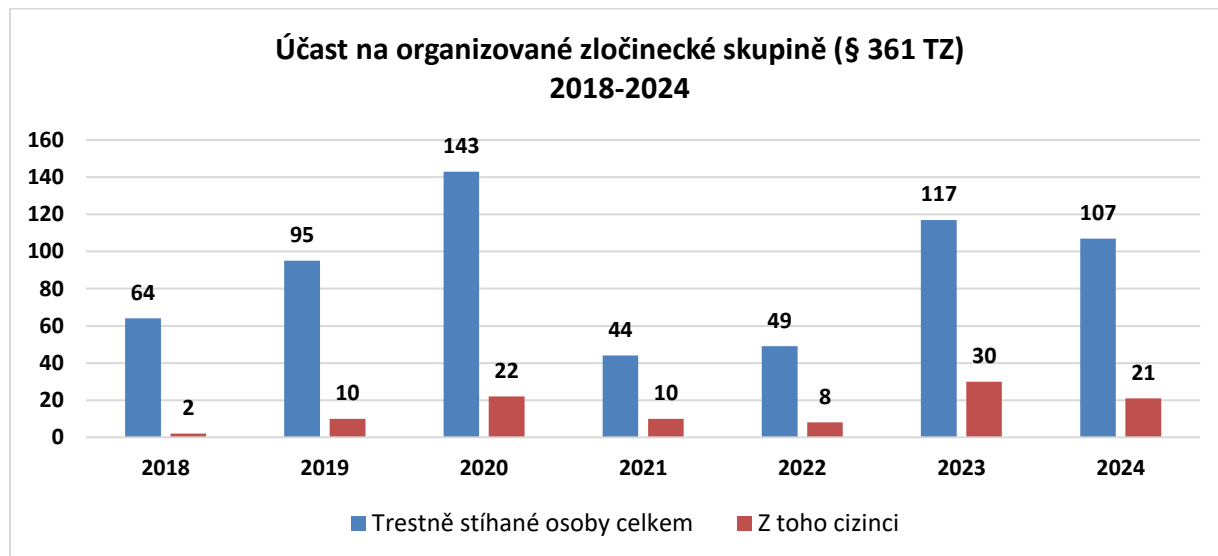
Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) registrované skutky dle krajů 2018-2024								
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Hlavní město Praha	6	10	7	5	10	9	8	55
Středočeský kraj	0	1	1	0	1	2	0	5
Jihočeský kraj	0	2	0	2	0	0	0	4
Plzeňský kraj	0	0	0	2	1	1	0	4
Karlovarský kraj	0	1	0	0	0	0	1	2
Ústecký kraj	0	0	1	1	1	1	2	6
Liberecký kraj	0	0	0	0	1	1	0	2
Královéhradecký kraj	0	0	0	2	0	0	0	2
Pardubický kraj	0	0	0	0	0	0	1	1
Kraj Vysočina	0	4	2	0	0	2	3	11
Jihomoravský kraj	1	5	3	4	6	9	3	31
Zlínský kraj	0	0	0	1	1	4	1	7
Olomoucký kraj	1	0	0	0	0	2	0	3
Moravskoslezský kraj	1	1	4	5	1	1	3	16

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Počet trestně stíhaných osob v případě objasněných skutků kolísá v závislosti na rozsahu jednotlivých kauz výrazně mezi jednotlivými roky (viz graf níže). Nejvíce osob bylo trestně stíháno v roce 2020, a to 143 (z toho 22 cizinců) v souvislosti s 15 objasněnými skutky, nejméně v roce 2021, a to 44 (z toho 10 cizinců) v souvislosti s 13 skutky. Mezi trestně stíhanými osobami byly každý rok také právnické osoby,

nejvíce v roce 2023 (13 právnických osob). Nicméně počet stíhaných právnických osob se obvykle pohybuje v řádu jednotek, což odpovídá výše uvedenému trendu nestíhat tzv. prázdné schránky.

Graf 2 – Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) v letech 2018–2024 – stíhané osoby

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Pokud jde o **státní příslušnost trestně stíhaných osob** (viz následující tabulka), potom se ve sledovaném období v drtivé většině jednalo o české občany. Každoročně ve sledovaném období byli stíháni také občané Slovenska (v řádu jednotek osob). Jinak je zastoupení cizinců proměnlivé a jedná se vždy v celkovém měřítku o nevýznamné počty. Není však bez zajímavosti, že se v drtivé většině případů jedná o státní příslušníky zemí na východ od tzv. železné opony či občany asijských států. Potvrzuje se tedy teorie, že Česká republika není zajímavým teritoriem pro zločinecké skupiny složené z občanů západoevropských zemí. Zároveň je převaha stíhaných občanů ČR opravdu drtivá (tvoří 82 procent všech stíhaných osob). Může se tedy nabízet hypotéza, že pro OČTŘ je u § 361 TZ obtížné stíhat osoby cizí státní příslušnosti, přestože jejich zapojení do kriminálních aktivit je ve výše uvedených kapitolách poměrně jednoznačné. Důvodem může být obtížné pronikání OČTŘ do cizojazyčných zločineckých skupin, či jejich větší uzavřenost. Zároveň není možné tuto teorii na základě dostupných dat nijak potvrdit.

Tabulka 4 – Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ), trestně stíhané osoby dle státní příslušnosti 2018–2024

Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) trestně stíhané osoby dle státní příslušnosti 2018-2024								
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Ázerbájdžánská republika	0	0	0	0	0	4	0	4
Běloruská republika	0	0	0	0	0	2	0	2
Bulharská republika	0	0	1	0	0	0	0	1
Česká republika	59	80	119	29	36	74	77	474
Čínská lidová republika	0	0	0	0	0	3	6	9
Litevská republika	0	0	0	0	2	0	1	3
Lotyšská republika	0	0	0	1	0	0	0	1
Moldavská republika	0	0	0	2	0	1	0	3
Polská republika	1	1	1	0	0	0	0	3
Republika Severní Makedonie	0	1	0	0	0	0	0	1
Rumunsko	0	1	0	0	2	0	2	5
Ruská federace	0	0	6	0	2	0	0	8
Slovenská republika	1	1	5	7	1	3	1	19
Spolková republika Německo	0	1	0	0	0	1	0	2
Turecká republika	0	0	0	0	0	6	4	10
Ukrajina	0	4	3	0	1	10	1	19
Vietnamská socialistická republika	0	1	6	0	0	0	6	13
ČR – právnická osoba	3	5	2	5	5	13	9	42

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Trestné činy spáchané v organizované skupině

Organizovaná skupina je judikaturou vymezena jako sdružení nejméně tří osob, v němž je provedeno určité rozdělení úloh mezi jednotlivé členy (nikoliv nutně s vůdčí osobností, která by úkoly rozdělovala mezi další pachatele), a jehož činnost se v důsledku toho projevuje určitou plánovitostí a koordinovaností, kterou se spáchání činu usnadňuje, zvyšuje se pravděpodobnost dosažení sledovaného cíle, a tím se zvyšuje i škodlivost činu pro společnost. Taková skupina nemusí mít trvalejší charakter.

Přesné statistické údaje, které by se vázaly k této formě trestné součinnosti, nemá PČR k dispozici. Systém statistik trestné činnosti PČR je totiž založen na principu vykazování, který je odolný vůči novelizacím trestního zákoníku, což je zárukou porovnatelnosti dat mezi jednotlivými lety. Fixování vykazovaných dat na paragrafovou strukturu trestního zákoníku se zohledněním jednotlivých okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, což je také případ spáchání trestného činu členem organizované skupiny, je v dlouhodobém horizontu nespolehlivé (přísněji posuzovaná skutková podstata může mít v různých obdobích v důsledku novelizací různý obsah, stejně jako může dojít k jejímu doplnění či vypuštění). Orientační numerické údaje, které je možné opatřit, by neposkytovaly dostatečně přesný obraz skutečnosti.

V letech 2023 a 2024 byla zaznamenána následující četnost spáchání v organizované skupině podle trestného činu (v pořadí od nejčastějšího po nejméně častý):

- nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy (§ 283 TZ) – orientačně se jedná o nižší stovky registrovaných skutků ročně,
- krádež a podvod (§ 205 a 209 TZ) – vysoké desítky skutků u každého z uvedených trestných činů,
- organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice (§ 340 TZ) – desítky skutků ročně,
- legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216 TZ) – nižší desítky skutků ročně,
- zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256 TZ) – nižší desítky skutků ročně,
- ostatní trestné činy – řádově v jednotkách bez statistické významnosti.

Z hlediska četnosti lze bez ohledu na počet registrovaných skutků za nejvýznamnější považovat oblast drogové kriminality. Ta je na rozdíl od majetkové trestné činnosti charakteristická značnou mírou latence, tudíž její skutečná míra je vyšší, než jak naznačuje počet PČR registrovaných skutků.

Data Ministerstva spravedlnosti

Data o odsouzených osobách

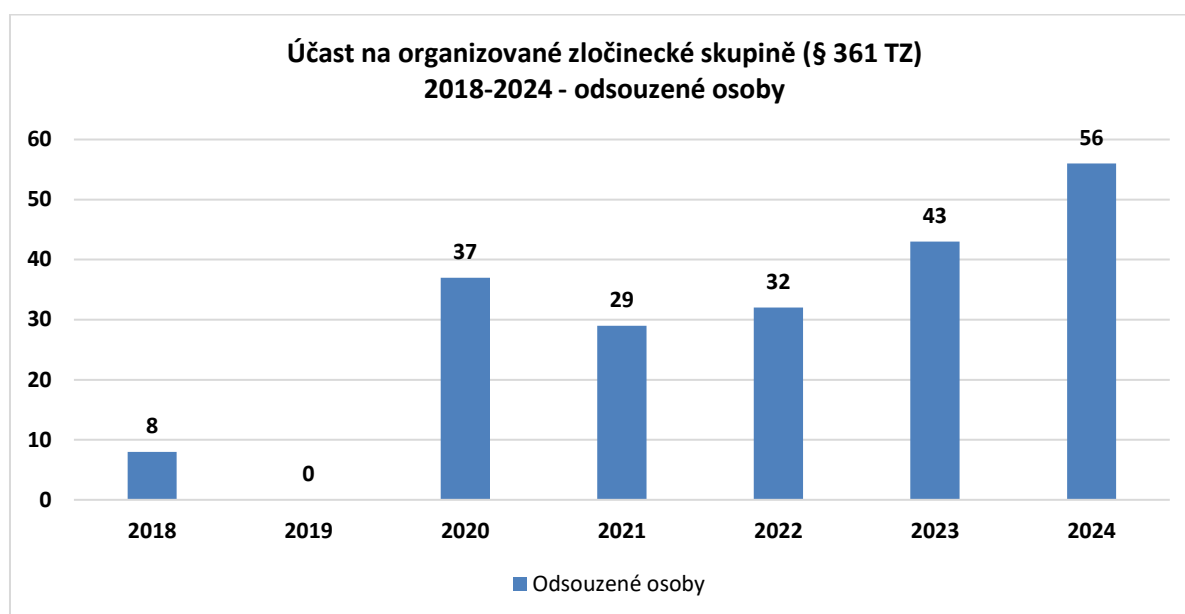
V grafu níže je zobrazen počet odsouzených osob za trestný čin účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) v jednotlivých letech 2018 až 2024. Tento údaj má do určité míry vyšší vypovídající hodnotu než data o stíhaných osobách od Policie ČR, neboť ukazuje počet osob, které byly soudem za tento trestný čin skutečně odsouzeny. Nejsou v něm tedy obsaženy osoby, které byly trestně stíhány, ale byly soudem osvobozeny, případně bylo jejich trestní stíhání ukončeno ze strany státního zástupce. Zároveň je ale nutné dodat, že tato data mohou mít oproti době spáchání trestné činnosti podstatné zpoždění.²¹

Jak je z grafu vidět, **počet odsouzených osob prudce narostl v roce 2020 a následně se již na podobné úrovni udržel s novým maximem v roce 2024**. Příčiny tohoto růstu mohou být způsobeny vyšším počtem trestně stíhaných osob v předcházejících letech, nebo souběhem dokončení více řízení u soudu v roce 2020. Tento trend koresponduje s vyšším počtem stíhaných osob z dat Policie ČR v letech 2019 a 2020 a může indikovat vyšší efektivitu trestního stíhání v případě tohoto trestného činu, ale také jeho celkově vyšší výskyt, nebo vyšší úspěšnost při jeho odhalování. Nicméně z dostupných dat není možné v této věci činit dalekosáhlé závěry.

---

²¹ Např. ke spáchání trestné činnosti došlo v roce 2018, PČR byl případ odhalen a zahájeno vyšetřování v roce 2019, ale k odsouzení osoby mohlo dojít až v roce 2020 či 2021.

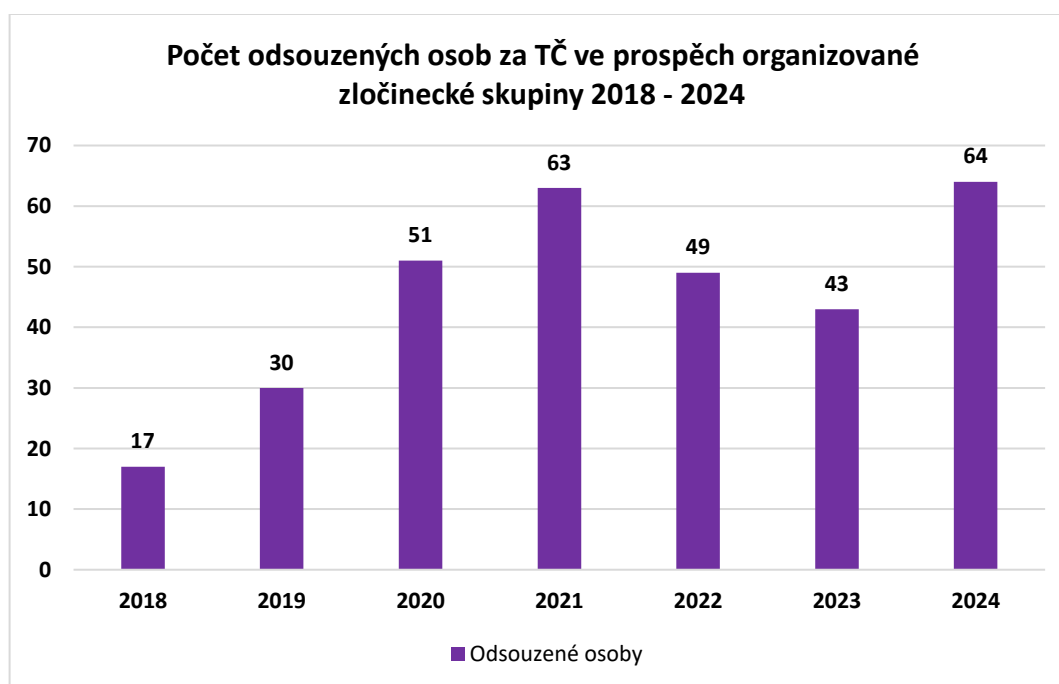
Graf 3 – Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361 TZ) 2018–2024 – odsouzené osoby

Zdroj: Statistiky Ministerstva spravedlnosti

Dalším relevantním ukazatelem je počet odsouzených osob, kdy byl trestný čin spáchán ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 107 a § 129 TZ). Tento ukazatel je v datech MSp, oproti datům PČR sledován a vykazován, neboť struktura dat MSp odpovídá trestnímu zákoníku. Počet odsouzených u tohoto ukazatele je v průměru vyšší o několik desítek, než počet odsouzených za § 361 TZ. I zde je patrný velký nárůst v počtu odsouzených v roce 2020 a tento trend opět přetrvává až do roku 2024. Podobně jako v předchozím případě není k dispozici dostatek dat pro vysvětlení tohoto trendu.

Graf 4 – počet odsouzených osob za TČ ve prospěch organizované zločinecké skupiny

Zdroj: Statistiky Ministerstva spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti má k dispozici také informace o jednotlivých trestných činech, spáchaných ve prospěch organizované zločinecké skupiny a počtu za ně odsouzených osob (viz tabulka níže). Je nutno podotknout, že součet osob odsouzených za jednotlivé paragrafy trestního zákoníku je vyšší, než celkový počet odsouzených osob. To je dáno tím, že jedna osoba může být odsouzena za více trestných činů (paragrafů trestního zákoníku).

Z tabulky vyplývá, že nejčastějšími trestnými činy, které byly spáchány ve prospěch organizované zločinecké skupiny, jsou drogové trestné činy (nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy), za které bylo v období 2016 až 2024 odsouzeno 71 osob. Následuje hospodářská kriminalita (zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby). Třetí nejčastější trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny bylo kuplířství a organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice. U 15 trestných činů bylo zaznamenáno 10 a více odsouzených.

Je možné konstatovat, že statistika odsouzených osob do jisté míry odpovídá hlavním aktivitám, které jsou v činnosti organizovaných zločineckých skupin identifikovány napříč tímto materiálem. Zároveň ale některé z těchto druhů trestné činnosti nejsou ve statistice odsouzených osob významně zastoupeny (např. kriminalita proti životnímu prostředí a kybernetická kriminalita). Je možné, že u těchto druhů trestné činnosti nebylo v posledních letech odhaleno a zadokumentováno velké množství případů, nebo trestní řízení v těchto případech zatím nebylo dokončeno. Dále je také možné, že u těchto druhů trestné činnosti se nedaří před soudem dokázat prvky jejich organizovanosti, nebo se tato trestná činnost v organizované podobě v ČR dle statistických dat v posledních letech opravdu významně nevyskytuje.

Tabulka 5 – Počet odsouzených osob za TČ ve prospěch organizované zločinecké skupiny dle TČ v letech 2016–2024

Paragraf TZ	Trestný čin	Počet odsouzených osob	Podíl na celku v %
283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	71	12,9
240	Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	62	11,3
189	Kuplířství	39	7,1
340	Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice	39	7,1
209	Podvod	36	6,6
205	Krádež	29	5,3
234	Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	22	4,0
256	Zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě	21	3,8
348	Padělání a pozměnění veřejné listiny	20	3,6
210	Pojistný podvod	17	3,1
403	Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka	13	2,4
173	Loupež	13	2,4
341	Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky	11	2,0
329	Zneužití pravomoci úřední osoby	10	1,8
216	Legalizace výnosů z trestné činnosti	10	1,8
Jiný TČ	-	126	24,8

Zdroj: Statistiky Ministerstva spravedlnosti

4. AKTIVITY ORGANIZOVANÝCH ZLOČINECKÝCH SKUPIN

Tato kapitola se zabývá hlavními druhy trestné činnosti páchanými organizovanými skupinami. Rozhodně se nejedná o úplný výčet aktivit zločineckých skupin, zároveň jsou některé aktivity záměrně pojaty velmi stručně, neboť k nim již existují patřičné informace v jiných materiálech, které jsou zároveň na vhodném místě odkazovány (zejména obchod s lidmi, drogová kriminalita).

Aktivity dle expertního šetření IKSP

V rámci expertních šetření organizovaných IKSP příslušníci OČTŘ každoročně odpovídají, které činnosti skupin organizovaného zločinu považují za nejrozšířenější. Srovnání nejrozšířenějších činností v letech 2021 a 2022 podle názoru dotazovaných expertů uvádí následující tabulka (ve sloupci za názvem činnosti je uveden počet expertů, kteří ji označili jako rozvinutou, v dalším sloupci jejich podíl z celkového množství expertů, kteří v daném roce odpovídali. K vývoji se v roce 2021 vyslovilo 43 expertů, v roce 2022 48 dotazovaných expertů. Příští šetření bude realizováno v roce 2025.

Tabulka 6 – Rozvinuté formy činnosti organizovaného zločinu za rok 2021 a 2022

2021				2022			
	Činnost	N=43	%		Činnost	N=48	%
1.	Zakládání podvodných a fiktivních firem	37	86 %	1.	Korupce	41	85 %
2.	Praní špinavých peněz	36	84 %	2.	Praní špinavých peněz	40	83 %
3.-4.	Výroba, pašování a distribuce drog	34	79 %	3.-5.	Zakládání podvodných a fiktivních firem	39	81 %
3.-4.	Korupce	34	79 %	3.-5.	Daňové, úvěrové, pojišťovací, směnečné podvody	39	81 %
5.	Daňové, úvěrové, pojišťovací, směnečné podvody	33	77 %	3.-5.	Ovlivňování veřejných zakázek	39	81 %
6.-7.	Kriminalita s využitím informačních a komunikačních technologií	32	74 %	6.-7.	Podvody spojené se zneužíváním dotací	38	80 %
6.-7.	Podvody spojené se zneužíváním dotací	32	74 %	6.-7.	Zneužití prostředků Evropské unie	38	80 %
8.	Zneužití prostředků Evropské unie	30	70 %	8.	Legalizace výnosů z trestné činnosti páchané mimo území ČR	37	77 %
9.	Organizování nelegální migrace	28	65 %	9.	Kriminalita s využitím informačních a komunikačních technologií	35	73 %
10.	Podvody spojené s nelegálním zaměstnáváním	27	63 %	10.	Bankovní podvody	33	69 %
11.-12.	Bankovní podvody	25	58 %	11.	Výroba, pašování a distribuce drog	32	67 %
11.-12.	Padělání dokumentů	25	58 %	12.	Organizování nelegální migrace	31	65 %
13.	Nelegální výroba a pašování alkoholu nebo cigaret	23	53 %	13.	Porušování pravidel hospodářské soutěže	28	58 %
14.	Organizování prostituce a obchod se ženami	21	50 %	14.	Podvody spojené s nelegálním zaměstnáváním	28	58 %
15.-18.	Obchodování se zbožím porušujícím práva k ochranné známce	20	47 %	15.	Podvody s platebními kartami	26	54 %

2021				2022			
15.-18.	Překupnictví odcizených předmětů	20	47 %	16.-17.	Organizování prostituce a obchod se ženami	25	52 %
15.-18.	Nezákonný obchod s léky a léčivy	20	47 %	16.-17.	Padělání dokumentů	25	52 %
15.-18.	Celní podvody	20	47 %	18.-19.	Hazardní hry	23	48 %
19.	Krádeže aut	18	42 %	18.-19.	Celní podvody	23	48 %
20.-22.	Nelegální dovoz a vývoz nebezpečných odpadů	17	40 %	20.	Nelegální výroba a pašování alkoholu nebo cigaret	22	46 %
20.-22.	Podvody s platebními kartami	17	40 %	21.-22.	Nezákonný obchod s léky a léčivy	21	44 %
20.-22.	Padělání šeků, peněz a mincí	17	40 %	21.-22.	Krádeže aut	21	44 %

Zdroj: Expertní šetření IKSP 2022, 2023

Viditelnou změnou je pokles výroby, pašování a distribuci drog – ze třetího až na jedenácté místo. Korupce postoupila na první místo, i když se jedná spíše o nástroj, resp. metodu činnosti zločineckých organizací, sloužící k dosahování vlastních ziskových cílů (což lze ostatně říci i o kriminalitě páchané s využitím informačních a komunikačních technologií, kterou v roce 2022 nacházíme na devátém místě žebříčku). Nicméně to dokládá jak tradičně podstatnou úlohu korupce ve spektru činností organizovaného zločinu, tak trvajícím posun k modernizaci způsobu páchaní trestné činnosti.

Od druhého do osmého místa se jedná o hospodářskou, resp. finanční kriminalitu; na desátém místě pak ještě nacházíme bankovní podvody. **Lze říci, že aktivity hospodářské, resp. finanční kriminality podle mínění expertů již ve spektru činností skupin organizovaného zločinu jednoznačně převažují.** Z „klasických“ aktivit nacházíme mezi prvními dvaceti dvěma aktivitami, které experti označovali nejčastěji jako rozvinuté, kromě drog již pouze organizování nelegální migrace, organizování prostituce a obchod se ženami, padělání dokumentů, hazardní hry, nelegální výrobu a pašování alkoholu nebo cigaret, nezákonný obchod s léky a léčivy a krádeže aut, a to kromě drog vesměs až ve druhé desítce pořadí.

Nezákonný obchod léky a léčivy se dostal mezi uváděné nejčastější aktivity v době pandemie covid-19, ale setrval zde i v loňském roce. Také celní podvody byly, stejně jako v letech 2020 a 2021, opět jmenovány. Podvody spojené s nelegálním zaměstnáváním byly v roce 2020 spíše jmenovány ojediněle jako upozornění na možné nové formy, v roce 2021 a 2022 už jsou ale mezi dvacítkou nejčastějších. V roce 2021 takto experti upozorňovali na legalizaci výnosů z trestné činnosti s predikativní trestnou činností páchanou mimo území ČR; v roce 2022 se toto již objevilo dokonce v první desítce uváděných aktivit.

Organizovaná autokriminalita

PČR v této oblasti zaznamenává pokračování trendu z předchozího období, tedy **pokles počtu krádeží luxusních motorových vozidel organizovanými skupinami na území ČR.** ČR se stala především tranzitní zemí, přes kterou jsou převážena luxusní vozidla odcizená v Německu, Rakousku, Itálii a Francii do zemí východní Evropy, zejména Polska a pobaltských zemí. Nicméně jejich finální destinace se pravděpodobně nacházejí ještě dále na východ. Na základě mezinárodní policejní spolupráce jsou na území ČR odcizená vozidla zajišťována, nacházena odstavená anebo jsou získávány informace o jejich průjezdu. Organizátory jsou osoby pocházející především z Polska a Litvy, které se na území ČR

nezdržují. K samotnému převozu odcizených vozidel jsou najímány osoby z nižších sociálních vrstev, často drogově závislé.

Organizované krádeže vozidel se odehrávají převážně v regionech sousedících s Polskem, kdy je vozidlo možné během krátké chvíle vyvézt mimo území ČR a tím snížit riziko jeho vypátrání ještě během převozu.

V letech 2017 až 2019 byly na území kraje Středočeského, Ústeckého a hl. města Prahy řešeny případy legalizace kamionových souprav odcizených v Německu a Polsku. Trestné činnosti se dopustila organizovaná skupina osob převážně litevské státní příslušnosti. Po převozu souprav do ČR pachatelé změnili u odcizených vozidel identifikační čísla (VIN) a následně vozidla zaregistrovali v ČR jako soukromý dovoz. Technické průkazy, které byly předloženy při žádosti o schválení technické způsobilosti jednotlivě dovezených vozidel, byly padělané. Bezprostředně po registraci vozidel byla legalizovaná vozidla z území ČR vyvezena do zahraničí, převážně do Litvy a dále do Ruska a Kazachstánu.

Ve sledovaném období byl zaznamenán nárůst počtu případů krádeží GPS navigačních systémů ze zemědělské techniky především zn. John Deere organizovanými skupinami především z Litvy, Moldavska a Rumunska. Z informací získaných prostřednictvím mezinárodní spolupráce vyplývá, že se tento jev vyskytuje i v jiných evropských zemích.

V ČR, ale i v západoevropských zemích, se organizované skupiny dopouštějí také krádeží katalyzátorů, ať už z jednotlivých vozidel, nebo v průběhu přepravy od výrobce, případně ve výrobních závodech z právě dokončených vozidel. Pachatelé jsou především Rumuni a v případě krádeží s větší způsobenou škodou, která je charakteristická pro krádeže při přepravě nebo ve výrobních závodech, potom Poláci.

Drogová trestná činnost

Oblast nedovoleného obchodu s návykovými látkami doznala v posledních letech celé řady změn. Mezi zásadní trendy v oblasti nabídky drog v posledních letech bezesporu patří částečný **přesun do online prostředí internetu, darknetu, sociálních sítí a distribuce látek koncovým uživatelům, ale i dalším, kteří se nezákonným obchodem s těmito substancemi zabývají, prostřednictvím zásilkových a poštovních služeb.** Nejčastěji se lze setkat s obchody s malým množstvím látek určených koncovým uživatelům. Stále existují i prodejci, kteří nabízejí velké množství těchto látek, nabídka malého množství je ale převažující, neboť umožňuje velmi efektivní distribuci s nízkou pravděpodobností odhalení kontrolními orgány. Používání poštovní přepravy k pašování drog se stalo logickým trendem, neboť dostupnost těchto látek na webových stránkách umožňující obchod s návykovými látkami a možnost anonymity, láká nejednoho uživatele či potencionálního zájemce. Vzhledem k tomu, že zájem o nákup ze strany zákazníků je ovlivňován sdílenými referencemi, jedná se zpravidla o látky vysoké čistoty. Jedná se především o **objednávky ze zahraničních serverů**, kdy příjemci těchto zásilek jsou převážně mladí lidé, z velké většiny ještě studenti.

Situace byla navíc umocněna a akcelerována restrikcemi v souvislosti s pandemií covid-19. Právě využívání moderních šifrovaných komunikačních platforem a aplikací, které současně umožňují mnoho aktivit ztěžujících odhalování protiprávní činnosti (např. automatické mazání zpráv po přečtení), významně komplikuje orgánům činným v trestním řízení nejen odhalování, ale i dokumentování a vyšetřování této trestné činnosti.

V posledních několika letech **narůstá poptávka po kokainu**, a to nejen ve větších městech. Příčinou je s největší pravděpodobností stagnující či snižující se cena, vyšší kvalita (čistota) látky a také zvyšující se příjmy českých občanů. Hlavní distribuční trasy kokainu zůstávají nadále neměnné, převažuje námořní doprava přes přístavy v Německu (Hamburk), Nizozemí (Rotterdam) a Belgii (Antverpy).

Trendem poslední doby se stávají další psychoaktivní látky, které do ČR proudí ze zahraničí a jsou velmi oblíbené mezi mladými, ale i dospělými uživateli. Patří mezi ně např. **kratom**, ale také konopné

produkty s obsahem kanabinoidů (např. HHC, THC-P), stejně jako látky s psychedelickým účinkem (např. ayahuasca, psilocibin), z nichž mnohé nebo jejich složky jsou již dnes na seznamu zakázaných látek. Bohužel ani přes opakované snahy PČR a dalších orgánů **nebyly problematické látky jako kratom, HHC a THC-P při poslední novele nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, zařazeny na tento seznam.**

Nelegálnímu obchodu s drogami v ČR dominuje tradičně marihuana a metamfetamin. Přestože celosvětově, zejména v USA, je velká pozornost věnována **fantanylu** a dalšími syntetických opioidům, v ČR se zatím nejedná o závažný problém. Ke snazší dostupnosti marihuany a větší toleranci této látky ve společnosti významně přispívají politické diskuse a aktivistické snahy o její částečnou legalizaci a dekriminizaci. Výrobu metamfetaminu v posledních letech poznamenávají zejména změny v dostupnosti prekursorů drog, především léčiv s obsahem pseudoefedrinu. Po přijetí řady legislativních omezení dostupnosti těchto léčiv na vnitřním trhu ČR směřují snahy pachatelů k vyhledávání zdrojů v zahraničí a k vybudování stabilních toků zajišťující jejich přísun pro výrobu. Poptávka po metamfetaminu v zahraničí směřuje především do příhraničních oblastí států sousedících s ČR, občas jsou zaznamenány vývozy i do dalších států Evropy, ale **postupně je „český“ metamfetamin vytlačován metamfetaminem produkovaným přímo v Německu, Polsku, Belgii či Holandsku vietnamskými či mexickými organizovanými skupinami.**

Mexické zločinecké kartely operují převážně v Nizozemí a Belgii a uvádějí na trh tzv. mexický metamfetamin vyrobený z prekursoru benzylmethylketon (BMK). Tento druh metamfetaminu je od metamfetaminu připravovaného „českou cestou“ velmi odlišný, podle uživatelských referencí údajně méně kvalitní, a také cenově dostupnější. Jeho výroba je realizována ve větším objemu, mnohdy i tzv. průmyslově, na rozdíl od klasických českých varen s nižší produkcí.

V oblasti drogové kriminality nepůsobí organizované zločinecké skupiny, jejichž platforma je složena zejména z českých občanů, na pozicích, které by zásadním způsobem ovlivňovaly nelegální obchod s drogami v ČR či v Evropě. Češi jsou spíše jako jednotlivci nebo menší skupiny napojeni na zahraniční nebo etnicky podmíněné zločinecké skupiny. Často působí jen na pozicích jednotlivých kurýrů drog či finančních prostředků nebo jsou určeni k plnění dílčích úkolů. Při výrobě metamfetaminu je to dáno především atomizací jednotlivých výrobců a varen, kteří často zajišťují distribuci jen pro úzký okruh odběratelů a vzájemně si proto nekonkurují. Obdobná situace panuje i v oblasti pěstování marihuany. V některých případech se může jednat o pachatele obchodujícího s větším množstvím drog, kteří díky distribuci přes sociální sítě či darknet nepotřebují širší zázemí a servisní podporu větší organizace či skupiny. Pokud kooperují s cizinci, především při zajišťování chemikálií a prekursorů drog (léčiv s obsahem pseudoefedrinu), využívají za tímto účelem jednotlivé kontakty v Polsku, na Slovensku či Rumunsku, odkud jsou tato léčiva i přes nastavené restrikce nelegálně dovážena.

Mezi pachateli drogové trestné činnosti v ČR z cizinců převládají Slováci, nově však vzrostl počet Poláků, Ukrajinců, naopak výrazný pokles nastává od roku 2018 u pachatelů z Vietnamu. Pouze okrajově ve velkých městech a v Praze působí nigerijská komunita, která se zapojuje především do pouličního prodeje kokainu, extáze a hašiše.

Největší počet zjištěných drogových trestných činů připadá na hlavní město Prahu a krajská města s větší koncentrací uživatelů drog, vyšší životní úrovní, lepší mobilitou a snadnějším pácháním sekundární majetkové trestné činnosti.

Celní správa České republiky registruje v rámci výkonu své činnosti nárůst případů nelegálního obchodu a nelegálního využívání u tzv. designer prekursorů, neboli pre-prekursorů drog, které slouží výhradně k nelegální výrobě prekursorů drog a následně drog, a to v součinnosti na národní úrovni, tak i v oblasti mezinárodní spolupráce. Tyto látky nemají legální použití, jsou vyráběny hlavně s cílem obejít kontrolu a monitoring u orgánů vymáhajících právo. Tento trend je registrován s ohledem na strmě rostoucí množství záchytů v EU a v ČR.

Významný nárůst trestné činnosti lze sledovat u trestného činu **nedovolené výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem** podle § 288 TZ. Přestože je tento trestný čin kodifikován v trestním

zákoníku již více jak 10 let, není mu ze strany orgánů vymáhajících právo věnována náležitá pozornost. Z tohoto důvodu dostupnost anabolik, steroidů a dalších látek s hormonálním a jiným účinkem a zajištěné finanční prostředky z těchto nelegálních aktivit velmi často převyšují výnosy z obchodu s drogami. I v této oblasti působí organizované skupiny podílející se na dovozu, změnách formy balení a značení a distribuci těchto zdraví škodlivých látek koncovým uživatelům.

Na významu získává také nedovolený obchod s farmaceutickými přípravky, jako jsou především antidepressiva a opiáty, kterému ve většině případů dominují jako pachatelé spíše jednotlivci než organizované skupiny.

V roce 2013 byly seznamy návykových látek vyčleněny ze zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, do samostatného nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, které lze mnohem rychleji a pružněji novelizovat. **Jen od roku 2017 bylo na seznam návykových látek zařazeno celkem 473 nových drog.**

V oblasti organizovaného obchodu s drogami lze v následujících letech očekávat **vzrůstající aktivity srbských a kosovsko-albánských skupin, ale také nárůst ukrajinských a dalších ruskojazyčných skupin.** Bude pokračovat snaha mexických kartelů o ovládnutí obchodu s metamfetaminem a jeho průmyslové výroby v západní Evropě, což ovlivní nabídku u nás, a v souvislosti s tím lze očekávat pokles prodejní ceny. Významným hráčem na poli nelegální výroby metamfetaminu se stává také Afghánistán, který bude hledat nové trhy v Evropě. V souvislosti s uvažovanými legislativními změnami v oblasti pěstování, držení či užívání některých látek dojde k rozšíření nabídky ve veřejném prostoru a tím k proniknutí dalších nelegálních látek blíže k odběratelům.

Pro zájemce o detailní popis problematiky lze odkázat na pravidelně zveřejňované výroční zprávy Národní protidrogové centrály SKPV²², výroční zprávy Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogovou závislost²³, případně zprávy Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA)²⁴.

Problematika metamfetaminu

Zařazením jednoho z hlavních prekurzorů nutného k výrobě této drogy (tzv. českou cestou) – červeného fosforu do kategorie 2A evropských nařízení o prekurzorech drog došlo k jeho snížené možnosti nákupu a tím i zvýšení poptávky na nelegálním trhu, včetně zvýšení jeho ceny. Rovněž zavedení elektronického registru výdeje léčivých přípravků s omezením (léků s obsahem pseudoefedrinu) nutí výrobce metamfetaminu tyto prekurzory nakupovat a dovážet ze zahraničí. V ČR, která je považována za jednoho z významných producentů metamfetaminu v Evropě, stále rezonuje **téma hledání nových vhodných prekursorů drog pro jeho výrobu.** Pro pevně a sofistikovaně organizované skupiny zapojené do této nelegální činnosti není problémem zorganizovat jejich nákup, převoz a skladování v rámci celé Evropy.

V ČR byla identifikována jako prekurzor pro výrobu metamfetaminu celá řada léčiv s obsahem pseudoefedrinu nebo efedrinu, které jsou či byly registrovány v jiných členských státech EU, případně i léčiva neregistrovaná, určená k distribuci do třetích zemí. Jednalo se např. o produkty pod názvy Cet-Der, Gripont, StopCold, Respidina, Rhinoad, a v poslední době i léčiva Efedrina Adrena a Cold Relief vyráběná v Rumunsku, která se stala velmi významným zdrojem (prekurzorem) pro výrobu v ČR. Efedrina Adrena obsahuje 50 mg efedrinu v tabletě, kdy jedno balení obsahuje 1 500 tablet, z něhož lze vyrobit cca 45 gramů metamfetaminu. Na území ČR se toto léčivo nelegálně obchoduje v rozmezí od 11 000 Kč do 15 000 Kč.

22 <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zprava-narodni-protidrogove-centraly-za-rok-2022.aspx>

23 <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/>

24 https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en

Zhruba od let 2017/2018 lze pozorovat trend přesunu výroby metamfetaminu prostřednictvím vietnamských organizovaných zločineckých skupin z ČR do Polska, Německa, Belgie či Nizozemí. Metamfetamin vyrobený v těchto státech je následně dovážen zpět do ČR, dále distribuován a nabízen převážně na tržnicích a v prodejnách v česko-německém pohraničí. Jako kurýry tyto organizované skupiny často využívají české občany. V souvislosti s tím byly i na území ČR zaznamenány záchyty metamfetaminu vyrobeného z prekursoru BMK, který je v ČR nabízen za částku od 400 000 Kč do 450 000 Kč za kilogram, zatímco metamfetamin vyrobený tzv. českou cestou se prodává za částku v rozmezí od 500 000 Kč do 560 000 Kč za kilogram.

Tabulka 7 – Zajištěné množství metamfetaminu na území ČR a počet varen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Metamfetamin (g)	106 155	27 576	29 602	33 403	41 916	34 033	164 892
Varny	244	238	162	191	202	189	192

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Problematika marihuany

Oblast nelegálního pěstování a obchodování s marihuanou, především ve velkoobjemovém měřítku, zaznamenala v posledních letech **mírný pokles produkce a distribuce**. Důvodem není snížení spotřeby konopných drog v ČR, ta je stále saturována především domácí produkcí. Změna nastala v modu operandi zločineckých skupin, které se v zájmu eliminace rizika odhalení **odvrátily od realizace velkých (500 až 999 rostlin) a průmyslových (1000+) pěstíren**. Ty jsou ze strany PČR ročně odhalovány řádově jen v počtu jednotek. Mírně narostl počet malých pěstíren do 250 rostlin, do nichž se zapojují především srbská zločinecká uskupení. Jednou z konspiračních taktik pachatelů je i pěstování tzv. CBD konopí, případně konopí s obsahem HHC, které mnohdy může zastříit i nelegální pěstování konopí s obsahem nadlimitního množství THC.

Narůstajícím trendem je aktuálně spíše pěstování marihuany outdoorovým způsobem v některých regionech, např. na jižní Moravě. Zdejší produkce je následně určena pro místní český trh i na vývoz do Rakouska a Slovenska. Trendem posledních let je **nárůst počtu pachatelů, kteří od menších pěstíren vykupují marihuanu a tu ve velkých objemech následně přeprodávají dalším distributorům (dealerům)** pro distribuci na území ČR nebo v zahraničí. Marihuana je poté vyvážena na Slovensko, do Polska, Maďarska, Rakouska, ale i Velké Británie a Severního Irsku. V posledních letech se snižuje podíl vývozu do Německa, německý trh je v současné době mnohem významněji zásobován marihuanou ze Španělska či Nizozemí.

Objevil se také případ dovozu konopí s vysokým obsahem THC ze zahraničí – Španělska a Itálie. Takto nelegálně dovezená marihuana se v tuzemsku řadí vlastní produkci, případně i technickým či nízkopotentním konopím. Výsledný produkt bývá vyvážen. Byla zaznamenána činnost česko-polského gangu, kdy bylo za vyvezené konopí z Čech do Polska placeno protihodnotou – dodáním kokainu z Polska do Čech.

Téma marihuany, její částečné legalizace, možnosti tzv. rekreačního užívání, založení konopných klubů, pěstování či držení značného množství této látky pro vlastní potřebu velmi silně v posledních nejméně dvou letech rezonuje nejen společností, ale především politickou scénou. To se projevuje v nárůstu objemu nabídky dalších konopných produktů (kanabinoidů – CBH, HHC, THC-P a dalších) na legálním trhu a ve veřejném prostoru.

K datu 1. ledna 2022 vstoupila v účinnost novela zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, kterou byl stanoven limit obsahu účinné zakázané látky THC v pěstovaném technickém konopí z 0,3 % až na 1 %. Případná legalizace konopí bude mít zcela jistě vliv i na organizovaný zločin a jeho zapojení do „legálních“ aktivit spojených s prodejem a výrobou marihuany. Může tím dojít k zakrytí protiprávní činnosti.

Tabulka 8 – Zajištěné množství marihuany na území ČR a počet pěstíren

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cannabis (g)	948 015	546 339	655 130	1 368 537	926 737	648 766	621 267
Pěstírny	202	258	167	151	139	138	109

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Problematika kokainu a heroinu

Celosvětová nadprodukce kokainu (podle zprávy Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) za rok 2020 šlo o rekordních 1 982 tun) působí na stále se snižující cenu této psychotropní látky a tím i její dostupnost. Kokain je do Evropy pašován především námořní lodní dopravou v přepravních kontejnerech a směřuje do námořních přístavů Antverpy (Belgie), Hamburk (Německo), Rotterdam (Nizozemí), Marseille (Francie), Janov (Itálie) a dalších. Také v ČR se zvyšuje poptávka po kokainu, přičemž jedním z faktorů vyšší oblíbenosti může být i vzrůstající kupní síla obyvatelstva. Průměrná čistota maloobchodně prodávaného kokainu zaznamenává stále vyšší kvalitu a pohybuje se okolo 45 %. Jeden gram kokainu lze opatřit již za 1 500 Kč, běžně se cena pohybuje v rozmezí 2 000 Kč až 2 500 Kč za gram. Užívání kokainu je soustředěno zejména do tanečních klubů, nočních zábavních podniků a barů ve větších městech. V roce 2022 bylo v ČR zajištěno ve dvou zásilkách s ovocem celkem 1 194 kg kokainu, který zřejmě nebyl určen pro tuzemský trh, ale pravděpodobně se jednalo o logistickou chybu při jeho distribuci. **ČR není v případě kokainu nikterak významnou cílovou ani tranzitní zemí.** Na místní distribuci se stabilně podílejí organizované skupiny z Nigérie a zemí západního Balkánu, které jsou zapojeny nejen do distribuce koncovým uživatelům, ale i do dovozu a organizování cest kurýrů z Jižní Ameriky do Evropy.

Obchod s heroinem nezaznamenává v posledních letech žádné výrazné změny, dovoz je organizován osobami z balkánských zemí. **ČR je zpravidla zemí tranzitní,** z těchto zásilek zde zůstává jen část a ostatní směřuje do západní a severní Evropy přes Německo. Velká uživatelská komunita je dislokována ve větších městech severozápadní části republiky, jako jsou Teplice, Most, Chomutov a Ústí nad Labem, kde je tato látka ve velké míře oblíbena komunitou Romů, jež ji nejen užívají, ale podílejí se také na její další distribuci.

Tabulka 9 – Zajištěné množství heroinu a kokainu na území ČR

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Heroin (g)	1 340	8 838	286	107 199	102	906	14 539
Kokain (g)	24 189	187 102	2 642	180 660	1 194 635	677 523	56 615

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Problematika nových syntetických drog

Nové psychoaktivní látky jsou celosvětově stále velmi oblíbené, ale v **ČR se nijak mimořádnému zájmu dlouhodobě netěší. Od roku 2015 lze v evropském měřítku vysledovat mírný pokles záchytů zcela nových látek.** Za posledních 5 let je průměrně identifikováno zhruba 50 nových látek ročně.

Nové psychoaktivní substance jsou většinou obchodované prostřednictvím internetu – darknetu či sociálních sítí a zasílané poštovní nebo expresní zásilkovou přepravou. Jedná se jak o individuální dovozy pro konečné konzumenty, tak i o dovozy větších množství substancí pro další přeprdej. V České republice působí obchodníci, tzv. vendori – anonymní odesílatelé těchto látek, kteří tyto látky získají nákupem většího množství např. z Číny nebo z ilegálních výroben v Evropě. Pro účely efektivního

postupu ze stran orgánů vymáhajících právo je důležité, aby tyto látky zařazeny na seznamu návykových látek (nařízení vlády č. 463/2013 Sb. kterým se stanovuje seznam návykových látek), což se děje prostřednictvím skupiny Systému včasného varování při Úřadu vlády ČR.

V roce 2022 bylo na seznam přidáno 283 nových látek, z toho 155 syntetických kanabinoidů, 22 syntetických benzodiazepinů a 86 katinonů. V roce 2023 k datu 1. 8. 2023 na seznam přibýly 3 látky. Další nové látky byly zařazeny i v roce 2024. Velké nebezpečí pro příslušníky bezpečnostních sborů či osob zúčastněných na přepravním procesu mohou představovat silné syntetické opioidy, z nichž však velká část není zanesena na seznam návykových látek.

Padělání platebních prostředků (včetně skimmingu)

Většina padělků české měny je stejně jako v předchozích obdobích vytištěna na inkoustových tiskárnách nebo jinou metodou digitálního tisku a obvykle se jedná o méně zdařilé padělky, na nichž zpravidla ochranné prvky zcela chybí, nebo jsou napodobeny jednoduchou a nepřiliš kvalitní metodou. **Trestná činnost spojená s paděláním tuzemské měny navíc dlouhodobě nejeví znaky vyšší míry organizovanosti** a zpravidla se jedná o pokusy jednotlivců nebo malých skupinek pachatelů (často mladistvých).

V případě padělání zahraničních měn, zejména EUR a USD, lze konstatovat, že je tato trestná činnost páchána vysoce organizovaně za použití nejmodernějších tiskařských technik. Takovýmto padělkům nechybí ani kvalitně padělané ochranné prvky, jsou tištěny na papíře, jehož kvalita se blíží originálnímu ceninovému papíru a použité tiskové techniky také velmi dobře napodobují originální tisk. Tyto padělky jsou často označeny stupněm nebezpečnosti 2, tedy jako velmi nebezpečné. Padělatelské dílny, produkující takovéto padělky zachycené v ČR se však vždy **nacházejí v zahraničí a také organizátoři, kteří je uvádějí do oběhu, na území ČR obvykle vůbec nevstupují**. Do ČR padělky ad hoc přivážejí kriminální struktury působící v ČR jako doplněk vlastní trestné činnosti, která má obvykle těžiště jinde, např. v nelegální distribuci narkotik nebo zbraní.

Trendem posledních několika let je distribuce padělků zahraničních měn prostřednictvím inzerce na darknetu, kdy jsou zájemcům padělky doručovány až do domu zpravidla kurýrní službou, aniž by se setkal s distributorem.

Výskyt padělků české i zahraničních měn v ČR v posledních několika letech setrvale klesá. Určitou výjimkou byl rok 2021, kdy bylo zadrženo neočekávaně vysoké množství padělků měny EUR, které byly netypicky domácí produkce, podle provedeného šetření nebyly vůbec určeny pro uvedení do oběhu (šlo o jiný druh podvodného jednání) a jejich kvalita byla tak nízká, že by je byl schopen rozpoznat i neškolený laik. Rok 2022 byl zcela výjimečný v nárůstu padělků mincí české měny, bylo zadrženo celkem 170 kusů padělků mincí v nominální hodnotě 20 Kč (nárůst o 170 ks oproti předchozímu roku) a 86 ks padělků mincí měny EUR (nárůst o 52 ks oproti předchozímu roku). Z dosavadních trendů potom zcela vybočovala zejména kvalita padělků českých mincí nominální hodnoty 20 Kč, která byla hodnocena stupněm 2, tedy jako velmi nebezpečné.

Samostatným případem padělání platebních prostředků je neoprávněné přečtení elektronických identifikačních údajů na platební kartě vkládané do bankomatu pomocí umístěného speciálního čtecího zařízení společně s přečtením PIN kódu zpravidla pomocí kamery. **Tzv. skimming představoval v minulosti na území ČR poměrně rozšířený typ trestné činnosti a byl často organizován kriminálními gangy původem z některé z balkánských zemí. I u této trestné činnosti však ve sledovaném období začalo docházet ke strmému poklesu výskytu, když v roce 2022 byl na území ČR zaznamenán pouze jeden takový útok.** Za jednu z příčin poklesu intenzity trestné činnosti v oblasti padělání měny a platebních prostředků lze považovat pokračující trend přechodu k bezkontaktním výběrům z bankomatů a stále větší rozšíření bezhotovostního platebního styku.

Během celého sledovaného období docházelo v ČR k nárůstu plateb tzv. filmovými penězi (napodobeninou peněz splňující zákonná kritéria určená pro divadelní a filmové použití), které jsou volně dostupné v různých obchodech a tržnicích, a jejich držení není podle výkladového stanoviska Nejvyššího soudu trestné.

V příštích letech bude přetrvávat použití běžných PC inkoustových tiskáren a běžného papíru. Pachatelé budou i nadále produkcí padělků řešit vlastní aktuální finanční tíseň, kdy svoji produkci sami spotřebují při nákupu služeb a zboží.

V rámci organizovaných skupin zabývajících se paděláním a distribucí zahraniční měny, bude přetrvávat trend využití špičkových tiskařských strojů a technik, na ceninovém papíru, za využití tiskových barev nakupovaných zejména mimo EU (typicky v Číně), kdy tisk bude probíhat na území Turecka, Bulharska nebo Rumunska. Padělky budou distribuovány do Evropy hlavně prostřednictvím arabské komunity jako vyššího a středního článku organizované skupiny, na kterou pak budou napojeny články nejnižší, jež budou odebírat nižší sta až tisíce takto padělaných bankovek k vlastní spotřebě nebo konečné distribuci. V popředí zájmů padělatelů bude neustále americký dolar, zejména bankovky v nominální hodnotě 100 USD a euro bankovky v nominální hodnotě 50 a 100 EUR.

Určitým zvratem by mohlo být případné nahrazení tuzemské měny měnou evropskou (EUR) v uvedeném období. V takovém případě by mohlo dojít k vývoji, který byl po přijetí měny EUR zaznamenán i na Slovensku. Došlo by přinejmenším k rapidnímu nárůstu výskytu padělaných bankovek měny EUR a nárůstu organizovaného pašování a distribuce padělků této měny do ČR.

Nelegální migrace

Nelegální migrace v posledních letech zaznamenala dynamický vývoj a svoji roli v tom sehrály i aktivity organizovaných zločineckých skupin. Po migrační krizi v roce 2015 (8 323 zachycených osob) došlo k poklesu a stabilizaci počtu zjišťovaných osob při nelegální migraci (2016 – 5 261 osob, 2017 – 4 738 osob, 2018 – 4 922 osob, 2019 – 5 677 osob), což trvalo až do roku 2020, kdy vypukla pandemie covid-19. V letech 2020 (7 093 osob) a 2021 (11 170 osob) se počty osob zjišťovaných při nelegální migraci mírně navýšily kvůli případům cizinců, kteří na našem území **pobývali v rozporu s protipandemickými opatřeními**. Po jejich opadnutí však došlo k ještě výraznějšímu růstu, a to v souvislosti se zvýšenou aktivitou organizovaných zločineckých skupin, kdy **v roce 2022 byl zjištěn dosud nejvyšší počet zjištěných osob při nelegální migraci od vstupu ČR do schengenského prostoru – 29 235 osob**. Tento vysoký počet byl zapříčiněn dramatickou situací v oblasti tzv. tranzitní nelegální migrace, která zahrnuje nelegální vstupy cizinců na území ČR pozemní cestou nebo letecky, s cílem pokračovat přes naše území do dalších zemí západní Evropy.

Právě tranzitní nelegální migrace představuje druh nelegální migrace, při níž jsou organizované zločinecké skupiny značně aktivní, a to v podobě převaděčství. V roce 2022 pak tyto aktivity zesílily a převaděči se dopouštěli značně agresivního jednání. V důsledku toho bylo nezbytné přistoupit k bezprecedentnímu kroku v podobě **dočasného znovuzavedení kontrol na hranicích se Slovenskem**, odkud směřovala většina osob odhalených na našem území při tranzitní nelegální migraci (k obdobnému kroku bylo přistoupeno též v roce 2023). Primární příčinou pak byly zvýšené pohyby a aktivita převaděčských skupin na tzv. západobalkánské trase, kde byla odhalena nejvyšší hodnota nelegálních překročení hranic směrem do EU od roku 2015. V ČR pak tranzitní nelegální migrace překonala i rok 2015 či rok 2016, a to výrazně. Hodnota 21 852 osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci je nejvyšší od doby, kdy je tato statistika sledována (od poloviny roku 2015).

V roce 2023 bylo možné sledovat zklidnění situace, kdy při tranzitní nelegální migraci bylo v ČR zjištěno 4 742 osob (při celkové nelegální migraci zjištěno 13 898 osob), přesto však šlo o jednu z nejvyšších hodnot od počátku sledování pohybující se na podobné úrovni jako v krizovém roce 2015. Navíc v okolních zemích a na západobalkánské trase byly počty i nadále velmi vysoké. K jasnému zvrácení

trendu došlo v roce 2024, kdy hodnoty tranzitní nelegální migrace poklesly na úroveň z let 2016–2020 – zjištěno 420 osob (při celkové nelegální migraci zjištěno 9 461 osob).

V oblasti vysoce organizované i běžné nelegální migrace se dlouhodobě potvrzuje trend, že ČR není pro nelegální migranty primárně cílovou zemí a z evropského hlediska **zůstává nadále zemí tranzitní**. Mezi nejčastěji zajištěné migranty při tranzitní nelegální migraci na území ČR dlouhodobě patří **státní příslušníci Turecka, Afganistánu a zejména Sýrie**, což je ovlivněno zejména mezinárodními faktory, jako jsou nejistá situace v Afghánistánu či trvající nestabilita na území Sýrie.

V období let 2019 až 2020 byly získávány poznatky týkající se nelegálních migrantů z Vietnamu, kteří využívali trasu přes území Ruska a dalších východoevropských států. Vietnamští migranti zneužívali zejména turistická víza k legálnímu vycestování leteckou cestou z Vietnamu na území Ruska. Později byli podobným způsobem na území Ruska dopravováni i občané Iráku. Tito migranti byli následně organizovaným způsobem nelegálně přepravováni na území EU, zejména do Litvy a později také do Lotyšska i do Polska, přičemž následně došlo k zapojení i běloruských státních orgánů do organizování těchto migračních toků (státní podpoře organizované kriminality).

Mezinárodní organizované skupiny pachatelů zabývající se organizováním převozů nelegálních migrantů využívaly v souvislosti s migrační vlnou v letech 2021 až 2024 pro přepravu cizích státních příslušníků bez povolení k pobytu a pohybu v schengenském prostoru kamionovou dopravu a osobní vozidla, která pro tyto účely zajišťovaly v autopůjčovnách. **V návaznosti na zvýšené kontroly v oblasti mezinárodní kamionové přepravy došlo k postupnému odklonu od kamionů a nahrazení této kapacity osobními vozidly.** Hlavní řídicí články kriminálních organizací obvykle působí zcela mimo území ČR. V případě zapojení občanů ČR jde často o pozice na úrovni nižších, výkonných, článků (obstaravatelů vozidel), **rekrutování jsou občané ze sociálně slabých vrstev obyvatelstva.** V poslední době jde ale často také o ukrajinské uprchlíky, kteří obvykle působí v roli řidiče. Dalšími členy těchto organizovaných skupin (často, ale nikoli výhradně, na pozicích řidičů) jsou cizinci s pobytovným oprávněním na území ČR původem z Vietnamu či některé ze zemí Blízkého východu. Členové organizovaných skupin se mezi sebou a s migranty dorozumívají především prostřednictvím internetových komunikačních aplikací.

Mezi nejčastěji využívané sociální platformy v rámci organizování nelegální migrace patří mj. TikTok, Telegram, WhatsApp, Facebook a mnoho dalších. Kanály jsou využívány zejména pro propagaci služeb převaděčů (TikTok a Telegram). Slouží také k náboru nových řidičů (Facebook, Telegram a TikTok). Sociální sítě typu WhatsApp a Telegram jsou rovněž využívány pro konkrétní vzájemnou komunikaci mezi subjekty (získávání bližších informací k cestě, jejímu způsobu, ceně atd.). Převaděčské skupiny často ruší a mění vytvořené skupiny na sociálních sítích a vytváří nové. Z tohoto hlediska je velmi složité identifikovat a případně infiltrovat jakoukoliv skupinu. Využití různých druhů sociálních platform souvisí jak s regionálním působením převaděčských skupin, tak s původem nelegálních migrantů. V roce 2022 byl zaznamenán vznik nových organizovaných skupin za účelem páčání této trestné činnosti, na jejichž činnosti se zčásti, jako členové, podíleli státní příslušníci České republiky, kteří měli za úkol obstarávat vozidla určená pro transport nelegálních migrantů, dále zajišťovali řidiče pro jednotlivé převozy, popřípadě se sami účastnili převozů nelegálních migrantů jako řidiči. Dalšími členy těchto organizovaných skupin pachatelů byli cizinci s pobytovným oprávněním na území České republiky, kteří pochází z Ukrajiny, Vietnamu či z některé ze zemí Blízkého východu. Všechny tyto organizované skupiny mají mezinárodní charakter, což znamená, že jsou částečně tvořeny členy z řad cizích státních příslušníků a působí ve více státech.

Postih odhalených pachatelů této trestné činnosti (zejména řidičů) nebývá příliš účinný, neboť se jim těžko prokazuje napojení na organizovanou skupinu působící v zahraničí, tresty s ohledem na výši trestních sazeb skutkových podstat dotčených trestných činů nebývají spojeny s přímým odnětím svobody, uprchlíci jsou vráceni na Slovensko, odkud se však o přejezd ČR směrem do Německa opětovně pokouší.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, nyní neobsahuje přesnou definici toho, co se rozumí „bezpečnostním rizikem pro ČR“, ve vztahu k osobám žádajícím o bytovou oprávnění či azylou ochranu. Cílem je zajistit vyšší míru ochrany veřejného pořádku a prevence zisku těchto bytových oprávnění ze strany bezpečnostně rizikových osob. Jednoznačná definice „bezpečnostního rizika pro ČR“ by plně zachovávala možnost soudního přezkumu, nicméně by relevantním bezpečnostním složkám umožňovala konstatovat, že je daná osoba na základě bezpečnostní složce dostupných a jí verifikovaných informací bezpečnostním rizikem ve smyslu definice uvedené v zákoně, a je tak dán zákonný důvod pro neudělení požadovaného oprávnění k pobytu, resp. k azylové ochraně.

Všechny tyto **kriminální organizace mají mezinárodní charakter**, což znamená, že jsou tvořeny členy působícími v několika státech. V některých případech občané ČR zapojení do mezinárodní kriminální sítě organizující migrační toky nepáchají trestnou činnost (převoz migrantů) na území ČR, ale na území cizího státu, který se nachází na některé z migračních tras.

Nadále pokračuje využívání mezinárodní letecké přepravy nelegálních migrantů, především v rámci leteckých spojů z Řecka do Prahy, kdy migranti jsou pro tyto lety vybaveni padělanými nebo zakoupenými osobními doklady některé ze zemí schengenského prostoru. Jedná se však o finančně nákladný způsob přepravy, takže celkové počty takto přepravených migrantů zůstávají dlouhodobě relativně nízké.

Stejně jako v předchozích obdobích je i v současnosti pro kriminální struktury organizující tranzitní migraci přes území ČR stěžejní tzv. **Balkánská trasa**, která vede z Turecka na řecké ostrovy a na řeckou pevninu. Poté migranti využívají zejména území Bulharska a Severní Makedonie, odkud se snaží přecházet do Srbska a Maďarska. Následně jsou migranti kriminálními strukturami převáženi přes Slovensko a ČR do Německa, případně z Maďarska přímo do Rakouska. Podle dostupných zjištění působí organizátoři migračních toků mimo jiné i v uprchlických táborech v Turecku, Řecku, Srbsku či v Maďarsku.

Pod č. 173/2023 Sb. byl publikován zákon, který obsahuje i novelu trestního zákoníku, kde došlo k rozšíření objektu skutkových podstat trestných činů násilného překročení státní hranice, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice a neoprávněného zaměstnávání cizinců tak, aby pokrýval **nikoliv pouze migraci na území České republiky, ale rovněž do jiných členských států Evropské unie a států schengenského prostoru**. Trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku bývá často doprovázen nelidským nebo ponižujícím zacházením s migranty (jejich vystavením, ať už úmyslným nebo nedbalostním, tělesnému nebo duševnímu utrpení v důsledku nedostatku jídla, tekutin, či nevhodných hygienických podmínek), a proto byla doplněna nová okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, pokud nelidskému nebo ponižujícímu zacházení je vystaven větší počet osob. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 7. 2023 a umožnil OČTŘ lépe postihovat případy, kdy je zjištěna zločinecká skupina, která využívá trasy nepřekračující hranice ČR či která při nedovoleném překročení hranice vystaví větší počet migrantů nelidskému nebo ponižujícímu zacházení.

Překážkou úspěšného potírání organizovaného zločinu na úseku nelegální migrace se jeví rozhodnutí Maďarska z května roku 2023, v jehož důsledku jsou z výkonu trestu v maďarských věznicích propouštěni cizinci, kteří byli v Maďarsku odsouzeni pro pašování nelegálních migrantů za předpokladu, že opustí území Maďarska do 72 hodin, nebyl jim uložen vyšší trest než 5 let odnětí svobody a nejsou vyšetřováni pro jinou trestnou činnost.

V oblasti nelegální migrace Česká republika nadále zůstane v příštích letech především tranzitní zemí (v souvislosti se zpřísňováním migračních přístupů v mnohých státech EU ovšem existuje riziko, že ČR se po dlouhých letech může z tranzitní země stát i zemí cílovou). Může dojít ke vzniku nových organizovaných skupin osob zabývajících se různými formami nelegální migrace (převáženi v různých dopravních prostředcích, včetně využití mezinárodních vlakových spojů a pravidelných mezinárodních leteckých linek, padělání dokladů totožnosti států schengenského prostoru). I nadále bude

nejvyužívanější migrační trasou tzv. Balkánská trasa. V důsledku uvalování mezinárodních politických sankcí, vznikajících a přetrvávajících válečných konfliktů a přijímání různých bezpečnostních opatření ze strany jednotlivých států tvořících schengenský prostor však současně nelze do budoucna vyloučit vznik nových forem nelegální migrace a nových migračních tras.

Padělání osobních dokladů

Členské země EU jsou pro obyvatele třetích zemí atraktivní jak z pohledu volného pohybu uvnitř schengenského prostoru, resp. absence vízové povinnosti pro vstup do něj, tak z hlediska vidiny uplatnění na evropském pracovním trhu, a proto se padělané osobní doklady členských států EU staly vyhledávanou komoditou.

Ruskojazyčné, především ukrajinské kriminální struktury tohoto prostoru využívaly zejména od roku 2016, když padělané doklady nabízely vysoce postaveným autoritám ruskojazyčného organizovaného zločinu jako tzv. kriminální službu (CaaS), jež ke svým cestám po EU využívaly ukrajinské cestovní doklady vydané na kriminálními organizacemi pozměněné identity osob původem z okupovaných území východní části Ukrajiny.

Kromě ukrajinských cestovních dokladů bylo zaznamenáno i organizované padělání nebo pozměněných rumunských a litevských osobních dokladů, které opět sloužily jak k legalizaci pobytu na našem území, tak k nelegálnímu zaměstnávání prostřednictvím pracovních agentur, s nímž oblast padělání osobních dokladů úzce souvisí. I v tomto případě byly padělané či pozměněné osobní doklady zneužívány především ukrajinskými státními příslušníky. Poptávka Ukrajinců po padělaných dokladech však vymizela s počátkem ruské agrese proti Ukrajině, v jejím důsledku je nyní možné původně nelegální pobyt dodatečně legalizovat získáním statusu dočasné ochrany, který k výkonu zaměstnání v tuzemsku Ukrajince opravňuje.

Obchod s lidmi

V této oblasti **dochází dlouhodobě pouze k evolučním změnám v konkrétních formách a způsobech jednání pachatelů**. V ČR využívané způsoby páčání korelují s aktuálními trendy zaznamenanými v jiných státech EU. ČR lze dlouhodobě považovat za zemi cílovou, tranzitní a také za zemi zdrojovou. Kriminální organizace páčající tento typ trestné činnosti působí obvykle na území ČR a dalšího státu, zneužívají své oběti k prostituci, k nuceným pracím nebo jiným formám vykořisťování.

Pachatelé postupují čím dál sofistikovaněji. K získávání obětí stále častěji používají lest a uvedení v omyl, budují a následně zneužívají závislost své oběti (např. vyhodí neposlušnou oběť v cizí zemi na ulici bez prostředků a čekají, až se k nim sama vrátí), využívají psychologickou manipulaci (organizátoři např. slibují ženám partnerský vztah) apod. Při udržování oběti ve vztahu podřízenosti se projevuje zřetelný odklon od použití přímého fyzického násilí, které je často nahrazováno pohrůzkou násilím a které se tak stalo až poslední možností, k níž se organizátoři obchodování s lidmi uchylují. Objevuje se také metoda „lover boy“, kdy obchodníci s lidmi se snaží přimět mladé dívky nebo chlapce, aby se do nich zamilovali. Následně oběti vyhrožují za použití vydírání a násilí.

Přetrvává trend, kdy se **pachatelé zaměřují na osoby s nějakou přidanou zranitelností** (sociální, ekonomické postavení, zneužívání alkoholu, drog, psychický problém). Obchodníci s lidmi se zaměřují i na osoby s vývojovým a tělesným postižením.

Rozšíření komunikačních platform v běžném životě má také dopady do oblasti obchodování s lidmi. Online platformy se v problematice obchodování s lidmi uplatňují ve dvou základních segmentech: v prvním segmentu urychlují a do značné míry anonymizují komunikaci mezi obchodníky s lidmi a jejich případnými oběťmi a ve druhém segmentu podstatně ztěžují možnosti orgánů činných v trestním řízení

tuto komunikaci detekovat a dokumentovat. Jedná se především o komunikaci prostřednictvím aplikací WhatsApp, Signal apod., kde je záznam této komunikace pro OČTŘ velmi obtížný.

V případech, kdy je ČR zemí zdrojovou, pachatelé vyhledávají oběti mezi osobami bez domova, které obvykle za pomoci lsti přesvědčí k cestě do zahraničí za prací. Následně je přepraví do zahraničí (v minulosti obvykle do Velké Británie, nověji např. do Německa²⁵), tam pro ně zajistí fyzicky namáhavou a špatně placenou práci a ze mzdy jim obvykle odebírají naprostou většinu prostředků. Pracovním prostředím byly např. myčky automobilů, třídírny ovoce a zeleniny, drůbežárny, restaurace, stavby a různé výrobní podniky. Ženy jsou pak ještě (jako alternativa k fyzické práci) nuceny k prostituci. V některých případech jsou oběti nuceny k uzavření sňatku s osobami pocházejícími ze zemí mimo EU. Sňatky jsou organizovány zejména na území Velké Británie a Irska, kdy potenciální manželé pocházejí nejčastěji z Bangladéše, Afghánistánu a Pákistánu. Oběti jsou kromě toho nuceny čerpat bankovní úvěry, přičemž vyplacené peníze jim pachatelé odebírají a splátky neplatí, což dlouhodobě zvyšuje závislost obětí na pachateli.

Během sledovaného období byly zaznamenány i případy obchodování s lidmi za účelem nevolnictví a zotročení (pachatelé měli osobního sluhu), které se vyskytovalo také jako vedlejší kriminální aktivita zločineckých organizací páčajících promyšleným způsobem hospodářskou trestnou činnost.

Na území ČR je dlouhodobě obchodováno s lidmi za účelem jejich **sexuálního zneužívání, vykořisťování a kuplířství**. Pouliční prostituce (stejně jako výskyt různých nočních klubů) je však dlouhodobě na ústupu a lze ji zaznamenat jen v menší míře a v konkrétních lokalitách. Během sledovaného období se totiž **organizovaná prostituce postupně přesouvala do privátních prostor**, jejichž provoz je levnější než v případě erotických klubů a které budí méně pozornosti než pouliční prostituce. Jedním z vlivů působících na tento přesun byla pandemie covid-19, která vyvolala jednak dočasný útlum v této oblasti trestné činnosti a jednak v důsledku přijatých protipandemických opatření přesun do privátů pravděpodobně urychlila.

Organizátoři výše uvedeného typu trestné činnosti obvykle pocházejí z jiných členských zemí EU (např. Rumunska či Rakouska) a jejich oběťmi jsou ženy dovážené do ČR převážně z chudších zemí EU (např. Rumunska, Slovenska) nebo ze zemí mimo EU (Ukrajiny, Ruska), přičemž nejvýznamnější zdrojovou zemí je právě Rumunsko. Oběti jsou do ČR lákány pod záminkou zajištění legálního zaměstnání. V mnoha případech již dívky do ČR přijíždějí s vědomím, že budou vykonávat prostituci, jenže jsou k této činnosti často lákány příslibem nereálně (i z hlediska prostituce) vysokého výdělku. Kromě kuplířství tak může v těchto případech docházet i k páčání trestného činu obchodování s lidmi.

V případě, kdy organizované kriminální skupiny dovážely oběti do ČR primárně za účelem pracovního a doprovodně i sexuálního vykořisťování, byly jako zdrojová teritoria zaznamenány nejen státy balkánského regionu, zejména Rumunsko a Bulharsko, ale též Filipíny, Nepál a Mongolsko. V této oblasti obchodování s lidmi hraje značnou roli **agenturní zaměstnávání**.

Poměrně stabilní situaci v této oblasti potvrzují i statistická data. Je zaznamenáván relativně nízký počet registrovaných skutků (trestný čin obchodování s lidmi § 168 TZ), kdy za období **od roku 2018 do roku 2024 jich bylo nejvíce 39 v roce 2024 a nejméně 13 v roce 2018**, přičemž stíhaných osob v uvedeném období bylo **nejvíce 28 v roce 2024 a nejméně 15 v roce 2018**. Otázkou do budoucna zůstává, zda vysoký počet skutků registrovaných v roce 2024 představuje nový trend, či jde o jednorázový výkyv. V naprosté většině je tato trestná činnost páčána občany ČR. Za výše uvedené období bylo do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi Ministerstva vnitra zařazeno **nejvíce 33 osob v roce 2022 a nejméně 11 osob v roce 2021**.

---

25 Vystoupením Velké Británie z Evropské unie se počet případů řešených v souvislosti s touto zemí nadále snižuje a lze předpokládat, že tato sestupná tendence bude pokračovat i v následujících letech.

Tabulka 10 – Počet registrovaných skutků a stíhaných osob u obchodu s lidmi

TRESTNÝ ČIN OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČR V LETECH 2018-2024 (DLE § 168 TZ)							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Registrované skutky	13	20	18	14	18	20	39
z toho objasněno	9	12	11	6	9	13	25
objasněno dodatečně	4	1	2	6	3	6	4
Stíháno osob	15	26	20	21	16	25	28
z toho muži	11	13	12	14	9	10	16
z toho ženy	4	13	8	7	7	15	12
z toho cizinci	2	6	2	4	2	3	2
z toho občané ČR	13	20	18	17	14	22	26

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Rok 2022 byl zcela jedinečný s ohledem na **ruskou invazi na Ukrajinu**, v jejímž důsledku se Česká republika stala cílovou destinací pro přibližně **480 000 válečných uprchlíků**, především žen a dětí. Jejich zranitelná situace a podmínky jejich příchodu podstatně zvýšily riziko, že se mohly stát obětmi různých druhů trestné činnosti, včetně obchodování s lidmi. V této souvislosti došlo k mimořádné mobilizaci všech zainteresovaných subjektů (orgánů veřejné správy, nestátních neziskových organizací, dobrovolníků atd.), k realizaci masivních preventivně osvětových kampaní a aktivit. I v jejich důsledku **nebyla dosud PČR potvrzena žádná oběť obchodování s lidmi z řad uprchlíků z Ukrajiny v souvislosti s trestnou činností spáchanou na území ČR.**

V návaznosti na poznatky z aplikační praxe v oblasti obchodování s lidmi je nutné poukázat na problém chybějící právní úpravy **institutu náhradního mateřství**. Tento nedostatek může představovat prostor pro zneužití žen k náhradnímu mateřství a potenciální porušování práv dětí a zneužití jejich zranitelného postavení. Nelze vyloučit, že na tomto jednání parazitují organizované kriminální struktury. Právní úprava je z hlediska možnosti postihu takového jednání nedostatečná. Chybí zákonné podmínky pro použití institutu náhradního mateřství, přestože právní řád tento institut aprobejuje (srov. § 804 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Jako žádoucí se jeví zvážení legislativní změny z hlediska civilního práva a následně případně i změny v trestněprávní rovině (§ 168 obchodování s lidmi, § 169 svěření dítěte do moci jiného). **Bez primárního zakotvení zákonné civilní úpravy náhradního mateřství však není možný následný adekvátní trestněprávní postih náhradního mateřství za úplatu.**

Ze strany Ministerstva spravedlnosti je v otázce úpravy institutu náhradního mateřství vyvíjena intenzivní činnost, za jejíž konkrétní výsledek lze považovat např. Analýzu institutu náhradního mateřství, která byla vypracována v návaznosti na usnesení vlády č. 351 ze dne 17. května 2023 a která plnohodnotně nahrazuje věcný záměr zákona. Tato analýza byla schválena usnesením vlády č. 554 ze dne 21. srpna 2024. Aktuálně na úrovni dotčených resortů, tedy ve spolupráci Ministerstva spravedlnosti s Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem práce a sociálních věcí probíhá příprava právní úpravy náhradního mateřství.

Ohledně budoucího vývoje v problematice je možné očekávat, že typická pouliční prostituce a prostituce v night klubech bude mít nadále mírně klesající tendenci a bude pokračovat přesun k privátnímu způsobu jejího poskytování. Uvedená situace se bude vyznačovat vyšší mírou latence páchané trestné činnosti a bude klást vyšší nároky na vyhledávání ze strany PČR.

Lze také předpokládat vysoký počet rumunských státních příslušníků zabývajících se touto trestnou činností, a to i z důvodu, že tato země je součástí Evropské unie a pro jejich občany platí volný pohyb. Rumunsko patří v rámci zemí Evropské unie mezi výrazné zdrojové země. S ohledem na vývoj na pracovním trhu v ČR a zejména na přetrvávající nedostatek pracovních sil lze očekávat rostoucí poptávku po levné pracovní síle, s čímž může být spojena trestná činnost v oblasti obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování.

Více informací o současné situaci v oblasti obchodu s lidmi je možné získat z pravidelně publikovaných zpráv Ministerstva vnitra, v nedávné době byla publikována zpráva za rok 2022.²⁶

Nelegální obchod se zbraněmi

Nelegálnímu obchodu se zbraněmi v ČR dominují skupiny pachatelů, kteří sice dílčím způsobem vzájemně participují, nicméně **jejich jednání obvykle nenaplní znaky organizovaných zločineckých skupin.**

Jejich aktivita v drtivé většině zaznamenaných případů spočívala ve zneužívání tzv. zbraňových prekursorů, za které jsou považovány původně ostré střelné zbraně řazené mezi zbraně podléhající registraci podle zákona o střelných zbraních a střelivu, jež byly legálním způsobem **konvertovány na expanzní zbraně či zbraně typu Flobert**, a rovněž **znehodnocené zbraně**, které bylo možné s ohledem na nedostatečné technické provedení poměrně snadným způsobem reaktivovat do původní konstrukční podoby ostrých zbraní.

Většina zneužívaných zbraňových prekursorů měla původ na Slovensku, kde jejich produkci umožňovala dřívější nedostatečná legislativní úprava. Podle dostupných odhadů slovenské obchodní společnosti vyprodukovaly do novelizace slovenského zákona o zbraních v souladu s požadavky EU v roce 2022 více jak 27 000 těchto zbraňových prekursorů, které si na Slovensku bylo možno opatřovat takřka anonymně. Přijetím novely se tento stav radikálně změnil a v současné době poklesla produkce těchto prekursorů téměř na nulu, nicméně jejich velké vyprodukované množství bude i v budoucnu představovat významný potenciální zdroj nelegálních střelných zbraní.

Do skupiny zbraňových prekursorů lze rovněž zařadit zbraně původně vyrobené jako expanzní – poplašné zbraně (tzv. plynovky), které někteří výrobci začali vyrábět z kvalitních materiálů stejných či alespoň srovnatelných s materiály, ze kterých jsou vyráběny ostré zbraně, jež lze rovněž snadno upravit pro střelbu ostrým střelivem, a tento fakt vede k jejich oblibě v kriminálním prostředí.

Ze střednědobého a dlouhodobého pohledu bude oblast nelegálního obchodu se zbraněmi, mimo výše zmíněných zbraňových prekursorů, ovlivněna především **riziky vyplývajícími z válečného konfliktu na Ukrajině, který se může stát významným zdrojem nelegálních střelných zbraní**, tak jak tomu bylo v minulosti v případě válečného konfliktu v bývalé Jugoslávii. Nasvědčují tomu již zaznamenané jednotlivé případy a operativní informace získávané v kriminálním prostředí. Hlavní výzvou do budoucna tak bude zabránit dovozu střelných zbraní, střeliva, munice a výbušnin, popř. dalšího vojenského materiálu pocházejícího z válečného konfliktu na Ukrajině do ČR, popřípadě jeho tranzitu přes území ČR z důvodu jejich možného zneužití pro kriminální činnosti či teroristický útok.

Nezanedbatelné riziko je rovněž spatřováno v šíření fenoménu technologie 3D tisku, který je stále dostupnější pro širokou veřejnost. Díky postupnému zvyšování kvality používaných materiálů začíná být zneužíván k pokusům o výrobu tzv. hybridních střelných zbraní, které vznikají kombinací dílů

²⁶ <https://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>

vyrobených technologií 3D tisku a volně dostupných kovových dílů (např. zbraň typu FGC-9²⁷, kdy na internetu jsou šířeny nejen blueprints tištěných plastových částí, ale zejména pracovní postupy zhotovení kovových částí a sestavení a odladění celé zbraně).

Daňová kriminalita (včetně obcházení celních povinností)

Finanční správa České republiky realizovala v letech 2014–2016 řadu legislativních a administrativních opatření, zaměřených na krácení daní, včetně organizovaného krácení daní. Mezi tato opatření spadají v oblasti legislativní např. zavedení systému kontrolního hlášení, zavedení režimu přenesení daňové povinnosti (daň z přidané hodnoty) „celorepubliková kontrolní příslušnost“, v oblasti administrativní rozšíření institutu nespolehlivého plátce, rozšíření procesů rizikové analýzy, zřízení určených pracovišť KOBRY a implementace pracovní metody KOBRA dle příslušných dohod. Přijatými opatřeními bylo zjevně dosaženo částečné eliminace, resp. vytlačení mimo tuzemsko, organizované kriminality a změny chování části daňových subjektů. Za markantní a zásadní důsledky těchto procesů lze považovat snížení daňové mezery²⁸ na dani z přidané hodnoty mezi roky 2016–2020 o více než 4 % (řádově se tedy jedná o desítky miliard korun ročně), zásadní snížení vykazovaných nadměrných odpočtů a s tím související zvýšení inkasa fiskálně stěžejních daní – daně z přidané hodnoty a daně z příjmů – kdy při závěru ohledně zvýšení inkasa je brán v úvahu aspekt hospodářského růstu i inflace. Ač se výše uvedená opatření jeví jako účinná, zůstává dle odhadů Finanční správy mezera ve výběru DPH ve výši desítek miliard korun.

I přes přijatá opatření Generální finanční ředitelství dlouhodobě detekuje setrvalou činnost organizovaných skupin krátcích daně s vazbou na vybrané komodity/činnosti. Mimořádná rizikovitost krácení daní v těchto detekovaných oblastech spočívá v tom, že již došlo k prolnutí s běžnými ekonomickými procesy ve společnosti a část subjektů (odběratelé), která se s procesy spojuje, považuje tento stav za běžný či dokonce žádoucí (levné zboží z dovozu ze třetích zemí pro retailové zákazníky) resp. se při své podnikatelské činnosti bez přijímání výstupů z této organizované činnosti neobejde (dodávky pracovní síly).

Z hlediska fiskálních a společenských rizik se nejzávažnější důsledky váží ke krácení daní spojenému s poskytováním pracovní síly (nelegální práce, zastřené zprostředkování zaměstnání), dovozem zboží z vybraných destinací a s poskytováním reklamních a poradenských služeb. Vykořenění organizovaných skupin v uvedených oblastech je složité právě s ohledem na výše uvedené prolnutí a požadavky odběratelů zboží a služeb či i s ohledem na zájmy exportních států. Nejedná se totiž o samostatně stojící snahu získat prospěch z krácení daní, ale krácení daní je sekundárním důsledkem spojení s ekonomickým či společenským procesem.

Konkrétně tedy v případě **dovozů zboží** je akcelerátorem zájem konečných spotřebitelů získat levnější zboží či levnější vstupy pro výrobu, kdy nízké ceny zboží je dosahováno krácením cel při dovozu zboží a nehracením daně z přidané hodnoty a daně z příjmů. **Činnost organizovaných skupin tak vedle samotného krácení daní vytěsňuje předpisy dodržující podnikatele a likviduje tržní prostředí.** Flexibilita zejména organizovaných skupin se zahraničním prvkem je mimořádně vysoká a projevuje se v operativnosti působení mezi jednotlivými členskými státy, přesměrování zboží ve smyslu dopravní logistiky i záměny vlastnictví zboží. Zločinecké skupiny často vytvářejí či pořizují skladovací a dopravní zázemí, počínaje přístavními prostory a konče skladovacími prostory v cílových státech Evropského hospodářského prostoru.

Distribuční sítě zboží retailového charakteru, které organizátoři využívají, lze rozdělit na „elektronické“ a fyzické. Elektronické sítě představují soustavy webových obchodů v různých státech nabízející zboží, které je následně prostřednictvím zásilkových služeb dodáno. Fyzickou distribuční síť představují

27 Jde o zkratku slov „Fuck Gun Control“ a označení ráže 9 mm (obvykle jde o ráži 9 mm Luger). Jde o jeden z prvních reálně nebezpečných modelů zbraně zhotovované v kriminálním prostředí převážně metodou 3D tisku.

28 Daňová mezera je rozdíl mezi daňovou povinností a skutečně uhrazenou částkou.

tržnice a kamenné prodejny, které zpravidla ovládá vietnamská komunita etablovaná v tuzemsku. Zde se spojuje prodej zboží z tuzemska, opět zatížený zkrácením daní (cigarety, alkohol), ale i prodej drog. Nelegální výnosy jsou legalizovány a dochází ke konverzi měny, viz médii prezentovaný případ „Směnárník“.

V případě **poskytování pracovní síly** je zásadní skutečností nedostatek pracovní síly nižší kvalifikace na pracovním trhu, druhým aspektem je snížení zátěže zaměstnavatelů, kdy povinnosti zaměstnavatele se přenáší na dodavatele pracovní síly. Uvedené generuje poptávku podnikatelů na území České republiky po dodávce pracovní síly za účelem zajištění samotné podstaty podnikání i přes riziko zapojení do okruhu osob, ve kterém dochází ke krácení daní a trestního postihu.

Nový trend předmětu fiktivních fakturací byl zaznamenán i u společností zabývajících se zaměstnáváním osob, zejména zahraničních pracovníků, tzv. agentur práce. Jedná se o fakturace spojené se zprostředkováním zaměstnání, ubytováním, dopravou, školením pracovníků apod. Jedná se o fakturace činností, u kterých je velmi problematické prokázat jejich fiktivnost, resp. vyvrátit že se tyto činnosti uskutečnily. Významně rostoucím trendem, spojeným i s válečným konfliktem na Ukrajině, je neplacení pojistných odvodů pracovními agenturami zaměstnávajícími cizince. Organizátory této trestné činnosti – tj. krácení daní a pojistných odvodů v souvislosti s poskytováním pracovní síly – jsou převážně zahraniční fyzické osoby, často původem z Ukrajiny.

V případě **poskytování reklamních služeb** došlo k dílčí eliminaci krácení daně z přidané hodnoty, kdy část organizovaných skupin ve snaze obcházet procesy rizikové analýzy Finanční správy ČR krátí zejména daň z příjmů (prvek poskytnutí služeb ze zahraničí či prvek časového posunu přiznání daně z příjmů – kalendářní rok oproti kalendářnímu měsíci daně z přidané hodnoty). Důležitou skutečností, která se s tímto krácením daní spojuje, je sledovaný cíl. Ve značné části případů není primárním důvodem zkrátit daň, ale generovat neevidované finanční fondy sloužící ke korupčnímu ovlivňování řízení o (veřejných) zakázkách a dotacích, což významně navyšuje nebezpečnost jednání. Na rozdíl od předchozích oblastí, ke kterým se váží především organizátoři – cizí státní příslušníci, krácení daní v souvislosti s poskytováním reklamních služeb má ryze tuzemský charakter.

Pro organizované krácení daní spojené s poskytováním reklamních služeb je charakteristické, že reklamní služby jsou reálně poskytnuty, ale jejich hodnota je v účelově vytvořené struktuře zapojených (a organizátory ovládaných) společností několikanásobně navýšena oproti reálné ceně. Navýšená cena je pak po odečtení provize vyplacena „zájemci o tuto formu daňové optimalizace“ zpravidla v hotovosti.

U daňových trestných činů je dlouhodobě zaznamenáván pokles evidované škody u jednotlivých skutků, který je nejvíce patrný u případů se škodou nad 150 mil. Kč. **Karuselové podvody, v jejichž důsledku docházelo na území ČR k vylákávání milionových vratek na DPH, se na našem území již nevyskytují, činnost se přesunula do jiných členských států EU.** Nově přijatá legislativní opatření zejména v podobě zavedení kontrolního hlášení či využití tzv. zajišťovacích příkazů měla na boj s touto trestnou činností jednoznačně pozitivní dopad.

I nadále zůstává DPH nejčastějším cílem útoků s nejvyšší evidovanou škodou. Cílem naprosté většiny pachatelů však již není snaha vylákat nadměrný odpočet, nýbrž primárně se vyhnout placení DPH. Stále více pachatelů se však zaměřuje i na sekundární „příznivý“ dopad v podobě nižšího vyměřovacího daňového základu u daně z příjmů.

Modus operandi zůstává u daňové kriminality ve své podstatě stejný jako v minulosti, mezi nejvíce frekventovanými podvody nadále zůstávají tzv. MTIC (Missing Trader Intra-Community) podvody. Na tuzemský trh se tak dostává zboží a služby nezatížené DPH, nebo je deklarované zdanitelné plnění u služeb či prodeje zboží zcela či částečně fiktivní. I nadále se PČR setkává se zločineckými skupinami, které se specializují na výrobu fiktivních dokladů, a to nejen daňových dokladů na specifické služby (reklamní či zprostředkovatelskou činnost, úklidové služby atd.), ale za úplatu i zjednodušených daňových dokladů různých hobby marketů s hodnotou nepřesahující 10 000 Kč, které se pak velmi často objevují u zájmových subjektů v kontrolních hlášeních v oddíle B3.

V posledních letech lze pozorovat stálý nárůst organizovanosti (např. jsou tvořeny celé struktury – „stáje“ tzv. bílých koní či účelové obchodní řetězce) a sofistikovanosti daňové kriminality, včetně stoupajícího rozsahu zkrácení daní a počtu zapojených subjektů.

V případech **celních podvodů** jsou nepřetržitě zaznamenávány případy obcházení nastavených celních nebo obchodně politických opatření. Vedle záměrného vykazování dovozu zboží ve prospěch nekontaktního či fiktivního příjemce v postavení plátce daně (u celních režimů 40 00 a 42 00), primárně s místem odeslání z Číny, se po pandemii koronaviru ve světě a vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině nově začaly výraznou měrou vyskytovat případy nestandardních obchodních operací v případě obchodu s Tureckem, doprovázené tzv. „ATR certifikátem“. ATR certifikát je celní osvědčení pro pohyb obchodního zboží mezi Tureckem a Evropskou unií, poskytující preferenční celní sazby (z velké části nulové). Záměrem bylo, aby průmyslové zboží mohlo cestovat mezi EU a Tureckem bez celních omezení. Do této definice je zahrnuta většina spotřebních výrobků. Ve skutečnosti se však tímto způsobem dováží úmyslně do Evropské unie zboží, které není tureckého původu, je zdrojově z jiných zemí a z Turecka bylo účelově vypraveno spolu s ATR certifikátem, přiznávajícím jeho preferenční původ, za modelu použití výše zmíněného obcházení celních předpisů prostřednictvím navrhovaných celních režimů 40 00 nebo 42 00.

V budoucnosti lze očekávat narůstající snahy organizovaného zločinu **vyvádět své zisky mimo tuzemsko za účelem snížení daňové povinnosti**. To může zahrnovat využívání daňových rájů, fiktivních mezinárodních transakcí nebo nelegálních mechanismů k přesunu kapitálu do zahraničí. V budoucnu jsou očekávány narůstající snahy firem přesouvajících zisky a náklady pomocí "transfer pricing" (přeshraniční cenotvorbu) za účelem snížení daňové povinnosti v různých jurisdikcích. Takové praktiky mohou zahrnovat uměle nadsazené fakturační ceny pro mezinárodní transakce nebo nesprávné vykazování nákladů ve zprávách, to vše za účelem vyhnout se daňové povinnosti na dani z příjmů v tuzemsku.

Lze předpokládat, že budou pokračovat primární podvody v oblasti DPH (a s ní spojené MTIC podvody) se sekundárním dopadem na daně z příjmů. To může zahrnovat falšování příjmových dokladů, nereálné smlouvy o práci, skryté příjmy nebo přesouvání příjmů do zahraničních společností za účelem snížení daňových povinností.

Oblast veřejných zakázek a dotací (včetně EU)

Ve vztahu k veřejným zakázkám a dotacím EU je namístě uvést, že tato oblast je vzhledem k významnému zdroji finančních prostředků **předmětem dlouhodobých zájmů organizovaných skupin podílejících se na páčání trestné činnosti**. Organizovaná trestná činnost spojená se zadáváním veřejných zakázek, resp. jejich ovlivňováním, jakož i s rozdělováním dotací EU představuje hluboce zakořeněný a systémový problém. U této trestné činnosti se obdobně jako u daňové trestné činnosti zvyšuje sofistikovanost a konspirativnost jednání pachatelů.

Oblast nezákonného ovlivňování veřejných zakázek představuje nadále významnou formu **páčání trestné činnosti spojené s korupcí**. Tento typ trestné činnosti je velmi komplikované odhalovat a prokazovat s ohledem na působení organizovaných skupin osob na různých článcích procesu zadávání veřejných zakázek, kdy není možné trestnou činnost prokazovat pomocí svědeckých výpovědí a většinou ani pomocí oficiální dokumentace. Průnik do prostředí těchto organizovaných skupin pachatelů je velmi obtížný, neboť tyto jsou obvykle tvořeny osobami dlouhodobě vystupujícími v daném obchodním prostředí, jejichž činnosti jsou provázány obvykle již delší dobu existujícími osobními a obchodními vztahy.

V souvislosti se zadáváním veřejných zakázek podle zákona o zadávání veřejných zakázek jsou stejně jako v předchozích obdobích detekována shodná, případně obdobná protiprávní jednání v sektoru stavebnictví, IT služeb, zdravotnictví, úklidových a technických služeb. Zejména jsou účelově ovlivňována zadávací řízení ve prospěch jediného uchazeče tak, že zadavatel v zadávací dokumentaci

stanovuje pro dodavatele veřejné zakázky neopodstatněné, neobjektivní, účelové a jiné dodavatele diskriminující kvalifikační předpoklady. V těchto případech jsou detekována i korupční jednání. Dochází k popření základních zásad zadávacího řízení a k narušení soutěžního a konkurenčního prostředí. V některých případech se jedná o veřejné zakázky, u kterých došlo k financování z dotací, a to jak na národní, tak unijní úrovni.

U trestné činnosti v oblasti veřejných zakázek je v současné době často zneužíváno tzv. „**předběžných tržních konzultací**“. Zadavatel, který se nezákonně domlouvá s uchazečem o zakázku na jejím zadání, se následně hájí tím, že prováděl pouze předběžné tržní konzultace ve smyslu § 33 zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatelé jsou také obezřetnější v tom, že ze samotného zadání již nelze na první pohled seznat, zda se jedná o zakázku tzv. „ušítou na míru“ pro konkrétního uchazeče. Do samotného zadání jsou však kromě objektivních kritérií zakázky často přidávána **kritéria subjektivní** (např. „kvalita jídla“ apod.), která pak výběrovým komisím umožňují snadněji vybrat předem domluveného uchazeče. Taktéž je např. jako podmínka účasti v zadávacím řízení požadováno **složení nepřiměřeně vysoké jistoty** nebo jsou stanovovány vysoké smluvní pokuty za nesplnění některých povinností vyplývajících ze zakázky, o kterých však předem domluvení uchazeči po domluvě se zadavatelem vědí, že po nich ve skutečnosti nebudou vymáhány. Tyto „tvrdé“ podmínky potom odradí od účasti v zadávacím řízení další potenciální uchazeče.

Při odhalování této trestné činnosti je velmi důležité, aby se o ní orgány činné v trestním řízení dozvěděly včas, tj. ještě v průběhu jejího páčání, aby mohly reagovat nasazením operativních úkonů (odposlechy, sledování apod.), bez nichž by bylo složité tuto trestnou činnost prokázat. Pachatelé bývají dopředu domluveni na ovlivnění konkrétní veřejné zakázky, a to často i s jejími zadavateli, jejichž rozhodnutí je pro získání veřejné zakázky pro konkrétní subjekt klíčové.

V mediálně známé kauze ovlivňování zakázek v Nemocnici Na Homolce byl hlavním pachatelem, bývalému řediteli této nemocnice, uložen trest **propadnutí majetku**. Tento trest je v rozhodovací praxi soudů ukládán zcela výjimečně za zvlášť závažné zločiny, jimiž pachatel získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, přičemž tento trest může postihnout celý majetek odsouzeného.

V roce 2020 Vrchní státní zastupitelství v Praze podalo obžalobu na 27 osob v případě organizovaného a sofistikovaného **ovlivňování hodnotícího procesu výběru projektů soutěžících o dotace Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad**. Příklad se týká rozdělování evropských dotací v Ústeckém a Karlovarském kraji, přičemž je co do svého rozsahu mimořádně obsáhlý, neboť se týká **vyplicených dotací za celkem 14 miliard korun**.

V oblasti poškozování zájmů EU jsou také zaznamenávány typově shodné a obdobné způsoby páčání jako v předchozích letech, které odpovídají skutkové podstatě trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 TZ. Jedná se o předložení nepravdivých nebo hrubě zkreslených dokladů, na jejichž základě jsou neoprávněně použity finanční prostředky pocházející z různých národních fondů a fondů EU. Nepravdivě bývají často uvedeny finanční částky účtované např. za stavební práce, IT služby či mzdy.

Ostatní hospodářská kriminalita

Dalšími oblastmi, ve kterých je detekována organizovaná trestná činnost v rámci hospodářské kriminality jsou investiční podvody, neoprávněné provozování hazardních her a nelegální obchod s tabákem.

Investiční podvody

V poslední letech byly detekovány rozsáhlé investiční podvody, resp. podvody typu „Ponziho schéma“. Provozovatel podvodného fondu slibuje klientům obrovské zhodnocení, ti mu pak s důvěrou svěřují své finance a po slíbeném zúročení je často ještě reinvestují, což oddaluje krach celého podvodu.

Problémem je, že podvodník svěřené finanční prostředky neinvestuje a „zisky“ investorům vyplácí z vkladů ostatních klientů. Životnost tohoto podvodného systému bývá odvislá od počtu klientů a množství finančních prostředků od nich získaných. Čím větší počet klientů, resp. finančních prostředků, tím déle tento systém může fungovat. Nicméně je vždy odsouzen ke krachu a ve většině případů dostane své peníze zpět pouze zlomek poškozených, kteří si své vklady stačí vybrat včas v době, kdy se pachatel stále snaží předstírat, že jsou svěřené prostředky reálně investovány.

Pro tyto podvody je typické, že je u nich vždy slibováno vysoké a stabilní zhodnocení (např. v řádu desítek procent ročně), což však při reálném investování např. na akciových trzích není možné. Organizovaná skupina zde většinou sestává z provozovatelů fondu a jím podřízených osob, zejména obchodních zástupců, kteří získávají jednotlivé klienty (poškozené). U těchto tzv. „obchodních zástupců“ bývá často problém prokázat jim vědomost podvodného jednání, neboť i oni se mnohdy domnívají, že finanční prostředky klientů jsou řádně investovány. **Tyto případy se vyznačují vysokými počty poškozených (až několik tisíc) a ohromným rozsahem způsobených škod (až v řádu miliard Kč) a jsou vzhledem ke svému rozsahu velmi časově náročné na práci OČTŘ.**²⁹

Neoprávněné provozování hazardních her

V letech 2014 až 2018 byla organizovanou zločineckou skupinou provozována technická zařízení (tzv. **kvízomaty**) v rozporu se zákonem. Konkrétně tito pachatelé provozovali, organizovali, propagovali a zprostředkovávali hazardní hru, kterou deklarovali jako vědomostní či paměťovou, přičemž hra se uskutečňovala na výherních technických zařízeních. Po vypuknutí pandemie covid-19 nastal značný útlum této trestné činnosti, a to v důsledku uzavření provozoven, ve kterých byla technická zařízení umístěna. Provoz hazardních her se proto přesunul do prostředí internetu, kde lze v příštích letech předpokládat zapojení organizovaných skupin.

Finanční správa ve spolupráci s Celní správou detekuje nárůst objemu trestné činnosti spočívající v nelegálním poskytování **online hazardních her**, kdy dochází ke krácení hazardní daně a daně z příjmů. Za účelem eliminace jevu bylo ze strany resortu Ministerstva financí navržena legislativní úprava rozšiřující kompetence CS jako policejního orgánu, aby v rámci resortu došlo k systémovému provázání činností správního orgánu (státní dozor), správy daní a policejního orgánu (prověřování trestné činnosti). S ohledem na elektronický aspekt (rychlá změna umístění bodu registrace a přístupu ke hře) a zahraniční prvek provozovatele je eliminace jevu velmi náročná.

Nelegální obchod s tabákem

V oblasti nelegálního obchodu s tabákem a s tabákovými výrobky dochází na území České republiky **každoročně k odhalení několika autonomních nelegálních velkokapacitních továren na výrobu cigaret a tabáku**. Vždy se jedná o výrobní zdroje vysoce latentního a diverzifikovaného charakteru, plně ovládané a organizované cizojazyčnými zločineckými skupinami polykriminální povahy, složenými především z osob ze zemí bývalého Sovětského svazu. Jedná se o tzv. předsunuté nelegální továrny na výrobu cigaret na území EU, které mají za cíl saturovat poptávku po nezdaněných a levných tabákových výrobcích v západoevropských zemích. Jedná se o zcela nový trend a situaci na území dnes již celé Evropy, což lze s největší pravděpodobností přičítat ztrátám, které zločinecké skupiny v uplynulých letech utrpěly při odhalených kontrabandech pašovaných cigaret přes vnější hranici EU ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Česká republika je v této oblasti rovněž jednou ze zemí, využívané překupníky s tabákem, netabákovými materiály (lepidla, filtry, cigaretový a filtrový papír, staniol a aluminiový papír, krabičkové přířezy a další) a stroji na úpravu a výrobu cigaret. V České republice jsou zakládány tzv.

²⁹ Blíže jsou tyto případy popsány v analytickém materiálu vzniklém na základě Akčního plánu boje proti organizovanému zločinu na roky 2022 a 2023.

schránkové firmy ready made charakteru, které kryjí aktivity ilegálního obchodu s tabákem a netabákovým materiálem v Evropě.

S rostoucími spotřebními daněmi na tabákové výrobky je očekáván růst objemu trestné činnosti v oblasti pašování cigaret, nelegální výroby a distribuce cigaret nebo falešného označování tabákových výrobků.

Organizovaná kybernetická kriminalita

Organizovaná kybernetická kriminalita prošla v posledních letech turbulentním vývojem a postupně dospěla do fáze, kdy lze kyberkriminální prostředí vnímat jako komplexní ekosystém, který je definován několika prvky.

Mezi tyto prvky lze řadit zejména **dynamičnost**, kdy jednotlivé skupiny často vznikají a zanikají v řádu měsíců až jednotek let a jejich členové fluktuují napříč těmito uskupeními. Tato dynamičnost pak výrazně ztěžuje snahu o potlačování tohoto typu kriminality, protože při narušení činnosti či přímo zneškodnění jedné skupiny de facto dochází k jejímu nahrazení jinými skupinami.

Klíčovým prvkem je rovněž **profesionalizace**, která se projevuje nejen rostoucí mírou sofistikovanosti kyberkriminálních aktivit, ale také orientací aktérů na maximalizaci zisku. V rámci kyberkriminálního prostředí tak vznikají obchodní modely, které kopírují ty z legální ekonomické sféry. Ukázkovým příkladem je tzv. „as-a-service“ model, který byl postupně přejat kyberkriminálními aktéry. Vyšší míra profesionalizace je zjevná zejména na ransomwarové scéně, kde mj. působí vysoce organizované skupiny, z nichž některé se v mnoha ohledech (např. strukturou, náborovými procesy) začínají podobat klasickým obchodním společnostem.

Dalším prvkem současného kyberkriminálního ekosystému je **interaktivita**. Ta je do jisté míry spojena s dynamičností, kdy jednotliví členové přechází z jedné skupiny do druhé a přináší si s sebou i dřívější vazby a know-how. Vzájemné komunikaci a spolupráci jednotlivých aktérů napomáhá také aktuální stav, kdy řada skupin prodává zcizená data, své služby či nástroje (tzv. cybercrime-as-a-service model). Při provádění jednoho útoku tak často reálně dochází k zapojení několika různých kyberkriminálních aktérů (viz obrázek níže).

Jedním z významných současných trendů kyberkriminální scény je, že se stává stále přístupnější pro méně technicky zkušené aktéry. To je mj. dáno **rozvojem tzv. cybercrime-as-a-service modelu**. Kyberkriminální aktéři v rámci tohoto modelu nabízejí své služby na černém trhu (zejména skrze internetové stránky v rámci tzv. darkwebu), které si mohou zakoupit i aktéři nedisponující dostatečnými technickými znalostmi a prostředky. Konkrétně se může jednat o ransomware či jiné druhy malwaru, přístupy do již kompromitovaných systémů, komplexní služby pro phishingové kampaně nebo například přímé provádění vishingu.

Tato situace umožňuje prakticky komukoliv s dostatečnými finančními prostředky využívat nástroje či služby k provádění kybernetických útoků. Škodlivá kybernetická činnost se tak stává dostupnější, a to i pro relativně nezkušené útočníky. Vzhledem k narůstající popularitě tohoto modelu, který s sebou přináší velké zisky, roste také konkurence, což zpětně vede k širší nabídce produktů, ale i ke snižování ceny. To pak následně činí poskytované služby a nástroje dostupnější širšímu okruhu potenciálních zájemců.

Specifickou hrozbu v tomto ohledu představuje ransomware-as-a-service (ransomware jako služba, RaaS), který od konce roku 2019 začíná na ransomwarové scéně převažovat. RaaS model stojí na vývojářích ransomwaru, kteří jej výměnou za podíl na zisku nabízejí dalším kyberkriminálním aktérům (tzv. affiliates). Tento model, jehož součástí mohou být také další aktéři (viz obrázek níže), umožňuje pachatelům dosahovat vysokého počtu obětí a maximalizovat tak své zisky.

Obrázek 1 – Příklad fungování modelu RaaS

Bulletproof hosting

- Provozovatelé nabízejí hosting infrastruktury pro malware, DDoS útoky, šíření spamu apod.

Initial access broker

- Jde Initial access broker
  - článek, který zajišťuje přístup do sítí obětí. Brokeři přístup monetizují na fórech, kde jej prodávají zájemcům

Affiliates ransomwarových gangů

- Affiliates zajišťují laterální pohyb Initial access broker
  - sítí obětí, nasazují malware/ransomware, exfiltrují data apod.

Provozovatelé/vývojáři ransomwaru

- Vývojáři nabízející svůj ransomware za úplatu.

Zdroj: NÚKIB

Je nutné poznamenat, že i přes významné zastoupení RaaS modelu v rámci ransomwarové scény, nadále existuje řada ransomwarových skupin, které tento model nevyužívají. I tyto skupiny jsou schopny dosahovat nezanedbatelného počtu obětí a nadále představují významnou hrozbu.

V posledních letech začínají pachatelé ransomware útoků stále častěji využívat vícenásobné vydírání. Jeho součástí mohou být vyjma tradičního zašifrování též exfiltrace dat a hrozba jejich zveřejněním, DDoS³⁰ útoky pro zvýšení tlaku na oběť nebo kontaktování zákazníků či partnerů oběti pro další navýšení tlaku z důvodu platby výkupného. Platba výkupného obvykle probíhá prostřednictvím kryptoměn, primárně kvůli složitosti jejich trasování, respektive možnosti legalizovat skrze jejich použití výnosy z trestné činnosti.

Vývoj ransomwarové scény je velmi dynamický, což se do jisté míry odráží i v českém kyberprostoru. Kromě již zavedených trendů, jako je RaaS nebo vícenásobné vydírání, lze identifikovat další nově vznikající trendy jako tzv. extortion-only přístup. Při tomto typu ransomwarového útoku útočníci

nešifrují data obětí. Místo toho je pouze exfiltrují a vyhrožují, že je začnou zveřejňovat, pokud oběť nezaplatí výkupné.

V posledních letech došlo k několika závažným ransomwarovým útokům na významné státní úřady a instituce, ale také na některé strategické podniky. Ačkoliv je prokazování struktury organizované zločinecké skupiny minimálně na počátku šetření případu velmi složité, nemůže být v mnoha případech těchto útoků sporu o zcela zřejmé organizovanosti a cílenosti na určitý typ poškozených subjektů. Obdobně je tomu u zdánlivě méně škodlivých DDoS útoků (distributed denial-of-service) na webové stránky strategických subjektů, jejichž cílem je zahltit cílovou internetovou službu pomocí velkého množství počítačů z různých geografických lokalit. Zmínit je možné např. útoky na webové stránky Českých drah s cílem znemožnit nákup jízdenek online, případně útoky na weby Ministerstva vnitra nebo Ministerstva zahraničních věcí.

V letech 2019 a 2020 se změnil také charakter ransomwarových kampaní, kdy sice klesl počet technicky jednodušších plošných útoků, ale přibýlo útoků lépe cílených a sofistikovaných. Útočníci využívali v podvodných emailech (phishing), cílených spear-phishingových a ransomwarových kampaních tématu pandemie covid-19, aby zvýšili úspěšnost svých útoků. Naproti tomu v roce 2022 nerostl počet ransomwarových útoků a zejména již nedocházelo k tak masivním ransomwarovým útokům jako v dřívějších letech.

V případě **DDoS útoků** se jedná o jeden z nejčastějších druhů útoku. Jejich cílem je obvykle zabránění dostupnosti některých služeb, často se jedná například o webové stránky některých významných státních institucí nebo velkých podniků či mediálních domů. Přestože se jedná o útoky časté, nezpůsobují obvykle příliš výrazné škody. Oproti jiným druhům kybernetických útoků nemusí být DDoS

30 DDoS útok je kybernetický útok, který má za cíl omezit nebo vyřadit služby počítačových systémů. Zpravidla se jedná buď o generování velkého množství podvržených požadavků s cílem zahltit systém a/nebo přenosovou cestu nebo jde o sofistikovaný útok na slabá místa v cílovém systému a/nebo přenosové cestě.

útoky motivovány snahou získat finanční prospěch, ale spíše snahou pachatelů poškodit nějaký subjekt, či aktivistickými motivy – viz níže.

Případy, kdy je cílem útočníků působit proti zájmům ČR ve prospěch zájmů jiného státu, se vyskytují **v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině**. S největší pravděpodobností primárně ruské hackerské skupiny provádějí útočné operace, např. na webové stránky významných subjektů působících v ČR, které nějakým způsobem podporují Ukrajinu v jejím boji proti Rusku. V drtivé většině případů se jedná o nacionalistické hackerské skupiny působící z území Ruské federace, případně území Ruskou federací okupovaných. Taková situace představuje poměrně velkou výzvu pro orgány vymáhající právo. Již tak poměrně složité získávání elektronických důkazů v mezinárodním právním prostředí tímto získává další rozměr, protože činnost těchto skupin využívá bezpečí zajišťované státem, v jehož prospěch působí. Jedná se tak fakticky o jeden z významných projevů hybridních útoků prováděných či alespoň podporovaných státním aktérem.

V posledním období, a to i v důsledku ruské agrese proti Ukrajině, dochází k rozvoji aktivit kybernetických zločineckých skupin právě z ukrajinského území. Zaměřují se na široké spektrum online podvodů, jež za využití metod sociálního inženýrství cílí na oběti v ČR (stejně tak občanů ČR, jako uprchlíků pobývajících na našem území).

Jedná se např. o páchání tzv. **reverzních inzertních podvodů**, které začínají prvotním kontaktováním oběti, jež na internetu inzeruje prodej zboží. Pachatelé působící v call centru na Ukrajině poté přesvědčí oběť o svém zájmu o inzerované zboží, za pomoci psychologických metod ji navedou na weby falešných přepravních společností, případně na podvržené weby bankovních institucí. Zde pak získávají citlivé osobní údaje a údaje, které zneužijí k **průniku do elektronického bankovníctví oběti**, odkud následně odčerpají významné finanční prostředky.

V rámci problematiky **phishingu**³¹ se v poslední době lze setkat s tzv. topovanou reklamou, tj. placenou reklamou. Díky ní se uživatelům internetu, kteří vyhledávají webové stránky elektronického bankovníctví zadáním dotazu do vyhledávače, objeví ve výsledcích vyhledávání na prvních místech místo stránek skutečné banky podvodné stránky a po pokusu o přihlášení přicházejí o své přihlašovací údaje. Tyto útoky jsou oproti minulosti mnohem sofistikovanější, neboť jsou již plně přizpůsobeny českému internetovému prostředí a **nelze je jednoduše odhalit díky gramatickým chybám**. Odkazy, na jejichž základě si uživatel stáhne do počítače či telefonu škodlivý software, se tváří velmi věrohodně. Tato trestná činnost je stejně jako v minulosti organizována především osobami z republik bývalého Sovětského svazu, kdy na území České republiky další osoby založí účet, na který jsou posílány peníze z účtu poškozeného a tyto jsou okamžitě v hotovosti vybírány nebo přeposlány mimo Českou republiku. Odhalování a postihování pachatelů těchto útoků, zejména jejich organizátorů, kteří se nenacházejí na území České republiky, je velice obtížné. Vlivem pandemie covid-19 phishingových útoků značně přibýlo, a to i proto, že lidé byli omezeni v pohybu a k nákupům zboží a služeb začali ve větší míře využívat internet.

Spoofing, který se projevoval tak, že se volanému na mobilním telefonu zobrazilo skutečné číslo důvěryhodné instituce, ačkoliv volaným byla podvodně jednající osoba, se v inovované podobě objevuje i u tzv. investičních podvodů. Pachatelé v těchto případech vystaví na sociálních sítích reklamu se známou osobností (např. Petrem Pavlem, Petrem Fialou) a budoucím obětím tímto sdělují, že je výhodné investovat např. do akcií společnosti ČEZ. Poté, co zájemce zanechá své kontaktní údaje, je obratem kontaktován falešným makléřem a přesvědčen k „investici“, která ale ve skutečnosti spočívá v odcizení přihlašovacích údajů do jeho internetového bankovníctví a následném odčerpání všech finančních prostředků z účtu. Tím se tento druh trestné činnosti odlišuje od investičních podvodů popsanych v jiné kapitole, kdy oběti svěřují své finanční prostředky pachatelům zcela dobrovolně.

---

31 Phishing má zpravidla podobu e-mailu, SMS, telefonátu nebo zprávy na sociální síti, ve které se útočník snaží přesvědčit oběť, aby mu poskytla citlivou informaci, otevřela odkaz vedoucí na škodlivou stránku, ze které stáhne škodlivý kód nebo otevřela infikovaný soubor. Může se také jednat o snahu přímo vylákat finanční prostředky oběti.

Těmito typy podvodných jednání, jež mají i různé další formy (např. falešný bankéř, podvodná inzercce práce, podvodné poskytování sociální pomoci), byla poškozeným v ČR způsobena škoda v řádech desítek či stovek milionů korun. Ačkoliv se nejedná o zcela nové typy online podvodů, je možné nyní u pachatelů pozorovat výrazně vyšší kvalitu a sofistikovanost. S oběťmi komunikují osoby, které vládnou bezchybnou češtinou, podvodné webové stránky se vyznačují vysokou mírou propracovanosti a často jen jejich velmi pozorný návštěvník rozpozná rozdíl oproti pravým, původním internetovým stránkám.

Pachatelé také využívají možností **šifrované komunikace** prostřednictvím aplikací, jako je například Telegram. Získávání informací od zahraničních provozovatelů těchto platforem je velmi složité až nemožné. Částečně proto, na jakém principu tyto aplikace fungují (end-to-end šifrování), a částečně také proto, že některé z těchto společností založily na nespolupráci s orgány vymáhajícími právo svůj byznys model. I přesto se v těchto případech daří takovou trestnou činnost odhalovat, a to i na základě velmi dobré spolupráce s ukrajinskými bezpečnostními orgány.

Nadále platí v rámci České republiky i v rámci celé Evropy, že kybernetické kriminalitě a kriminalitě v kybernetickém prostoru nahrává **nízké právní i technické vědomí veřejnosti** v kombinaci s poměrně omezenými schopnostmi rozpoznat, předcházet a bránit se útokům využívajícím informační technologie. Dalším problémem je nedostatečná regulace, která se jak v národní, tak na celoevropské úrovni značně zpožďuje za dynamickým rozvojem informačních technologií. Zatímco šifrování, využívání kryptoměn, používání biometrie k ověřování přístupů a transakcí je již dnes standardem, stejně jako ukládání dat ve vzdálených úložištích, právní rámce jednotlivých zemí i Evropské unie jako celku v oblasti regulace těchto služeb zaostávají. Orgány činné v trestním řízení narážejí na limity spočívající v nemožnosti opatření některých dat (elektronických důkazů) pro účely trestního řízení, neboť nemají právní nástroje, jak tato data získat. Problémy při nastavení právního rámce regulace této oblasti jsou dány především konfliktem mezi potřebami orgánů činných v trestním řízení pronikat do soukromí uživatelů při objasňování těchto forem trestné činnosti a mírou zajištění ochrany základních práv a svobod těchto uživatelů, zvláště pak mírou ochrany jejich soukromí při užívání informačních technologií.

Pro policejní orgány je limitující **současný právní rámec**, který neukládá poskytovatelům povinnost registrovat údaje o využití služeb VPN a šifrování. Tyto technologie jsou využívány také pachateli závažných trestných činů, kterým umožňují anonymní působení v prostředí internetu nebo darknetu. Zároveň je ale nutné dodat, že technologie end-to-end šifrování je významným bezpečnostním prvkem, který navyšuje zabezpečení příslušného komunikačního systému a na potřebě jejího omezení či regulace nepanuje v ČR v tuto chvíli shoda. Regulatorní omezování šifrování by pro poskytovatele těchto služeb mohlo navíc znamenat povinnost snížit úroveň zabezpečení dané služby.

Ve vztahu k nejzávažnější organizované trestné činnosti v kyberprostoru lze za významnou považovat novelizaci trestního zákoníku, konkrétně **změnu skutkové podstaty trestného činu teroristického útoku**, která umožňuje postihovat kybernetické – teroristické útoky namířené proti počítačovým (informačním) systémům kritické infrastruktury, útoky s dopadem na větší počet počítačových systémů s využitím počítačového programu vytvořeného nebo přizpůsobeného pro takový útok anebo útoky, kterými je způsobena značná škoda.

Do budoucna je **očekáván další strmý nárůst kybernetické kriminality** jak v absolutních číslech, tak i v podílu na celkové registrované kriminalitě. Lze předpokládat, že v určitém časovém horizontu se tento druh trestné činnosti stane dominantním i v působení organizovaných zločineckých skupin.

Lze předpokládat, že spíše než prostřednictvím časově a technologicky náročné tvorby vlastních škodlivých softwarů budou zločinecké skupiny dosahovat svých cílů za využití již připravených finálních produktů nabízených například prostřednictvím darkwebu.

Nepřátelská aktivita státních aktérů se bude ve stále větší míře odehrávat prostřednictvím sofistikovaných a anonymních útoků v kyberprostoru. Umělá inteligence bude i přes snahu o regulaci nabývat na dominanci, čímž dojde k automatizaci a usnadnění některých závažných kriminálních

aktivit. Celkové finanční škody způsobené kyberzločinci obětem z řad fyzických a právnických osob dosáhnou pravděpodobně obrovských částek.

Kriminalita proti životnímu prostředí

Nelegální nakládání s odpady

V roce 2021 zahájila NCOZ SKPV systematické rozpracování kriminálních organizací zaměřených převážně na páchaní trestné činnosti, jejímž následkem je poškozování životního prostředí. Ekologickou kriminalitu je velmi obtížné až nemožné páchat ve větším měřítku, aniž by k tomu byla vytvořena kriminální organizace či struktura. Tato trestná činnost je podle poznatků získaných z dosavadního rozpracování do značné míry organizována mezinárodně nebo přinejmenším přeshraničně, se zapojením teritoria států sousedících s ČR.

Během rozpracování bylo zjištěno, že v organizované ekologické kriminalitě existuje přímá úměra mezi zvyšujícím se tlakem na ekologické chování členských zemí EU a jejich občanů a motivací porušovat zákonné normy regulující nakládání s odpady. Toto tvrzení podporují i výsledky analýz agentury Europol. Důkladnější a kvalitnější likvidace jakýchkoli odpadů totiž vyžaduje více energie, jejíž ceny navíc v posledních dvou letech nejen v ČR radikálně rostly. Výrazně rostoucí ceny za likvidaci tak nabízejí dramaticky rostoucí míru kriminálních zisků spojených s nedokonalou, případně pouze předstíranou likvidací těchto odpadů (vývozem, nelegálním ukládáním apod.).

Organizovaná ekologická kriminalita je dlouhodobě propojena i s trestnou činností při získávání veřejných zakázek, přičemž nejde pouze o zakázky na likvidaci aktuálně vznikajícího odpadu, ale i o zakázky na sanaci ekologických škod vzniklých před rokem 1989. Tato organizovaná trestná činnost také velmi často úzce souvisí s trestnou činností ve formě krácení daně nebo jiného povinného poplatku, především poplatku za uložení odpadu odváděného obci, na jejímž katastru se nachází skládka.

Jako potenciálně problémové jsou vnímány především veřejné zakázky týkající se odstranění starých ekologických zátěží (SEZ), či obecně ekologických zátěží, na které přispívá dotacemi stát či EU. Část SEZ již byla v ČR v minulosti odstraněna, avšak dle názoru ČIŽP je v ČR stále velké množství kontaminovaných míst (mohou to být skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin, opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika aj.). U nich by v případě veřejné zakázky k jejich odstranění, mohlo dojít k tzv. „podhodnocení ceny“ za nakládání s odpady (tzn. zapojení se do veřejné zakázky s nabídkou, která je nižší než „cena obvyklá“ za nakládání s odpady v daném regionu) s cílem odpady likvidovat pod úrovní platných environmentálních standardů.

V posledních letech byly dále zaznamenány mnozíci se aktivity typu **nelegální přeshraniční přepravy odpadů ze zahraničí** za účelem jejich uložení v ČR, k čemuž jsou využívány padělané doklady o původu odpadu či jsou v dokladech uváděny nepravdivé údaje. Objevují se také případy nelegální likvidace či ukládání odpadu od tuzemských původců na neschválených místech, přičemž následně jsou vytvářeny fiktivní doklady o jeho likvidaci ve schváleném zařízení. Na této trestné činnosti se podílejí převážně čeští občané, často za využití tzv. bílých koní.

V rámci činnosti kontrolních orgánů byla zjištěna nejčastěji tato porušení zákona: přeprava odpadu bez souhlasu, tedy bez potřebných či správně vyplněných dokladů, dovoz k příjemci, který není k přijetí dovážených odpadů oprávněn, předstíraný příjem a využití odpadů za účelem následného odstranění, popř. dovoz k energetickému využití odpadů bez povolení. K usnadnění procesu je zneužíván režim tzv. „zeleného seznamu“ odpadů, popř. režim „zboží“. Dovážený odpad je často deklarován jako odpad k využití a recyklaci, reálně však vykazuje podobnost např. s upravenými komunálními odpady.

Skutečným účelem dovozu je pak **nelegální skládkování odpadu**, vytváření nelegálních skladů (černých skládek) či nepovolený způsob využití zasypáváním. Objevují se i případy falsifikátů průvodních dokladů k nelegální přeshraniční přepravě odpadu s charakterem komunálního odpadu, což svědčí o organizovaném a vědomém porušování předpisů na poli odpadového hospodářství. Touto nelegální činností se účastníci přeshraničních přeprav snaží nejen řešit nedostatečné recyklační kapacity, ale zároveň získávají neoprávněný finanční prospěch, který je s trhem s odpady spjat.

Dále se ČIŽP setkává opakovaně s případy, kdy nebylo možné v rámci kontroly dohledat, jakým způsobem bylo fakticky naloženo s nebezpečnými odpady. Jde o případy, kdy původce či oprávněná osoba předává nejčastěji odpady do tzv. mobilního zařízení, jehož provozovatel nedisponuje stacionárním zařízením, tzn. odpady pouze automobilovým prostředkem přepravuje a „sváží“, ale v evidenci o dalším předání osobám oprávněným k nakládání s odpady uvádí nepravdivé údaje nebo je neuvádí vůbec.

Mnohdy jsou způsoby nakládání s odpady v evidenci o odpadech vykázány na pohled správným způsobem, avšak ve skutečnosti deklarovaná úprava či zpracování neproběhlo a evidenční záznamy tak neodpovídají realitě. Provozovatelé těchto zařízení v rámci kontrolních úkonů s ČIŽP často nespolupracují (zakrývání skutečného nakládání) a ČIŽP tak jako dozorový orgán ztrácí povědomí o skutečném osudu odpadů. V konečném důsledku jsou např. odpady likvidovány jako odpady kategorie ostatní na skládkách odpadů, kdy není odváděn zákonný poplatek, popř. jsou pouze „hromaděny“. Problematická je také skutečnost, že odpady jsou často shromažďovány na nezabezpečených místech s velkým rizikem ohrožení životního prostředí. V některých případech jsou kapalné nebezpečné odpady likvidovány jako běžné odpadní vody.

Obecně je možné konstatovat, že u nebezpečných odpadů je modem operandi účelová překlasifikace odpadů v řetězci firem, které si odpad předávají nebo neklasifikace movité věci jako odpadu (např. účelová záměna odpadu za odpadní vodu, vedlejší produkt, výrobek apod.), příp. přímo zařízení ke konečnému odstranění (skládky odpadů se solidifikačními a dekontaminačními linkami, neutralizační a deemulgační stanice), kdy v konečném důsledku dochází k likvidaci odpadu na zařízeních, která k tomu nejsou technologicky určena.

V budoucnosti je **očekáván nárůst rozsahu kriminality spojené s poplatkovou povinností za uskladnění a zpracování odpadů či likvidací ekologických zátěží**. Budou vytvářeny korupční sítě ve státní správě a veřejné samosprávě, zejména pak v souvislosti se zakázkami menších objemů, tedy do 100 mil. Kč. Do popředí se dostane trestná činnost související s renovacemi veřejných budov (vyvolanými často požadavky na snížení jejich energetické náročnosti) a navazující likvidací vzniklého nebezpečného odpadu. Může také docházet k fiktivnímu nadhodnocování úrovně kontaminace, a tedy také nadhodnocování cen souvisejících veřejných zakázek.

Dále bude v letech 2025 až 2027 sílit tlak na dovoz odpadu, který bude vydáván za odpad původem z ČR, případně nebude dovoz zakrýván, ale odpad bude vydáván za surovinu pro další výrobu. Poroste trestná činnost spojená s likvidací fiktivního odpadu ve formě vykazování vyššího než skutečného objemu vyprodukovaného (zpravidla) komunálního odpadu soukromým podnikatelským subjektem, kterému se za likvidaci tohoto odpadu platí z veřejných peněz. Výrazně poroste také ukrývání nebo nedokonalá likvidace průmyslových odpadů (často ve formě zakládání fiktivních podnikatelských subjektů nabízejících likvidaci odpadu).

Nelegální obchod s chráněnými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Česká republika hraje v obchodu s druhy chráněných rostlin a živočichů významnou roli jako **země transitní i země cílová**. Na základě případů z minulosti bylo prokázáno, že na území ČR působí organizované skupiny zabývající se především vysoce výnosnými komoditami např. slonovinou, nosorožčími rohy, tygřími produkty apod. Do tohoto obchodu je do značné míry zapojena **vietnamská komunita žijící v ČR**, která tvoří též většinu přestupců při nelegálních dovozech tradiční asijské medicíny do ČR s obsahem ohrožených druhů. Dalším okruhem osob zapojených do nelegálních činností týkajících se ohrožených druhů jsou chovatelé exotických zvířat (např. vzácných druhů papoušků, plazů atd.) a lovci kvůli nelegálním loveckým trofejím a zabíjení volně žijících zvířat.

Nejproblematičtější v dané oblasti stále aktuálně zůstává nelegální nakládání a **obchod s velkými kočkovitými šelmy a produkty z nich pro tradiční asijskou medicínu**. ČR je, vzhledem ke stovkám velkých kočkovitých šelem držených v zájmových chovech, chovatelskou velmocí. V návaznosti na dříve zjištěné nelegální vývozy částí tygrů z ČR lze předpokládat existenci kriminální sítě propojující chovatele, místa preparace, lokality likvidace kadáverů a spotřebitele (vývozce). V rámci naplňování Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023 byla přijata řada opatření k zefektivnění spolupráce dotčených orgánů státní správy v dané oblasti.

Na trhu s chráněnými druhy živočichů a rostlin působí kromě vysoce organizovaných skupin také profesionální i amatérští chovatelé a pěstitelé, sběratelé, lovci trofejí, ale i turisté (koráli, mušle). S živými exempláři živočichů a rostlin se obchoduje za účelem jejich dalšího pěstování či chovu, včetně chovu zvířat (např. opic, kočkovitých šelem, papoušků, plazů) jako domácích mazlíčků. Nejčastěji obchodovanými druhy rostlin jsou orchideje a sukulenty. Neživé části (např. nosorožčí rohovina, tygří kosti, šupiny luskouna) se využívají v tradiční asijské medicíně, případně jako potravina (tzv. bushmeat). Výrobky z neživých částí jsou předmětem sběratelské činnosti či jsou obchodovány jako umělecká díla (např. slonovina, exotická dřeva), oděvy a módní doplňky (hadí kůže, kožešiny, tkaniny ze srsti, koráli). Do obchodování se slonovinou se v mnoha případech zapojují obchodníci se starožitnostmi, přičemž během pandemie covid-19 a ruské agrese proti Ukrajině byl zaznamenán přesun těchto aktivit do kyberprostoru.

Na hranicích ČR (mezinárodní letiště) jsou v neztenčené míře zabavovány exempláře chráněné úmluvou CITES³². Většinou se jedná o předměty a přípravky využívané v tzv. tradiční asijské medicíně individuálně dovážené.

Další významnou komoditou, u níž se lze domnívat, že dovoz a obchod by mohly být koordinovány, jsou **lovecké trofeje**. Lovecká komunita je v ČR, vzhledem k mysliveckým tradicím, velmi silná a napojená na početnou skupinu preparátorů. Organizovaný zločin v podobě nelegálního nakládání s uhynulými jedinci chráněných druhů tak plynule navazuje na protiprávní jednání jednotlivců, respektive vychází z velmi široké základny producentů, zpracovatelů a následných uživatelů preparátů. Řada řízení v souvislosti s nelegálním původem vlastněných a zpracovávaných trofejí již byla pravomocně ukončena, další řízení (trestní, správní) probíhají. Některé aktuálně šetřené nelegální dovozy se pravděpodobně realizovaly prostřednictvím lodní kontejnerové přepravy – zde lze předpokládat existenci vazeb mezi osobami ze země původu a majitelem trofeje.

Podle údajů UNODC v současnosti patří wildlife crime, včetně nelegálního obchodu s tropickým dřevem, mezi celosvětově nejvýznamnější oblasti kriminality. Po obchodu s drogami, zbraněmi a lidmi jde o čtvrtý nejvýnosnější nelegální byznys s odhadovaným objemem v řádu desítek miliard dolarů ročně. Nelegální obchod s cennými komoditami, jako je slonovina, nosorožčí rohy a další, bývá napojený na teroristické skupiny, kterým slouží jako zdroj financování jejich aktivit.

---

32 Úmluvou o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Do budoucna lze předpokládat, že plánovaný další rozvoj analytických nástrojů by mohl pomoci více rozkrývat případy mezinárodního organizovaného zločinu v oblasti nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin.

Oblast nelegálního zaměstnávání

Oblast nelegálního zaměstnávání nebyla v minulosti brána jako jedna z hlavních činností organizovaných zločineckých skupin na území ČR. V posledních letech se však do této oblasti přesouvají skupiny, které se dříve věnovaly spíše daňovým podvodům. Z informací dlouhodobě zaznamenávaných Ministerstvem vnitra vyplývá existence pokračujícího trendu zneužívání zranitelného postavení pracovních migrantů ze zemí mimo EU zprostředkovateli zaměstnání v ČR a neseříznými zaměstnavateli. Ohroženi jsou zejména cizinci z kulturně a geograficky vzdálených zemí s nízkým stupněm vzdělání, kteří jsou získáváni pro výkon nízkokvalifikačních profesí se základním mzdovým ohodnocením. Jejich zranitelnost souvisí i s jejich neznalostí práv zaměstnanců (a nájemníků, spotřebitelů apod.) garantovaných českým právem. To vede k snazšímu porušování jejich pracovních a mzdových podmínek zaručených zákoníkem práce a nedodržování jiných právních předpisů subjekty, které se na úkor těchto cizinců finančně obohacují. Mnohdy se jedná o fyzické a právnické osoby působící na bázi tzv. **zastřehovaného zprostředkování zaměstnání**, firmy řízené tzv. bílými koňmi, „schránkové“ firmy nekontaktovatelné českými státními orgány apod. V řadě případů takové společnosti řídí krajané zneužívaných cizinců, pro které je snazší využívat komunikaci ve společném jazyce a znalost mentality poškozovaných osob.

Vyššímu riziku zneužívání zranitelnosti jsou vystaveni i váleční **uprchlíci z Ukrajiny**, kterým ČR poskytuje dočasnou ochranu a s ní spojený volný přístup na český trh práce. Zaměstnávání těchto osob tak nepodléhá povolení ze strany státních orgánů, a tím nedochází ani k využívání bezpečnostních pojištění spojených se standardním procesem pracovní migrace. V něm jsou budoucí zaměstnavatelé cizinců prověřováni z hlediska své serióznosti, a to při zařazování do vládních migračních programů i v rámci správního řízení o povolení pobytu cizinců. Stejně tak jsou předem prověřovány i podmínky ubytování cizinců na území ČR. Příchod těchto osob a omezení regulace jejich zaměstnávání vytvořily prostor pro působení mnohým subjektům, které byly v důsledku uplatňování bezpečnostních pravidel z běžného systému řízení pracovní migrace vylučovány.

Dlouhodobě je tato oblast **spojena s trestnou činností krácení daní a pojistných plnění**, kterou Finanční správa detekuje již od roku 2016 a orgánům veřejné moci se jej zatím nedaří účinně eliminovat. Dlouhodobě se zprostředkovatelé práce masivním způsobem podílí na zastřehovaném zprostředkování zaměstnání spojeném s nelegální prací osob ukrajinského původu (formálně je poskytnutí pracovní síly vydáváno za realizaci smluv o dílo). Aktuálně tato činnost působí České republice ztráty na dani z přidané hodnoty, ale též ztráty na dani z příjmů (ze závislé činnosti) a především pojištění (zdravotním a sociálním). Toto se projevilo i při začleňování osob uprchlých před válkou na Ukrajině do systému nelegálního zaměstnávání, a to včetně osob, které byly v předchozím období za pomoci nástrojů orgánů veřejné správy České republiky řádně začleněny k zaměstnavatelům. Organizátoři se dopouštějí systémového a fiskálně mimořádně zásadního poškození rozpočtů (zejména v oblasti zdravotního, sociálního pojištění a sekundárně i daně z příjmů). Expertní odhad fiskálního dopadu tohoto jednání dosahuje nejméně nižších jednotek miliard korun ročně.

Lze předpokládat, že v příštích letech bude pokračovat stávající trend v zaměření zprostředkovatelů práce na občany EU, mající volný vstup na pracovní trh v České republice, kdy k jejich zaměstnávání pak postačuje u orgánu státní správy pouze ohlašovací povinnost, a není nutné řešit vízové záležitosti. Jednat se bude zejména o občany z Rumunska a Bulharska.

Další oblasti činnosti organizovaného zločinu

Kromě výše uvedených a do určité míry „tradičních“ oblastí aktivit organizovaných zločineckých skupin byl jejich výskyt zaznamenán i v následujících oblastech.

Organizované krádeže vloupáním a loupeže

I v této oblasti je patrný rozmach kriminality přesahující hranice jednotlivých států. Organizované skupiny jsou tvořeny českými občany, ale také v prostoru se neustále přesouvajícími organizovanými skupinami cizinců především z Rumunska, Moldavska, Gruzie, Albánie a Ukrajiny, jejichž zaměření je velmi různorodé. Ve sledovaném období byly zaznamenány série vloupání do nejrůznějších objektů, např. **prodejen tabákových výrobků či elektroniky** (se zaměřením především na mobilní telefony), **prodejen šperků a luxusních hodinek**, kanceláří, skladů, rodinných domů, bankomatů, a dokonce i do hasičských zbrojnic, s dočasným útlumem po dobu pandemie covid-19.

Především na území hl. m. Prahy dochází k loupežím v prodejnách s luxusními šperky a hodinkami, kterých se dopouštějí organizované skupiny neusídlené v ČR. Nejčastěji jsou pachatelé Srbové, kteří si předem vytipují vhodné objekty a při samotném páčání využívají hrozbu krátkou střelnou zbraní, jsou velmi rychlí a výborně organizovaní. Ihned po činu z místa odjíždějí. Z Pobaltí a okolí Petrohradu se potom generují organizované skupiny, které se zaměřují rovněž na prodejny luxusního zboží, ovšem vůči personálu prodejen používají brutální fyzické násilí.

Od roku 2020 dochází k nárůstu loupeží páchaných na směnárnicích a jiných soukromých osobách převážejících větší finanční hotovost. Tyto loupeže páchají skupiny pachatelů z Gruzie, kteří zpravidla několik dní před loupeží přijíždějí do České republiky z Polska, a zde vyhledávají a sledují potenciální oběti.

Podvody na seniorech

Jedná se o v celé Evropě rozšířený specifický druh trestné činnosti, na kterou se specializují organizované skupiny olašských Romů pobývajících v zahraničí, převážně v Polsku a Německu. Je založena na zneužití kontaktních údajů potenciálních obětí – seniorů uveřejněných v internetovém telefonním seznamu. Budoucí oběti jsou kontaktovány ze zahraničí a pod nejrůznějšími legendami, jež se v průběhu let modifikují, je od nich vylákána finanční hotovost. Typicky jde o legendu vnuka ve finanční tísní, ale také o legendu příbuzného, kterému je třeba po dopravní nehodě okamžitě finančně vypomoci apod. Senioři jsou volajícím vyzváni, aby finanční hotovost předali neznámým osobám (tzv. odběrákům, kteří jsou však také členy organizované skupiny, příp. taxikářům), které převzaté peníze převážejí mimo území ČR, nebo je posílají na bankovní účty pachatelů, z nichž jsou v zahraničí odčerpány výběry z bankomatů.

Krátkodobý útlum této trestné činnosti byl vynucen omezením volného pohybu mezi evropskými státy v důsledku pandemie covid-19, po jejímž pominutí se rozsah této trestné činnosti rychle vrátil na původní úroveň. Ve snaze ochránit společnost před důsledky těchto kriminálních aktivit byly proto v 2. pol. roku 2021 a počátkem roku následujícího realizovány **rozsáhlé osvětové kampaně** na celostátní, krajské i místní úrovni, a ve spolupráci s provozovatelem internetového telefonního seznamu bylo ztíženo vyhledávání kontaktů v seznamu. **Díky těmto preventivním aktivitám byl od února 2022 do současné doby v ČR registrován jediný skutek.**

Podvodná kamionová přeprava zboží

Jedná se o vysoce sofistikovanou a organizovanou přeshraniční trestnou činnost, která vyžaduje důkladnou přípravu. Pachatelé pocházejí vždy z několika zemí (Ukrajiny, Slovenska, Polska, Srbska) a při páčání se pohybují napříč Evropou. Tato trestná činnost je založena na odcizení nového zboží

z výrobních závodů nebo skladových areálů při jeho přepravě a těží z toho, že přepravní společnosti za zboží neplatí, zajišťují výhradně přepravu na základě smlouvy o přepravě sjednané mezi výrobním (skladujícím) subjektem a zákazníkem (prodejcem zboží). **Nejčastěji dochází ke krádežím v rámci mezinárodní kamionové přepravy.** Z informací získaných v rámci mezinárodní spolupráce vyplývá, že takových velmi dobře organizovaných skupin působí na území EU hned několik.

Na straně pachatelů je nezbytným předpokladem znalost principů mezinárodní kamionové přepravy, obeznámenost s fungováním orgánů státní správy a subjektů, které se mezinárodní kamionovou dopravou zabývají (např. Ministerstva dopravy, pojišťoven, živnostenských úřadů), a to ve všech státech EU. Pachatelé jsou bohužel také dobře seznámeni s taktikou policejního vyšetřování a postupy orgánů činných v trestním řízení, znají definice (zákonné hranice) protiprávních jednání, a to mnohdy díky spolupráci s bývalými policisty působícími v pozici obhájců. Používají nejmodernější technologie a padělané osobní doklady i registrační značky. Využívají logistické podpory lokálních bossů, kteří jsou vysíláni do jednotlivých států, kde zdomácní. Zneužívána je také situace na východních hranicích schengenského prostoru (mezi Ukrajinou a Slovenskem, případně Ukrajinou a Maďarskem); zaznamenány byly případy průjezdu odcizených nákladů jako humanitární pomoci pro Ukrajinu nebo podplácení pracovníků pohraniční stráže.

Modus operandi se objevuje v několika variantách. V minulosti docházelo k založení přepravní společnosti záměrně pro účely páčání trestné činnosti, případně byly odkoupeny celé již fungující přepravní společnosti nebo podíly v nich. V poslední době jsou ale čtenější případy odcizení identity existující společnosti na tzv. burze nákladů, vydávání se za přepravní společnost v komunikaci se zákazníkem (obojí se odehrává v kyberprostoru), nebo také důmyslné odklonění přepravy do jiného skladu. Vždy se však jedná o vysoce sofistikované metody.

V průběhu let 2019–2022 se v ČR podařilo v souvislosti s kamionovou přepravou zadržet více než 15 osob, jednalo se o řidiče kamionových souprav, ale i lokální bossy. Odcizené zboží bylo zajištěno a vráceno původním majitelům. Ročně u nás dochází průměrně k 20 dílčím útokům, z analýzy však vyplývá, že na jeden skutek nahlášený v ČR je navázáno zhruba 5 až 15 dalších skutků v jiných zemích EU. Znamená to tedy, že jedna podvodná společnost může spáchat v jeden okamžik větší počet skutků po celé Evropě. Ty pak nemusejí být vůbec nahlášený, příp. nejsou nahlášený na jednom centrálním místě dotčeného státu, takže trestní řízení probíhá nekoordinovaně na několika místech nebo ve více státech současně.

Navrtávání produktovodů

Od roku 2016 do roku 2019 byly zaznamenávány případy navrtání produktovodní soustavy ČR spravované společností ČEPRO, a.s. a následného nelegálního odčerpávání transportovaných produktů. Některá navrtání byla sice provedena relativně odborně, nicméně v jednání nebyl zaznamenán žádný prvek organizovanosti.

Mezníkem byl rok 2019, kdy došlo na území Plzeňského a Středočeského kraje k navrtání produktovodů ruskojazyčnými organizovanými skupinami, jejichž postup byl velmi sofistikovaný a profesionální. Odběrná místa byla vzdálena několik set metrů od produktovodní soustavy a v obou případech byla umístěna v lodním kontejneru vybaveném profesionálními řídicími prvky nezbytnými pro odběr velkého množství produktu. Odcizené pohonné hmoty byly vyváženy do zahraničí. Z operativního šetření vyplývalo, že ruskojazyčné organizované skupiny budou v ČR napadat produktovody i v následujících letech, nicméně pandemie covid-19 a později ruská agrese proti Ukrajině navrtávání zastavily a **od roku 2019 nebyl zaznamenán žádný podobný případ.**

Insolvenční řízení

V některých případech je insolvenční řízení sofistikovaným způsobem zneužíváno a představuje nástroj legalizace protiprávního jednání s trestněprávním přesahem. Jedná se o důmyslné a delší dobu připravované deliktní způsoby součinnosti některých účastníků řízení s třetími osobami, které zpravidla zasahují i do dalších insolvenčních řízení, či o manipulace s insolvenčním řízením. Může se jednat o různé situace.

V insolvenčních věcech se ve vztahu k organizovanému zločinu objevují scénáře, ve kterých skupina osob prostřednictvím dalších „nastrčených“ společností, k nimž je zakrýváno propojení, získá velkou část pohledávek za dlužníkem, který se dostal do finančních problémů, s cílem získat na úkor ostatních věřitelů či samotného dlužníka jeho aktiva. S ohledem na skutečnost, že tato skupina drží dostatečné množství pohledávek, může získat významný vliv, kterým manipuluje průběhem insolvenčního řízení. Aktiv dlužníka se skupina zmocní podle povahy insolvenčního řízení buď prostřednictvím reorganizace, anebo zpeněžováním tzv. „z volné ruky“. Praktiky mohou zahrnovat nejen koordinované hlasování skrytě propojených společností (viz případy zákazu hlasování ve smyslu § 53 insolvenčního zákona), ale i přihlašování fiktivních pohledávek či prosazení „vlastního“ insolvenčního správce atd. Tyto sofistikované neoprávněné postupy, které jsou v rozporu se základními principy insolvenčního řízení, není jednoduché odhalit a adekvátně na ně reagovat, neboť jsou prováděny skrytě a využívají slabin insolvenčního práva.

V poslední době byly v dané oblasti také zaznamenány i případy, kdy bylo iniciováno insolvenční řízení quasi zaměstnanci dlužníka, aby prostřednictvím nich mohl být následně uplatněn (neoprávněný) nárok na nevyplacenou mzdu u Úřadu práce České republiky. Insolvenční navrhovatelé – zaměstnanci dlužníka, jejichž pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích, nejsou zatíženi povinností složit zálohu na náklady insolvenčního řízení, tedy tento scénář je v případě zneužití pro aktéry bez finančního rizika. Při zneužití se zpravidla jedná o případy, kdy nefunkčního dlužníka ovládne třetí subjekt, následně dojde k formálnímu (zdánlivému, ve skutečnosti žádnou práci nevykonávají a vykonávat nemají) zaměstnání zaměstnanců, jimž není vyplacena mzda, tito se ve smyslu shora uvedeného schématu obrátí s insolvenčním návrhem na insolvenční soud a vzápětí na příslušný úřad práce s nárokem na zaplacení dlužné mzdy. Ani tyto případy není jednoduché odhalit a prokázat.

V nedávné době se do insolvenčních poměrů promítly rovněž případy, kdy byli lidé prostřednictvím finančních poradců (resp. osob v obdobném postavení) lákáni k investicím do rizikových nástrojů (dluhopisy, směnky, kryptoměny atd.), přičemž se jednalo buď o standardní Ponziho schéma nebo jiný podvodný systém. Tyto případy investičních služeb často končily insolvenčními řízeními a jsou pravidelně předmětem trestního řízení. Případy těchto typů podvodů jsou zmiňovány proto, že při nich hrozí manipulace insolvenčním řízením ze strany skupiny osob, které se na podvodech podílely, a to s cílem zakrýt předchozí deliktní jednání.

5. NÁSTROJE ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Tato část textu se zabývá průřezovými nástroji organizovaného zločinu, které jsou nejčastěji využívány pro páčání trestné činnosti a v souvislosti s ní. Obecně platí, že zločinecké skupiny se snaží svoji činnost realizovat podobně jako podnikání, zároveň intenzivně pracují na jejím zahlazení a také mají potřebu volně disponovat případnými finančními zisky – legalizovat výnosy z trestné činnosti.

Pachatelé jsou často velmi dobře obeznámeni s kriminalistickými metodami, proto ke komunikaci mezi sebou nejčastěji používají šifrované mobilní aplikace (WhatsApp, Viber, Signal apod.), případně šifrované telefony. Problémem jsou i šifrovaná datová úložiště jako jsou pevné disky počítačů a přenosná média. Jako prostředek k legalizaci výnosů z trestné činnosti jsou stále častěji využívány virtuální měny, např. Bitcoin, které jsou ukládány do virtuálních peněženek a jejichž odčerpání orgány činnými v trestním řízení není jednoduché. Uvedenému ztížení identifikace majitelů virtuálních měn napomáhá též znalost a orientace uživatelů této komodity v této oblasti. Stále využívaným nástrojem

organizované trestné činnosti jsou i osoby tzv. „bílých koňů“, které zpravidla za drobnou úplatu figurují ve statutárních orgánech závadových společností a které skutečné organizátory trestné činnosti blíže neznají.

Komunikační technologie

V posledních letech nelze hovořit o vytvoření nějaké výrazně nové technologie či nástroje páčání trestné činnosti v kyberprostoru. Spíše lze konstatovat zvyšující se povědomí o těchto technologiích mezi pachateli trestné činnosti. Tito ve stále větší míře upouštějí od běžných hovorů a SMS ve prospěch moderních způsobů komunikace (textové, hlasové, přenosu multimediálního obsahu, souborů atd.) umožňujících **end-to-end šifrovaný přenos** cestou datového toku zajišťovaného zpravidla zahraničními subjekty. V důsledku toho klesá hodnota obsahu zajištěné běžné komunikace a metadat. Např. aplikace Telegram umožňuje vytvoření velkého množství anonymních kanálů k přímé komunikaci.

Již zmíněné možnosti šifrované komunikace představují jednu z největších a stále nevyřešených výzev pro orgány vymáhající právo. Stále omezenější či nemožné jsou v těchto případech možnosti provádění odposlechu komunikace pachatelů. Velkým problémem jsou také některé **šifrované e-mailové služby**, jaké nabízí například švýcarská platforma ProtonMail. Obecně již nelze uvažovat o získání obsahu komunikace od poskytovatele služby, ale pouze o získání metadat. Ve spojení s využitím anonymizačních nástrojů TOR je identifikace technicky zdatných pachatelů velice obtížná. K anonymizaci je také tradičně využívána **technologie VPN a VPS**.³³

Samostatnou oblastí anonymizace je potom využívání tzv. **spoofingových aplikací**, tj. aplikací, které umožňují změnit telefonní číslo volajícího pro realizaci internetových podvodů. V této oblasti chybí technické možnosti zjištění pravého telefonního čísla, a to již na straně poskytovatelů telekomunikační služby. Hovory jsou totiž často realizovány ze zahraničí, přičemž dochází k předání hovoru ze strany zahraničního poskytovatele tuzemskému a volající číslo vypadá jako běžné české telefonní číslo.

Fenoménem je v současnosti také zneužívání softwaru umožňujícího **vzdálený přístup do počítače**, např. Anydesk, TeamViewer, Supremo, který si oběť podle pokynů pachatele (typicky falešného bankovního makléře) sama nainstaluje do svého počítače. Potom pachatelé od oběti vylákají přístupové údaje do jejího internetového bankovníctví pod věrohodnou záminkou. Ve výsledku se pachatel bankovního účtu zmocní („zotročí“ jej) a zneužívá jej ke svým potřebám, to už však samozřejmě bez vědomí majitele účtu.

Jedním z aktuálních trendů je také používání mobilních telefonů s kryptovanou komunikační platformou, které bylo zaznamenáno v oblasti drogové kriminality. Nelze je využít pro běžný provoz, ale slouží pouze pro komunikaci pomocí příslušné sítě kryptovaných koncových zařízení. Takový telefon disponuje dalšími funkcionalitami, které v podstatě znemožňují jeho lokalizaci. Komunikace v rámci organizovaných skupin se pak odehrává zejména v rámci speciálních šifrovaných aplikací.

Organizovaný zločin také hojně využívá **cloudových uložišť**³⁴, která jsou obvykle vybavena pokročilými bezpečnostními opatřeními a šifrováním, což znemožňuje OČTŘ data zajistit, dešifrovat a následně analyzovat.

Evergreenem zůstává používání anonymních předplacených SIM karet, které umožňují pachatelům udržovat svou identitu v utajení podobně jsou využívány i levné telefony na jedno použití.

V oblasti mobilních sítí je nezbytné počítat s nastupující mobilní sítí 5. generace. Pokud mají být zachovány současné servisní služby pro Policii ČR, přinese řešení 5G Standalone, které lze očekávat

³³ Virtual Private Network a Virtual Private Server – obě ty technologie slouží k zastření skutečné IP adresy zařízení, ze které komunikace probíhá

³⁴ Cloudové úložiště je služba umožňující ukládat soubory na virtuálním úložišti, resp. vzdáleném serveru poskytovatele této služby.

v některých lokalitách ČR potřebu dalšího technického rozvoje. Může být nutná i legislativní úprava zákona o elektronických komunikacích.

Darknet a darkweb

U virtuálních tržišť v síti darknet je sledován v porovnání s minulými lety jistý úpadek. Důvodem jsou mimo jiné mezinárodně koordinované zásahy policejních složek proti největším z těchto tržišť. V posledních letech byla vyřazena z provozu mimo jiné tato tržiště – Hydra, DarkMarket, Monopoly Market a Wall Street Market.

Aktivní zde zůstávají především velkovýrobci návykových látek z Nizozemska. Výhoda těchto tržišť pro distribuci drog spočívá v absenci nutnosti budování sítě kontaktních osob ve fyzickém světě a také ve snížení nákladů na distribuci drog a rizik s tím souvisejících. Přepokládaným vývojem v této oblasti pravděpodobně bude stále větší redukce virtuálních tržišť v prostředí darknetu. Zachovány budou pouze pro prodej návykových a nelegálních látek ve velkých objemech ze strany organizovaných skupin, přičemž následná distribuce bude realizována prostřednictvím komerčních kurýrních a doručovatelských služeb. **Běžní uživatelé přejdou na lokální distribuci za využití komunikačních aplikací Telegram, Threema nebo obdobných.**

Problematické je odhalování virtuálních tržišť, která fungují jen omezenou dobu. K tomu může dojít kvůli obavám provozovatelů o jejich odhalení, nebo v situaci, kdy provozovatel uložené platební prostředky zákazníku ve formě kryptoměn odcizí.

Prostředí darkwebu je i nadále hojně využíváno k určitým typům obchodů, např. se škodlivým softwarem ransomware a zbraněmi. I nadále je využíváno také k výměně informací mezi hackery, případně k prezentaci jejich úspěchů, zveřejňování a prodeji dat různých subjektů (jednotlivců i společností) získaných při kybernetických útocích.

Korupce a ovlivňování výkonu státní správy

Korupční průniky do orgánů státní správy i místních samospráv využívají všechny druhy kriminálních struktur (asijských, ruskojazyčných, tuzemských a v menší míře i balkánských). Tuzemské struktury se v rámci korupčních průniků zaměřují na oblasti a úřady, v jejichž kompetenci je ovlivnění zadávání veřejných zakázek, zatímco např. vietnamské kriminální struktury se primárně zaměřují na oblasti placení cel a daní (Celní správu České republiky), případně placení daní (Finanční správu České republiky).

V případech korupce je modus operandi přibližně stále stejný. Týká se nejen již zmíněného zadávání veřejných zakázek, ale i jiných způsobů nakládání s veřejnými prostředky, například dotací. Kromě obvyklých trendů korupce v činnosti orgánů státní správy a samospráv jsou stále zaznamenávány korupční jednání v oblasti sportu v souvislosti s ovlivňováním sportovních zápasů. Specifickou oblastí s vysokými dopady korupčního rizika, jsou nadcházející státní tendry ve strategických oblastech energetiky, komunikací, dopravy, zbrojního průmyslu apod.

Otázce korupce se věnoval také výzkum IKSP. Názor expertů na používání korupce skupinami organizovaného zločinu v roce 2020, 2021 a 2022 prezentuje následující tabulka.

Tabulka 11 – Názor expertů na používání korupce skupinami organizovaného zločinu

	Zesílilo	Zůstalo na stejné úrovni	Zesláblo	Nemohu posoudit
2020	18 %	50 %	4 %	29 %

2021	19 %	59 %	7 %	19 %
2022	29 %	63 %	0 %	8 %

Zdroj: Expertní šetření IKSP 2021, 2022, 2023

Posun v odpovědích expertů je ve srovnání s výsledkem roku 2021 výrazný. Názor, že užívání korupce zesílilo, stoupl mezi experty o 10 %. Tomu v podstatě odpovídá posun korupce na první místo mezi nejčastějšími činnostmi organizovaného zločinu v ČR. Žádný z dotázaných expertů tentokrát nebyl toho názoru, že by užívání korupce sláblo. Poklesl i podíl expertů, kteří sdělili, že se nemohou vyjádřit.

V roce 2024 byl IKSP realizován odlišný průzkum, který se zaměřoval na **konkrétní podobu**, kterou úplatek v praxi nabývá. Výrazně převažující odpovědi (s podílem téměř 47 %) bylo přímé majetkové obohacení v peněžní formě. Předmětem zájmu výzkumníků byl dále také názor respondentů na otázku, kdo je nejčastěji **cílem korupčních aktivit** ze strany organizovaného zločinu. Jednoznačně nejvíce označovanou cílovou skupinu korupčních aktivit ze strany organizovaného zločinu se stali politici na regionální a komunální úrovni následovaní pracovníky orgánů státní správy, organizátory veřejných zakázek, pracovníky místní samosprávy a politiky na úrovni centrálních orgánů státu. Naopak soudní znalci a vedoucí představitelé soukromých společností byli označováni ve výrazně menším počtu případů.

Od 1. srpna 2023 je účinný **zákon o ochraně oznamovatelů a zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů**, které mají zajistit zaměstnancům možnost podávání oznámení o protiprávních jednáních, o kterých se dozvěděli v souvislosti se svým zaměstnáním či službou, a následnou ochranu v situacích, kdy jsou v souvislosti s tímto oznámením v zaměstnání či ve službě postiženi či znevýhodněni.

V brzké době je dále očekáváno přijetí vládního návrhu **zákona o lobbování** (resp. zákona o regulaci lobbování a zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o regulaci lobbování).³⁵ Jeho cílem je zvýšení transparentnosti lobbistické činnosti a posílení veřejné kontroly v této oblasti, tedy omezení korupce a klientelismu. Zřízením registru lobbistů a lobbovaných by měl být položen základ k zakotvení lobbování jako legitimní činnosti a též k jeho odlišení od lobbování netransparentního. Ukotvením informační povinnosti o lobbistických kontaktech jak na straně lobbistů, tak na straně zákonem definovaného okruhu lobbovaných osob dochází k posílení veřejné kontroly nad kontakty mezi veřejnými funkcionáři a zástupci zájmových skupin. Zavedení institutu lobbistické stopy u návrhů právních předpisů má prohloubit a usnadnit kontrolu veřejnosti nad legislativním procesem a snížit tak možnost jeho korupčního ovlivnění.

Legalizace výnosů z trestné činnosti

V oblasti legalizace výnosů z drogové trestné činnosti je sledován v poslední době trend pořízování komodit nejrůznějšími způsoby alternativního financování, jako jsou např. **leasingy, úvěry či pronájem**, kdy pachatel není vlastníkem dané věci, ačkoli ji plnohodnotným způsobem užívá. Významně tímto způsobem omezuje možnosti i smysl případné trestní konfiskace. Uvedené jednání je nejčastěji realizováno u motorových vozidel, často však i u elektroniky a nájmu nemovitostí. Dřívější odklon majetku na osobu blízkou či na právnickou osobu tak stále častěji nahrazuje typ pachatele, který žije luxusním způsobem života, avšak bez vlastního majetku. Policejní orgán má sice k dispozici přesné informace o značných měsíčních výdajích této osoby, avšak případný konfiskační potenciál mají nanejvýš finanční prostředky nalezené v hotovosti při domovní prohlídce či prohlídce jiných prostor a pozemků.

K legalizaci výnosů z trestné činnosti využívají pachatelé organizovaného zločinu v nemalé míře také společností, které jsou jimi zakládány v tzv. **offshore destinacích**, v nichž existuje vysoká míra ochrany

³⁵ Tyto zákony jsou projednávány jako Sněmovní tisky 649 a 650.

soukromí a mnoho z těchto destinací nespolupracuje či obtížně spolupracuje se zahraničními orgány činnými v trestním řízení. Za pomoci složité struktury offshorových společností pak pachatelé uskutečňují velké množství mezibankovních převodů, které znemožňují tok peněz sledovat a zároveň umožňují vrátit tyto finanční prostředky zpět pachateli, který s nimi bude nově disponovat jako s legálním příjmem.

V případě vietnamských zločineckých skupin působících v oblasti drogové kriminality je velmi oblíbený princip „DIH VU“, tedy obdoba arabské Hawaly, spočívající v tom, že v místě „střediska služby“ jsou peněžní prostředky vloženy v hotovosti a následně jsou v hotovosti vybrány zpravidla ve Vietnamu. K transportu takto vložených finančních prostředků dochází za provizi, zejména v hotovosti. Tato „střediska služby“ se nacházejí obvykle na vietnamských trznicích, zejména při provozovných platebních institucí typu Western Union, kde je služba provozována paralelně s legitimní činností. Peněžní prostředky však neprocházejí přes oficiální kanály dané platební služby, jedná se o jakousi neoficiální platební instituci, která neužívá standardní způsoby převodů peněžních prostředků.

V důsledku pandemie covid-19 a omezení pohybu osob byli pachatelé drogové trestné činnosti nuceni zajistit přesuny hotovosti do zahraničí novými způsoby a možnostmi, např. převodem prostřednictvím platebních institucí na jiná jména anebo stále častějším **využíváním služeb zahraničních finančních institucí a zahraničních platebních institucí specializujících se na rychlé převody peněz**. Dalším fenoménem je odeslání peněžních prostředků do zahraničí, kdy se posléze tyto finanční prostředky vracejí v podobě „darů od rodiny“, často doprovázeny i úředním prohlášením od notáře, a následně jsou investovány zejména do nemovitostí. Také bývají uloženy do vozidel či dalšího majetku, nebo jsou opětovně „investovány“ do trestné činnosti.

Alarmující je v tomto kontextu působení jedné vietnamské bankovní instituce se sídlem v Hanoji, která úmyslně vytváří podmínky a aktivně participuje na legalizaci výnosů pocházejících z protiprávních aktivit jejích klientů z řad vietnamské komunity. Nelegální finanční prostředky jsou ve Vietnamu v hotovosti vkládány na účty této banky, načež poučení zaměstnanci aktivně napomáhají vkladatelům s uvedením a doložením vhodné legendy ohledně původu finančních prostředků. Následně jsou finanční prostředky odesílány na bankovní účty zahraničních komerčních bank, přičemž vietnamská instituce vystupuje v roli garanta splnění AML opatření.

Ruskojazyčné kriminální prostředí využívá k legalizaci kriminálních zisků původem z prostoru bývalého Sovětského svazu území ČR. V těchto případech zajišťují ruskojazyčné kriminální struktury s těžištěm činnosti v ČR především vazby na významné představitelé společenské, podnikatelské i politické sféry v ČR s cílem získat neoprávněné konkurenční výhody pro investice těchto kriminálních zisků.

K legalizaci finančních prostředků získaných z tzv. reverzních inzertních podvodů a tzv. topované reklamy jsou obvykle využívány **bankovní účty občanů Ukrajiny**, kterým je v tuzemsku poskytována dočasná mezinárodní ochrana a kteří mají zřízen bankovní účet u českých bank. Do procesu legalizace výnosů se zapojují tak, že reagují na inzeráty zveřejněné na komunikační platformě Telegram a následně poskytují svůj bankovní účet k přijetí platby a také realizují výběr této částky v hotovosti.

K legalizaci výnosů z trestné činnosti jsou využívány také tzv. zotročené bankovní účty, které bez vědomí vlastníků ovládli pachatelé trestné činnosti a tyto účty využívají k přeposílání finančních prostředků získávaných jinou trestnou činností.

Jedním z ukazatelů úspěšnosti orgánů prosazujících právo jsou údaje o odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Údaje uvedené níže v tabulce se týkají zajištěného majetku celkem, nikoliv výhradně majetku zajištěného v souvislosti s organizovanou trestnou činností.

Tabulka 12 – Hodnota zajištěného majetku a jeho podíl ke zjištěné škodě

	Hodnota zajištěného majetku	Podíl zajištěného majetku ke škodě
2018	7 898 147 203 Kč	29,6 %
2019	5 310 099 539 Kč	40,1 %
2020	6 550 202 480 Kč	39,2 %
2021	7 043 768 081 Kč	32,9 %
2022	5 397 348 001 Kč	33,4 %
2023	8 835 014 914 Kč	48,8 %
2024	5 706 722 319 Kč	19,9 %

Zdroj: Statistiky Policie ČR

Celkem byl v letech 2018–2024 zajištěn majetek v hodnotě převyšující 41 miliard Kč a průměrně se jednalo o hodnotu odpovídající 35 % zjištěné škody. Nicméně je nutné konstatovat, že část zajištěného majetku je z různých důvodů vracena původním majitelům.

Aktuální stav

V této oblasti lze očekávat v blízké budoucnosti výrazné změny spojené s přijetím tzv. AML balíčku³⁶ na úrovni EU, kdy oblast opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti bude od roku 2027 částečně regulována přímo použitelnými předpisy EU. V průběhu roku 2025 je projednávána novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní (Sněmovní tisk 781)³⁷, v rámci které je upravována možnost poskytovat bez dalšího informace získané z jiného členského státu EU, pokud je účelem využití výkon působnosti příslušného orgánu v oblasti legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo provádění mezinárodních sankcí. Může se jednat zejména o informace získané z automatické výměny informací (např. informace od provozovatelů platforem nebo poskytovatelů služeb spojených s kryptoaktivy).

Kryptoměny

Společně s nárůstem počtu trestných činů spáchaných v kyberprostoru **roste i využívání kryptoaktiv, která jsou nadále významným nástrojem legalizace výnosů z trestné činnosti.** Za rok 2022 došlo k výraznému nárůstu nejrůznějších podvodů spojených se zneužíváním kryptoměn (např. tzv. falešní bankéři, investiční podvody, reverzní inzertní podvody), do nichž jsou podvodně vylákané prostředky převedeny za účelem anonymizace výnosů z trestné činnosti.

U investičních podvodů s kryptoměnami je problematické, že poškození tuto trestnou činnost oznamují s velkým zpožděním, neboť zpočátku jim není na tomto obchodování nic podezřelého. Zpravidla se jedná o nabídku investice do nové či již existující kryptoměny slibující vysoké výnosy. Odeslané finanční prostředky však nejsou vůbec investovány a slouží pouze ke generování zisku pachatelů. K legalizaci finančních prostředků používají také bitcoinmaty pro převod do kryptoměn, případně převod kryptoměn na hotovost.

Mezi další formy zneužití kryptoměn k legalizaci výnosů z trestné činnosti patří jejich užití k platbě výkupného, a to jak u klasického vydírání, tak v případě použití ransomwaru. V neposlední řadě také slouží k zastření zisků z nelegálních obchodů např. s drogami, dětskou pornografií, nelegálním softwarem, údaji odcizenými z firemních databází, osobními údaji a hackerskými službami na

36 <https://fau.gov.cz/aml-balicek>

37 <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=781>

internetu, ale jsou používány též k platbám za ně. Kryptoměny poskytují vysoký stupeň ochrany i anonymity kupujícímu i prodávajícímu.

V posledním roce byly zaznamenány rovněž případy „fyzické“ krádeže virtuální měny např. z různých online aplikací či webů určených ke správě virtuálních měn, a to navzdory tomu, že hodnota virtuální měny mnohdy i silně kolísá.

PČR v současné době disponuje několika licencemi k trasovacím nástrojům, které částečně umožňují sledovat tok těchto finančních prostředků. Možnosti těchto nástrojů jsou však limitované a při sofistikovanějším chování pachatele, za využití služeb tzv. mixérů, je další trasování prakticky znemožněno. Již přijatá a připravovaná legislativa EU by situaci orgánům vymáhajícím právo měla do určité míry zjednodušit. Stejně jako v případě nástrojů a aplikací pro šifrování je i v případě krypto měn dopad legislativy limitován samotnou podstatou jejich technologického fungování.

Aktuální stav

Od roku 2025 by měla být oblast poskytovatelů služeb s virtuálními měnami regulována (nutnost povolení) nařízením EU MiCA (č. 2023/1114), který je v prostředí ČR začátkem roku 2025 v procesu implementace (Sněmovní tisk 694).³⁸

Bílí koně, nekontaktní obchodní společnosti a offshore destinace

Pro orgány činné v trestním řízení jsou „viditelnými“ pachatelé hospodářské trestné činnosti často **nastrčené osoby** (tzv. bílí koně) **působící v roli statutárních orgánů účelově zakládaných podnikatelských subjektů** (např. pracovních agentur). Bývají mezi nimi kromě občanů ČR ze společenských vrstev přímo ohrožených chudobou či v chudobě žijících také cizinci, především Slováci, Maďaři a Rumuni. Tzv. bílí koně bývají nezřídka vybaveni padělanými doklady, cestují po zemích EU, kde zakládají nové a nové obchodní společnosti sloužící k daňovým podvodům nebo bankovní účty.

Každý den jsou také registrovány **desítky nových firem, které slouží výhradně k daňovým podvodům**, jsou nekontaktní, nezveřejňují povinné údaje, mají fiktivní sídla, nevykonávají skutečnou ekonomickou činnost, přesto obratem žádají o registraci plátce DPH (na pozicích statutárních orgánů působí právě tzv. bílí koně). Současná legislativa neobsahuje účinné nástroje, které by vzniku nebo další existenci takovýchto společností zabránily.

Kriminální organizace dále využívají tzv. **ready made společnosti** (již existující právnické subjekty s minimální nebo nulovou historií činnosti) k maskování svých aktivit a vyhýbání se daňovým povinnostem. Tyto společnosti mohou být rychle převedeny mezi členy organizovaného zločinu, což ztěžuje identifikaci skutečných vlastníků.

Problematický je také tzv. **office house**, kdy je jedna adresa sdílena a uváděna jako sídlo několika různých společností, čímž organizovaný zločin vytváří zdání, že se jedná o na sobě nezávislé subjekty, které jsou však ve skutečnosti funkčně propojeny a slouží k manipulaci s finančními toky a zakrývání daňových úniků.

Organizovaný zločin nadále záměrně zakládá společnosti nebo přemísťuje jejich sídla do Prahy, v níž vysoký počet usídlených společností snižuje riziko kontroly daňového úřadu, který nemá dostatečné kapacity pro kontrolu všech společností. Ze stejných důvodů dochází k zahlcení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy trestními řízeními vedenými k daňovým trestným činům.

Problémem v hospodářských trestních věcech zůstává již dlouhodobě využívání **offshore společností**, v nichž figurují nastrčené osoby tzv. „nominee“. V mnohých případech bývá poměrně obtížné prokázat konkrétní osobě, že je to právě ona, kdo řídí z České republiky určitou offshore společnost. Nezbytností

---

38 <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=694>

je opatřovat důkazy cestou mezinárodní právní pomoci, kdy jsou vyžadovány různé písemné doklady o založení těchto společností, o jejich bankovních účtech a o osobách jejich konečných vlastníků. S jurisdikcemi, kde sídlí tyto offshore společnosti, je však zpravidla špatná, příp. žádná justiční spolupráce.

Rok 2022 byl druhým rokem od nabytí účinnosti § 105a zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, který umožňuje zrušení nečinných obchodních korporací (které nezakládají do sbírky listin své roční výkazy) bez likvidace. Ze strany krajských soudů je možno sledovat častější aplikaci tohoto ustanovení, i když nadále přetrvávají výkladové problémy (především co se týče okruhu účastníků řízení). Tato problematika má dopady i do oblasti trestního práva (trestní stíhání tzv. „prázdných schránek“; tj. obchodních korporací, v jejichž čele formálně stojí zpravidla občan třetího státu, případně neztotožněná osoba prokazující se padělanými doklady jiného státu). Nicméně tento nástroj funguje pouze na již existující obchodní korporace, které své povinnosti neplní. Účelovému vzniku nových subjektů zabránit nemůže.

Další nástroje organizovaného zločinu

Co se týče těch druhů organizované majetkové trestné činnosti, které vyžadují alespoň krátkodobou přítomnost pachatelů na území ČR, je značnou překážkou odhalování trestné činnosti pouhé vysílání skupin pachatelů – cizích státních příslušníků v různých časových cyklech do různých regionů ČR (nikoliv jejich dlouhodobější působení zde) a obměňování členů. Obdobně účinná je obměna motorových vozidel, která jsou skupinami pachatelů legálně zakoupena, ale nepřepsána na nového majitele, případně odcizena mimo území ČR. V několika případech bylo zaregistrováno také užívání vysílaček VKV, a to při samotném páčání trestné činnosti. V případě ubytování na území ČR pachatelé využívají služeb "Airbnb" či provozovatelů zařízení, která ubytovávají "načerno". Při kombinaci těchto opatření je pro orgány činné v trestní řízení velmi obtížné pachatele odhalit a dopadnout.

Masivní rozvoj zaznamenala oblast využívání zařízení vybavených IoT (internetem věcí), chytrých vozidel a nositelné elektroniky, ze strany pachatelů. Hardwarové a softwarové komponenty a komunikační protokoly jsou značně různorodé, proto PČR nezbývá než na jejich výskyt reagovat individuálními technickými řešeními.

Některé zkušenější kriminální struktury (tuzemské i cizojazyčné) jsou schopny využívat různá opatření proti sledování, zejména ve formě třetích osob, které prověřovanou osobu doprovází na nebo z jednání a jejich úkolem je odhalit případné sledování. Pachatelé nejzávažnější organizované trestné činnosti využívají zabezpečené, pravidelně specializovanými firmami prohlížené, prostory. Cílem je získat možnost nerušené komunikace o kriminálních aktivitách v prostorách, do nichž je obtížné umístit odposlechové zařízení a zaznamenávat obsah schůzek.

Organizátoři kriminální činnosti si často najímají jako odborný „servis“ právníky, díky čemuž dokáží využívat veškerých slabin a nedokonalostí obecně závazných právních předpisů. Členové cizojazyčných kriminálních struktur často využívají služeb třetích osob, které již mají na území ČR trvalý pobyt a dostatečnou znalost českých zákonů.

6. SPOLUPRÁCE V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY

Obecně lze říci, že spolupráce orgánů činných v trestním řízení s dalším státními orgány je na velmi dobré úrovni. Pro posílení a formalizaci spolupráce jsou uzavírány součinnostní a jiné dohody, které velmi usnadňují koordinaci postupů, včetně sdílení informací.

Všechny zapojené subjekty velmi kladně hodnotí metodu spolupráce Kobra realizovanou v rámci boje s daňovou kriminalitou a odhalováním finančních podvodů. Díky této synergické a profesionální

spolupráci, která zahrnuje propojení PČR, Finanční a Celní správy, je možné účinně odhalovat a stíhat daňové trestné činy, a to nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Od svého vzniku uchránila Daňová kobra hodnoty přesahující 15 miliard korun a významně přispívá k ochraně finančních zájmů státu. Díky efektivnímu souběhu trestního řízení s daňovým řízením a při nastavení vhodné taktiky vzájemných postupů se daří dosahovat výsledků, které by při izolované činnosti jednotlivých subjektů nebyly ani představitelné. Podstatná je také spolupráce na legislativních opatřeních, která dále eliminují možnosti daňových úniků.

Z pohledu Finanční správy se osvědčilo společné zpracování vybraných opatření, kterými jsou naplňovány plány za jednotlivá období. Společné zpracování rozkládá zátěž (včetně materiálních zdrojů) na jednotlivé účastné orgány, současně umožňuje výměnu a sdílení poznatků. Zejména u opatření, které jsou definována v oblasti dotčených IT technologiemi a kyber aspektem lze dosahovat vysoké míry synergie a předávání nejlepší praxe, bylo by žádoucí tento způsob spolupráce posilovat.

Dále je třeba podtrhnout některé nové formy součinnosti, které souvisejí s rozvojem online podvodů a jejich proměnlivostí v čase. Kromě spolupráce Policie ČR s Finančním analytickým úřadem za účelem včasného předávání informací k účtům, které mohou být zneužívány k legalizaci výnosů z trestné činnosti, bylo nezbytné **rozvinout spolupráci i se soukromými subjekty**.

Jsou jimi např. **AML oddělení komerčních bank**, která PČR pomáhají s rychlou blokací transakcí, data-freezingem a šetřeními podle AML zákona. Dalšími spolupracujícími subjekty jsou některé nebankovní společnosti a kryptoburzy, provozovatelé vkladomatů na kryptoměnu, správce domény .cz, techničtí konzultanti kybernetické bezpečnosti a provozovatelé emailových schránek. Za účelem zamezení šíření závadového obsahu spolupracuje PČR také s mobilními operátory českými i zahraničními. S předáváním informací o závadových doménách pomáhají také např. antivirové společnosti.

V rámci prevence zacílené na širokou veřejnost spolupracují OČTŘ také s provozovateli inzertních portálů a **Českou bankovní asociací**. Dále se podařilo uzavřít dohody mezi PČR a společnostmi Google LLC., Meta Platforms Inc. a Apple Inc. Je však zřejmé, že výčet subjektů nestátního charakteru se bude nepochybně rozrůstat úměrně tomu, jak se budou aktivity lidí dále a ve stále větší míře přesouvat do on-line prostoru.

Rozsáhlá spolupráce se specializovanými subjekty probíhá také v jednotlivých dílčích problematikách organizovaného zločinu. Orgány činné v trestním řízení takto spolupracují s mnoha kontrolními orgány, samosprávami, neziskovými organizacemi, soukromými subjekty a také mezinárodními organizacemi působícími v ČR. Popis všech modalit této spolupráce jde nad rámec tohoto materiálu.

Problematickým aspektem spolupráce na národní úrovni je **snaha o pronikání zločinu do struktur OČTŘ** (zaznamenáno např. u Policie ČR). Pachatelům této trestné činnosti byla poskytována „ochrana“ před hrozícím trestním řízením, kdy docházelo k vyzrazení důležitých informací, díky nimž mohli pachatelé reagovat na nastalou situaci (upravit způsob páčání trestné činnosti, zničit či upravit podstatné důkazy, případně nerušeně pokračovat v páčání latentní trestné činnosti). Byly zaznamenány případy, kdy došlo ke zneužívání různých oprávnění a institutů, jako např. možnosti provádění lustrací v policejních informačních systémech či zneužívání institutu informátora. Do budoucna by měly být zpřísněny kontrolní mechanismy při využívání těchto institutů.

7. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Problematika mezinárodní policejní a justiční spolupráce je jednou z agend, které v posledních letech nabyly zásadního významu vzhledem k rostoucímu počtu organizované trestné činnosti nadnárodního rozměru. To s sebou přináší požadavky na rychlou, kvalitní a efektivní vzájemnou komunikaci.

Obecně je možné konstatovat, že velmi dobře probíhá mezinárodní policejní spolupráce v rámci agentur EU a mezinárodních organizací a se sousedními státy s výjimkou Polska. Komplikovanější je spolupráce se vzdálenými zeměmi.

Z hlediska policejních orgánů je v některých případech negativním rysem mezinárodní policejní spolupráce její zdoluhavost, limitovaná spolupráce některých dožádaných států či jimi poskytnuté nekompletní odpovědi. Problémy se vyskytují i v případě dílčího přesahu dožádání do justiční spolupráce. Zdoluhavé procesy jsou překážkou efektivního vyšetřování.

Přidanou hodnotou v rámci mezinárodní policejní spolupráce je rozšířená **sít českých styčných důstojníků** při zastupitelských úřadech v zahraničí a proaktivní činnost při navazování přímých kontaktů na operativní úrovni v zájmových státech, v rámci strategické a operativní spolupráce včetně oblasti pátrání po hledaných osobách.

Hlavním úkolem v rámci mezinárodní spolupráce v celní oblasti je podpora celních útvarů vymáhajících právo při výměně informací v rámci trestního prověřování a celního řízení. Rovněž pak prosazování zájmů útvarů CS v rámci Pracovní skupiny Rady EU pro prosazování práva – celní části (LEWP Customs) a dalších mezinárodních organizací a agentur jako jsou například Světová celní organizace (WCO), Europol nebo Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF).

Pro oblast vzájemné výměny a sdílení informací a realizaci mezinárodní spolupráce směrem k zahraničí jsou využívána společná centra pro policejní a celní spolupráci, styční celní a policejní důstojníci a mezinárodní instituce (např. Europol, Interpol, OLAF, Eurojust a d.). Velký význam je spatřován ve **zřízení úřadu Evropského veřejného žalobce (EPPO)**.

Spolupráce v rámci mezinárodních organizací (Europol, Interpol, Eurojust aj.)

Ke zefektivnění mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech se od roku 2017 uplatňuje **směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (2014/41/EU)**, která se s výjimkami (např. společné vyšetřovací týmy) vztahuje na všechny vyšetřovací úkony zaměřené na shromažďování důkazů a z podstatné části nahradila smlouvy týkající se mezinárodní justiční spolupráce v trestním řízení v Evropské unii. V roce 2023 byl dokončen a přijat tzv. **balíček k e-důkazům**, o kterém je více informací uvedeno v kapitole 7.3.

Nezbytnou součástí mezinárodní spolupráce je sdílení informací. Národní orgány napříč EU tak činí skrze **rozsáhlé informační systémy**. Nicméně informační systémy EU používané orgány i k boji proti trestné činnosti nebyly vzájemně propojeny. Byly roztržštěné a v důsledku toho existovalo riziko vzniku informačních mezer. EU v současnosti hledá způsoby, jak lépe shromažďovat a sdílet informace s cílem mimo jiné zlepšit vyšetřování a stíhání trestných činů. V květnu 2019 byla přijata dvě nařízení, která stanoví rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti vnitřní bezpečnosti. Tato interoperabilita by měla poskytovat jednotné rozhraní pro vyhledávání a také službu biometrického párování pro usnadnění identifikace.

V říjnu 2023 ministři vnitra potvrdili nový harmonogram implementace programu interoperability informačních systémů EU, které členské státy používají k boji s trestnou činností, kontrole vnějších hranic a řízení migračních toků. Harmonogram počítá v rámci fázového přístupu s dokončením budování hlavních systémů interoperabilní architektury v roce 2026. Nicméně spouštění těchto systémů bylo opakovaně odkládáno na základně nedostatečné připravenosti některých členských států.

Téma organizovaného zločinu se objevuje také na řadě platform EU zaměřených na rozvoj spolupráce orgánů prosazujících právo v rámci EU – zejména na Stálém výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI) a pracovní skupině Rady EU pro prosazování práva (LEWP). Dále je tato

problematika tématem jednání také Evropské sítě pro administrativní přístup (ENAA) a Evropské sítě pro prevenci kriminality (EUCPN).

Zásadní význam pro boj s organizovaným zločinem a vnitřní bezpečnost na úrovni EU i ČR mají aktivity nově zřízeného Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO). V tomto směru EPPO varovalo občany členských států EU i EU a národní instituce před mimořádným rozsahem podvodů poškozujících zájmy EU, na kterých se silně podílí organizovaný zločin. Výroční zpráva EPPO za rok 2023 (EPPO Annual Report 2023) uvádí, že bylo zahájeno celkem 1 927 vyšetřování s odhadovanou škodou 19,2 miliard euro (z čehož 59 % mělo být spojeno s podvody na DPH).³⁹

Státy EU včetně ČR tak v praxi čelí propojenému světu organizovaného zločinu, kde se prolínají polykriminální skupiny organizovaného zločinu obchodníků s drogami, organizovaným násilím či organizátory nelegální migrace se světem kriminality tzv. bílých límečků i v pozadí působících státních aktérů. Dle výroční zprávy EPPO je ročně v EU zajištěno cca 4,1 miliardy EUR, což dle dostupných odhadů odpovídá pouze 2 % zisků organizovaného zločinu v EU.

Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV plní úkoly českého Úřadu pro vyhledávání majetku pocházejícího z trestné činnosti Asset Recovery Office (ARO) ve státech EU. Zajišťuje vyřizování jí postoupených žádostí útvarů a organizačních článků PČR o dohledávání majetku pocházejícího z trestné činnosti v zahraničí a zpracovává také dožádání od zahraničních pracovišť ARO. NCOZ SKPV také v roce 2022 převzala od Nejvyššího státního zastupitelství **úlohu kontaktního bodu sítě AFCOS** (ve věci poškození finančních zájmů EU) pro nezbytnou součinnost s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) v oblasti trestního řízení.

Vedle styčných důstojníků při diplomatických misích ČR vysílá Policie ČR styčné důstojníky a národní experty do mezinárodních organizací a jejich agentur (Interpol, Europol, Frontex), kteří se tak stávají součástí sítě policejních styčných důstojníků a expertů všech zapojených/členských zemí. Díky tomu mohou s konkrétní zájmovou (zapojenou) zemí efektivně zprostředkovat rychlou výměnu informací a poskytnutí součinnosti dle operativních potřeb ČR.

Rada Evropské unie pro spravedlnost a vnitřní věci v červnu 2024 na pracovním zasedání schválila zřízení evropské justiční sítě pro organizovanou trestnou činnost (European judicial organised crime network), a to v návaznosti na prioritu prosazovanou v rámci belgického předsednictví. Tato síť bude sdružovat státní zástupce a další ekvivalentní subjekty zabývající se obchodem s drogami a organizovanou trestnou činností, a to s cílem usnadnění a posílení spolupráce mezi příslušnými orgány. Půjde o strategické aktivity jdoucí nad rámec spolupráce založené na vyšetřování. Uvedená platforma se bude ještě vyvíjet.

Europol

PČR je společně s CS zapojena do iniciativy **IMPACT 2022+**, jíž se účastní na úrovni jednotlivých analytických center také agentura Europol. Zapojení ČR od počátku iniciativy neustále narůstá a nabírá na intenzitě. Ve stávajícím čtyřletém cyklu se ČR účastní všech 15 operačních akčních plánů.

V posledních letech se rozvíjel projekt pod záštitou agentury Europol, jenž se váže na operativní spolupráci, zejména pak spolupráci založenou na konceptu tzv. High Value Targets (vysoce zájmových cílů) a Operational Task Force (operativní pracovní skupina). Jeho cílem bylo nejen vytvořit dostupnou platformy pro analytiku agentury Europol a analytiku a vyšetřovatele z členských států, ale také ušetřit finanční a personální zdroje dotčených států. Výsledkem má být posílení efektivity společného vyšetřování proti tzv. vysoce zájmovým cílům (tj. organizované trestné činnosti, která je komplexní, vysoce profilovaná a polokriminální a která má stále větší vliv na vnitřní bezpečnost EU). Smyslem

³⁹ <https://www.eppo.europa.eu/en/documents>.

projektu je dát národním expertům v domácím prostředí ke konkrétnímu případu přístup zároveň jak k potřebným národním informacím, tak i k datům zpracovávaným v databázích agentury Europol.

Do spolupráce s Europolem byli a jsou na operativní úrovni zapojeni rovněž experti PČR, kteří se pravidelně účastní seminářů, jednání nebo školicích aktivit zaměřených na konkrétní oblasti boje proti závažné a organizované trestné činnosti a zajišťování vnitřní bezpečnosti EU.

V souvislosti s narůstajícím významem **kriminality páchané v kyberprostoru** je třeba zmínit, že PČR dlouhodobě využívá možnosti kontaktního místa pro kybernetickou kriminalitu zřízeného v souladu s Budapešťskou úmluvou o počítačové kriminalitě. Jelikož však přímá spolupráce s policejními složkami některých států poněkud pokulhává, došlo v roce 2024 k vyslání odborného experta (styčného důstojníka PČR) do Společné pracovní skupiny pro boj s kybernetickou kriminalitou (J-CAT) při Europolu. Tento expert v režimu 24/7 působí v úzkém mezinárodním týmu, který se podílí na boji s organizovaným kybernetickým zločinem (sofistikovanými kybernetickými útoky, online podvody, sexuálním zneužíváním dětí online a nástroji páchaní této trestné činnosti) v EU a potenciálně celém světě.

Eurojust

Spolupráce státních zástupců s národním zastoupením Eurojustu probíhá přímo. Informace k fungování Eurojustu jsou k dispozici státním zástupcům v rámci Extranetu státního zastupitelství, kde jsou uvedeny i kontaktní údaje na národní zastoupení České republiky v Eurojustu. Státní zástupci této spolupráce v praxi využívají. Nejprínosnější je možnost provádění koordinačních schůzek podporovaných Eurojustem, kterých se zúčastňují přímo dozoroví státní zástupci. Jednou z pravomocí národního člena ČR v Eurojustu je uzavření **dohody o společném vyšetřovacím týmu**. Od roku 2008, kdy byla uzavřena první tato dohoda, byla Česká republika účastna již ve 103 společných vyšetřovacích týmech. Více jak polovina těchto společných vyšetřovacích týmů byla uzavřena národním zastoupením České republiky v Eurojustu.

Mezi nejčastější partnery patří Slovensko, ale i Německo a Velká Británie (například v kauze Vrbětice). Společné vyšetřování se zaměřuje primárně na případy závažných daňových deliktů, drogovou kriminalitu, ale i na obchodování s lidmi či nelegální migraci a převaděčství. Agentura Eurojust velmi usnadňuje justiční spolupráci mezi zeměmi s odlišnou legislativou a podílí se na koordinaci vzniku týmů. Také poskytuje přeshraničním skupinám zázemí i finanční podporu. Policie ČR považuje zřízení společných vyšetřovacích týmů (dále jen JIT), při odhalování, prověřování a vyšetřování trestné činnosti za vysoce efektivní, zejména v rychlé výměně operativních informací. V současnosti jde již o relativně běžnou formu spolupráce, ale role agentury Eurojust a českého národního zastoupení v této evropské agentuře je zásadní. Výsledkem činnosti JIT je opakované úspěšné odhalování pachatelů trestné činnosti v mezinárodním měřítku.

Nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/969 ze dne 10. května 2023 o zřízení platformy pro spolupráci na podporu fungování společných vyšetřovacích týmů dává základ pro vybudování platformy, která má usnadnit každodenní koordinaci a řízení JIT, poskytnout modernější nástroje pro výměnu informací a důkazů, zajistit bezpečnou komunikaci a sledovatelnost důkazů a v důsledku posílit boj proti organizovanému zločinu a ochranu občanů.

Interpol

V roce 2021 byl zahájen proces vyjednávání mezi EU a Interpolem o komplexní dohodě o spolupráci. Tato dohoda řeší mj. otázky přístupů do databází organizace Interpol, zejména cestovních dokladů státních příslušníků třetích zemí, a provázanost se systémy EU jako ETIAS a VIS⁴⁰. Zamýšlené benefity mají v budoucnu přispět ke zvýšení vnitřní bezpečnosti a podpořit boj s trestnou činností.

Vzájemná spolupráce má stoupající tendenci. ČR se účastní různých aktivit, včetně operací zaměřených na boj s trestnou činností v rámci 4 globálních programů: terorismus, kyberkriminalita, organizovaná a nově vznikající trestná činnost, finanční kriminalita a korupce. Účastnila se, a to i opakovaně, např. operací zaměřených na autokriminalitu s přesahem do nelegální migrace, drogové kriminality a nelegálního obchodu se zbraněmi, na telekomunikační podvody a sociální inženýrství, na nadnárodní euroasijskou organizovanou trestnou činnost a nelegální obchod s (padělanými) léčivými. Např. v červnu 2023 se ČR zapojila do pravidelné protiteroristické operace HOTSPOT zaměřené na detekci teroristů, extrémistů a jiných kriminálních osob mezi nelegálními migranty zajištěnými na území participujících států.

Na celostátní úrovni jsou vybrané útvary PČR, CS, ale i jiné národní orgány, např. Česká inspekce životního prostředí, Státní veterinární správa, zapojeny do spolupráce v operacích, pracovních skupinách a analytických projektech podle své působnosti a zájmu.

Informační systémy PČR jsou napřímo propojeny s mnohými kriminálními databázemi organizace Interpolu (například nominální, cestovní dokumenty, ukradený majetek). V nich obsažené informace o zločincích a trestných činech lze vytěžovat v reálném čase. ČR je současně jedním z předních uživatelů a přispěvatelů do globálních databází organizace Interpol. Velkou měrou je například využívána databáze ICSE při vyšetřování případů sexuálního zneužívání dětí.

V roce 2019 PČR předala Interpolu správu vlastními zdroji vyvinuté **databáze RELIEF**, policejního nástroje pro boj s nelegálním obchodem s drogami, a to za účelem jejího využívání všemi členskými zeměmi Interpolu. Dnem předání se databáze RELIEF stala jedním z hlavních nástrojů organizace Interpol v boji s drogovou trestnou činností. Počet záchytů vložených do databáze, stejně jako počet vyškolených expertů, zaznamenal exponenciální nárůst. **PČR se cestou Generálního sekretariátu Interpolu podařilo rozšířit využívání databáze na všechny kontinenty světa.** Ve věci administrace a dalšího rozvoje databáze PČR zůstává ve velmi úzkém kontaktu s pracovníky oddělení drog na Generálním sekretariátu v Lyonu.

Interpol se významně angažuje v pátrání po mezinárodně hledaných osobách, které jsou podezřelé ze závažných trestných činů. Pro dosažení tohoto cíle využívá nástroj červeného oběžníku (Red Notice), kterým požádá o pomoc s lokalizací a zadržením těchto pachatelů. Díky efektivnímu využívání pátracích mechanismů a úzké spolupráci s Generálním sekretariátem Interpolu v Lyonu a národními ústřednami Interpolu po celém světě, se PČR může pyšnit **řadou významných úspěchů v cíleném pátrání i v nejvzdálenějších zemích světa.**

PČR se v rámci organizace Interpol aktivně zasazuje o rozvoj globální spolupráce bezpečnostních sborů jak na operativní, tak i na řídicí úrovni. V letech 2019–2022 zastávala ředitelka ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci Policejního prezidia České republiky funkci viceprezidentky Interpolu pro Evropu a v letech 2016–2021 byla členkou Evropského výboru Interpolu. Tato skutečnost výraznou měrou ČR zviditelnila a zvýšila její respekt na globální scéně.

---

40 European Travel Information and Authorisation System – systém pro cestovní informace a povolení a Visa Information System – systém pro výměnu dat o vízech

Spolupráce se sousedními státy (Rakousko, Německo, Polsko a Slovensko)

Unijní právní předpisy jakožto jeden z legislativních nástrojů mezinárodní policejní spolupráce jsou velmi efektivně doplňovány bilaterálními smlouvami o policejní spolupráci se sousedními státy. Se všemi sousedními státy má ČR uzavřeny smlouvy o policejní spolupráci, přičemž v případě Německa a Rakouska v roce 2016 vstoupily v platnost jejich modernizované verze. Obě tyto smlouvy patří k nejmodernějším v Evropě a poskytují širokou paletu nástrojů pro boj s trestnou činností, včetně organizovaného zločinu. V kontextu nové smlouvy o policejní spolupráci a společného projektu zaměřeného na posílení přeshraniční bezpečnostní spolupráce byly v roce 2022 v Hrádku nad Nisou položeny základy společné česko-německé služebny. K jejím cílům mimo jiné patří posílit spolupráci v kritické oblasti česko-německo-polského příhraničí, a to zejména cíleným výkonem společné hlídkové činnosti zaměřeným na boj s nelegální migrací.

V roce 2022 byla zahájena expertní jednání k nové smlouvě o policejní spolupráci se Slovenskem a v roce 2024 s Polskem. Obě smlouvy by měly nastavit stejný standard spolupráce jako v případě Německa nebo Rakouska. Překážky ve spolupráci v případě Slovenska i Polska působí v současné době úzký okruh možných forem spolupráce, teritoriální omezení možnosti jejich realizace nebo značně okleštěné pravomoci policistů působících na území druhého státu.

V případě Polska je dlouhodobým klíčovým problémem chybějící bilaterální právní úprava přeshraničního sledování, která abscentuje kvůli naprosto rozdílné právní úpravě tohoto nástroje v obou zemích. Uvedený problém byl zahrnut do poznatků k připravované smlouvě mezi ČR a Polskem, kdy již probíhají první expertní jednání. Útvary PČR narážejí také na problémy s justiční spoluprací, zejména pokud jde o délku a kvalitu vyřizování evropského vyšetřovacího příkazu.

Téma organizovaného zločinu je dále diskutováno v rámci bilaterálních či regionálních platforem – Rozšířená česko-německé řídicí skupiny, Salcburského fóra i Visegrádské skupiny.

Spolupráce s ostatními evropskými státy

Těžiště mezinárodní policejní spolupráce v rámci EU a schengenského prostoru představují nástroje zakotvené v unijní legislativě. K podpoře boje s organizovaným zločinem je kromě výše zmíněných informačních systémů EU pravidelně využívána např. **Průmská výměna informací** v oblasti DNA, otisků prstů a registračních údajů k vozidlům, nyní podrobovaná revizi směrem k rozšíření o další kategorie údajů a zefektivnění sdílení informací automatizovaným způsobem. Nově přijatá směrnice o výměně informací mezi orgány vymáhajícími právo pak standardizuje výměnu informací napříč EU.

Pro **oblast přeshraničních operací** bylo přijato doporučení o operativní policejní spolupráci Radou EU (2022/915 ze dne 9. června 2022) v zájmu účinného boje proti trestné činnosti a za účelem reakce na nové hrozby vyplývající z trestné činnosti. Základními nástroji policejní spolupráce jsou přeshraniční pronásledování, přeshraniční sledování a společné hlídky a operace. Přijaté doporučení stanoví řadu norem pro operativní spolupráci mezi policisty, kteří působí v jiném členském státě nebo se účastní společných operací. Doporučení vymezuje zejména soubor zásad pro přeshraniční pronásledování a sledování, seznam trestných činů, u nichž by mělo být přeshraniční pronásledování a sledování povoleno a rámec pro společné operace.

Silný dopad na mezinárodní policejní spolupráci mělo vystoupení Velké Británie z EU. Dohoda TCA mezi EU a VB pokryla spolupráci pouze v základní rovině (např. v obecné rovině výměny informací či výměny otisků prstů, DNA, údajů o vozidlech). Snahy o posílení spolupráce bilaterální smluvní úpravou vyústily v březnu 2023 v přijetí Společného prohlášení mezi Ministerstvem vnitra ČR a Ministerstvem vnitra VB

vyjadřujícího záměr spolupracovat v boji proti terorismu, trestné činnosti a nedovolenému přistěhovalectví a při předcházení jim.

Přestože **evropský vyšetřovací příkaz** je velice důležitým a užitečným nástrojem v oblasti boje s organizovaným zločinem, ukázalo se však, že ani jeho implementace neodstranila všechny problémy. Naopak se některé prvky spolupráce zkomplikovaly, mimo jiné i v souvislosti s judikaturou Evropského soudního dvora, ale především pro nedostatky samotné směrnice. Směrnice se dle svého recitálu nevztahuje na přeshraniční sledování podle schengenské prováděcí úmluvy, označované také jaké policejní přeshraniční sledování. Pokud však státy mají přeshraniční sledování upraveno v rámci justiční spolupráce, je možné evropský vyšetřovací příkaz vydat. Zavedení evropského vyšetřovacího příkazu se týká pouze členských států EU, vyjma Dánska a Irska, které nejsou tímto nástrojem vázány.

V platnost vstoupily smlouvy o policejní spolupráci s některými postsovětskými státy na pomezí Evropy a Asie, a to smlouva s **Arménií** (2018), s **Gruzií** (2021) a s **Kazachstánem** (2018). Připravují se smlouvy o policejní spolupráci např. s **Ázerbájdžánem** a **Tureckem**. Smlouva s **Ukrajinou** byla podepsána v Praze 16. července 2024 a vstoupila v platnost 1. dubna 2025.

Síť styčných důstojníků při zastupitelských úřadech ČR v zahraničí představuje efektivní nástroj mezinárodní policejní spolupráce, který umožňuje rychlé předávání informací a vzájemné poskytování součinnosti při řešení operativních úkolů. Je proto žádoucí tuto síť v budoucnu nadále rozvíjet, a to buď otevíráním nových destinací pro vysílání styčných důstojníků, anebo rozšiřováním působnosti (akreditace) stávajících styčných důstojníků o další zájmové země.

Jako reakce na zhoršenou policejní spolupráci s **Itálií** došlo v červnu 2022 k vyslání styčného důstojníka do Říma. Zásadním problémem se zatím jeví **naprosto neadekvátní reakční doba na dožádání z ČR** běžného/neurgentního typu. Lze se domnívat, že důvodem je nejednotný policejní sbor (oproti ČR) a dále poddimenzované personální kapacity na italské straně. Intervence na místě ze strany styčného důstojníka pomáhá k urychlení či dodatečné reakci italské strany.

Také v případě **Velké Británie** došlo k vyslání styčného důstojníka PČR do Londýna, a to v dubnu roku 2017 v reakci na zhoršenou policejní spolupráci s Velkou Británií. Z pohledu styčného důstojníka **je spolupráce s britskými policejními orgány na velmi solidní úrovni**, naprostá většina přijatých žádostí je z britské strany poměrně kvalitně a rychle vyřízena. Velmi frekventovaná je spolupráce při vydávání, resp. domlouvání leteckých eskort hledaných osob do ČR. Některé případy se týkají i organizované trestné činnosti (nelegální migrace, pašování omamných a psychotropních látek, organizovaná majetková trestná činnost atd.). Z hlediska justiční spolupráce již situace tak dobrá není, a to jak z hlediska délky vyřizování právních pomoci, tak z hlediska ochoty vyhovět některým českým žádostem o právní pomoc.

U Bulharska a zejména Rumunska je operativní spolupráce na standardní až velmi vysoké úrovni, a to včetně justiční spolupráce. V Rumunsku rovněž působí styčný důstojník PČR s akreditací také pro Bulharsko, Moldavsko a Turecko. **Rumunsko** má proevropsky orientované policejní vzdělávání a přípravu, která se následně odráží v kvalifikaci policistů věnujících se boji s organizovaným zločinem. Podobně velmi profesionálně funguje rumunská prokuratura, kdy justiční spolupráce je běžnou součástí její pracovní náplně. ČR je pro rumunské občany stále zajímavá jako výhodné teritorium, zázemí či působiště pro nelegální organizovanou trestnou činnost, která nejvíce souvisí s problematikou obchodu s lidmi, sexuálním a pracovním vykořisťováním a problematikou drog a anabolik.

V **Bulharsku** je situace více méně standardní, úroveň kvalifikace policejních orgánů je však celkově nižší. Kolegové věnující se problematice organizovaného zločinu jsou ve spolupráci aktivní. Bulharská prokuratura není často směrem k justiční spolupráci tak proaktivní, důvodem může být i jazyková bariéra. Bulharsko v posledních letech trpí častými změnami jak ve struktuře státní správy, tak i na řídicích pozicích.

V oblasti **spolupráce s evropskými státy mimo EU a schengenský prostor** je třeba upozornit na dopady války na Ukrajině. Při spolupráci s Ruskem, Běloruskem, ale ani Ukrajinou nelze vydávat hledané osoby, a to ani osoby stíhané pro organizovanou trestnou činnost. Tyto osoby se pak nacházejí na území ČR bez možnosti proti nim efektivně zasáhnout.

Spolupráce s ukrajinskými orgány činnými v trestním řízení probíhá efektivně a velice intenzivně, a to i přes probíhající válečný konflikt. Intenzita spolupráce se nadále výrazně zvyšuje, jedním z důvodů je příchod značného počtu ukrajinských občanů do ČR v důsledku probíhající války. Jednoznačně pozitivní roli hraje přítomnost styčného důstojníka na zastupitelském úřadě v Kyjevě. Národní policie Ukrajiny a další ukrajinské orgány považují PČR za důležitého, stabilního a důvěryhodného partnera. V souvislosti s konfliktem na Ukrajině Nejvyšší státní zastupitelství k usnadnění spolupráce zpracovalo pro nižší státní zastupitelství jako metodickou pomůcku v roce 2022 materiál „Posouzení oboustranné trestnosti skutků spáchaných v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině“.

S cílem zmírnění potenciálních bezpečnostních rizik plynoucích z ruské agrese proti Ukrajině byl v září 2022 na základě iniciativy českého předsednictví v Radě EU zahájen **strukturovaný dialog o vnitřní bezpečnosti s ukrajinskými orgány**. Řízení dialogu zajišťuje v rámci přístupu „Team Europe“ protiteroristický koordinátor EU společně s Evropskou službou pro vnější činnost se zapojením rotujícího předsednictví v Radě EU. Provádění dohodnutých opatření je podporováno ze strany unijních agentur Europol, Eurojust a Frontex a též civilních misí EU působících na Ukrajině a v Moldavsku.

Dialog již přinesl první konkrétní výsledky, a to zejména v oblasti prevence **nedovoleného obchodu se střelnými zbraněmi**, k němuž EU připravila seznam opatření pro boj proti odklonu zbraní nacházejících se na Ukrajině. Ukrajina, která je v tomto směru velmi proaktivní, pak např. zahájila sdílení informací o ztracených a odcizených střelných zbraních s Europolem a také spustila digitální registr střelných zbraní.

Na západním Balkáně nadále představují problém vztahy ke Kosovu, kde přetrvává významný vliv organizovaného zločinu na státní struktury, a k Bosně a Hercegovině, kde chybí pevná centrální moc. Albánie má určitou úroveň připravenosti v boji proti organizovanému zločinu. Silná a plodná spolupráce s členskými státy EU, agenturami Europol a Eurojust vedla ke hmatatelným výsledkům. Albánie nadále prokazuje odhodlání bojovat proti produkci konopí a obchodování s ním. Značného pokroku bylo dosaženo při zabavování a konfiskaci majetku spojeného s organizovaným zločinem.

Moldavsko má v posledních letech proevropskou tendenci, což se projevuje v aktivní snaze o mezinárodní vyšetřování i formou společných vyšetřovacích týmů. U kolegů věnujících se organizovanému zločinu může být nevýhodou jazyková bariéra. Moldavská prokuratura funguje standardně a řeší všechny právní pomoci vyjma těch, které směřují do tzv. Podněstří. Vzhledem k politické a ekonomické situaci je možné hovořit v souvislosti s organizovaným zločinem i o korupci ve státní správě. Organizovaná trestná činnost souvisí s obchodem s lidmi a jejich pracovním vykořisťováním na českém území.

V červenci 2022 byla na neformálním zasedání ministrů vnitra v rámci českého předsednictví v Radě formálně spuštěna **Platforma EU na podporu vnitřní bezpečnosti a správu hranic Moldavska**. Cílem platformy je prohloubit a rozšířit bezpečnostní partnerství mezi EU a Moldavskem.

Turecko je velmi zatíženo organizovanou kriminalitou, zejména pašováním, díky své poloze na tzv. Balkánské stezce. Turečtí kolegové pracují ve velmi silném policejním systému, jsou kvalifikovaní, ale ochota spolupracovat nejen u organizované trestné činnosti zřejmě závisí i na vyhodnocení vlastního zájmu turecké strany, včetně konkrétního požadovaného útvaru. Operativní spolupráce pak může probíhat často bez oficiální zpětné vazby, nebo úplně bez odpovědi. U justiční spolupráce je situace mnohem složitější, dochází i k politickému hodnocení žádostí, často turecké orgány na právní pomoc ani nereagují. Lhůty vyřízení věci jsou zde podstatně delší. **Celkově lze hovořit o specifickém přístupu z turecké strany, často se uplatňuje vlastní styl a způsob řešení i na úkor mezinárodních dohod.**

Přestože osobní jednání má často pozitivní vliv na konkrétní věc, ani působení styčného důstojníka přímo v zemi nezajišťuje vždy úspěch v jejím řešení. Častým dotazem po navázání funkčního kontaktu je, proč styčný důstojník PČR nesídlí přímo v Turecku.

Dalším nástrojem, který zvyšuje efektivitu mezinárodní policejní spolupráce a potažmo boje proti organizovanému zločinu je Program bezpečnostní rozvojové spolupráce Ministerstva vnitra ČR („Program BRS“), který je zaměřen na posilování kapacit bezpečnostních složek partnerských zemí ČR, a to zejména formou školení, výcviku a jiných forem předávání znalostí a zkušeností. Program BRS již v současnosti slouží mimo jiné i k navázání přímých kontaktů s partnery v rozvojových zemích a předání know-how, což vede následně k zefektivnění spolupráce s partnerskou zemí a zrychlení operativní výměny informací s touto zemí.

Spolupráce s mimoevropskými státy

Navazování intenzivní spolupráce s kolegy z mimoevropských, potažmo mimounijních zemí umožňuje ve velké míře členství ČR v Interpolu. PČR využívá různá zasedání Interpolu k uspořádání bilaterálních schůzek s představiteli zájmových zemí za účelem prohloubení spolupráce mezi státy v oblasti policejní spolupráce, navázání nových kontaktů a k řešení specifických otázek spolupráce, zejména v oblasti vydávání mezinárodně hledaných občanů ČR. Za tímto účelem se organizují i přijetí delegací a zahraniční cesty ve vztahu k zájmovým zemím, bohužel v omezené míře vzhledem k nedostatečným finančním prostředkům.

V roce 2019 vstoupila v platnost smlouva o policejní spolupráci s **Vietnamem**. 10. března 2025 byla podepsána smlouva o policejní spolupráci s Mongolskem; smlouva bude předložena k vyslovení souhlasu Parlamentu ČR následně k ratifikaci prezidentu republiky. Připravují se smlouva o policejní spolupráci např. s Argentinou, Egyptem, Filipínami, Indonésií, Jižní Koreou, Kyrgyzstánem (nová smlouva), Pákistánem, Tádžikistánem nebo Uzbekistánem (nová smlouva).

Úroveň efektivity a kvality mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech s mimoevropskými státy je třeba posuzovat v kontextu reálných podmínek a kapacity příslušných orgánů v dotčených třetích státech. Vždy záleží na tom, zda je zahraniční protějšek danou trestnou činností nebo organizovanou skupinou také poškozen. Pokud ne, je vůle ke spolupráci logicky menší. Na úrovni operativní spolupráce jsou používány zpravidla osobní kontakty, takže výměna informací je pružná a rychlá. Justiční spolupráce může být problematictější.

V roce 2019 se podařilo České republice přistoupit k **Meziamerické úmluvě o vzájemné pomoci v trestních věcech** (Nassau, 23. 5. 1992) a jejímu Opčnímu protokolu. Česká republika tedy nyní může spolupracovat v oblasti právní pomoci v trestním řízení na smluvním základě se všemi státy obou amerických kontinentů. Nejvyšší státní zastupitelství a Ministerstvo spravedlnosti ČR tak mohou komunikovat přímo s ústředními justičními orgány těchto států, což velmi usnadnilo spolupráci.

Na úrovni EU se v posledním období rozvíjí spolupráce **Latinskoamerickým výborem pro vnitřní bezpečnost (CLASI)**, který byl ustaven v roce 2022. Zaměřuje se na boj proti závažnému a organizovanému zločinu, s důrazem zejména na potírání nelegálního obchodu s drogami. V září 2023 se ministři vnitra EU a CLASI dohodli na posílení výměny informací, společných operací zahrnujících finanční vyšetřování a intenzivnějším prosazování opatření protidrogové politiky.

V oblasti obchodu s drogami dlouhodobě existuje velice dobrá spolupráce s **USA**. Odehrává se výhradně přes kancelář americké agentury DEA ve Vídni. Nicméně v oblasti kybernetické a hospodářské kriminality je spolupráce s USA hodnocena spíše negativně – žádosti o informace jsou vyřizovány velmi pomalu, nebo zůstávají zcela bez odpovědi. Pokud se jedná o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je spolupráce s USA na velice vysoké úrovni. V období od 2016 až 2022 bylo úspěšně realizováno celkem 8 extradic ze Spojených států amerických do České republiky, včetně vydání člena Berdychova gangu, který se mnoho let skrýval v cizině. Vedle toho bylo v uvedeném

období deportováno ze Spojených států amerických do ČR dalších 5 osob hledaných orgány činnými v trestním řízení.

Ze zemí asijského regionu je třeba zmínit **Vietnam**, se kterým má Česká republika bohaté zkušenosti se vzájemnou spoluprací ve věcech trestních, a to zejména v oblasti právní pomoci v užším smyslu na podkladě existující dvoustranné smlouvy. Situaci by mělo dále zlepšit sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou o předávání odsouzených osob, podepsané v Hanoji dne 7. 6. 2017 a publikované pod č. 33/2019 Sb.m.s., která vstoupila v platnost dne 2. 7. 2019. Vedle toho aktuálně probíhá ratifikační proces nové bilaterální Smlouvy o vzájemné právní pomoci ve věcech trestních mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou, která byla podepsána v Hanoji dne 21. 4. 2023, a která upravuje moderní formy poskytování právní pomoci v trestních věcech.

Spolupráci s Čínou a některými africkými a arabskými zeměmi nelze hodnotit jako uspokojivou. Tyto země nechtějí komunikovat s Českou republikou z politických důvodů. Přitom spolupráce se státy arabského poloostrova je pro ČR důležité, neboť existují poznatky o tom, že do technicky vyspělých států tohoto regionu jsou ukrývány peněžní prostředky, které souvisí s trestnou činností. Podobně by také zlepšení spolupráce s Čínou pomohlo při řešení případů obcházení daňových a celních povinností a dovozu padělaného zboží.

8. BUDOUCÍ TRENDY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Lze předpokládat, že klíčové aktivity ani vnitřní vztahy uvnitř tuzemských kriminálních struktur nedozrají v příštích letech příliš velkých změn. Jako odpověď na tlak orgánů činných v trestním řízení nelze vyloučit další posilování síťového prvku v tuzemských kriminálních strukturách a případné zvýšení fluktuace kriminální spolupráce mezi různými tuzemskými aktéry.

Organizátoři budou i nadále cílit na vytváření korupčního prostředí ve státní správě nebo veřejné samosprávě, tak aby měli přednostní přístup k záležitostem státu nebo územního celku, mohli se na něj připravit, tedy podat nejnižší nabídku, nabídnout více práce zdarma atd. a cílit na získání zakázky. Následně v rámci korupční sítě připraví neoprávněné navýšení ceny vysoutěžené zakázky nebo nedodrží stanovený postup provedení nebo použití materiálů v zakázce, kdy však vlivem korupce bude příslušnými kontrolními orgány projekt převzat jako bezvadný.

Vzhledem k tomu, že případní tuzemští vykonavatelé násilí, které by bylo možno využít k případné výjimečné realizaci násilné akce, již přesáhli věk, kdy byli bezvýhradně ochotni plnit příkazy k násilné činnosti, nelze v tomto období vyloučit outsourcing (zřídka realizované) násilné trestné činnosti tuzemskými kriminálními strukturami směrem k cizojazyčným kriminálním organizacím a využití násilí ve formě kriminální služby (Caas).

Pokud jde o vietnamské či čínské kriminální komunity na území ČR, nebudou jejich změny v následujícím období zřejmě nijak výrazné. Lze očekávat pokračování trendů započatých v minulých obdobích, např. přesun těžiště výroby omamných a psychotropních látek z ČR do dalších zemí.

V případě ruskojazyčných organizovaných skupin je specifickým rizikem souvisejícím s válečnou situací a pokračující ruskou agresí vůči Ukrajině jejich možné zapojení do fyzické likvidace politicky aktivních osob či novinářů (např. představitelů opozice žijících v emigraci) na „zakázku“. Toto riziko je součástí širšího spektra hybridních hrozeb a je spojeno jak s čečenskou minoritou, kterou v ČR tvoří převážně osoby podporující režim čečenského autonomního prezidenta Ramzana Achmatoviče Kadyrova (potažmo tedy ruského prezidenta Vladimira Putina) a mající na tento režim vazby, tak s tradičními i nově přichozími ruskojazyčnými kriminálními strukturami působícími v ČR a EU, jež se podle zahraničních poznatků začínají do podobných aktivit rovněž zapojovat.

V rámci ukrajinských kriminálních aktivit lze do budoucna očekávat další zvyšování významu organizované daňové trestné činnosti páchané prostřednictvím účelově zakládaných řetězců pracovních agentur zaměstnávajících ukrajinskou diasporou v ČR. Nelze vyloučit, že po skončení bojových operací na Ukrajině může dojít k výraznému nárůstu pašování zbraní na území ČR z Ukrajiny i k nárůstu násilné trestné činnosti spojené s průnikem osob, které se dlouhodobě účastnily bojových operací, na území ČR.

Dynamický rozvoj informačních technologií s sebou bude dále přinášet přesun páchání trestné činnosti z reálného prostoru do kyberprostoru. Obraně před kybernetickými útoky musí policie do budoucna věnovat stále větší pozornost. Nutné budou investice nejen do materiálního vybavení, ale i do rozvoje lidských zdrojů. Kybernetické prostředí se stává pro policii operačním prostorem srovnatelným s prostředím materiálním. Proto policie musí být schopna reagovat nejen na čistě kybernetické útoky, ale obecně reagovat na digitalizaci a elektronizaci kriminálního prostředí a používání prostředků informačních a komunikačních technologií při páchání trestné činnosti. Neméně důležité je se též soustředit na přizpůsobení právního rámce, který umožní účinně se s těmito moderními riziky vypořádat za současného zajištění ochrany základních práv a svobod v míře obvyklé v demokratickém právním státě.

Masivnější používání nových technologií může vést v budoucnosti ke znemožnění efektivního využívání operativně pátracích prostředků a nárůstu objemu zajištěných elektronických důkazů, u nichž nebude kapacita je v rozumném čase zpřístupnit, zanalyzovat a vyhodnotit tak, aby byly použitelné jako důkaz v trestním řízení.

Pro legalizaci výnosů z trestné činnosti budou ve stále vyšší míře využívány možnosti virtuálních měn, případně dalších nových způsobů decentralizovaných finančních toků. Organizované zločinecké skupiny budou ve stále vyšší míře využívat možností šifrované komunikace, nástrojů a aplikací, které jim zajistí maximální anonymitu při páchání trestné činnosti. K náboru nižších členů organizovaných zločineckých skupin bude ve stále vyšší míře docházet v kyberprostoru, s minimalizací vzájemného osobního kontaktu.

Při pokračování či další eskalaci válečného konfliktu na Ukrajině lze očekávat nárůst počtu činů páchaných v oblasti nelegálního zaměstnávání uprchlíků z Ukrajiny. Vzhledem k velkému přílivu žen a dětí z Ukrajiny do České republiky je zde potencionální riziko, že bude zneužito jejich zranitelného postavení a mohou být zneužity k pracovnímu nebo sexuálnímu vykořisťování. Nad rámec rizik uvedených výše lze také ve vztahu k Ukrajině očekávat případy narůstající nelegální migrace, aktivizace ruskojazyčných zločineckých skupin, případy nelegálních převozů finanční hotovosti, nárůstu obchodu s uměleckými předměty a s předměty kulturní hodnoty. Setrvávající rizika jsou predikována v oblastech dodržování mezinárodních sankcí, proliferace strategických komodit a u obchodu s vojenským materiálem.

Organizovaný zločin bude i nadále maximálně flexibilní v oblasti způsobů kumulace svého zisku a v této souvislosti bude i nadále využívat různých mezer v právních rádech jednotlivých zemí, jakož i nových zdrojů a možností, včetně využívání nových technologií. S ohledem na neodvratný trend přesunu fungování celého světa do digitálního prostředí a s tím související dynamický vývoj technologií je střednědobým rizikem zneužívání AI organizovaným zločinem.

Díličí trendy pro jednotlivé problematiky jsou vždy uvedeny v závěru příslušných kapitol.

PŘÍLOHA 2 – VYHODNOCENÍ KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU DO ROKU 2023

OBSAH

ÚVOD	93
VNĚJŠÍ VLIVY DOPADAJÍCÍ NA PLNĚNÍ KONCEPCE.....	93
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH STRATEGICKÝCH A SPECIFICKÝCH CÍLŮ	94
A) ZVÝŠIT EFEKTIVITU PROCESŮ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ A ZPŘESNIT DEFINICI PROBLEMATICKÝCH INSTRUMENTŮ.....	94
B) POSÍLIT SDÍLENÍ INFORMACÍ A SPOLUPRÁCI PŘI ŘEŠENÍ PŘÍPADŮ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU	99
C) ZVÝŠIT EFEKTIVITU MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE S VYBRANÝMI ZEMĚMI A V RÁMCI EU.....	103
D) ZEFEKTIVNIT NÁKLADY SPRÁVY ZAJIŠTĚNÉHO MAJETKU	11111
E) POSÍLIT SCHOPNOST ORGÁNŮ VYMÁHAJÍCÍCH PRÁVO VYŠETŘOVAT HOSPODÁŘSKOU KRIMINALITU.....	11515
F) PŘIJETÍ KONSENZUÁLNÍHO POSTUPU V OBLASTI KRIMINALITY PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ	12020
G) ADAPTAČE ORGÁNŮ ČINNÝCH V TRESTNÍM ŘÍZENÍ NA NOVÉ METODY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU.....	12121
CELKOVÉ VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ AKČNÍCH PLÁNŮ	12828
DALŠÍ AKTIVITY K PODPOŘE NAPLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE	1299
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ GLOBÁLNÍHO CÍLE	13232
IDENTIFIKOVANÉ SLABÉ STRÁNKY KONCEPCE A JEJÍHO PLNĚNÍ A MOŽNÉ POUČENÍ Z NICH ...	13232
CELKOVÉ VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KONCEPCE.....	13434
ZÁVĚR.....	13535

ÚVOD

Tento materiál shrnuje plnění Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 (dále jen „Koncepce“) a byl zpracován odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra na základě usnesení vlády č. 325 ze dne 23. května 2018 ve znění usnesení vlády č. 359 ze dne 3. května 2022.

Koncepce identifikovala celkem 7 strategických a 22 specifických cílů, které byly realizovány zejména prostřednictvím dvouletých Akčních plánů (na období let 2018–2019, 2020–2021 a 2022–2023). Všechny tyto akční plány byly schvalovány vládou a po svém skončení vyhodnocovány. Byly také uveřejněny na webových stránkách MV.⁴¹ Mnoho z cílů bylo plněno i mimo rámec Akčních plánů, jejich konkrétní plnění je uvedeno níže. Tento materiál byl zpracován na základě výstupů z jednotlivých Akčních plánů a podkladů zapojených partnerů.

VNĚJŠÍ VLIVY DOPADAJÍCÍ NA PLNĚNÍ KONCEPCE

Plnění Koncepce probíhalo v době výrazných krizových situací silně ovlivňujících i bezpečnostní prostředí a kapacity zapojených subjektů. Těmito hlavními krizovými situacemi byla pandemie onemocnění covid-19 v letech 2020 a 2021 a ruská agrese vůči Ukrajině v roce 2022 s dopady až do současnosti. Tyto situace nebylo možné v době přípravy Koncepce předvídat a je nutné konstatovat, že se na jejím plnění do určité míry negativním způsobem podepsaly. Zároveň je ale skutečností, že tomu vzhledem ke globálnímu dosahu těchto situací nebylo možné zabránit.

Plnění některých opatření z Akčního plánu, a tedy i cílů Koncepce v letech 2020 a 2021 bylo negativně ovlivněno globální pandemií covid-19. Mnohá z opatření byla zasažena omezeními osobního kontaktu, zhoršenou možností pořádat osobní jednání a také na straně většiny gestorů a spolugestorů nutností věnovat se řešení akutní krizové situace. Výrazně omezena byla zejména možnost vést jednání o smlouvách o policejní a justiční spolupráci se zahraničními partnery, dotčena byla také oblast správy zajištěného majetku a některá z opatření zajišťovaných odborem bezpečnostní politiky MV. Část plánovaných opatření tak musela být řešena až v rámci navazujícího Akčního plánu na roky 2022 a 2023.

Ruská agrese vůči Ukrajině negativně ovlivnila zejména práci na uzavření dohody s Ukrajinou o usnadnění aplikace Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959, kdy toto opatření nemohlo být s ohledem na situaci, ve které se ukrajinská strana nacházela, splněno. Další její negativní dopad spočíval v omezení kapacity dalších gestorů a spolugestorů věnovat se plánovaným opatřením z Akčního plánu na roky 2022 a 2023.

Vzhledem k vysokým schodkům státních rozpočtů, způsobeným do velké míry opatřeními spojenými s pandemií onemocnění covid-19 (jak na straně snížených příjmů státního rozpočtu kvůli omezení ekonomické aktivity, tak na straně mimořádných výdajů) docházelo v posledních letech realizace Koncepce k omezování výdajů na vnitřní bezpečnost. Do určité míry tak došlo i ke snížení kapacit k realizaci cílů Koncepce. Tyto tendence k úsporám jsou patrné i v době zpracování tohoto vyhodnocení a přípravy nového koncepčního materiálu a mohou bezpečnostní prostředí ČR i nadále negativně ovlivňovat.

---

41 <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH STRATEGICKÝCH A SPECIFICKÝCH CÍLŮ

Jednotlivé specifické cíle jsou hodnoceny na stupnici: splněn – částečně splněn – nesplněn. Je u nich také uveden další postup v případě, že je vhodné na již uskutečněné aktivity navázat, či jejich plnění nadále pokračuje. Zhodnocena je také míra naplnění zastřešujícího strategického cíle, včetně jeho dalšího zahrnutí či nezahrnutí v navazujícím strategickém materiálu. Uváděna jsou i konkrétní opatření z Akčních plánů, která k naplnění cílů vedla. Pro přehlednost jsou kurzívou uváděna i původní znění strategických a specifických cílů z roku 2018, aby jejich vyhodnocení mělo potřebný kontext.

A) ZVÝŠIT EFEKTIVITU PROCESŮ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ A ZPŘESNIT DEFINICI PROBLEMATICKÝCH INSTRUMENTŮ

Původní znění strategického cíle: Tento strategický cíl má vést k vytvoření podmínek pro orgány činné v trestním řízení, které sníží jejich zatížení administrativou a umožní jim věnovat se samotnému odhalování a vyšetřování trestné činnosti. Dále má omezit duplicitní úkony v trestním řízení a zvýšit právní jistotu při použití operativně pátracích prostředků. Poslední oblastí je rozšíření možnosti aplikace institutů, které se při vyšetřování trestné činnosti osvědčily a náprava dílčích vnímaných nedostatků.

Přímo pod tento strategický cíl byla podražena opatření 2 a 3 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023.

V rámci opatření 2 byla provedena analýza bezpečnostních aspektů azylové a pobytové legislativy. Ta spočívala v provádění sběru dat a průběžném vyhodnocování výsledků správních řízení vůči bezpečnostně rizikovým cizincům. Tento proces je velmi složitý a dlouhodobý a nevede vždy k výsledkům požadovaným ze strany bezpečnostních složek. Poznatky, kterými Policie ČR a zpravodajské služby v rámci tohoto procesu disponují jsou průběžně předávány Ministerstvu vnitra jako podněty k potřebným úpravám legislativy a byly využity při přípravě nového pobytového zákona, který byl v průběhu ledna 2024 předložen vládě a nyní se jím zabývá Poslanecká sněmovna jako Sněmovním tiskem 782.⁴²

V rámci opatření 3 byla diskutována otázka možného rozšíření oprávnění celních orgánů prověřovat trestné činy v oblasti daně z hazardních her. Na jednání pracovní skupiny došlo k jednohlasnému závěru, že takové rozšíření působnosti je žádoucí. Následně byla připravena v rámci konsolidačního balíčku (zákona č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů) dílčí novela trestního řádu, která s účinností od 1. ledna 2024 rozšířila působnost CS o prověřování kráčení daně z legálně provozovaných hazardních her, a to formou novelizovaného znění § 12 odst. 2 písm. d) trestního řádu. Konečným efektem tak bude lepší odhalování daňových úniků a efektivnější řešení na úseku vymáhání práva v oblasti provozování hazardních her na území ČR. Tato oblast se také jeví jako optimální, s ohledem na predikci rizik v oblasti hazardního hraní ČR, pro uplatnění metody práce Kobra.

Ke zvyšování efektivity procesů v trestním řízení směřuje i dlouhodobý projekt standardizace výstupů z bankovních účtů, který je ale pro svůj blízký vztah k hospodářské kriminalitě podrobně popsán ve vyhodnocení strategického cíle E).

---

42 <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=782>

Kromě zákonů, které se vztahují k jednotlivým specifickým cílům, bylo pro oblast boje proti organizovanému zločinu přínosné přijetí i zákona č. 173/2023 Sb., kterým došlo k rozšíření objektu skutkových podstat trestných činů násilného překročení státní hranice, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice a napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky tak, aby pokrýval nikoliv pouze migraci na území České republiky, ale rovněž do jiných členských států Evropské unie a států schengenského prostoru. Trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 trestního zákoníku bývá často doprovázen nelidským nebo ponižujícím zacházením s migranty (jejich vystavením, ať už úmyslným nebo nedbalostním, tělesnému nebo duševnímu utrpení v důsledku nedostatku jídla, tekutin, či nevhodných hygienických podmínek), a proto byla doplněna také nová okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, pokud nelidskému nebo ponižujícímu zacházení je vystaven větší počet osob. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 7. 2023 a umožňuje OČTŘ lépe postihovat případy, kdy je zjištěna zločinecká skupina, která využívá trasy nepřekračující hranice ČR či která při nedovoleném překročení hranice vystaví větší počet migrantů nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Má tedy pozitivní dopad na boj s organizovanou nelegální migrací.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn částečně. Obdobný strategický cíl bude obsažen i v navazujícím strategickém dokumentu. Jako vhodnější se do budoucna jeví jeho obecnější formulace, zahrnující i jinou než trestněprávní legislativu.

A1) Přijetí nové úpravy trestního řízení a navazující legislativy

Původní znění specifického cíle: Nově přijatá úprava by měla omezit přílišný formalismus a snížit administrativní zátěž orgánů činných v trestním řízení při vyšetřování organizovaného zločinu.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů. Takové opatření by bylo nadbytečné, neboť návrh nové úpravy trestního řízení byl dlouhodobě projednáván v rámci Komise pro trestní řád ustavené při Ministerstvu spravedlnosti. Ta dokončila pracovní návrh v květnu 2022. Dne 1. června 2022 byl za účelem zajištění politické podpory zaslán předsedům ústavně právních výborů (dále jen „ÚPV“) Poslanecké sněmovny a Senátu k diskuzi materiál shrnující hlavní koncepční změny obsažené v návrhu nového trestního řádu. Jelikož však k jeho projednání nedošlo, v listopadu 2022 ministr spravedlnosti opětovně požádal předsedy obou ústavně právních výborů o projednání zasláné koncepce nového trestního řádu. V návaznosti na to pak uspořádal ústavně právní výbor Senátu dne 17. ledna 2023 kulatý stůl k návrhu nového trestního řádu, na němž byl trestní řád přítomným senátorům představen. K projednání koncepce nového trestního řádu ze strany ÚPV Poslanecké sněmovny a Senátu došlo však až na výjezdním zasedání obou výborů dne 26. dubna 2023. ÚPV Poslanecké sněmovny přijal hned po jednání k návrhu nového trestního řádu usnesení, ve kterém ocenil práci členů komise, konstatoval, že návrh trestního řádu obsahuje řadu pozitivních a užitečných změn a doporučil Ministerstvu spravedlnosti pokračovat v tomto volebním období na rekodifikačních pracích s přihlédnutím k aktuálnímu názorovému vývoji a vzneseným zásadním připomínkám. Kromě toho uvedl, že je možné žádoucí změny provést také cestou novelty. Ústavně právní výbor Senátu usnesení k návrhu trestního řádu v obdobném znění přijal až dne 3. května 2023.

Na následných jednáních rekodifikační skupiny se podařilo dosáhnout pouze dílčí shody ohledně některých otázek vznesených na uvedeném výjezdním zasedání ÚPV Poslanecké sněmovny a Senátu, ohledně zbylých otázek shoda dosažena nebyla.

S ohledem na fázi volebního cyklu byly některé prvky zamýšlené nové úpravy včleněny do aktuálních novel trestních předpisů⁴³ – jde např. o posílení oportunních prvků v rámci přípravného řízení, zefektivnění narovnání, zefektivnění informační povinnosti o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a o zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, zjednodušení přednesu obžaloby, zjednodušení vyhlašování rozsudku, rozsah odvolání v případě přijetí prohlášení viny či o rozšíření možnosti opravy vyhotovení rozsudku. Tyto novely byly dne 30. 9. 2024, resp. dne 13. 11. 2024 schváleny vládou a Poslaneckou sněmovnou jsou projednávány jako tisky 854 a 861. Druhá z nich (sněmovní tisk 861) obsahuje také opětovný pokus o zpřesnění legislativní úpravy institutu agenta obsažený ve specifickém cíli A2.

V období platnosti Koncepce byla přijata řada dalších změn v oblasti trestního práva, které přímo či nepřímo směřovaly k naplnění strategického cíle A, respektive specifického cíle A1.

Zákonem č. 333/2020 Sb. (kromě níže uváděných změn u dohody o vině a trestu – viz bod A3), byl zakotven nový procesní institut prohlášení viny, který v relevantních případech usnadňuje dokazování v trestním řízení, a byly upraveny také povinnosti spolupracujícího obviněného. Institut spolupracujícího obviněného je využíván právě ve věcech organizovaných skupin pachatelů, přičemž se mnohdy stává, že tyto věci jsou v řízení před soudem z důvodu rychlosti rozděleny do více trestních řízení (část obviněných či spáchaných skutků je vyloučena k samostatnému projednání). V minulosti se proto často stávalo, že trestní věc spolupracujícího obviněného skončila pravomocným rozsudkem dříve než trestní věc ostatních obviněných. Původně spolupracující obviněný pak měl již v trestní věci ostatních obviněných procesní postavení svědka a mohlo se stát, že náhle „změnil názor“ a odmítl v tomto trestním řízení uvést skutečnosti, které uváděl jako spolupracující obviněný v přípravném řízení. Zmíněná novela trestního řádu na tyto případy pamatovala a spolupracujícímu obviněnému explicitně stanovila povinnost dodržet své závazky i v řízení proti ostatním osobám, které s ním byly trestně stíhány, přičemž porušení této povinnosti může být důvodem pro obnovu řízení v neprospěch obviněného.

Pozitivně lze hodnotit také implementaci data freezingu⁴⁴ do trestního řádu (novela trestního řádu provedená zákonem č. 287/2018 Sb.).

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně. Budou pokračovat práce na zefektivňování trestního řízení v ČR, včetně pokračování legislativních procesů předložených novel.

---

⁴³ <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=854> a <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=861>

⁴⁴ Data freezing je dočasné uchování dat elektronických dat, která mohou být potřebná pro vyšetřování trestné činnosti. Data freezing brání zničení či znepřístupnění těchto dat do doby, kdy mohou být vyžádána orgány činnými v trestním řízení.

A2) Zpřesnění legislativní úpravy institutu agenta

Původní znění specifického cíle: Cílem této změny je zvýšení právní jistoty při užití tohoto institutu a jednoznačné vymezení podmínek nasazení agenta.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 1 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. Ke splnění strategického cíle však prozatím nedošlo z důvodu nedokončení projednávání sněmovního tisku 642 v minulém funkčním období Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Opětovně byl tento návrh včleněn do výše zmiňované novelizace trestního zákoníku a trestního řádu (sněmovní tisk 861).

Návrh právní úpravy obsažený původně ve sněmovním tisku 642 z 8. volebního období (2017–2021) a nyní ve shora uvedené vládou schválené novele byl řádně projednán mezi všemi příslušnými aktéry, tedy Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Nejvyšším státním zastupitelstvím, vrchními státními zastupitelstvími a zástupci vrchních soudů. Právní úprava obsahuje řadu změn, kdy zejména místo hmotné právní beztrestnosti agenta přichází s vymezením případů, kdy je agent nestíhatelný. Navržená změna je založena zejména na premise, že je za určitých podmínek legitimní, aby zájem společnosti na vyšetření závažných trestných činů byl privilegován před potrestáním policisty, který se jako agent pohyboval v zájmovém prostředí a který svou činností napomohl k tomu, aby byla taková trestná činnost odhalena. V zájmu společnosti a státu rovněž je, aby takový agent, který podstupuje značné riziko, mohl během svého působení spoléhat na to, že nebude potrestán, nedopustí-li se excesu. V podrobnostech je možné odkázat na důvodovou zprávu předkládaného návrhu.⁴⁵ Nad potřebou změny právní úpravy i nad způsobem jejího provedení panuje mezi všemi zúčastněnými shoda.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně. Bude pokračovat legislativní proces novelizace trestních předpisů, které tuto otázku řeší.

A3) Vyhodnocení aplikace dohody o vině a trestu

Původní znění specifického cíle: Tento institut má velký potenciál pro rozkrývání komplikovaných případů a urychlení procesu trestního stíhání. Změna by měla umožnit jeho aplikaci i na zvlášť závažné zločiny, neboť činnost organizované zločinecké skupiny je většinou takto klasifikována.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů. Praktické poznatky o aplikaci institutu dohody o vině a trestu jsou publikovány v každoročních zprávách o činnosti státního zastupitelství.⁴⁶ Na základě získaných poznatků bylo přistoupeno ke změnám v právní úpravě tohoto institutu, které byly provedeny zákonem č. 333/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 10. 2020.

Hlavní změny provedené tímto zákonem ve vztahu k dohodě o vině a trestu lze shrnout následovně:

- Nově je možné sjednat dohodu o vině a trestu u všech trestných činů, tj. i u zvlášť závažných zločinů (omezení ohledně mladistvých zůstává zachováno). Hlavní překážka většího využívání institutu dohody o vině a trestu byla spatřována především v omezeném okruhu trestných činů,

⁴⁵ <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORND3QJZZ3/>

⁴⁶ <https://verejnazaloba.cz/nsz/cinnost-nejvyssiho-statniho-zastupitelstvi/zpravy-o-cinnosti/zprava-o-cinnosti-za-rok-2023/>

u kterých bylo možné dohodu o vině a trestu sjednat, přičemž absence možnosti využít tohoto institutu např. v řízení u krajských soudů u závažné majetkové a hospodářské trestné činnosti (typicky se škodami velkého rozsahu), jejíž projednávání je na dokazování velmi náročné, se jevílo jako nedůvodně limitující.

- Sjednání dohody o vině trestu má být zohledněno v rámci úvah o druhu a výši trestu, eventuálně může vést i k uložení trestu pod dolní hranici trestní sazby. I v návaznosti na rozšíření použitelnosti dohody o vině a trestu na trestní řízení vedená o všech trestných činech je nově sjednání dohody o vině a trestu uvedeno jako speciální důvod pro (fakultativní) zmírnění trestu, to ale samozřejmě za podmínky, že lze mít za to, že vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání.
- Sjednávání dohody o vině a trestu již není zvláštním důvodem nutné obhajoby (toto se nijak nedotýká ostatních důvodů nutné obhajoby, ty se užijí i v případě sjednávání dohody o vině a trestu).
- I nadále by dohoda o vině a trestu měla být zásadně sjednávána v přípravném řízení, nicméně připouští se na základě požadavků praxe i možnost, aby tato dohoda byla sjednána i ve fázi řízení před soudem. I v takovém případě totiž může sjednaná dohoda o vině a trestu výrazně zjednodušit celé trestní řízení, není třeba vyslýchat velké množství svědků, odpadnou náklady na drahé provádění dokazování v hlavním líčení a dojde také k časové úspoře. S ohledem na společný konsenzus na výsledku trestního řízení nebudou zatěžovány ani soudy vyšších stupňů řízením o opravných prostředcích, což povede k další úspoře nákladů a snížení zatížení těchto soudů.

Další změny v institutu dohody o vině a trestu jsou obsaženy v zákoně č. 166/2024 Sb., který nabude účinnosti dne 1. 1. 2025. V rámci tohoto zákona se posiluje právo oběti „být slyšena“ v trestním řízení. Nově se stanoví, že pokud se oběť (resp. každý poškozený) vyjádří ke sjednané dohodě o vině a trestu, bude toto vyjádření obsaženo přímo ve sjednané dohodě. Pokud poškozený s dohodou souhlasit nebude, soudce o tom bude včas informován a zejména v těchto případech by měl přezkoumat, zda je schválení dohody o vině a trestu na místě.

V obecné rovině lze konstatovat, že výrazný vzestup počtu osob, ohledně nichž byl v roce 2021 a 2022 uplatněn institut dohody o vině a trestu, jednoznačně vyplývá právě z novely provedené zákonem č. 333/2020 Sb. Je však potřebné uvést, že se nejedná pouze o dohody o vině a trestu uzavřené ve vztahu k organizované kriminalitě. Uzavírání dohod o vině a trestu dává státním zástupcům možnost podílet se výrazněji měrou i na určení druhu a výše trestu. I v případě uzavírání dohod o vině a trestu může být aplikován § 58 trestního zákoníku umožňující mimořádné snížení trestu odnětí svobody (zejména v trestních věcech s věcnou příslušností krajskou).

Vždy jsou však zohledňovány nejen okolnosti spáchání trestného činu, jeho stadia a jeho následky, ale i přístup pachatelů k rozkrývání trestné činnosti, jejich lítost a přístup k případné náhradě majetkové či nemajetkové újmy. Významnou roli sehrává i okamžik, kdy k uzavření dohody o vině a trestu dochází. Státní zástupci vycházejí ze zásady, podle které může obviněný dosáhnout tím nižšího trestu, čím dříve je taková dohoda uzavřena. Za účelem sjednocení postupu státních zástupců vydalo Nejvyšší státní zastupitelství metodické doporučení: Metodika k postupu státních zástupců při sjednávání dohod o vině a trestu ze dne 27. 1. 2023.

Změny v institutu dohody o vině a trestu jsou pozitivně hodnoceny také v případech, kde je v postavení poškozeného Česká republika, zastoupená správcem daně. Ze strany správce daně je však považováno za problematické, pokud uložený trest nedosahuje výše vyčíslené a prokázané škody v daných

případech. Z hlediska praxe, konkrétně podle Vrchního státní zastupitelství v Praze, stále existuje prostor pro další zpřesnění institutu dohody o vině a trestu.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Aplikace dohody o vině a trestu bude dále sledována.

B) POSÍLIT SDÍLENÍ INFORMACÍ A SPOLUPRÁCI PŘI ŘEŠENÍ PŘÍPADŮ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Původní znění strategického cíle: Cílem je zkvalitnit spolupráci příslušných orgánů pro dosažení maximální synergie v boji proti organizovanému zločinu. Spolupráce by měla být založena na smluvním principu, který jednoznačně definuje práva a povinnosti jednotlivých aktérů, a měla by vést k vytváření průřezových a ad hoc týmů pro jednotlivé problematiky podobně jako u Daňové kobry. Pro potřeby státních orgánů je třeba upravit přístup k vyhledávání údajů v základních registrech a tyto orgány musí mít jasný přehled o dostupných údajích a možnostech jejich získání.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn. Nadále bude pokračovat podpora další spolupráce a sdílení informací mezi relevantními orgány. V rámci dalšího strategického materiálu se nabízí v odůvodněných případech možnost rozšíření spolupráce také o oblast akademické sféry, soukromých subjektů, samosprávy a neziskových organizací.

B1) Smluvní zakotvení spolupráce mezi subjekty

Původní znění specifického cíle: Přestože spolupráce mezi jednotlivými subjekty může probíhat i pouze na bázi vzájemné důvěry, smluvní ošetření této spolupráce nastavuje procesní kroky při výměně informací a poskytování součinnosti a předchází tak případným sporům. Smluvní spolupráce je také dlouhodobě stabilnější než pouhé osobní vazby, a vede ke zvýšení objemu sdílené komunikace.

K plnění tohoto specifického cíle bylo přijato opatření 4 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023. V jeho rámci bylo usilováno o rozšíření smluvní spolupráce mezi orgány vymáhajícími právo (zastoupenými Celní správou a PČR) a zasilatelskými společnostmi s cílem eliminovat rizika přepravy nebezpečných zásilek, zejména drog. Přestože se nepodařilo spolupráci formálně ukotvit, bylo dosaženo vyhovující spolupráce s jednotlivými poskytovateli služeb. V rámci tohoto opatření došlo také ke sjednocení postupů v případech, kdy je ze zákonných důvodů prolamováno poštovní tajemství. Spolupráce se zasilatelskými společnostmi byla využita také pro optimalizaci příslušného projektu bezpečnostního výzkumu, který má dále zvýšit pravděpodobnost záchytu nelegálních zásilek.

Jako úspěšný příklad rozšiřování smluvní spolupráce a souvisejícího sdílení informací je možné uvést také uzavření trojstranného memoranda mezi NSZ, NCOZ a NÚKIB, které nastavuje jasná pravidla pro účinnou spolupráci uvedených institucí v oblasti boje s kybernetickou kriminalitou a zajištění kybernetické bezpečnosti. Další aktualizace smluvní spolupráce proběhla také u Daňové Kobry (viz níže).

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Rozšiřování smluvní, ale i neformální spolupráce mezi relevantními subjekty bude i nadále podporováno.

B2) Vytváření centrálních i regionálních průřezových a ad hoc týmů pro boj s trestnou činností

Původní znění specifického cíle: Daňová kobra je jedním z výstupů minulých strategických dokumentů pro boj s organizovaným zločinem a je také příkladem efektivní spolupráce v boji proti trestné činnosti. Přesto je třeba dále posilovat její regionální strukturu. Obdobné týmy je vhodné zřizovat i v dalších problematikách. Tato forma spolupráce nevyžaduje změnu legislativy, ani finanční náklady a je tedy nejefektivnější formou odpovědi na nově se objevující formy organizovaného zločinu.

K plnění tohoto specifického cíle byla přijata opatření ve všech Akčních plánech k rozvoji Daňové kobry a také opatření 21 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019.

Rozvoj a podpora Daňové kobry byl jedním ze stěžejních témat, kterým se Koncepce boje proti organizovanému zločinu věnovala, i proto byla tato opatření zastoupena ve všech Akčních plánech. Daňová kobra i nadále zůstává jedním z nejefektivnějších a nejúčinnějších nástrojů k odhalování organizovaného zločinu a představuje ukázkový projekt spolupráce mezi orgány vymáhajícími právo napříč rezorty.

V průběhu platnosti Koncepce byla věnována pozornost zejména rozvoji metody práce Kobry v krajích, včetně vyhodnocení účinnosti této spolupráce a řešení zjištěných nedostatků. Zástupci centrální Kobry se postupně zúčastnili společných jednání v dotčených regionech. Z pohledu PČR velmi významně pomohlo i aktivní zapojení policistů z jednotlivých expozitur NCOZ SKPV, kteří jsou již pravidelně přítomni na jednáních regionální Kobry. V mnoha případech koordinovaný postup správců daně a policejního orgánu probíhá již od vyhledávání protiprávní činnosti a trvá až do uzavření případu. I na metodě spolupráce Kobry se v letech 2020 a 2021 negativně projevila omezení daná epidemií koronaviru, a to zejména poklesem vzájemně realizovaných setkání a školících aktivit.

Významným milníkem byla revize smluvního základu Daňové kobry v podobě dodatku Dohody o spolupráci, výměně informací a koordinaci mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí byla schválena a podepsána zástupci všech smluvních stran v roce 2022. Hlavními změnami je zahrnutí dvou nových oblastí do předmětu dohody, a to oblasti vzdělávání a výkonu lektorských činností a také iniciace a formulace legislativních návrhů v oblasti boje proti daňovým únikům a daňové kriminalitě. Účinnost dodatku byla stanovena k 1. červnu 2022. U prováděcího protokolu k původní dohodě bylo na úrovni pracovní skupiny rozhodnuto o jeho ponechání beze změny.

Na základě již vybudované spolupráce v oblasti daňové trestné činnosti došlo v posledních letech také k významnému rozšíření vzájemné spolupráce i na další oblasti trestné činnosti, ve kterých mají jednotlivé subjekty kompetence. Konkrétně se jednalo o spolupráci na případech nelegálního zaměstnávání cizinců, kráčení daní z příjmů fyzických a právnických osob a také kráčení souvisejících povinných plateb, tedy zdravotního a sociálního pojištění a dále zneužívání vyplácených kompenzací spojených s epidemií onemocnění covid-19. Spolupráce se zaměřuje i na případy dovozu zboží ze třetích zemí (celní režim 40 a 42), kdy dovozy nejsou subjekty přiznávány resp. zboží je následně formálně deklarováno na odběratele v členských státech a v konečném důsledku není řádně odvedena

daň v České republice. Na platformě Kobry dále probíhá identifikace rizik v oblasti obchodů spojených s elektronickými měnami a zkrácení daně z hazardních her.

Rozšířeny byly také možnosti komunikace a sdílení informací v rámci Daňové kobry. Ze strany CS byl publikován portál E-úschovna do prostředí Centrálního místa služeb. Tento portál (webová aplikace) slouží jako místo pro dočasné uschování souborů a jejich následné vyzvednutí a umožňuje tak jejich bezpečné sdílení mezi členy Daňové Kobry. Zástupci centrální Kobry byla prověřena možnost sdílení jednotného komunikačního nástroje pro videokonferenční hovory či jiné moderní metody sdílení dat a informací. Společné aktivity probíhají také v oblasti bezpečnostního výzkumu zaměřeného na analýzu informací z bankovních účtů.

V rámci opatření 21 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 byla zřízena platforma STRATAKAMs pro spolupráci OČTŘ (PČR a GŘC) při potírání trestné činnosti v oblasti strategických materiálů a citlivých zbožových komodit, která ohrožuje zájmy České republiky a jejích spojenců a vyžaduje komplexní přístup a vysokou míru spolupráce zapojených bezpečnostních sborů. V jejím rámci dochází také ke vzájemné koordinaci v operačních akčních plánech platformy EMPACT 2022+, tedy v příslušných operativních akcích, a ke sdílení nejlepší praxe u konkrétních případů.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Spolupráce v rámci Daňové kobry, ale i dalších podobných týmů bude i nadále podporována a rozvíjena. Výzvou pro tuto spolupráci bude očekávaná změna struktury orgánu CS, která bude mít vliv i na vzájemnou součinnost spolupracujících orgánů.

B3) Vytvoření metody pro vyhledávání napříč informačními systémy

Původní znění specifického cíle: Systém či případně softwarový nástroj zajistí vyšší dostupnost informací pro příslušné státní orgány a zefektivní možnost vyhledávání ve vymezených informačních systémech. Dojde tak k lepšímu využití již dostupných dat pro potřeby vyšetřování trestné činnosti.

Národní systém nebo softwarový nástroj, který by zajistil vyšší dostupnost informací pro příslušné státní orgány, nebyl ve sledovaném období vytvořen. Policie České republiky (dále jen „policie“) proto do svých vybraných informačních systémů zřizuje dálkový a nepřetržitý přístup pracovníkům partnerských orgánů státní správy. Obdobně ostatní orgány umožňují policii přístup do svých systémů. Sdílení informací probíhá na bázi dvoustranných dohod, které byly uzavřeny např. s Celní správou ČR, Vězeňskou službou ČR, Vojenskou policií, Generální inspekcí bezpečnostních sborů a mnoha dalšími orgány. Technologií užívanou pro propojení agendových informačních systémů je informační systém sdílené služby. Dalším formou sdílení informací je využívání systémů mezinárodních organizací, jako jsou Interpol, Europol a EU, a to jak pro čtení, tak pro vkládání dat.

Za Ministerstvo spravedlnosti lze uvést, že v současné době běží projekt „Propojení statistik kriminality“, který je rovněž vládním úkolem. Cílem tohoto projektu je propojit statistiky Policie České republiky, soudů, státních zastupitelství, Vězeňské služby České republiky, Probační a mediační služby a dalších orgánů činných v trestním řízení. Výsledkem tedy měl být právě analytický nástroj, který je zmiňován v Koncepci. Je ale třeba upozornit, že propojení statistik se jeví jako velmi komplikované (jiné systémy, problém s anonymizací dat a další) a tudíž že nelze očekávat ukončení projektu v blízké době.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně. Vzhledem k postupující digitalizaci procesů státní správy a již rozběhnutým výše uvedeným projektům bude zařazení tohoto cíle do příštího strategického materiálu zváženo. Podporovány budou i nadále snahy OČTŘ o rozvoj analytických nástrojů a další postup digitalizace všech procesů.

B4) Nastavení systému pro přístup orgánů činných v trestním řízení k informacím

Původní znění specifického cíle: Policii ČR, ale i dalším orgánům činným v trestním řízení, chybí jednoznačně definovaný katalog dostupných informací, které je možné pro vyšetřování trestné činnosti využít, případně je přístup k těmto informacím omezen pouze na příliš úzký okruh osob, nebo zatížen složitou administrativou. Cílem je ověřit, jaké informace jsou v konkrétních situacích dostupné a vytvořit manuál pro získávání těchto informací.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 3 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. V rámci plnění tohoto opatření bylo postupováno ve dvou hlavních liniích práce. Bylo provedeno šetření, zda existuje soupis či databáze všech dostupných dat evidovaných státními subjekty, která by mohla být využita při vyšetřování trestné činnosti. Takováto kompletní databáze v době plnění úkolu neexistovala, nicméně byly identifikovány tři dílčí informační zdroje, které se takové databázi blížily. Bohužel ani jeden z nich nepředstavoval kompletní odpověď na řešenou otázku. Jednalo se o Národní katalog otevřených dat,⁴⁷ Seznam agend registru práv a povinností⁴⁸ a Informační systém o informačních systémech veřejné správy (ISVS),⁴⁹ který byl v roce 2019 nahrazen evidencí ISVS v Agendovém informačním systému Působnostní. Ani jeden z nich však není uživatelsky příliš přívětivý. K širší dostupnosti informací, zvýšení povědomí o jejich existenci a také k naplnění cíle tohoto opatření přispěly i projekty Propojeného datového fondu a Veřejného datového fondu.

Druhým přístupem k plnění tohoto opatření byla identifikace datových zdrojů, které ze strany orgánů činných v trestním řízení nejsou dostupné vhodným způsobem a způsobují tak komplikace při vyžadování potřebných informací. Osloveny byly v první fázi sběru dat PČR, GRČ a GIBS. Některé z identifikovaných požadavků byly dále řešeny legislativní či jinou cestou.

Nicméně je nutné konstatovat, že v koncepci uvažovaný katalog dostupných informací, ani navazující manuál nebyl dosud zřízen. Získané informace o informačních zdrojích se v rámci policie předávají prostřednictvím metodických aktivit a v rámci systému profesního vzdělávání. Informační systémy, u nichž se jeví vhodné jejich zpřístupnění policii, jsou po jednání odpovědným orgánem zpřístupňovány dálkovým a nepřetržitým způsobem.

Významným přínosem v této oblasti bylo zavedení centrální evidence účtů jako nového informačního systému. Tento systém aktuálně patří mezi nejvyužívanější nástroje OČTŘ, přičemž usnadňuje a urychluje práci v boji proti organizovanému zločinu nejen orgánům činným v trestním řízení.

Zhodnocení a další postup

47 <https://data.gov.cz/datove-sady>

48 <https://rpp-ais.egon.gov.cz/gen/agendy-detail/>

49 <https://rpp-ais.egon.gov.cz/AISP/verejne/isvs/zobrazeni-isvs>

Specifický cíl byl splněn částečně. Velký dopad na tuto oblast měla i postupující digitalizace a propojování informačních systémů celého veřejného sektoru. Je tak ke zvážení, zda původní myšlenka obsažená v Konceptu již není současným vývojem překonaná.

C) ZVÝŠIT EFEKTIVITU MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE S VYBRANÝMI ZEMĚMI A V RÁMCI EU

Původní znění strategického cíle: V rámci tohoto strategického cíle jde o zlepšení dostupnosti informací získávaných cestou mezinárodní policejní a justiční spolupráce při vyšetřování přeshraničních případů organizovaného zločinu. Aby toho bylo dosaženo, je třeba rozšířit smluvní základnu pro tuto spolupráci a zvýšit jazykové vybavení zapojených aktérů. Je nutné podporovat efektivní nástroje spolupráce, jako je vysílání styčných důstojníků do problematických zemí a spolupráce v rámci sítí kontaktních bodů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí na úrovni EU. Dále bude podporována informovanost o přínosech společných vyšetřovacích týmů pro zajišťování důkazů pro trestní řízení z ciziny.

Tento strategický cíl byl plněn zejména prostřednictvím opatření v Akčních plánech k jednotlivým specifickým cílům. U řady z nich se jednalo o problematiku řešenou napříč celým obdobím platnosti Konceptu. Je možné konstatovat, že všechny zapojené subjekty vnímají nutnost mezinárodní spolupráce a jejího rozvoje pro efektivní boj s organizovaným zločinem, který má velice často mezinárodní přesah.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn. Nadále budou pokračovat aktivity směřující k rozvoji mezinárodní spolupráce při boji s organizovaným zločinem. Nicméně ne všechny dříve zahrnuté specifické cíle budou obsaženy i v následujícím strategickém materiálu.

C1) Rozvoj jazykových znalostí příslušníků orgánů činných v trestním řízení

Původní znění specifického cíle: Znalost cizích jazyků (alespoň jazyka anglického) je nezbytným předpokladem pro efektivní mezinárodní spolupráci. Spolupráce přes tlumočníky a překladatele je nejen výrazně časově a finančně náročnější, ale také méně efektivní a neposiluje vzájemnou důvěru. Orgány činné v trestním řízení proto musí dbát o adekvátní jazykové vzdělávání příslušníků a také toto kritérium pokud možno zohlednit při náboru.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů, specifický cíl byl realizován průběžně v rámci činnosti jednotlivých orgánů činných v trestním řízení.

Jazykové vzdělávání příslušníků Policie České republiky probíhá v resortních vzdělávacích zařízeních, v rámci e-learningové platformy a také cestou vysílání příslušníků na jazykové kurzy do zahraničí. Celkem 37 kurzů jazyka anglického, německého a ruského pořádaných Útvarem policejního vzdělávání a služební přípravy se v letech 2018 až 2023 zúčastnilo více než 150 příslušníků. Vedle obecně zaměřených kurzů jsou k dispozici i kurzy orientované na specifické jazykové potřeby příslušníků služby pořádkové a dopravní policie a služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Vedle toho prošlo téměř 290 příslušníků systémem školení anglického, německého a ruského jazyka. E-learningových kurzů se

ve sledovaném období zúčastnilo více než 150 příslušníků a všechny byly zaměřeny na výuku anglického jazyka. Několik desítek příslušníků se účastnilo také zahraničních kurzů německého a anglického jazyka.

Co se týče příslušníků policie zařazených v pracovištích služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR a útvarů s celostátní působností, je jazykovým znalostem přikládán význam odpovídající vysoké pravděpodobnosti, že jazyk uplatní při své práci. V rámci Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování prošlo jazykovými kurzy v období let 2018 do 2023 více než 40 příslušníků, což představuje cca 20 % stávajícího personálního stavu. Na Národní centrále proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování dochází průběžně k posilování jazykových dovedností prostřednictvím základních a zdokonalovacích kurzů pořádaných rezortními vzdělávacími zařízeními. Z hlediska jazyků dominuje angličtina, zejména s ohledem na její uplatnění v oblastech mezinárodní policejní a justiční spolupráce. Druhým nejčastěji používaným jazykem je němčina. Řada z nově příchodících příslušníků je již jazykově vybavena.

Co se týče Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě služby kriminální policie a vyšetřování, je určitá znalost anglického jazyka alespoň na úrovni A2 – B1 podmínkou pro účast ve výběrovém řízení. Pracoviště útvaru vybavená jazykovou znalostí na úrovně pokročilých až velmi pokročilých mluvčích jsou nápomocna hůře jazykově vybaveným kolegům.

Justiční akademie nabízí každoročně v souladu s analýzou potřeb celou řadu národních seminářů i mezinárodních odborných jazykových seminářů, kurzů a dalších aktivit pro oblast justice. Justiční akademie organizuje každý rok v rámci svého Plánu vzdělávání jak prezenční, tak online odbornou jazykovou výuku na základě propracované koncepce, sestavené primárně za účelem umožnit zájemcům z justice rozvíjet odborné cizojazyčné kompetence a odbornou jazykovou přípravu tak, aby mohli efektivně vykonávat své pracovní povinnosti ve svém profesním životě. Justiční akademie v současné době nabízí justici každý rok 40-50 odborných jazykových kurzů, primárně v cizích jazycích angličtina, němčina, francouzština, v nabídce jsou v současné době i další jazyky, a to španělština a italština. Odborné jazykové kurzy a semináře jsou určeny zejména pro soudce a státní zástupce, některé kurzy cílí i na střední justiční personál, a to vždy v souladu s analýzou potřeb v rezortu justice.

Ke zlepšení jazykových schopností orgánů činných v trestním řízení dochází také v souvislosti s personální obměnou. U mladší generace bývá znalost přinejmenším angličtiny na základní komunikační úrovni v podstatě standardem a zvyšuje tak celkovou míru jazykové vybavenosti OČTŘ.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Další rozvoj jazykových znalostí příslušníků orgánů činných v trestním řízení je i nadále žádoucí. V souvislosti s průběžným charakterem těchto aktivit a postupující generační obměnou již tento specifický cíl nebude uváděn v navazujícím strategickém materiálu.

C2) Uzavření smluv o policejní a justiční spolupráci s vybranými zeměmi a jejich aktualizace

Původní znění specifického cíle: Obdobně jako u vnitrostátní spolupráce je dlouhodobě efektivnější mít mezinárodní spolupráci smluvně podloženu. V případě některých států ani jiný způsob spolupráce není možný. Jednotlivé smlouvy musí odpovídat aktuálním potřebám vyšetřování organizovaného zločinu.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo celkem 14 opatření napříč Akčními plány. Pro přehlednost jsou řešené mezinárodní smlouvy rozděleny na smlouvy o policejní spolupráci a smlouvy o justiční spolupráci.

Smlouvy o policejní spolupráci

Proces sjednávání smluv o policejní spolupráci je poměrně časově náročný. Kromě dohody nad samotným textem smlouvy je nutná také jejich ratifikace oběma stranami. V období platnosti Koncepce byly řešeny zejména níže uvedené smlouvy o policejní spolupráci:

- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Republiky Kazachstán o spolupráci v boji proti trestné činnosti byla podepsána v Astaně 23. listopadu 2017. Smlouva vstoupila v platnost 1. září 2018 a byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 41/2018.
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Arménské republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti byla podepsána v Praze dne 30. ledna 2014. Dohoda vstoupila v platnost 7. prosince 2018 a byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 9/2019.
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti byla podepsána v Hanoji dne 7. června 2017. Smlouva vstoupila v platnost 12. února 2019 a byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 8/2019.
- Smlouva mezi Českou republikou a Gruzíí o spolupráci v boji proti trestné činnosti byla podepsána v Tbilisi dne 10. července 2019. Smlouva vstoupila v platnost dne 1. března 2021 a byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod číslem 14/2021.
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ukrajiny o spolupráci v boji proti trestné činnosti a při udržování veřejného pořádku a bezpečnosti byla podepsána v Praze dne 16. července 2024 a vstoupila v platnost 1. dubna 2025.
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Mongolska o spolupráci v boji proti trestné činnosti byla podepsána dne 10. března 2025. Smlouva bude předložena k vyslovení souhlasu Parlamentu ČR následně k ratifikaci prezidentu republiky.

Ve všech případech se jedná o standardní úpravu policejní spolupráce se státem, který nesousedí s Českou republikou. Upravuje spolupráci při předcházení a odhalování trestné činnosti, a to zejména formou výměny informací. Jednání o dalších smlouvách o policejní spolupráci ovlivnila pandemie Covid 19, kdy zejména v letech 2020 a 2021 nebylo možné uskutečnit žádná osobní expertní jednání. Korespondenční cestou probíhala jednání o smlouvách např. s **Indonésií, Indií a Tureckem**, uskutečnila se expertní jednání o nové smlouvě o policejní spolupráci se **Slovenskem a Polskem**. Z důvodu nezájmu Velké Británie o sjednání právně závazné smlouvy bylo namísto toho podepsáno společné

prohlášení o záměru spolupracovat v boji proti terorismu, trestné činnosti a nedovolenému přistěhovalectví a při předcházení jim.

Přestože již dlouhodobě ČR usilovala o smluvní úpravu mezinárodní policejní spolupráce s Čínou, nepodařilo se v této věci dosáhnout podstatného pokroku. Česká strana usilovala o uzavření plnohodnotné smlouvy, zatímco čínská strana navrhovala pouze uzavření memoranda o porozumění, které by situaci dostatečně neřešilo. Čínská strana dále požadovala, aby memorandum zahrnovalo vedle oblasti boje proti nadnárodnímu organizovanému zločinu i spolupráci při vyšetřování této trestné činnosti, včetně sbírání důkazů a předávání podezřelých. Působnost ve všech těchto oblastech má čínské Ministerstvo veřejné bezpečnosti. Tyto formy spolupráce jsou považovány na české straně za justiční a jsou v působnosti Ministerstva spravedlnosti. Ministerstvo spravedlnosti zásadně nesouhlasilo s tím, aby justiční formy spolupráce byly v memorandu uvedeny.

Smlouvy o justiční spolupráci

Podobně jako v případě smluv o policejní spolupráci se i zde jedná o časově náročný proces, závislý na dohodě jednotlivých stran, který může být ovlivněn i politickou situací v partnerských zemích.

V období platnosti Koncepce byly řešeny zejména níže uvedené smlouvy o justiční spolupráci:

- Smlouva o právní pomoci ve věcech trestních s Vietnamskou socialistickou republikou

Smlouva o vzájemné právní pomoci ve věcech trestních mezi Českou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou (Hanoj, 21. duben 2023) vstoupila v platnost dne 17. 3. 2024. Ve Sbírce zákonů bylo příslušné sdělení Ministerstva zahraničních věcí zpřístupněno pod č. 142/2024 Sb.

- Smlouva o vydávání s Argentinou

S příslušnými orgány Argentiny probíhala jednání za účelem sjednání této smlouvy. Se sjednáním smlouvy vyslovila souhlas vláda ČR svým usnesením z 19. 12. 2016 č. 1176. Smlouva byla podepsána dne 25. 11. 2019 v Praze. Po vyslovení souhlasu obou komor Parlamentu ČR s ratifikací smlouvy byla v červenci 2021 vyhotovena ratifikační listina pro účely vstupu smlouvy v platnost, čímž ČR dokončila ratifikační proces. V Argentině však ratifikační proces nadále probíhá, proto zatím smlouva nevstoupila v platnost.

- Přistoupení České republiky k Meziamerické úmluvě o vzájemné pomoci v trestních věcech

Česká republika přistoupila k Meziamerické úmluvě o vzájemné pomoci v trestních věcech sjednané v rámci Organizace amerických států. S přístupem České republiky vyslovila souhlas vláda ČR svým usnesením z 23. 10. 2017 č. 758. Dne 16. 11. 2019 vstoupila tato Úmluva, včetně jejího Protokolu v platnost pro ČR.

Dále probíhala expertní jednání s Čínskou lidovou republikou a Malajsií ke konkrétním návrhům textů smlouvy, nicméně dosud se nepodařilo vyřešit některá ustanovení návrhu smluv. Ve vztahu k Čínské lidové republice bylo v dubnu 2024 rozhodnuto o ukončení sjednávání smlouvy o právní pomoci, a to z důvodů otevřených okruhů navrhované úpravy, jež mají zásadní dopad na absolutní závazky České republiky v oblasti ochrany základních lidských práv, kde čínská strana neprojevila žádnou flexibilitu při jejich řešení v textu smlouvy (např. (ne)možnost doručování předvolání obviněnému a provedení jeho

výslechu, či odmítavý postoj k zařazení důvodů odmítnutí žádosti o právní pomoc zohledňujících lidskoprávní požadavky (trest smrti, nehumánní zacházení s dotčenou osobou), anebo celá problematika ochrany osobních údajů předávaných na základě smlouvy). Ve vztahu k Malajsii se nepodařilo vyřešit některé okruhy návrhu smlouvy, jednání však nebyla zatím ukončena.

Se Spojenými arabskými emiráty na expertní úrovni proběhla předběžná jednání ohledně možnosti sjednání smlouvy, v listopadu 2024 Česká republika formálně vyrozuměla Spojené arabské emiráty o zájmu sjednat smlouvu o právní pomoci, expertní jednání o návrhu smlouvy se prozatím neuskutečnilo.

Ve vztahu k možnosti sjednání smlouvy o vydávání s Belize byly prostřednictvím policejní spolupráce získány poznatky o zhoršení právní a bezpečnostní situace v Belize, které nesvědčí záměru sjednat smlouvu o vydávání s tímto státem, když její případné sjednání by nedosáhlo účelu rozšíření spolupráce. V důsledku toho bylo upuštěno od kroků k sjednání smlouvy o vydávání s Belize.

V důsledku zahájení ruské agrese proti Ukrajině v únoru 2022 nebyly zahájeny kroky ke sjednání dohody o usnadnění aplikace Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959 s Ukrajinou.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl v oblasti policejní i justiční spolupráce splněn. Úsilí směřující k rozšíření policejních i justičních smluv o spolupráci s relevantními zeměmi bude i nadále pokračovat.

C3) Vysílání styčných důstojníků do zájmových zemí

Původní znění specifického cíle: Vzhledem k vysoké efektivitě tohoto nástroje mezinárodní spolupráce a velmi kladně hodnocené práci českých styčných důstojníků v zahraničí (např. Moskva, Bělehrad, Bukurešť a další) je pro další rozvoj nezbytné další rozšiřování sítě styčných důstojníků do dalších potřebných destinací mezinárodní spolupráce.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovala opatření ve všech třech Akčních plánech (na období let 2018–2019, 2020–2021 a 2022–2023). Dále byl vydán aktualizovaný interní akt řízení – pokyn policejního prezidenta č. 243 ze dne 11. prosince 2019, kterým se upravují činnosti a úkoly styčných důstojníků (dále také „SD“) a vyslaných národních expertů. Došlo také k aktualizaci systému vstupního vzdělávání SD a k rozšíření jejich předvýjezdové přípravy o jazykové vzdělávání a krátkodobé stáže při Interpolu, Europolu a Frontexu. V červnu 2021 byla podepsána nová Dohoda mezi MZV, MV, PČR a HZS ČR o podmínkách poskytování vzájemné součinnosti při vysílání expertů pro migraci a doklady, styčných důstojníků Policie ČR na ZÚ ČR, styčného důstojníka HZS ČR na Stálou delegaci ČR při NATO v Bruselu a na ZÚ ČR v Bratislavě.

- **Styční důstojníci PČR při zastupitelských úřadech ČR v zahraničí**

V roce 2019 byly do zahraničí vyslány dva noví styční důstojníci PČR pro mezinárodní policejní spolupráci, a to do Polska (k 1. červenci 2019) a do Rakouska (k 16. září 2019). V souvislosti se zhoršením diplomatických vztahů Ruskou federací byla v dubnu 2021 ukončena činnost styčného důstojníka PČR při ZÚ ČR v Moskvě – policista byl spolu s dalšími diplomaty ze země vyhoštěn. V červnu 2022 byla zřízena nová styčná kancelář při zastupitelském úřadu v Římě.

V roce 2023 byly rovněž zahájeny kroky k pokrytí dalších zájmových zemí, a to Chorvatska a Slovinska. Tato potřeba byla následně naplněna v září 2024, kdy došlo k rozšíření akreditace styčného důstojníka při zastupitelském úřadu ve Vídni pro spolupráci s Chorvatskem a Slovinskem. V současné době tedy působí při ZÚ ČR celkem 11 SD PČR akreditovaných v součtu pro 22 států.

- **Styční důstojníci PČR při Stálém zastoupení ČR při EU v Bruselu**

Ke Stálému zastoupení ČR při EU v Bruselu byl v září 2021 vyslán druhý styčný důstojník PČR, který posílil zastoupení PČR na Oddělení justice a vnitra, a to zejména za účelem nárůstu agendy v souvislosti s předsednictvím ČR v Radě EU v roce 2022. Ke konci roku 2023 došlo k ukončení vyslání styčného důstojníka PČR při Stálém zastoupení ČR při EU v Bruselu, počet styčných důstojníků PČR v Bruselu tak opět klesl ze dvou policistů na jednoho.

- **Styční důstojníci v agentuře Europol**

V únoru 2021 byl vyslán třetí policista na pozici styčného důstojníka při Europolu. V březnu 2022 bylo realizováno plánované vyslání jednoho národního experta PČR do Europolu. V rámci rozšiřování sítě styčných důstojníků byly v roce 2023 zahájeny kroky k vyslání styčného důstojníka pro kyberkriminalitu do Europolu (J-CAT). Vyslání bylo realizováno v září 2024. V současné době působí při agentuře Europol celkem 4 styční důstojníci PČR.

- **Styční důstojníci v agentuře Frontex**

V agentuře Frontex začal působit styčný důstojník Policie ČR od 15. dubna 2025.

- **Expertí pro migraci a doklady při zastupitelských úřadech ČR v zahraničí**

V letech 2018 až 2023 se podařilo realizovat vyslání styčných důstojníků pro migraci a doklady z řad příslušníků PČR nebo zaměstnanců MV na kratší či delší pobyty na celkem 15 zastupitelských úřadů s největším výskytem padělaných osobních dokladů a podpůrných dokladů k žádostem. Jednalo se o zastupitelské úřady v postsovětském prostoru (Ukrajina), v Africe (Egypt, Ghana, Nigérie, Tunisko), na Blízkém východě (Libanon, Saudská Arábie), ve Střední Asii (Mongolsko, Uzbekistán) a v dalších asijských státech (Čína, Indie, Vietnam), ale rovněž v Evropě (Slovensko). V současné době je připravováno vyslání dvou expertů pro migraci a doklady na mezinárodní letiště v Řecké republice.

Kromě standardní práce na zastupitelských úřadech se podařilo na základě dlouhodobějších analýz vypracovaných imigračními styčnými důstojníky popsat trendy zneužívání pobytových titulů, a následně zavést nová systémová opatření při výkonu vízové a pobytové agendy na zastupitelských úřadech v zahraničí, ale rovněž na území České republiky (viz Režim student, programy pracovní migrace apod.).

- **Další příslušníci PČR vyslaní do mezinárodních organizací**

S ohledem na možnost navázání bilaterální spolupráce s policejními sbory v zahraničí prostřednictvím SD těchto zemí vyslaných do mezinárodních organizací, případně prostřednictvím SD třetích států akreditovaných pro ČR, na tomto místě pro úplnost uvádíme rovněž zastoupení národních expertů z řad příslušníků PČR ve strukturách EU a v Interpolu.

V rámci struktur EU se jedná o vyslání do agentury **Europol**, kde je prostřednictvím 256 SD reprezentováno 52 států, a to včetně balkánských států, států Severní a Jižní Ameriky, Austrálie a Nového Zélandu. V agentuře v současné době (2022-2026) působí jeden příslušník PČR jako národní expert v Protidrogové jednotce EU a rovněž bylo v období let 2022 a 2023 realizováno 1 opakující se

krátkodobé vyslání do Operační pracovní skupiny LIMIT. Dále je v současné době (2021 až 2025) vyslán jeden policista do Evropského úřadu pro boj proti podvodům (**OLAF**).

Další mezinárodní organizací, do níž PČR vysílá své zástupce je **Interpol**, který sdružuje spolupráci 196 států světa. V této souvislosti se jedná z hlediska PČR o preferovaný způsob spolupráce se státy Afriky, postsovětskými republikami, Latinskou Amerikou a státy Asie, ve kterých nemá PČR svého SD. Snížení počtu vyslaných národních expertů z řad příslušníků PČR v souvislosti s úspornými opatřeními se dotklo rovněž vyslání do Interpol, kde v roce 2023 bylo ukončeno vyslání 2 národních expertů do této organizace. Vyslání poslední národního experta bylo ukončeno v roce 2025. PČR tak nyní po dlouhé době nemá žádného zástupce v INTERPOLu.

Zhodnocení a další postup

Do 31. 8. 2026 jsou vyslání SD PČR při ZÚ ČR z větší části financována prostřednictvím fondů EU, určitým limitem pro navyšování počtu styčných důstojníků PČR v zahraničí zůstává skutečnost, že vyslání policisté jsou do zahraničí vysíláni na úkor existujících systemizovaných tabulkových míst ŘMPS PP ČR.

Specifický cíl byl splněn. Vysílání styčných důstojníků i důstojníků pro migraci a doklady do relevantních zemí bude i nadále podporováno, a současně bude kladen důraz na zvýšení efektivity spolupráce prostřednictvím národních expertů vyslaných do struktur EU a Interpolu, případně SD třetích zemí vyslaných do ČR.

S cílem vyhodnocení stávajícího stavu vyslání resortních expertů a efektivity těchto vyslání z hlediska naplňování úkolů resortu, a dále identifikace problémů a příležitostí k dalšímu rozvoji, byla v prosinci 2024 schválena Střednědobá strategie vysílání pracovníků MV ČR do zahraničí.

C4) Zřizování a koordinace přehledu kontaktních bodů pro komunikaci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí v rámci EU

Původní znění specifického cíle: Výměna informací a nejlepší praxe cestou sítí kontaktních bodů a dalších podobných iniciativ v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí na úrovni EU je vhodným nástrojem pro spolupráci s dalšími členskými státy. ČR by se měla nejen aktivně zapojovat, ale zejména koordinovat své zastoupení do takových sítí a vést aktuální přehled zapojení svých orgánů.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 11 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. V jeho rámci bylo řešeno zřízení národního kontaktního bodu pro střelné zbraně. Jeho činnost je zajištěna odborem zbraní a nebezpečných materiálů NCTEKK ve spolupráci s dalšími subjekty. Plnění opatření spočívalo v udržování a prohlubování kontaktů v rámci EU a v operativním předávání informací a zprostředkování požadavků na spolupráci jiným útvarům a orgánům v rámci České republiky v oblasti nelegálního nakládání se zbraněmi v rámci EU. Konkrétně se jednalo o šetření a trasování všech zájmových zbraní v rámci celé EU a následné úkoly z toho vyplývající.

Dále je vhodné uvést, že přehled kontaktních bodů a národních expertů v rámci struktur EU podřazených pod výbor LEWP eviduje a každoročně aktualizuje ŘMPS.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Spolupráce v této oblasti bude i nadále posilována.

C5) Zefektivnění smluvní úpravy označování předávaných informací mezi ČR a partnerskými zeměmi

Původní znění specifického cíle: Je třeba zefektivnit smluvní úpravy označování předávaných informací tak, aby v praxi nedocházelo k omezení jejich využitelnosti mezi ČR a dalšími státy.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 12 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019, v rámci kterého byl řešen identifikovaný problém u některého druhu informací poskytovaných německou stranou. Německé běžné služební písemnosti byly z důvodu rozdílné právní úpravy v ČR označovány jako utajované skutečnosti vedené v režimu Vyhrazené. Docházelo tak ke komplikacím při vzájemné spolupráci. Problém byl již částečně vyřešen instalací informačních systémů pro práci s dokumenty vedenými ve stupni utajení Vyhrazené (informační systém Vážka) na Společná centra česko-německé policejní spolupráce Schwandorf a Petrovice. Tento informační systém byl také instalován na Policejní prezidium k usnadnění předávání informací v rámci Policie ČR. V rámci spolupráce s německou stranou (zejména s policejními sbory sousedních spolkových zemí – Bavorska a Sasko) došlo také ke snížení počtu dokumentů, které jsou potřebné pro vzájemnou spolupráci a podléhají stupni utajení – pokud je to možné, německá strana tyto dokumenty neutajuje. PČR dlouhodobě usiluje o vyřešení tohoto problému např. doplněním smlouvy o oboustrannou možnost přehodnotit stupeň utajení u konkrétní předané informace s tím, že bude poskytnuta stejná úroveň ochrany, jako by poskytoval předávající stát.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl částečně splněn. Na základě dostupných informací není potřebné jeho pokračování v rámci navazujícího strategického materiálu.

C6) Plné využívání všech funkcí Schengenského informačního systému

Původní znění specifického cíle: Je třeba zajistit dostatečné technické a personální podmínky pro plné využívání všech funkcí Schengenského informačního systému II, včetně aplikace SIS II AFIS, který umožňuje lustrvat osoby podle otisků prstů.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů, specifický cíl byl realizován průběžně v rámci činnosti jednotlivých orgánů činných v trestním řízení.

Dne 7. března 2023 přešla celá EU a asociované státy včetně ČR na Schengenský informační systém (SIS) nové generace, který nahradil dosavadní SIS II zmíněný v Koncepti boje proti organizovanému zločinu. Jednalo se rozsahem a náročností o bezprecedentní operaci. Na jednu stranu je třeba pozitivně hodnotit, že využívání SIS ze strany českých orgánů neustále roste, což se projevuje mimo jiné v množství zásahů (vypátraných osob a věcí, resp. zachycení cizinců s příkazem k vycestování nebo nežádoucích) na české záznamy v cizině. Takových zásahů řešila národní centrála PČR SIRENE, jejíž úkoly plní Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci, v roce 2023 12,5 tisíce, což je meziroční nárůst o 37 %. Šlo mimo jiné o více než 400 zadržených osob hledaných za účelem zatčení, 2 670 nežádoucích cizinců, téměř 200 pohřešovaných včetně dětí nebo téměř 3 tisíce zásahů na osoby a věci zájmové v souvislosti se závažnou organizovanou trestnou činností. Zásahů na cizí záznamy v SIS bylo v České republice realizováno téměř 7 tisíc, což je meziroční nárůst o 18 %. Dotazů do SIS realizovaly

české orgány více než 200 milionů, tedy o 24 % více než v roce 2022. Za pozitivum lze označit i přechod národního SIS na nové interní policejní cloudové řešení.

Je však třeba na druhou stranu konstatovat, že v oblasti technické a personální podpory pro plné využívání všech funkcí SIS je stále prostor na zlepšení. Kapacity policie v oblasti správy a rozvoje informačních systémů (zdrojových a dotazovacích systémů pro SIS, systému SIRENE EVIN) jsou limitované, a proto některé funkcionality SIS lze využívat jen omezeně nebo uživatelsky nepřívětivě. V případě systémů dodávaných externě, včetně samotného národního SIS, je průběžným a permanentním úkolem zajištění financování potřebných úprav a dlouhodobého rozvoje. Například lze zmínit problematiku lustrací podle otisků prstů a daktyloskopických stop, kdy lustrace podle otisků prstů reálně provádí jen služba cizinecké policie a lustrace daktyloskopických stop se neprovádí vůbec.

Pro posun v této oblasti je nezbytné pokračovat v rozvoji biometrického systému cBIS a příslušných dotazovacích nástrojů a těmto požadavkům přidělit prioritu odpovídající významu navrhovaných změn.

Důraz je třeba klást také na implementaci dopadů vyplývajících z vývoje právního základu pro SIS jako je například zavádění tzv. informačního záznamu dle nařízení EU 2022/1190, kterým se mění nařízení EU 2018/1862 o SIS. Podle doplněného čl. 37a budou moci členské státy do SIS vkládat v zájmu Evropské unie informační záznamy o státních příslušnících třetích zemí na návrh Europolu na vložení informačního záznamu na základě informací obdrženy od orgánů třetích zemí nebo mezinárodních organizací.

Obecně je pak třeba zajistit dostatečné kapacity – personální, technické i finanční pro národní SIS jako takový včetně systému IS EVIN (SIRENE) a pro národní systémy zdrojové i dotazovací, aby Česká republika nejen plnila své závazky v rámci EU a schengenské spolupráce, ale aby její orgány mohly plně využívat možnosti SIS pro zajištění bezpečnosti ČR a boj proti přeshraniční a organizované trestné činnosti a nelegální migraci. Výše uvedená čísla jasně dokládají efektivitu na SIS vynaložených zdrojů.

Vytvoření technických a personálních podmínek, včetně tvorby vnitřních předpisů a školení, je součástí projektu Program eu-INIS, který je vládě pravidelně předkládán. Významnou informací o stavu fungování SIS v České republice přinesly také výsledky schengenského hodnocení, které proběhlo ve čtvrtém čtvrtletí roku 2024.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně a je plněn průběžně. I nadále je nutné podporovat vyčleňování nezbytných finančních, technických a personálních zdrojů, jak na rozvoj samotného národního SIS, tak i na rozvoj informačních systémů s ním integrovaných. Pokračování tohoto specifického cíle v navazujícím strategickém materiálu bude zvažováno.

D) ZEFEKTIVNIT NÁKLADY SPRÁVY ZAJIŠTĚNÉHO MAJETKU

Původní znění strategického cíle: Tento cíl směřuje ke snížení nákladnosti a administrativní náročnosti správy majetku zajištěného v rámci trestního řízení a udržení hodnoty zajištěného majetku. Dlouhodobým cílem je odbřemenit orgány činné v trestním řízení od činností, které nesouvisí přímo s potíráním zločinu. Případná likvidace tohoto majetku musí probíhat rychle a efektivně.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn. Nadále bude věnována pozornost této oblasti, její zařazení do navazujícího strategického materiálu bude zváženo.

D1) Převedení větší části procesů souvisejících se správou zajištěného majetku z orgánů činných v trestním řízení na správce majetku a případné provedení potřebných legislativních změn

Původní znění specifického cíle: Správa majetku součástí Ministerstva vnitra CenZA (Centrum zajištěných aktiv) se ukazuje jako efektivnější než správa orgány činnými v trestním řízení. Cílem je další rozšíření správy v rámci CenZA. Pro efektivní správu je nutné vyhodnotit interní pravidla pro nakládání se zajištěným majetkem a adekvátně je upravit, zavést elektronické nástroje usnadňující správu majetku a prosadit nové metody prodeje prostřednictvím moderních elektronických nástrojů. Zároveň je třeba soustavně sbírat z výkonu informace a s dostatečným časovým odstupem od poslední úspěšné novely příslušných právních předpisů vyhodnocovat, zda by měly vést k dalším legislativním změnám.

K přijetí tohoto specifického cíle byla přijata opatření směřující k rozvoji CenZA ve všech Akčních plánech. Vzhledem k tomu, že rozvoj pracoviště CenZA nebyl v jiných vládních materiálech ukotven, stala se Koncepce základem a výchozím bodem pro realizaci změn v systému správy zajištěného majetku. V rámci jednotlivých Akčních plánů došlo k naplnění potřeb nutných k tomu, aby bylo dosaženo skutečně efektivní správy zajištěného majetku, a to nejenom u Centra zajištěných aktiv, ale napříč všemi orgány činnými v trestním řízení, které ve větší či menší míře spravují zajištěný majetek.

Níže popsané aktivity, realizované v rámci jednotlivých opatření tvoří hlavní osu fungování dnešního pracoviště Centra zajištěných aktiv.

Změny interních aktů řízení Policie ČR

Tak jako pro oblast finančního šetření a zajišťování majetku existují interní akty řízení Policie ČR, byl rovněž pro oblast správy zajištěného majetku přijat interní akt řízení – Pokyn policejního prezidenta ze dne 11. února 2022 o správě majetku zajištěného v trestním řízení (Pokyn č. 23/2022). Tento pokyn jasně **definuje standardy správy a postupy při správě různých druhů aktiv**, v případě, kdy tuto zajišťuje Policie ČR. Současně **zavádí funkci koordinátora správy zajištěného majetku** a skupinu správy zajištěného majetku pro koordinaci správy v rámci jednotlivých krajů a komunikaci s pověřeným správcem zajištěného majetku v průběhu celého procesu zajišťování majetku. Centrum zajištěných aktiv školí v pravidelných intervalech koordinátory správy a účastní se porad skupin správy zajištěného majetku a zajišťuje metodickou podporu pro správu v krajích. Tím je naplněn záměr, aby se správa stala součástí procesu zajišťování majetku. Nedílnou součástí Pokynu č. 23/2022 je **povinnost policejního orgánu vyhodnocovat možnost prodeje zajištěného majetku** v pravidelných tříměsíčních intervalech.

Vytvoření podmínek pro řádnou evidenci zajištěného majetku (informační systém) a pro prodej zajištěného majetku (portál, e-shop) u Centra zajištěných aktiv

Byl vytvořen databázový informační systém na základě databáze MS SQL Server, přičemž tato databáze je využitelná i pro jednotlivé KŘP. Byl zřízen portál nabídky a prodeje majetku – www.cenza.cz, www.kupsilup.cz. Kromě těchto možností je majetek prodáván také v rámci prodejny v centru Prahy.

Komplexní řešení logistiky

Logistické procesy představují u každého správce zajištěného majetku nejvýznamnější nákladovou položku. Z tohoto důvodu byl nejdříve u Centra zajištěných aktiv proveden audit logistických procesů s cílem navrzení případných změn a opatření, a poté návrh pro vybavení přepravní a manipulační technikou. Byl mimo jiné pořízen krytý přepravník na 4 motorová vozidla, který lze využít i pro přepravu paletovaného a nepaletovaného zboží. Závěry auditu byly naplněny a **v současné době pracoviště CenZA disponuje adekvátní technikou pro řešení většiny logistických potřeb**. Bohužel z důvodu inflačních tlaků a problémů v dodavatelských řetězcích nebylo možno zakoupit veškerou doporučenou techniku, zvláště pak techniku pro prezentaci majetku za účelem prodeje. Tato záležitost zůstává otevřena do budoucna, neboť momentální ekonomická situace státního rozpočtu neumožňuje další výdaje.

Novela zákona č. 279/2003 Sb. – zákon č. 326/2023 Sb.

Tato novela ukotvila **postavení Ministerstva vnitra jako ústředního správce zajištěného majetku v ČR**. Organizačním řádem Ministerstva vnitra se Centrum zajištěných aktiv stává zodpovědné za výkon správy zajištěného majetku. Současně s výkonem správy je pracoviště metodikem pro resort Ministerstva vnitra v oblasti správy zajištěného majetku. Novela obsahuje rovněž další důležitá ustanovení, konkrétně participaci správce na přípravě zajištění (§ 8b - tzv. plánování správy zajištěného majetku, čímž je naplněn záměr, kdy se správa stane nedílnou součástí procesu zajišťování), snížení administrativní náročnosti u policie a pověřeného správce (§ 11), stanovení jasných podmínek pro odmítnutí správy pověřeným správcem a dalšího postupu v takové situaci, a nakonec podmínky vstupu pověřeného správce do prostor, kde se zajištěný majetek nalézá.

Přijatá opatření v době platnosti Koncepce vedla k postupnému zvyšování objemu spravovaného zajištěného majetku a k nárůstům jeho prodejů. V roce 2023 bylo dosaženo dosud největšího objemu skladovaného zboží i prodejů. K 31. prosinci 2023 bylo prodáno 100 motorových vozidel v částce 39,5 mil. Kč a 9240 ks drobného movitého majetku (textil, obuv, elektronika, hodinky apod.) za 1,6 mil. Kč. Ve správě bylo k danému dni 316 motorových vozidel a cca 400 palet zboží. Nicméně hlavním výsledkem je, že došlo k vytvoření podmínek k trvalému zkvalitňování správy, zvyšování výnosů a nákladové efektivnosti.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn způsobem, který z něj činí jednu z neúspěšnějších aktivit, realizovaných v rámci Koncepce. Bude pokračovat podpora dalšího zefektivňování činností v oblasti správy zajištěného majetku.

D2) Zefektivnění současného způsobu likvidace předmětů zajištěných v trestním řízení

Původní znění specifického cíle: Zkrátit čekací lhůty na likvidaci zajištěných předmětů (zejména drog), zajistit dostatek pracovišť a osob oprávněných tyto předměty znehodnocovat či likvidovat. Optimalizovat systém zajištěných předmětů tak, aby zbytečně nedocházelo k převodu majetku mezi krajskými ředitelstvími policie a Policejním prezidiem ČR, kdy narůstají již tak vysoké náklady spojené s likvidací.

K přijetí tohoto strategického cíle směřovalo opatření č. 14 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019.

Po analýze dostupných možností byl pro řešení otázky likvidace zajištěných stop ve varnách metamfetaminu a pěstírnách konopí jako nejoperativnější a nejpraktičtější způsob vyhodnocen postup dle ustanovení § 81b trestního řádu, které umožňuje likvidaci zákonem vymezeného okruhu předmětů již v přípravném řízení.

Za účelem rychlejší likvidace zajištěného majetku (drog) byl vydán nový pokyn policejního prezidenta č. 151/2024, o postupu při likvidaci návykových látek a věcí získaných v souvislosti s nakládáním s návykovými látkami, který reaguje na mnohaleté zkušenosti získané dosavadní praxí při nakládání s návykovými látkami a věcmi získanými v souvislosti s jejich nakládáním. Tento nový vnitřní předpis přinesl zjednodušení a tím i zrychlení celého procesu při předávání, skladování a likvidaci návykových látek, zejména snížení administrativní zátěže na straně krajských ředitelství policie i na straně ředitelství logistického zabezpečení Policejního prezidia ČR.

Oproti platné úpravě došlo ke změně v tom, že mezi krajskými ředitelstvími policie a ředitelstvím logistického zabezpečení Policejního prezidia ČR již není uzavírán zápis o změně příslušnosti hospodařit s návykovými látkami propadlými nebo zabranými v trestním (přestupkovém) řízení, ale příslušné krajské ředitelství policie předá u něj uložené návykové látky ředitelství logistického zabezpečení Policejního prezidia ČR k úschově a likvidaci formou protokolu s pokynem k likvidaci. To zajistí skladování předaných návykových látek podle právních předpisů do doby jejich likvidace, samotnou likvidaci a vydání potvrzení o likvidaci. Krajské ředitelství policie na základě potvrzení o likvidaci vyřadí majetek z evidence.

Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování věnuje využívání ustanovení § 81b trestního řádu zvýšenou pozornost, např. dlouhodobě provádí osvětu ve směru k příslušníkům služby kriminální policie a vyšetřování po linii TOXI a státním zástupcům. Rovněž dlouhodobě sleduje data o využívání tohoto institutu ze strany služby kriminální policie a vyšetřování ve vztahu k pěstírnám a varnám. Z těchto dat je možné konstatovat, že možnosti ustanovení § 81b jsou v současné době využívány častěji než v minulosti.

V rámci metodické činnosti bylo v květnu roku 2022 vydáno společné metodické doporučení Národní centrály proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování a MV CenZA k definici pojmu „věc bezcenná“ podle § 80 a 81 trestního řádu.

Lze konstatovat, že se situace v oblasti využívání § 81b trestního řádu na straně krajských ředitelství policie v posledních letech výrazně zlepšila, státní zástupci v přípravném řízení tohoto institutu využívají stále častěji.

Další zlepšení by měla přinést výše uvedená novela trestních předpisů (sněmovní tisk 854), která § 81b trestního řádu mění tak, aby se aplikoval také na věci, jejichž držení je v rozporu s jinými právními

předpisy a jejichž úschova vyžaduje zvláštní podmínky nebo zvláštní odbornou způsobilost, které lze zajistit jen s nepřiměřenými obtížemi, anebo jejichž úschova je spojena s nepřiměřenými náklady. Podle novely se dále „věcí ohrožující bezpečnost lidí nebo majetku“ výslovně rozumí také jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky nebo přípravku obsahujícího takovou látku anebo jedu. I takové věci a předměty by tak mělo být možné nechat za splnění podmínek uvedeného ustanovení zničit již v průběhu trestního řízení.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Oblasti likvidace předmětů zajištěných v trestním řízení bude i nadále věnována pozornost.

E) POSÍLIT SCHOPNOST ORGÁNŮ VYMÁHAJÍCÍCH PRÁVO VYŠETŘOVAT HOSPODÁŘSKOU KRIMINALITU

Původní znění strategického cíle: Tento cíl povede k lepšímu personálnímu zabezpečení oblasti hospodářské kriminality. Sledováno je i důkladné provádění finančního šetření ve všech potřebných případech, které bude umožněno navýšením počtu specialistů na finanční šetření a snížením množství jiné agendy, které se tito specialisté věnují. Výsledkem bude vyšší souhrn zajištěných výnosů z trestné činnosti. Upravena budou pravidla intrakomunitárního převozu hotovosti a oprávnění k jeho kontrole. Analyzováno bude fungování obchodního rejstříku a na něj navázané sankce.

Přímo pod tento strategický cíl byla podřazena opatření 1 z Akčního plánu na roky 2020 a 2021 a 2022 a 2023. Jednalo se o pokračující opatření směřující k efektivnějšímu využití informací z bankovních účtů, které je nezbytným předpokladem pro úspěšný boj s hospodářskou trestnou činností. V rámci těchto opatření probíhala intenzivní spolupráce zapojených složek. Opakovaně byly definovány požadované položky výpisů z bankovních účtů a specifikován jejich datových formát. U technických specifikací byly co nejvíce respektovány již zavedené standardy bankovních výpisů používané v ČR. Mezi řešiteli tohoto opatření a ČBA došlo ke shodě na zahájení spolupráce na využití standardu ČBA č. 17, respektive mezinárodních standardů camt_052 a camt_053 a datového formátu. xml.

Zároveň je navazováno na již existující způsoby automatické výměny informací, do kterých jsou bankovní instituce zapojeny, tedy plnění Centrální evidence účtů, komunikace se soudními exekutory, s územními pracovišti finančních úřadů, celních úřadů a Finančního analytického úřadu.

Probíhala také intenzivní komunikace zejména ze strany GŘŘ, jakožto hlavního řešitele tohoto opatření, a České bankovní asociace, jednotlivých bankovních institucí a také softwarových společností, které vyvíjejí informační systémy pro bankovní sektor.

Problematickým aspektem tohoto opatření je nutnost součinnosti na straně soukromých subjektů, které často nevidí ve změně současných postupů přidanou hodnotu a nechtějí přistupovat ke změnám ve svých informačních systémech, neboť tyto změny pro ně představují finanční náklady. Dále různé bankovní instituce používají odlišné informační systémy, včetně různých systémů v rámci některých větších institucí. Ze strany bankovních institucí byl opakovaně prezentován požadavek na nutnost zasílání dotazů státních orgánů jednotných způsobem, aby nedošlo ke zvýšení administrativní náročnosti zpracování těchto dotazů ze strany bankovních institucí.

Byl dohodnuto, že jednotlivé bankovní instituce by měly na dobrovolné bázi začít uzpůsobovat své systémy tak, aby zajistily předávání výstupu v tomto standardu. Podstatou sjednocení je postupné

nahrazení praxe předávání rozsáhlých seznamů a tištěných sestav efektivnější elektronickou formou datové výměny, která vytváří předpoklady pro automatizaci zpracování dotazů a generování odpovědí, pokud možno v elektronické a strojově zpracovatelné podobě.

Dále došlo ke shodě nad potřebou úpravy stávajícího standardu ČBA č. 17 („Standard dotazu na poskytnutí standardizovaného výstupu z bankovního účtu“) o nové typy dotazů. ČBA shromáždila podněty k úpravě standardu od dalších stran (notáři, soudní exekutoři), které dotaz též užívají a zajistila dodavatele, který podněty zpracoval. Zpracování proběhlo způsobem, kdy byl vyhotoven nový standard. Tento návrh standardu byl v prosinci 2023 distribuován do připomínkového řízení. Paralelně s plněním tohoto opatření nelegislativní povahy probíhá spolupráce PP, FAU a GFŘ při přípravě podkladů do pracovní skupiny Europolu k novele směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 1153/2019, která by stanovila členským státům povinnost zajistit pro výkon činností vybraných orgánů standardizovaný výstup z bankovních účtů, a tedy řešila tuto otázku na úrovni celé EU.

Paralelně probíhaly aktivity v oblasti přípravy aplikací, které by standardizované výstupy z bankovních účtů používaly pro analytické činnosti zapojených subjektů (informační systém BIFITO). Díky standardizaci všech informací bude informační systém BIFITO umožňovat provádění automatizované i manuální analýzy nad všemi daty, což zapojeným subjektům znatelně usnadní práci se zpracovávanými daty.

Vzhledem k náročnosti plnění opatření, která vychází z toho, že bankovní instituce musí vynaložit náklady ve výši milionů až desítek milionů Kč na uzpůsobení systémů a vytvoření datové množiny, která umožní standardizovaný výstup, je implementace záměru do prostředí provozu těchto soukromých subjektů pomalá kvůli kombinaci aspektu nelegislativního charakteru opatření, vysokých nákladů a technické náročnosti řešení. Některé z bankovních domů též vyjadřují neochotu zapojit se do řešení na základě zvýšených nákladů při implementaci nových postupů.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn částečně. Přestože bylo přijato několik přínosných opatření, hospodářská trestná činnost i nadále představuje jednu z hlavních oblastí aktivit organizovaného zločinu. Její vyšetřování zůstává pro orgány vymáhající právo i nadále výzvou vzhledem k vysoké sofistikovanosti řešených případů.

E1) Snížení zatížení specialistů na hospodářskou kriminalitu

Původní znění specifického cíle: Pro důkladné šetření případů hospodářské kriminality je třeba snížit zatížení zpracovatelů spisy. Toho je možné dosáhnout kombinací několika opatření – navýšením jejich počtu, posílením administrativní kapacity orgánů činných v trestním řízení či jasným určením místní příslušnosti u daňových trestných činů. Tato opatření umožní důsledněji provádět finanční šetření a tím předcházet dalším škodám a eliminovat zisky kriminálních skupin. Jako žádoucí se jeví také zapojení dalších expertů se vzděláním v oblasti daňového práva a ekonomické analýzy.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 15 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. V jeho rámci byla vypracována analýza současného stavu vyšetřování hospodářské kriminality v podmínkách Policie ČR. Text analýzy současného stavu byl zpracován odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra na základě podkladů od Policie ČR a s využitím názorů a stanovisek jejich garantů problematiky hospodářské trestné činnosti. Přináší základní analýzu aktuálního stavu vyšetřování hospodářské kriminality v prostředí Policie ČR. Pohledem statistických dat ukazuje hlavní vývojové trendy

v posledních letech. Na základě poznatků z praxe identifikuje specifika vyšetřování hospodářské kriminality, které z ní činí jednu z nejobtížnějších policejních činností. Tento stav vede k přetížení jejich vyšetřovatelů a nedostatečné operativní činnosti, kvůli které dochází ke škodám na veřejných rozpočtech.

Text dále poukazuje na hlavní nedostatky v této oblasti, které jsou příčinou daného přetížení a nedostatečných kapacit PČR v této oblasti. Stručně je představena paleta opatření, která jsou navržena k nápravě současného neuspokojivého stavu. Text analýzy byl zaslán vedení Policie k přijetí dalších opatření. Plnění některých opatření již probíhá, částečně v rámci jiných opatření tohoto Akčního plánu, částečně díky vlastním aktivitám Policie ČR.

Zásadní a pozitivní dopad do činnosti policejních orgánů, a tedy i do oblasti boje proti organizovanému zločinu přinesla **novela trestního zákoníku a trestního řádu** publikovaná jako zákon č. 333/2020 Sb. Jednou z hlavních změn, která tato novela přinesla, bylo zvýšení všech hranic výše škody stanovených v trestním zákoníku na dvojnásobek. Tato změna v praxi přináší určité odbřemenění policejních orgánů od bagatelní trestné činnosti a umožní jim zaměřit více pozornosti na odhalování a vyšetřování organizované trestné činnosti. Největší pozitivní dopady lze očekávat v oblastech, kde jsou policejní orgány dlouhodobě přetíženy, např. v boji proti daňové trestné činnosti na úrovni krajských odborů hospodářské kriminality Policie ČR. **Přijetí této změny tedy také částečně naplňuje specifický cíl E1 Koncepce.**

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně. Budou pokračovat práce na zkvalitňování podmínek, ve kterých v Policii ČR probíhá vyšetřování hospodářské trestné činnosti.

E2) Úprava pravidel pro nakládání s hotovostí

Původní znění specifického cíle: Hotovost je dle dostupných informací stále nejčastějším prostředkem pro legalizaci výnosů z trestné činnosti. Zároveň jsou současná pravidla upravující převoz hotovosti poměrně benevolentní a umožňují její snadné zneužití. V mnoha situacích jsou zjišťovány podezřele vysoké částky převážené hotově bez legálního opodstatnění, které ale není možné zajistit.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů. Nicméně fakticky došlo k jeho vyřešení přijetím návrhu zákona č. 280/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Tento zákon obsahuje mimo jiné úpravu dlouhodobě problematické otázky kontrolního oprávnění vůči intrakomunitárním (tedy v rámci EU probíhajícím) převozům hotovosti. Zákon rovněž obsahuje zjednodušení postupů pro zadržení peněžní hotovosti v případech, kdy existuje podezření, že došlo k porušení právních předpisů, a to nejen v návaznosti na nově upravované povinnosti ve vztahu k přepravám peněžní hotovosti v rámci Evropské Unie, ale také ve vztahu k již existujícím povinnostem souvisejícím s přepravou peněžní hotovosti s třetími zeměmi. Zavádí se kontrola převozu a zaslání peněžní hotovosti v rámci vnitřní hranice ČR, posiluje se pravomoc celní správy zadržet takovou hotovost a v této souvislosti se stanovuje povinnost informovat o převozu a odeslání peněžní hotovosti v částce ve výši 15 tis. euro a více. Pokud daná osoba informace neposkytne, spáchá přestupek a může jí být uložena pokuta až 10 mil. Kč. Zákon nabývá účinnosti k 30. prosinci 2024.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Další postup vzhledem k dokončení legislativního procesu není nutný.

E3) Analýza fungování obchodního rejstříku a navazujících sankcí

Původní znění specifického cíle: V oblasti hospodářské kriminality jsou často využívány pro páchání trestné činnosti právnické osoby, které neplní svoje povinnosti vůči obchodnímu rejstříku a jsou nekontaktní. Bude předložena legislativní úprava rozšiřující možnosti vymáhání plnění této povinnosti.

K plnění tohoto specifického cíle nebylo přijato žádné opatření v rámci jednotlivých Akčních plánů. Přesto však došlo k faktickému naplnění tohoto cíle v rámci legislativních aktivit Ministerstva spravedlnosti. Byla přijata řada opatření, která usnadňují likvidaci obchodních korporací anebo v případě neaktivních spolků přiznávají neaktivní status, jakož i opatření přispívající k větší naplněnosti sbírky listin obchodního rejstříku. Byla také přijata opatření obecně posilující transparentnost právnických osob a právních uspořádání, včetně jejich vlastnických struktur, a to prostřednictvím evidování skutečných majitelů.

Nový § 105a zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů (dále jen „rejstříkový zákon“), umožňuje rejstříkovému soudu zrušit neaktivní obchodní korporace bez likvidace a následně je vymazat z veřejného rejstříku. Úprava je účinná od 1. ledna 2021. Cílem úpravy je zabránit existenci obchodních korporací, které nevyvíjejí žádnou hospodářskou činnost a existují pouze formálně. Hlavním důvodem pro sankcionování a likvidaci neaktivních obchodních korporací je nebezpečí, že mohou být časem zneužity k finančním podvodům (zejména daňovým); existující obchodní korporace je totiž snazší využít k nezákonným činnostem. Obecně je cílem této úpravy zvýšit transparentnost podnikatelského prostředí a snížit riziko podvodného jednání.

Obchodní korporace, které nepředložily řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku do sbírky listin alespoň po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období, jsou považovány za neaktivní. Po zjištění této skutečnosti vyzve rejstříkový soud obchodní korporaci k odstranění závady (tj. k předložení všech chybějících účetních závěrek) ve lhůtě jednoho měsíce od doručení výzvy.

Soud může zahájit kroky ke zrušení obchodní korporace bez likvidace pouze v případě, že korporaci výzvu nelze doručit. Pokud je výzva úspěšně doručena, může soud využít stávajícího postupu, tj. uložit pokutu nebo zrušit korporaci s likvidací. Skutečnost, že bylo zahájeno řízení o zrušení obchodní korporace, se zapisuje do veřejného rejstříku. Vlastní rozhodnutí o zrušení obchodní korporace může být vydáno nejdříve po uplynutí jednoho roku ode dne zápisu této skutečnosti.

V tomto kontextu lze zmínit také některé závěry dotazníkového šetření provedeného Ministerstvem spravedlnosti v roce 2018 mezi rejstříkovými soudy. Dle odpovědí soudů jsou důvody neplnění povinností vůči sbírce listin veřejného rejstříku různé. Sama skutečnost, že kapitálová společnost nemá ve sbírce listin uloženy účetní závěrky, bez dalšího neznamena, že je neaktivní. Dle odhadů rejstříkových soudů je však neplnění povinnosti dokládat účetní závěrku ve většině případů (přibližně 60 %) způsobeno právě faktickou neaktivitou zapsaných osob. Ve zbytku je dle soudů důvodem především laxnost či neznalost (35 %) a v omezené míře záměrné porušení (5 %).

Evidence skutečných majitelů je od 1. června 2021 komplexně upravena novým zákonem č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „ZESM“). ZESM upravuje zejména (1) podrobnou definici skutečného majitele, (2) způsob přístupu k údajům v evidenci, (3) proces zápisu údajů o skutečném majiteli (zápis v soudním řízení nebo prostřednictvím notáře), (4) automatický průpis některých údajů z veřejných rejstříků, (5) způsob řešení nesprávných nebo chybějících údajů v evidenci a (6) sankce za porušení povinností souvisejících s evidencí skutečných majitelů.

ZESM je transpozicí směrnice AML stran jejích požadavků týkající se skutečných majitelů. Přímým inspiračním zdrojem transponované směrnice byla doporučení FATF (Finančního akčního výboru) 24 a 25 z roku 2012 a Metodika FATF pro evidenci skutečných majitelů ve vztahu k evidenci skutečných majitelů.

Evidence skutečných majitelů je informačním systémem veřejné správy a je vedena elektronicky příslušnými soudy. Informační systém je centrálně spravován Ministerstvem spravedlnosti. Evidence skutečných majitelů slouží k evidenci zákonem stanovených údajů o tzv. skutečných majitelích právnických osob se sídlem v České republice a právních uspořádání (§ 12 ZESM).

Evidence skutečných majitelů obecně podporuje transparentnost právnických osob a právních uspořádání. Zavedení evidenční povinnosti posiluje transparentnost organizační a personální struktury právnických osob, tj. jak je řízena, kam plynou její finanční prostředky a která fyzická osoba ji řídí nebo přijímá její finanční prostředky. Fungování evidence skutečných majitelů bylo v roce 2023 předmětem analýzy, která je uveřejněna na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti.⁵⁰

GŘŘ ve spolupráci s MSp vyhotovilo automatizovaný mechanismus předávání údajů (účetní závěrky) do sbírky listin obchodního rejstříku. Údaje obsažené v závěrkách (závěrky podané ke správci daně jako povinná příloha daňového přiznání) jsou ze strany Finanční správy tedy do obchodního rejstříku přenášeny v případech požadavku daňového subjektu (snížení administrativní zátěže) resp. v případech, kdy subjekt nesplní svoji povinnost a údaje k příslušnému rejstříkovému soudu nepodá, přestože podání vůči správci daně učinil. Tento mechanismus vede k lepšímu naplnění Sbírký listin obchodního rejstříku.

I přes výše uvedená opatření jsou i nadále k páčání trestné činnosti zneužívány obchodní korporace, které neplní své povinnosti vůči obchodnímu rejstříku, které jsou nekontaktní a které jsou převáděny na nekontaktní osoby (tzv. „bílé koně“). Je tomu tak mimo jiné proto, že činnost tzv. „schránkových“ společností, jejichž činnost zaštiťují osoby v postavení tzv. „bílých koní“, se omezuje na relativně krátké období, po kterém pachatelé přecházejí k využití další obdobné společnosti, tak aby déletrvající spolupráce s nekontaktní společností nebyla orgánům veřejné moci příliš nápadná. Nebylo zaznamenáno, že by soudy systematicky plnily např. své povinnosti podle § 105a odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů, a že by docházelo k systematickému rušení korporací ex offa ve smyslu odst. 3 téhož ustanovení.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn částečně. Oblasti fungování veřejných rejstříků bude i nadále v rámci boje proti organizovanému zločinu věnována pozornost.

---

⁵⁰ <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plany-nap/sesty-akcni-plan-2023-2024/faze-implementace/4-8-posileni-kvality-udaju-v-evidenci-skutecnnych-majitelu-analyza-a-navrh-opatreni/>

F) PŘIJETÍ KONSENZUÁLNÍHO POSTUPU V OBLASTI KRIMINALITY PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

Původní znění strategického cíle: Tento cíl by měl napravit deficit v dané oblasti, kdy chybí sdílená vize, jak dále postupovat a zapojené státní orgány nevnímají naléhavost tohoto tématu se stejnou intenzitou. Jedná se o jednu z posledních dílčích problematik organizovaného zločinu, která nemá samostatný strategický dokument.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn. Vzhledem k přijetí nových strategických materiálů pro tuto oblast, v případě trestné činnosti spojené s odpady dokonce nad rámec původního záměru Koncepce, již nebude tato oblast v navazujícím strategickém materiálu pro oblast boje s organizovaným zločinem dále řešena. Tématu však i nadále musí být věnována patřičná pozornost ze strany orgánů činných v trestním řízení k efektivnímu rozkrývání a potírání této trestné činnosti.

F1) Příprava koncepčního dokumentu pro odhalování trestné činnosti v oblasti životního prostředí

Původní znění specifického cíle: Absence závazného strategického plánu znemožňuje další cílený postup proti kriminalitě páchané na životním prostředí. Jeho přijetí tuto situaci zlepší.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 16 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. V jeho rámci byl přijat akční plán pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023.⁵¹ Ten byl připraven v úzké spolupráci Ministerstva životního prostředí a Ministerstva vnitra s ustanovenou pracovní skupinou. Vychází z podnětů z praxe orgánů vymáhajících právo v oblasti této závažné trestné činnosti a jeho cílem je efektivnější boj s tímto mnohdy podceňovaným fenoménem.

Akční plán reflektuje požadavky mezinárodní úmluvy CITES a jednotlivých priorit Akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a též závěry Rady k tomuto plánu přijaté dne 20. června 2016, zároveň zohledňuje specifickou situaci a potřeby v ČR. Zabývá se posílením spolupráce příslušných orgánů, zlepšením jejich pracovních podmínek, zvyšováním povědomí o této trestné činnosti a rozvojem mezinárodní spolupráce.

Tento akční plán byl schválen usnesením vlády č. 61 ze dne 20. ledna 2020. V roce 2024 byla dne 21. srpna usnesením vlády č. 564 schválena Zpráva o plnění Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023. Většina z 14 opatření byla splněna, nebo splněna částečně. Pouze 2 opatření byla nesplněna. Revize Akčního plánu má být vládě předložena ke schválení do 31. ledna 2025 a bude zohledňovat i změny přijaté na úrovni EU (zejména revizi akčního plánu EU a směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí).

Dále byla dne 5. října 2020 byla přijata usnesením vlády č. 984 **Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023**.⁵² Vznikem tohoto materiálu byla pokryta další oblast trestné činnosti, ve které jsou aktivní organizované zločinecké skupiny a ve které dříve

⁵¹ <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/akcni-plan-pro-potirani-nelegalniho-obchodu-s-ohrozenymi-druhy-zivocichu-a-rostlin-do-roku-2023-2020?typ=struktura>

⁵² <https://mv.gov.cz/clanek/prevence-a-potirani-trestne-cinnosti-souvisejici-s-odpady.aspx>

strategický pohled spíše absentoval. Opatření zahrnutá ve strategii cílí na zlepšení mezirezortní spolupráce, prohloubení a rozšíření vzdělávání orgánů vymáhajících právo v této oblasti, analýzu platné legislativy a osvětovou činnost vůči veřejnosti. Dne 21. srpna 2024 byla usnesením vlády č. 558 tato strategie změněna tak, že byla prodloužena její platnost do 31. července 2026 a došlo také ke změně jednoho z opatření vzhledem k přijetí výše odkazované směrnice EU. V rámci částečného vyhodnocení této strategie byla tři opatření vyhodnocena jako splněná, 3 jako splněná částečně nebo průběžně a 3 opatření jako nesplněná.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Strategické materiály byly připraveny, vládou schváleny a probíhá jejich plnění. Do května 2027 musí ČR naplnit podmínku článku 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES, tedy mít na národní úrovni zpracovanou příslušnou strategii.

G) ADAPTACE ORGÁNŮ ČINNÝCH V TRESTNÍM ŘÍZENÍ NA NOVÉ METODY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Původní znění strategického cíle: Realizace tohoto cíle je přímo vynucena změnami, které v prostředí organizovaného zločinu probíhají. Trestná činnost je sofistikovanější a využívá služby profesionálů v souvisejících oblastech. Struktura činnosti orgánů činných v trestním řízení musí tyto změny flexibilně reflektovat. Nově využívané nástroje (anonymní úschovné schránky, kryptoměny, anonymní bankovní karty...) musí být regulovány způsobem, který eliminuje možnosti jejich zneužití. Orgány činné v trestním řízení musí být připraveny na masivnější nárůst případů kybernetické kriminality a kybernetických incidentů a musí mít k pokrytí nových forem trestné činnosti adekvátní finanční prostředky.

Přímo pod tento strategický cíl byla podraženo opatření 8 z Akčního plánu na roky 2020 a 2021, dále opatření 13, 14, 15 a 16 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023.

Oblast zneužívání pobytových oprávnění

V rámci opatření 8 z Akčního plánu na roky 2020 a 2021 a navazujícího opatření 15 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023 byla řešena organizovaná trestná činnost spojená s podáváním žádostí o pobytová oprávnění. S ohledem na specifika vízové agendy ve Vietnamu, která byla akcentována Bezpečnostní radou státu, MZV velmi ocenilo roli policejního styčného důstojníka při zastupitelském úřadu v Hanoji. Odhalování bezpečnostního pozadí vízové agendy a využívaných postupů obcházení vládou stanovených kvót ve Vietnamu je klíčové pro posuzování vízových a pobytových žádostí a nastavování praxe zastupitelského úřadu. Vyslaný policejní styčný důstojník velmi napomohl k odhalení podvodných praktik žadatelů o dlouhodobá pobytová oprávnění a velkou měrou přispěl rovněž k revizi programů přednostního zpracování víz, zejména v oblasti studentské migrace.

V prvních měsících roku 2020 (před vypuknutím pandemie covid-19) bylo v důsledku podezření na kybernetický útok na e-mailovou objednávací schránku v několika případech přikročeno ke změně způsobu registrace z e-mailu na losování. Od poloviny března 2020 do konce září 2021 bylo možné na zastupitelských úřadech ČR ve většině třetích zemí (kromě těch s nízkým rizikem náklady) přijímat jen

velmi omezený okruh žádostí o dlouhodobá víza a pobyty, striktně vymezený ochrannými opatřeními Ministerstva zdravotnictví ČR. Nejvytíženější a z hlediska bezpečnosti potenciálně nejrizikovější registrační systémy tak prakticky nebyly zastupitelskými úřady v ČR vůbec využívány.

Nejvytíženější a z hlediska bezpečnosti potenciálně nejrizikovější objednávání bylo v období let 2022 a 2023 realizováno prostřednictvím elektronického slosování, které se provádí v ústředí MZV v gesci odboru zodpovědného za kybernetickou bezpečnost. Registrace ke slosování je zpoplatněna a její podmínkou je zároveň kontrola identity žadatele přímo na zastupitelském úřadu, což znemožnilo vytváření registrací fiktivních žadatelů za účelem zahlcení a diskreditace systému. Tímto způsobem byla na vybraných zastupitelských úřadech zajištěna funkčnost i transparentnost objednávání, přičemž celý proces probíhá zcela anonymně.

S ohledem na častý převis poptávky nad kapacitou zastupitelských úřadů vyvstala také potřeba úpravy běžně používaného e-mailového objednávání. V návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu aktuálně řeší MZV možnost zavedení prvku náhodného výběru přímo do e-mailové registrace. Plánovaná úprava by zároveň měla odpovídat kritériím zavedení nového formátu "bezpečného" emailu na MZV. Na další vývoj registrace k získání termínů k podání žádostí o dlouhodobá pobytová oprávnění bude mít zásadní vliv i připravovaná novelizace zákona o pobytu cizinců, plánovaná digitalizace cizineckého řízení a vytvoření nového systému MV ICAS (Integrovaný cizinecký agendový systém). Vzhledem k trvající nutnosti věnovat této problematice pozornost bude plnění opatření i nadále pokračovat.

Vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu

V rámci opatření 13 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023 bylo v roce 2023 ve spolupráci s širokým spektrem partnerů z bezpečnostní oblasti odborem bezpečnostní politiky MV zpracováno komplexní vyhodnocení situace v oblasti organizovaného zločinu v letech 2016–2023, tedy od předchozího podobného vyhodnocení. Materiál se věnuje všem podstatným oblastem činnosti organizovaného zločinu, nástrojům, které zločinecké skupiny využívají, vývoji příslušné legislativy, vlivu nedávných krizových situací na organizovaný zločin a také výhledu na další období. Shrnuje dále dostupná statistická data o organizovaném zločinu, identifikuje překážky boje s tímto fenoménem a popisuje stav mezinárodní spolupráce. Materiál byl po zpracování všech zaslaných připomínek dokončen a schválen ministrem vnitra v prosinci roku 2023 a následně byl rozeslán k využití všem zapojeným partnerům. Jeho poznatky byly využity pro přípravu navazujícího strategického materiálu pro boj s organizovaným zločinem a po jeho schválení budou také vhodnou formou sdíleny i s veřejností.

Problematika investičních podvodů

V rámci opatření 14 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023 byl v rámci činnosti široké pracovní skupiny připraven analytický materiál, popisující problematiku dlouhodobých investičních podvodů. V materiálu je popsán princip páchání investičních podvodů založených zpravidla na Ponziho schématu, včetně všech obvyklých kroků jeho přípravy, dále také mechanismus náboru obětí a příčiny, které vedou k tomu, že se lidé ve velkých počtech (v některých kauzách jde až o 8 000 poškozených) stávají obětí těchto podvodů. Pozornost je věnována také problematice regulace kolektivního investování s ohledem na § 15 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, který byl v minulosti v některých případech zneužíván. V této souvislosti je zásadní novela tohoto zákona, která možnosti zneužití tohoto institutu výrazně omezuje. Tato novela byla přijata jako zákon č. 163/2024 Sb. kterým se mění zákon č. 240/2013 Sb.,

o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a podstatným způsobem možnosti zneužití § 15 omezuje.

V materiálu je také stručně shrnuta problematika vyšetřování těchto investičních podvodů a také preventivní aktivity všech zapojených subjektů v této oblasti. Materiál obsahuje i návrhy na zlepšení současné situace, které spočívají zejména v pokračování současné dobré praxe v oblasti rozvoje finanční gramotnosti, osvěty a preventivního působení zapojených subjektů. Materiál byl po zapracování všech připomínek dokončen v listopadu 2023, schválen ministrem vnitra a rozeslán všem zapojeným subjektům k dalšímu využití.

Ve vztahu k veřejnosti spustila NCOZ SKPV na přelomu let 2022 a 2023 preventivní kampaň zaměřenou na předcházení investičním podvodům s názvem „NEBUŽ LABUŤ!“. ⁵³ Jejím cílem bylo zvýšit u široké veřejnosti všeobecné povědomí o tomto druhu trestné činnosti, varovat před rychlým nárůstem případů investičních podvodů a apelovat na zvýšenou opatrnost občanů při posuzování nabídek k investování. Tento osvětový propagační materiál byl široce distribuován jednak ve spolupráci se subjekty zabývajícími se prevencí kriminality a publikován na webových stránkách MV ČR a PČR, a v neposlední řadě byl rovněž i dostatečně medializován prostřednictvím rozhlasu či televize. V rámci širších souvislostí je vhodné zmínit také kampaň „#nePINdej!“, která cílí do oblasti předcházení případům phishingu a posilování bezpečnějšího chování v kyberprostoru. ⁵⁴

Pro potřeby policejních orgánů v případě podezření z investičního podvodu NCOZ SKPV vypracovala spolu se zainteresovanými regulatorními orgány a relevantními zástupci akademického a neziskového sektoru interní manuál – PODVODNÉ „INVESTIČNÍ SPOLEČNOSTI“. Manuál vychází zejména z poznatků orgánů činných v trestním řízení napříč celou ČR.

Adaptace struktury služby kriminální policie a vyšetřování

V rámci opatření 16 z Akčního plánu na roky 2022 a 2023 byla řešena Adaptace struktury služby kriminální policie a vyšetřování na změny ve struktuře registrované trestné činnosti a nové výzvy. Činnost pracovní skupiny PČR REFORMA vyústila ve vyčlenění problematiky kybernetické kriminality a terorismu (včetně obchodu se zbraněmi a nebezpečnými materiály) z působnosti Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV a ve zřízení nového útvaru s celostátní působností – Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV ke dni 1. ledna 2023. Cílem této organizační změny bylo poskytnout dostatečný prostor boji proti zmíněným oblastem trestné činnosti, jejichž význam vzhledem k proměňující se bezpečnostní situaci dále vzrůstá.

V reakci na přesun běžné kriminality do kyberprostoru a skutečnost, že se nezřídka jedná o trestnou činnost páchanou členy organizované skupiny, vedení PČR zvažovalo, zda na úrovni územních odborů a odborů KŘP nezřídit specializovaná pracoviště. Po analýze bylo učiněno rozhodnutí, že nápad této stále čtenější trestné činnosti musejí být připraveni zpracovávat běžní policisté, pro což však bylo potřeba vytvořit dostatečné podmínky.

Vznikl proto průběžně aktualizovaný metodický portál k problematice tzv. ostatní kriminality páchané v kyberprostoru (běžné kriminality, avšak spáchané za výrazného využití informačních či komunikačních technologií), jehož cílem je edukovat policisty a sjednocovat praxi zejména při vyžadování údajů z online prostoru. Přístup do něj mají kromě policistů také státní zástupci. Dále je od

53 <https://www.policie.cz/clanek/nebud-labut-preventivni-kampan-proti-investicnim-podvodum.aspx>

54 <https://www.policie.cz/clanek/nepindej.aspx>

srpna 2024 realizován základní e-learningový kurz zaměřený na ostatní kriminalitu páchanou v kyberprostoru, který je určen všem příslušníkům PČR bez ohledu na jejich služební zařazení.

Zahájen byl také zkušební provoz informačního systému SÉRIE, který usnadní vyhledání dílčích skutků pokračující trestné činnosti spáchané v kyberprostoru, a to automatizovaným vyhledáváním shodných atributů. Bude jím nahrazen dosavadní prozatímní systém, jehož správné fungování bylo podmíněno časově a administrativně velmi náročnou činností.

Za jistý druh změny struktury služby kriminální policie a vyšetřování je možné označit také rozdělení původního pojetí kybernetické kriminality na tzv. „čistou“ kybernetickou kriminalitu a výše zmíněnou ostatní kriminalitu páchanou v kyberprostoru, a s tím spojené rozdělení odpovědnosti za metodickou a koordinační činnost. Pro oblast kybernetické kriminality byla gestorem určena NCOZ SKPV, resp. ode dne 1. ledna 2023 nově zřízená Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV. Pro oblast ostatní kriminality páchané v kyberprostoru byl určen jako gestor ÚSKPV PP ČR.

Na přetíženost odboru hospodářské kriminality KŘP hl. m. Prahy PČR reagovala přerozdělováním nápadu daňové trestné činnosti, u níž vedl prověřování pověřený celní orgán, k vyšetřování jiným KŘP, tak aby bylo dosaženo rovnoměrné zatíženosti odborů hospodářské kriminality KŘP. Toto opatření přineslo efektivnější využívání sil a prostředků SKPV a je pozitivně přijímáno jak ze strany KŘP hl. m. Prahy, tak ze strany KŘP, jimž je nápad daňové trestné činnosti přerozdělován.

Posilování výkonu operativně pátrací činnosti nejen v oblasti hospodářské kriminality je jednou z dlouhodobých priorit vedení PP ČR, a proto je po celé hodnocené období důrazně prosazováno. Ke sledování rozvoje operativně pátrací činnosti byl vytvořen systém objektivního hodnocení, který umožňuje meziútvarové srovnání. Vyplývá z něj, že již nyní lze v některých regionech sledovat zlepšení. Současně bylo zřízeno pracoviště zaměřené na získávání informací ze zájmového prostředí prostřednictvím informátorů v praktické i metodické rovině, což by mělo přinést zlepšení schopností PČR získávat informace před zahájením trestního řízení a ve fázi prověřování a tím přispět k odhalování latentní trestné činnosti.

Co se týče environmentální kriminality, nebyl do současné doby učiněn závěr, že existuje potřeba vzniku samostatného útvaru zaměřeného výhradně na tento druh kriminality. Nadále je věc řešena sítí specialistů na KŘP a jim podřízených územních odborech, resp. městských a obvodních ředitelstvích PČR, která jsou metodicky zastřešována odborem hospodářské kriminality ÚSKPV PP ČR. Nicméně v březnu 2023 došlo k vytvoření pracovní skupiny ENVIRO v rámci KŘP hl. m. Prahy a začátkem roku 2025 by mělo dojít k vyhodnocení výsledků činnosti této pracovní skupiny (jak ze strany vedení KŘP hl. m. Prahy, tak ze strany výše zmíněného metodického pracoviště) a stanovení dalších možných kroků v oblasti environmentální kriminality. Této oblasti se nově ve zvýšené míře (zejména v problematice nelegálního nakládání s odpady) věnuje také NCOZ. Výše zmíněná několikastupňová síť specialistů byla v říjnu roku 2024 formalizována rozkazem policejního prezidenta do podoby trvale zřízené pracovní skupiny ENVI, jejímž úkolem je zefektivnění tvorby metodiky a koordinace odhalování, prověřování a vyšetřování trestné činnosti proti životnímu prostředí. Jejími členy jsou kromě specialistů krajských ředitelství PČR také pracovníci Kriminalistického ústavu, NCOZ a NPC a řízena je ÚSKPV PP ČR.

S ohledem na specifickou povahu trestné činnosti související s nelegální migrací bylo přikročeno k organizačním změnám v rámci Ředitelství služby cizinecké policie, jehož operativní odbor zřízený v roce 2024 má podle vnitřních předpisů PČR oprávnění využívat podpůrné operativně pátrací prostředky (§ 72 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky), jejichž využívání bylo dosud vyhrazeno pouze službě kriminální policie a vyšetřování. Od této změny se očekává zvýšení schopnosti PČR odhalovat tuto organizovanou trestnou činnost a zjišťovat její pachatele.

Zhodnocení a další postup

Strategický cíl byl splněn. Jednalo se o strategický cíl, pod který bylo zařazeno velké množství opatření z Akčních plánů, což svědčí o jeho velkém dopadu. I proto bude nadále zahrnut v příslušném strategickém materiálu.

G1) Posilování odborných týmů u orgánů činných v trestním řízení

Původní znění specifického cíle: Vzhledem k rostoucí komplexnosti páchané trestné činnosti se jeví jako nezbytné zřizovat nové odborné týmy pro podporu vyšetřování v rámci orgánů činných v trestním řízení. Tyto týmy musí disponovat odborníky z ekonomických oblastí (forenzní účetnictví, daňové poradenství apod.)

K přijetí tohoto specifického cíle směřovalo opatření č. 17 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019. V jeho rámci bylo ke konci roku 2019 v soustavě státního zastupitelství zřízeno 14 pracovních míst pro odborníky z oblasti analytiky ve 14. platové třídě. U Vrchního státního zastupitelství v Olomouci byla zřízena a obsazena tři místa, jež jsou plně využívána dodnes. Analytici jsou zapojeni především do činnosti odboru závažné hospodářské a finanční kriminality Vrchního státního zastupitelství v Olomouci a jejich působení je hodnoceno velmi kladně. U Vrchního státního zastupitelství v Praze nedošlo od roku 2019 k žádnému navýšení počtu analytiků a u tohoto je i nadále zřízeno 10 míst. U Nejvyššího státního zastupitelství bylo zřízeno pro odborníka v oblasti analytiky jedno místo, které je aktivně využíváno dodnes.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Jeho další pokračování není nutné.

G2) Audit požadavků na servisní útvary orgánů činných v trestním řízení

Původní znění specifického cíle: Změny v trestné činnosti si žádají také změny rozsahu služeb poskytovaných servisními útvary orgánů činných v trestním řízení. Tyto změny musí vycházet z požadavků z praxe a reflektovat předpokládaný budoucí vývoj a musí být nejdříve správně identifikovány.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovala opatření napříč všemi Akčními plány k provedení auditu činností Útvaru zvláštních činností SKPV a následné implementaci jeho doporučení. Cílem auditu bylo zmapovat situaci v uspokojování potřeb orgánů činných v trestním řízení a analyzovat jejich požadavky, vyplývající ze zjištěných poznatků o změně metod, používaných pachateli organizované trestné činnosti. V rámci auditu byly soustředěné poznatky analyzovány a jako nejvýznamnější byly detekovány požadavky z legislativní, organizační, technické a personální oblasti. Bližší informace k jednotlivým bodům jsou uvedeny ve Zprávě o provedeném auditu požadavků vůči ÚZČ SKPV.

Na základě auditu byla následně realizována v období let 2020–2023 opatření organizačního, technického i personálního charakteru. Mimo jiné je jednalo o následující opatření:

- V rámci útvaru byl zřízen nový organizační článek, který má na starosti koordinaci činností na úseku kontaktního sledování tak, aby byly maximálně efektivně využity dostupné personální kapacity. Došlo také k navýšení kapacitu pro tuto činnost.
- Byl vytvořen nový tým spolupracujících specializovaných pracovníků pro oblast kyberprostoru, darknetu, WEBINTu a OSINTu⁵⁵ napříč útvary Policie ČR, který definuje možné a vhodné oblasti činnosti a vhodné technické nástroje.
- Byly zajištěny prostředky na vybudování centrálního datového úložiště s odpovídající redundantní zálohou. Ke dni 1. ledna 2023 byla spuštěna větší část technologie centrálního úložiště ÚZČ SKPV. Po jejím testovacím provozu byl dne 1. září 2023 zahájen rutinní provoz.
- Došlo k přebudování webového portálu ÚZČ SKPV, určeného pro příslušníky vyžadujících útvarů tak, aby poskytoval aktuální informace o nabízených servisních činnostech, zajišťovaných ze strany ÚZČ SKPV, včetně postupů a návodů pro jejich vyžádání, to vše i s ohledem na celkovou koncepci odhalování a objasňování trestné činnosti v kyberprostoru.
- Byly rozvíjeny vzdělávací aktivity vstupních specializačních kurzů a doplňujících zdokonalovacích kurzů a také vzdělávací aktivity ve spolupráci s Justiční akademií MSp.
- Dochází k rozšiřování spolupráce s akademickou sférou v oblastech automatického zpracování řečových technologií, trasování kryptoměn, deanonymizace v prostředí sítě TOR a dalších oblastech, relevantních z hlediska původnosti ÚZČ SKPV. Nové technologie jsou také implementovány do informačních systémů PČR.
- Co se týče technologického rozvoje, v oblasti 5G je trvale monitorován stav zatím odkládané implementace ze strany poskytovatelů telekomunikační služby s výhledem na zprovoznění sítě 5G v režimu standalone,⁵⁶ aby byl ÚZČ SKPV schopen včas zahájit testy potřebné techniky a poskytnout podklady pro její financování a bylo tak možné zachovat veškeré servisní činnosti.
- V rámci trestné činnosti, ke které je využit spoofing,⁵⁷ ÚZČ realizoval opatření směřující k eliminaci zneužití policejních telefonních čísel, a dále bylo na základě jednání Českého telekomunikačního úřadu a poskytovatelů telekomunikační služby zvoleno řešení směřující k eliminaci zneužití všech pevných linek, přičemž výhledově bude totéž řešeno i ve vztahu k mobilním telefonním číslům.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. I nadále budou pokračovat aktivity ÚZČ směřující k dalšímu rozvoji servisních aktivit pro boj s organizovanou trestnou činností.

---

⁵⁵ Získávání informací z otevřených zdrojů (OSINT) nebo prostřednictvím internetu (WEBINT)

⁵⁶ Tedy bez využití starších prvků 4G sítí.

⁵⁷ Spoofing je technika, při které je podvrženo telefonní číslo tak, aby se zdálo, že hovor je uskutečněn z jiného čísla, než tomu je ve skutečnosti.

G3) Důsledná regulace nově dostupných nástrojů a reakce OČTŘ na jejich nástup

Původní znění specifického cíle: Pokud se objeví nový nástroj s vysokým potenciálem zneužití pro zločinnou činnost, je třeba pečlivě uvážit jeho případnou regulaci, která toto riziko odstraní, případně umožní přístup orgánům činným v trestním řízení k informacím potřebným pro vyšetřování. Mezi takto zneužitelné nástroje patří v tuto chvíli mimo jiné různé platební nástroje včetně virtuálních měn, šifrovací či komunikační prostředky včetně darknetu či anonymní úschovné schránky. Pro odhalování a vyšetřování trestné činnosti páchané pomocí nových nástrojů musí být zajištěno adekvátní financování.

K přijetí tohoto specifického cíle směřovala opatření 19, 20 a 22 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 a také opatření 10 z Akčního plánu na roky 2020 a 2021. V rámci opatření 19 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 byla řešena otázka anonymních bezpečnostních schránek. Z hlediska Policie ČR jsou tyto služby problematické, neboť ve vyšetřovaných případech byly pachatelé využity při páchání trestné činnosti a také jako metoda ukrytí majetku. Majetek ukrytý v nebankovních schránkách lze jen obtížně dohledat v rámci finančního šetření, což znesnadňuje i jeho případné zajištění. Dle vyjádření Finančního analytického úřadu tyto služby spadají do kategorie povinných osob dle § 2 odst. 1 písm. b) bodu 14 zákona č. 253/2008 Sb. jako osoba poskytující služby úschovy cenností. Mají tedy všechny související povinnosti, spočívající mimo jiné v identifikaci a kontrole klienta, uchovávání informací a oznamování podezřelých obchodů. Nad rámec běžných povinností povinných osob je zde stanovena povinnost identifikace klienta již od nulové hodnoty transakce. V souvislosti s transposicí směrnice 2015/849 byla zpracována novela zákona 300/2016 Sb., o centrální evidenci účtů. Došlo tak k rozšíření evidence i na bezpečnostní schránky poskytované úvěrovými institucemi. Dále v rámci novely zákona č. 253/2008 Sb. byla do § 2 odst. 1 písm. b) bodu 14 z důvodu odstranění pochybností při výkladu výslovně zahrnuta i služba spočívající v pronájmu bezpečnostních schránek.

Finanční analytický úřad prováděl u vybraných společností poskytujících tyto služby v minulých letech kontroly. Při nich byla zjištěna pouze drobná pochybení a nebyly uloženy sankce. Poskytování úschovy cenností je volná živnost dle živnostenského zákona a není pro ni potřeba žádná zvláštní oprávnění. Neexistuje ani žádná specifická regulace tohoto předmětu podnikání.

V rámci opatření 20 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 byla řešena problematika darknetu a virtuálních měn. K plnění tohoto opatření byla založena široká pracovní skupina. Tato pracovní skupina se v průběhu let 2018 a 2019 sešla celkem pětkrát. Na základě jednání této pracovní skupiny byl připraven materiál, který byl následně předložen k posouzení vedení Ministerstva vnitra a bylo rozhodnuto o jeho předložení Výboru pro vnitřní bezpečnost a Bezpečnostní radě státu. Materiál byl také doplněn o popisnou část, která přibližuje základní principy fungování virtuálních měn a darknetu, aby byl text přístupný i širšímu okruhu adresátů. Přílohou materiálu je seznam relevantních projektů bezpečnostního výzkumu, které byly v souvisejících oblastech realizovány.

Výstup pracovní skupiny, nazvaný "Analýza situace v oblasti darknetu a virtuálních měn" byl dne 3. září 2019 schválen Výborem pro vnitřní bezpečnost a dne 16. září 2019 byl předložen pro informaci Bezpečnostní radě státu. Následně byla plněna opatření, která byla v materiálu navržena.

Na toto opatření navazovalo opatření 10 z Akčního plánu na roky 2020 a 2021. Na jeho plnění se negativně projevila pandemie covid-19, která komplikovala činnost ustanovené pracovní skupiny. Oproti původnímu zadání se skupina nevěnovala výslovně otázce sjednocení postupů při dokumentaci trestné činnosti v prostředí darknetu, ale spíše otázce vzdělávání příslušníků policejních orgánů,

státních zástupců a soudců o trestné činnosti páchané v kyberprostoru a také otázce postupů mezinárodní policejní a justiční spolupráce v těchto případech. Do činnosti pracovní skupiny se zapojili také zástupci Justiční akademie. Je nutné konstatovat, že očekávání spojovaná s tímto opatřením se nepodařilo kvůli množství jiných úkolů zcela naplnit.

V rámci opatření 22 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 byla řešena otázka finančního zajištění boje s organizovaným zločinem. Z pohledu OČTŘ je těžké specifikovat výdaje spojené konkrétně s bojem proti organizovanému zločinu, neboť tento je jednou z hlavních činností těchto orgánů. Zároveň organizovaný zločin může mít mnoho forem a pro boj s nimi jsou nezbytné např. různé položky vybavení či různé informační systémy. Lze tak konstatovat, že významná část rozpočtu OČTŘ je využívána k zajištění boje s organizovaným zločinem, počínaje např. vybavením příslušníků balistickými prostředky a výzbrojním majetkem.

V oblasti mimorozpočtového financování PČR bylo v této oblasti realizováno několik projektů spočívajících v zajištění vybavení pro boj s kybernetickou kriminalitou, vybudování informačního systému pro zpracování dat cestujících v letecké přepravě, vznik mobilních analytických laboratoří či modernizace specializovaného pracoviště pro odhalování neregulérních dokladů. Dále jsou v rozpočtech OČTŘ alokovány prostředky na zajištění vybavení nebo udržení technických prostředků souvisejících s bojem proti organizovanému zločinu. Z těch nejzásadnějších lze např. jmenovat rozvoj a provoz informačních systémů, dovybavení jednotlivých útvarů apod.

Zhodnocení a další postup

Specifický cíl byl splněn. Otázka nových nástrojů a technologií, jejich regulace a příslušných postupů orgánů činných v trestním řízení bude věnována pozornost i v navazujícím strategickém dokumentu.

CELKOVÉ VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ AKČNÍCH PLÁNŮ

V Akčním plánu na roky 2018 a 2019 bylo obsaženo 22 úkolů, z toho bylo 13 splněno, 9 částečně splněno a žádný úkol nebyl evidován jako nesplněný. V Akčním plánu na roky 2020 a 2021 bylo obsaženo 10 úkolů, z toho bylo 5 splněno, 5 částečně splněno a žádný úkol nebyl evidován jako nesplněný. V Akčním plánu na roky 2022 a 2023 bylo obsaženo 17 úkolů, z toho bylo 10 splněno, 6 částečně splněno a jeden úkol byl evidován jako nesplněný.

Celkově tedy ze 49 opatření napříč Akčními plány bylo 28 splněno, 20 splněno částečně a pouze jeden úkol nebyl splněn. U nesplněného úkolu se jednalo o mezinárodní smlouvu s Ukrajinou, kterou nebylo objektivně po zahájení ruské agrese možné sjednat. Plnění jednotlivých Akčních plánů je tak možné hodnotit pozitivně.

Nejvíce opatření z Akčních plánů (celkem 19) směřovalo do oblasti mezinárodní spolupráce strategického cíle C, kde se ale často jednalo o pokračující opatření spojená s mezinárodními smlouvami (šlo o 14 opatření). Velmi významnou oblastí byl také strategický cíl G zahrnující adaptaci na nové trendy s 13 opatřeními. Naopak strategický cíl F ke kriminalitě páchané na životním prostředí byl poměrně úzce definovaný s jedním opatřením, které ho zcela naplnilo, ale zároveň také zakotvilo strategické řešení nové oblasti organizovaného zločinu. K některým specifickým cílům nebyla přijata žádná opatření v rámci Akčních plánů (šlo o specifické cíle A1, A3, B3, C1, C6, E2 a E3) ale přesto se tyto specifické cíle podařilo legislativní či jinou cestou uspokojivě naplnit.

Mnoho opatření pokračovalo napříč všemi Akčními plány, kromě mezinárodních smluv šlo také o rozvoj Daňové Kobry, budování pracoviště CenZA, vysílání styčných důstojníků nebo oblast rozvoje aktivit ÚZČ SKPV. Další opatření navazovala mezi dvěma ze tří Akčních plánů.

DALŠÍ AKTIVITY K PODPOŘE NAPLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE

Zde je namístě uvést i další materiály a aktivity, které v době platnosti Koncepce přispívaly k plnění globálního cíle, či jinak podporovaly úsilí českých orgánů v boji s organizovaným zločinem. I s ohledem na množství těchto materiálů a aktivit je tato kapitola pojata záměrně poměrně velmi stručně.

Vládní a rezortní materiály

Přestože Koncepce samotná reagovala na dlouhodobou existenci dalších strategických materiálů pro jednotlivé dílčí oblasti boje s organizovaným zločinem (např. oblast obchodu s lidmi, korupce, obchodu s drogami apod.) a aktivity v nich obsažené neduplikovala, opatření obsažená v těchto a podobných materiálech měla často užitečný přesah i do dalších oblastí boje proti organizovanému zločinu a proto je vhodné zde tyto materiály, pokud byly přijaty v období plnění Koncepce, alespoň stručně zmínit. Ve velmi obecné rovině je problematika organizovaného zločinu zmíněna také v Bezpečnostní strategii ČR z roku 2023.

V roce 2019 byla přijata **Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027**, která spolu se svými Akčními plány představuje východisko pro oblast boje proti návykovým látkám. Cíli strategie jsou především předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických a nehmotných škod vyplývajících z užívání návykových látek, hazardního hraní a dalšího závislostního chování a z existence legálních i nelegálních trhů s návykovými látkami, hazardním hraním a dalšími produkty se závislostním potenciálem.

V roce 2020 byla přijata **Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2020–2023**. V jejím rámci jsou řešena opatření zaměřená na prevenci a pomoc obětem obchodu s lidmi, posílení spolupráce na národní i mezinárodní úrovni a posílení identifikace obětí.

Důležitým strategickým materiálem, který přispívá ke zlepšení schopností ČR bojovat s organizovaným zločinem, je **Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2027**, která byla přijata usnesením vlády č. 262 z 8. března 2021. Tento materiál je základním předpokladem všestranného rozvoje Policie ČR, který reaguje na aktuální změny bezpečnostního prostředí. Pro oblast organizovaného zločinu jsou zásadní zejména opatření cílící na rozvoj schopností PČR v oblasti boje proti korupci a hospodářské kriminalitě, boje proti obchodu s drogami, rozvoje policejní analytiky a související informační podpory a na všeobecnou modernizaci a digitalizaci nástrojů a procesů PČR.

Organizované trestné činnosti páchané v kyberprostoru se dotýká **Akční plán k Národní strategii kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021–2025**, který byl schválen usnesením vlády č. 675 ze dne 26. července 2021 a obsahuje zejména opatření k rozvoji kapacit Policie ČR v této oblasti a rozšíření spolupráce s partnery v oblasti prevence.

Dále do této oblasti směřuje také **Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru 2021–2025**, která byla schválena usnesením vlády č. 106 ze dne 23. února 2022. Jedná se o hlavní koncepční materiál Policie ČR pro tuto dynamicky se rozvíjející složku trestné činnosti. Svým obsahem navazuje na obdobný úspěšný materiál z roku 2016. Zabývá se rozvojem personálních kapacit Policie ČR a její struktury v této oblasti, vzděláváním příslušníků Policie

ČR, standardy materiálního vybavení, mezinárodní spoluprací i oblastí prevence. Zároveň detailním způsobem popisuje bezpečnostní situaci v této oblasti, metodicky vymezuje činnost Policie ČR v kyberprostoru a přináší přehled vývoje této oblasti v posledních letech.

V roce 2024 došlo k **aktualizaci této koncepce** s ohledem na změnu struktury příslušných složek Policie ČR a také rychlý vývoj v této oblasti. Tutu aktualizaci schválila vláda svým usnesením č. 216 ze dne 3. dubna 2024. Problematickým aspektem zde zůstává nepřidělení dostatečných finančních zdrojů pro realizaci této koncepce.

V oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti je zásadní událostí přijetí **Zprávy o druhém kole procesu národního hodnocení rizik** (NRA). Tento materiál byl schválen dne 12. července 2021 usnesením vlády č. 616 a obsahuje komplexní analýzu situace v dané oblasti. Pro boj s organizovaným zločinem jsou podstatné identifikované zranitelnosti a navrhované způsoby jejich řešení, neboť bez legalizace výnosů z trestné činnosti by aktivity organizovaných zločineckých skupin nedosáhly svého zamýšleného cíle, tedy zisku finančních prostředků uplatnitelných v běžné ekonomice.

Tento materiál obsahuje mimo jiné i opatření ke zmírnění hrozeb praní zahraničních výnosů, profesionálního a samostatně stojícího praní peněz a řešení související otázky tzv. průtokových či tranzitních účtů typicky spojených s legalizací výnosů z trestné činnosti bez známého zdrojového trestného činu. Opatření vyplývající z procesu národního hodnocení rizik byla konkretizována v navazujícím Akčním plánu prevence a boje proti praní peněz a financování terorismu, který byl schválen dne 14. července 2022 usnesením vlády č. 598. Jeho vyhodnocení poté bylo předloženo na jednání vlády v srpnu 2024.

V roce 2021 také bylo ukončeno vyhodnocování opatření z kapitoly Organizovaný zločin Akčního plánu Auditů národní bezpečnosti. Z těchto opatření nadále pokračuje projekt, který směřuje k vytvoření systému, který by obsahoval jak statistiky Policie ČR, tak statistiky justičních orgánů a umožňoval tak lépe vyhodnocovat fungování trestněprávního procesu v ČR.

V roce 2023 byla přijata nová **Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023 až 2026 a také navazující Akční plán boje proti korupci na roky 2023 a 2024**.⁵⁸ Hlavními tematickými oblastmi těchto materiálů jsou podobně jako v předchozích letech výkonná a nezávislá veřejná moc, transparentnost a otevřený přístup k informacím, hospodárné nakládání s majetkem státu a rozvoj občanské společnosti. Korupce je jedním z hlavních nástrojů uplatňovaných organizovaným zločinem pro zakrytí své vlastní činnosti, posilování svého vlivu a také přístup ke financím z veřejných rozpočtů. Proto je úspěšný boj s korupcí nezbytnou podmínkou efektivního boje s organizovaným zločinem.

V roce 2023 Ministerstvo spravedlnosti dokončilo ve spolupráci se širokou pracovní skupinou **Analýzu k možnostem odčerpávání nelegálně nabytého majetku**,⁵⁹ jejímž cílem je mimo jiné i řešení problematiky tzv. „tranzitních účtů“. Z této analýzy vyplynuly tři možné směry řešení situace v podmínkách České republiky, a to v podobě civilní, správní a trestní varianty. Vláda dne 23. srpna 2023 svým usnesením č. 621 rozhodla o rozpracování trestní varianty řešení. Ministr spravedlnosti má vládě do 31. prosince 2024 předložit příslušný návrh zákona. Pokud bude tato úprava přijata, tak lze předpokládat, že významně přispěje k omezení praní špinavých peněz přes území České republiky, neboť za splnění stanovených podmínek umožní odčerpat i takové propírané peněžní prostředky (často dosahující desítek či stovek milionů korun), u kterých to doposud nebylo možné.

---

58 <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/na-leta-2023-az-2026/>

59 Tato analýza byla zpracována v návaznosti na Zprávu o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu schválenou usnesením vlády č. 616 ze dne 12. července 2021 a v návaznosti na následný Akční plán prevence a boje proti praní peněz a financování terorismu schválený usnesením vlády č. 598 ze dne 14. července 2022

Výzkumná činnost

Významnou roli v boji proti organizovanému zločinu hrají také aktivity realizované v rámci bezpečnostního a kriminologického výzkumu. Zásadní roli v oblasti kriminologického dlouhodobě hraje Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále také „IKSP“), který se na naplňování cílů Koncepce podílí především svojí výzkumnou činností. Jako asi jediná česká instituce se soustavně věnuje přímo výzkumu různých aspektů organizovaného zločinu v prostředí ČR. Výstupy z činnosti IKSP jsou dostupné na jeho webových stránkách.⁶⁰

Bezpečnostní výzkum přispívá k plnění Koncepce boje proti organizovanému zločinu prostřednictvím naplňování globálního cíle, tedy realizací inovačních procesů a rozvojem nových technologií a postupů v oblasti boje proti organizovanému zločinu. Jejich financování prostřednictvím programů bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací je zajištěno na základě Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030,⁶¹ schválené usnesením vlády č. 509 z roku 2017. Koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017-2023 s výhledem do roku 2030 stanovuje zacílení bezpečnostního výzkumu také na bezpečnostní hrozbu organizovaného zločinu.

V rámci podpořených projektů napříč programy bezpečnostního výzkumu se problematice organizovanému zločinu **věnuje 31 projektů s celkovou finanční alokací cca 630 mil. Kč**. Tyto projekty se zaměřují na analýzu řeči a textových dat, vizualizaci finančních toků, rozvoj forenzního zkoumání, nové technologie, analýzu kryptoaktiv a další oblasti. Seznam všech podpořených projektů je dostupný na webu MV.⁶²

Další aktivity

Jedním z nástrojů, kterým může ČR reagovat na specifickou formu hrozeb spojených s organizovaným zločinem, je mechanismus na prověřování zahraničních investic (na základě zákona č. 34/2021 Sb., o prověřování zahraničních investic). Ten umožňuje účinně reagovat na rizika spojená se zahraniční investicí do české cílové společnosti, pokud je to nutné pro ochranu bezpečnosti ČR nebo vnitřního či veřejného pořádku, např. i v případě, že by investor mohl být zapojen do organizované trestné činnosti. Ministerstvo průmyslu a obchodu jako gestor této agendy může v rámci vedených řízení využívat informace o potencionálně rizikových investicích.

Velmi důležitou aktivitou, která zásadně omezila možnosti zneužívání telefonních čísel pro páchání podvodů (tzv. spoofing, kdy je zobrazeno jiné telefonní číslo, než ze kterého hovor skutečně přichází) je změna podmínek všeobecného oprávnění, kterým se stanoví podmínky k zajišťování veřejných komunikačních sítí a přiřazených prostředků, zavedená Českým telekomunikačním úřadem v průběhu roku 2024. První novinkou je blokáce takových volání, která přicházejí do České republiky ze zahraničí, ale volající je označen takovým číslem, které by ze zahraničí přicházet nemělo (například telefonním číslem pevné linky spojené s finanční institucí nebo orgány činnými v trestním řízení. Druhou změnou je označování volajícího účastníka skutečným telefonním číslem spojeným s tímto účastníkem a službou v signalizační zprávě volání. Více informací je uvedeno na webových stránkách Českého

⁶⁰ <https://www.iksp.cz/publikace>

⁶¹ <https://www.mvcr.cz/vyzkum/clanek/koncepce-meziresortni-koncepce-podpory-bezpecnostniho-vyzkumu-cr.aspx>

⁶² <https://www.mvcr.cz/vyzkum/clanek/podporene-projekty.aspx>

telekomunikačního úřadu.⁶³ Další opatření proti spoofingu byla přijata také na straně mobilních operátorů a jsou podpořena i probíhající novelizací zákona o elektronických komunikacích.⁶⁴

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ GLOBÁLNÍHO CÍLE

Původní znění globálního cíle: Cílem Koncepce je dosažení stavu, kdy organizovaný zločin je efektivně odhalován a vyšetřován. Státní orgány mají dostatečné materiální, informační i personální zabezpečení pro efektivní potírání všech forem organizovaného zločinu, včetně mezinárodního. Oprávnění orgánů činných v trestním řízení zakotvená v legislativě jsou dostatečná a zároveň vyvážená z hlediska vztahu mezi zásahem do lidských práv a veřejným zájmem na potírání organizovaného zločinu. Zisky organizovaného zločinu jsou efektivně zajišťovány a odčerpávány.

Globální cíl byl záměrně formulován jako ideální stav, kterého v praxi v podstatě nemohlo být nikdy zcela dosaženo. Přesto se cestou plněných opatření i jiných aktivit všech zapojených orgánů ČR tomuto cíli podstatným způsobem přiblížila, jak je konec konců patrné i z celého předchozího textu. I ve značně rozkolísaném bezpečnostním prostředí posledních let se podařilo udržet organizovaný zločin jako jednu z priorit v oblasti vnitřní bezpečnosti ČR a věnovat mu příslušnou pozornost.

Přesto je velmi pravděpodobné, že obdobný globální cíl bude formulován i v následujícím strategickém materiálu, neboť pozornost boji proti organizovanému zločinu je nutné věnovat setrvale s ohledem na jeho dynamický vývoj a hrozbu, kterou pro řádné fungování českého státu i celé společnosti stále představuje.

IDENTIFIKOVANÉ SLABÉ STRÁNKY KONCEPCE A JEJÍHO PLNĚNÍ A MOŽNÉ POUČENÍ Z NICH

Vzhledem k tomu, že poprvé v historii strategických materiálů bojujících s organizovaným zločinem bylo přistoupeno k přípravě takto robustního materiálu, je na místě identifikovat také slabé stránky současné Koncepce a vzít si z nich ponaučení pro přípravu následujícího strategického materiálu. Tyto slabé stránky nejsou hierarchicky členěny.

- **Některé strategické a specifické cíle nebyly zcela naplněny**

Popis problému: Některá specifické cíle (například B3) by pro svoji skutečnou realizaci mohly vyžadovat vybudování robustního informačního systému, jehož náklady by se mohly vyšplhat k desítkám či stovkám milionů Kč. Takové řešení není v současné době reálné, ani pro něj nejsou dostupné kapacity.

Poučení: Přestože není možné vždy dosáhnout 100 % naplnění všech stanovených cílů, je možné některé cíle lépe či hlouběji projednat se všemi zapojenými subjekty či podrobit kritičtějšímu pohledu. Řešením také může být formulovat některé cíle méně ambiciózně. To by však nemělo vést k rezignaci na snahu o pozitivní výsledky.

- **Příliš mnoho opatření v Akčním plánu na roky 2018 a 2019 a koncentrace gestorů**

63 <https://ctu.gov.cz/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-navrhu-zmeny-vseobecneho-opravneni-c.-vo-s2xx.2024-y-kterym-se-meni>

64 <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=774>

Popis problému: V Akčním plánu na roky 2018 a 2019 bylo obsaženo celkem 22 opatření, z nichž 9 bylo v gesci OBP MV. I vzhledem k tomu, že samotný Akční plán byl schválen až květnu 2018, nebylo možné dosáhnout úplného splnění všech těchto opatření do konce roku 2019. S koncentrací gestorství v rukou OBP MV souvisí také skutečnost, že vlivem personálních i strukturálních změn na OBP byla naprostá většina opatření řešena jedním zaměstnancem spolu s mnoha jinými pracovními úkoly. I díky tomu docházelo k přenosu některých aktivit do navazujících Akčních plánů, přestože při větších kapacitách by je objektivně bylo možné dokončit i dříve.

Poučení: Jako ideální počet opatření v Akčním plánu na dva roky se jeví počet 10-15 opatření, dle jejich rozsahu a rozložení gescí. Některá opatření je možné také realizovat později či mimo rámec Akčního plánu. Počet řešených opatření musí odpovídat personálním kapacitám jednotlivých gestorů a nemělo by docházet k situacím, že jsou opatření zahrnuta v Akčním plánu, přestože není jasná představa o podmínkách jejich splnění.

Jako žádoucí se také v této souvislosti jeví nastavit delší čas pro vyhodnocení Akčních plánů a předložení nových Akčních plánů. Tedy upravit termíny jejich předložení vládě do 30. června následujícího roku.

- **Některé cíle (a také opatření Akčních plánů) byly stanoveny příliš konkrétně a jednalo se pouze o dílčí problémy**

Popis problému: Některá opatření – například opatření 12 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 a související specifický cíl C5, nebo opatření 19 z Akčního plánu na roky 2018 a 2019 byla založena na nedostatečných podkladech. Při jejich plnění se ukázalo, že se nejednalo o podstatný problém, který by vyžadoval řešení na úrovni strategického materiálu vlády. Šlo spíše o dílčí problém spočívající v nedostatečném sdílení informací či povědomí mezi některými subjekty, nebo problém, který v době přijetí materiálu byl již v podstatě vyřešený.

Poučení: Věnovat více pozornosti formulaci jednotlivých opatření i specifických cílů a lépe předjednat jejich potřebnost se zapojenými subjekty.

- **Pro některá potřebná opatření do Akčních plánů nebylo možné najít odpovídající specifický cíl**

Popis problému: Jednalo se zejména o opatření z posledních dvou Akčních plánů, kdy byly ze strany spolupracujících subjektů navržena přínosná opatření v oblastech, které původní Koncepce nepředvíдалa. Situace pak byla řešena jejich podřazením přímo pod související strategický cíl, případně strategické cíle s vyšší rovinou obecnosti.

Poučení: Stanovit i s ohledem na dobu platnosti Koncepce obecnější strategické a případně i specifické cíle, případně stanovit „zbytkový“ strategický či specifický cíl pro nová opatření, která nebylo možné v době přípravy Koncepce předvídat. Případně jednoznačně stanovit, že některá opatření nemusí spadat pod konkrétní specifický cíl, pokud mají průřezový charakter, či pro ně žádný konkrétní specifický cíl není vhodný.

- **Náročná příprava Koncepce, vyhodnocení a Akčních plánů**

Popis problému: Přípravě Koncepce, vyhodnocení a Akčních plánů bylo nutné věnovat mnoho času, který tak nebyl využit ve prospěch faktického řešení konkrétních problémů. Navazující schvalovací procesy v podobě připomínkových řízení, projednání Výborem pro vnitřní bezpečnost, Bezpečnostní radou státu a vládou jsou časově i administrativně náročné.

Poučení: Přestože příprava strategických dokumentů a jejich vyhodnocování je nezbytnou součástí informovaného přístupu k boji s organizovaným zločinem, je vhodné využít již ověřených postupů, zachovat základní struktury a principy Koncepce i pro následující období a související administrativu, zejména v období nedostatečných personálních zdrojů, omezit na nutné minimum.

CELKOVÉ VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ KONCEPCE

Celkově bylo ze 22 specifických cílů splněno 14 cílů, částečně splněno bylo dalších 8 cílů. Žádný specifický cíl není evidován jako nesplněný. Strategických cílů bylo celkem 7. Z nich byly 4 splněny a 3 částečně splněny. Celkově lze tedy celkové plnění Koncepce co do naplnění jednotlivých cílů hodnotit velice pozitivně.

Co se týče implementační struktury Koncepce, tak ta byla zcela dodržena. Cestou odboru bezpečnostní politiky MV byly Bezpečnostní radě státu a vládě předkládány dvouleté Akční plány a jejich vyhodnocení a tyto materiály byly také bez problémů schvalovány. Jednotlivá opatření v rámci Akčních plánů byla přehledně vyhodnocována a v případě potřeby na ně navazovala další potřebná opatření. Dvouleté Akční plány se osvědčily jako vhodný kompromis pro dlouhodobě řešenou problematiku boje s organizovaným zločinem, která ale zároveň musí reagovat na nové potřeby a poznatky.

V Konceptu předvídaná rizika se částečně naplnila. Určitou komplikací pro naplnění jednotlivých opatření a také souvisejících cílů představoval samotný legislativní proces, kdy některá připravená opatření nebyla kvůli konci funkčního období Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR projednána a jiná nezískala potřebnou politickou podporu. V této oblasti jsou citlivé zejména úpravy trestního řádu. Nedá se zcela jednoznačně konstatovat, že by plnění cílů Koncepce bránil nedostatek finančních prostředků, snahy o úspory se však negativně projeví na straně personálních kapacit některých gestorů.

I v důsledku vnějších vlivů docházelo ke zpoždění při dokončení jednotlivých opatření z Akčních plánů. Takové zpoždění ale bylo nevyhnutelné a podílela se na něm také výrazně se vyvíjející bezpečnostní situace v ČR a ve světě, která vyžadovala alokování dostupných zdrojů i na jiná témata, než byl boj s organizovaným zločinem. Jednalo se však o poměrně častý problém. Nedá se naopak říci, že by gestoři přistupovali k plnění jednotlivých cílů a opatření ve větší míře liknavě.

V souladu s původním záměrem Koncepce bude navazující strategický materiál Konceptu z roku 2018 velmi blízký svojí strukturou i obsahem. Je tedy možné konstatovat, že systém nastavený v roce 2018 se i nadále ukazuje jako funkční a efektivní. I ze strany mnoha spolupracujících subjektů je samotná Koncepce a její plnění velmi pozitivně hodnoceno.

ZÁVĚR

Vyhodnocení Koncepce završuje šest let trvající období jejího plnění. Během této doby se podařilo dosáhnout mnoha přínosných změn, které mají pozitivní dopad do oblasti boje proti organizovanému zločinu. Zároveň je ale také nutné konstatovat, že vždy před námi zůstanou další potřebné kroky a nedokončené výzvy do období dalších let.

Nezbývá než usilovat o to, aby i v rámci navazujícího strategického materiálu bylo dosaženo dalšího pokroku v této oblasti a Česká republika i nadále posilovala svoji schopnost bojovat s organizovaným zločinem ve všech jeho formách.

Po schválení navazujícího strategického materiálu bude toto vyhodnocení, jako jeho nedílná součást, zveřejněno na webových stránkách MV, aby o plnění Koncepce a dalších souvisejících aktivitách byla plně a transparentně informována také široká veřejnost.

PŘÍLOHA 3 – DALŠÍ RELEVANTNÍ NÁRODNÍ MATERIÁLY ZASAHUJÍCÍ DO OBLASTI ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

ÚVOD

Kromě Koncepce se tímto tématem zabývají i další vládní a rezortní materiály. Jejich orientační seznam je uveden v této příloze a je aktuální ke konci roku 2024. Určitý přehled nabízí také Databáze strategií,⁶⁵ nicméně zprávy o situaci a výroční zprávy do ní nejsou ukládány. Pro zvýšení přehlednosti této přílohy jsou materiály řazeny do tří skupin – zprávy o situaci, tematické materiály a ostatní dokumenty, zpravidla pokrývající více témat. Aby byl materiál zahrnut do tohoto přehledu, musí mít úzkou spojitost s problematikou organizovaného zločinu (uváděny nejsou záměrně například materiály zaměřené primárně na terorismus, extremismus či problematiku vězeňství). Uvedeny jsou pouze materiály neutajované, již dokončené a vytvořené českými státními orgány. Pokud jsou veřejně dostupné, tak je součástí informace o nich i odkaz na jejich aktuální znění, případně informace o jejich schválení vládou či jiným příslušným orgánem.

Zprávy o situaci a výroční zprávy

Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky

Tyto Zprávy shrnují poznatky Ministerstva vnitra, Policie ČR, rezortů i příslušných institucí působících v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Podává informace o stavu a vývoji kriminality na území ČR a o opatřeních k jejímu snižování a také o činnosti státních orgánů zapojených do systému ochrany vnitřní bezpečnosti České republiky. Zpráva je připravována a zveřejňována již více než 20 let a je vždy schvalována vládou.

Zpráva o druhém kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu⁶⁶

V letech 2019 až 2021 proběhlo v ČR druhé kolo procesu národního hodnocení praní peněz a financování terorismu. Postupy národního hodnocení rizik se řídí metodikou FATF.⁶⁷ Nad rámec stanovený metodikou byla nedílnou součástí procesu formulace opatření ke zmírnění identifikovaných a posuzovaných rizik. Zpráva, která shrnuje nejvýznamnější výstupy z tohoto procesu, obsahuje proto rozsáhlý seznam konkrétně formulovaných opatření. Tato opatření jdou napříč všemi zainteresovanými subjekty ze soukromého i státního sektoru a zasahují do celého systému prevence a stíhání praní peněz a financování terorismu. Zpráva o druhém kole národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu byla schválena vládou ČR.

Zprávy o nelegálních drogách v České republice

Zprávy o drogové situaci v České republice vydává Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Text se zabývá téměř výhradně nelegálními či pouličními drogami, nikoliv tedy primárně alkoholem a tabákem. Obsahuje kapitoly zaměřené mimo jiné na prevenci, odhad počtu uživatelů drog a zdravotní a sociální souvislosti užívání drog.

⁶⁵ <https://www.databaze-strategie.cz/>

⁶⁶ <https://fau.gov.cz/informace-o-druhem-kole-narodniho-hodnoceni-rizik>

⁶⁷ <http://www.fatf-gafi.org>

Zprávy o stavu obchodování s lidmi v České republice⁶⁸

Zprávy o stavu obchodování s lidmi se tradičně zaměřují na obchodování s lidmi, zejména ve smyslu skutkové podstaty ustanovení § 168 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., tedy obchodování s osobami staršími 18 let a také trestné činnosti páchané na osobách mladších 18 let. Zprávy se, obdobně jako v předchozích letech, věnuje i jevům doprovodným a s obchodováním s lidmi úzce souvisejícím. Zprávy zpracovává Ministerstvo vnitra.

Výroční zprávy

Relevantní informace k oblasti organizovaného zločinu obsahují také výroční zprávy příslušných organizací, které s organizovaným zločinem bojují. Mezi ně patří například **výroční zpráva Národní centrály proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování**,⁶⁹ **Finančního analytického úřadu**,⁷⁰ **Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie a vyšetřování**,⁷¹ **Zpráva o činnosti státního zastupitelství a příslušných národních zpravodajů**⁷² nebo **výroční zpráva Bezpečnostní informační služby**.⁷³

Tematické materiály

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním⁷⁴

Národní strategie byla zpracována na základě závěrů hodnocení úspěšnosti předchozí strategie a reflektuje získané zkušenosti a současný stav vědeckého poznání o fenoménu užívání drog. Definuje základní východiska protidrogové politiky vlády, směry řešení problému užívání drog a principy a přístupy, na kterých protidrogová politika České republiky staví. Podrobnější definování dílčích cílů, nástrojů a aktivit k dosažení strategických cílů a definování priorit protidrogové politiky na nejbližší období je úkolem a obsahem tří navazujících Akčních plánů na období platnosti strategie, každého v délce 3 let.

Vládní koncepce boje s korupcí⁷⁵

Současná Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023 až 2026 akcentuje prosazení těch protikorupčních opatření, ke kterým se Česká republika zavázala na mezinárodní úrovni, resp. která jí byla ze strany mezinárodních organizací, hodnotících mechanismů či platforem uložena, a dále těch protikorupčních opatření, k jejichž prosazení se vláda zavázala ve svých oficiálních programových dokumentech. Jedním z cílů tohoto přístupu je redefinovat protikorupční politiku v tom smyslu, aby nedocházelo k vyprázdnění obsahu boje proti korupci a důležité protikorupční normy byly důsledně prosazovány v Poslanecké sněmovně. Důraz tedy není kladen na kvantitu opatření, ale na jejich účinné naplňování s cílem dosažení výrazného kvalitativního posunu.

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice⁷⁶

⁶⁸ <https://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>

⁶⁹ <https://www.policie.cz/clanek/vyrocn-zprava-ncz-2023.aspx>

⁷⁰ <https://fau.gov.cz/vyrocn-zpravy>

⁷¹ <http://www.policie.cz/clanek/vyrocn-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>

⁷² <https://verejnazaloba.cz/nasz/cinnost-nejvyššího-statního-zastupitelství/zpravy-o-cinnosti/>

⁷³ <https://www.bis.cz/vyrocn-zpravy/>

⁷⁴ <https://www.drogy-info.cz/nms/politika-v-oblasti-zavislosti/narodni-strategie-prevence-a-snizovani-skod-spojenych-se-zavislostnim-chovanim-2019-2027/>

⁷⁵ <https://korupce.cz/protikorupcni-dokumenty-vlady/>

⁷⁶ <https://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-924305.aspx>

Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice pro období 2020–2023 určuje politiku boje proti obchodování s lidmi na národní úrovni. Opatření v ní obsažená se zaměřují především na boj proti obchodování s lidmi za účelem pracovního vykořisťování a boj proti obchodování s dětmi, přičemž průřezovou prioritou je také zvláštní důraz na ochranu zvláště zranitelných skupin.

Strategie prevence kriminality v České republice⁷⁷

Strategie prevence kriminality v České republice formuje a rozvíjí systém prevence kriminality na celorepublikové i místní úrovni a rozvíjí přístupy a postupy státní správy i samospráv v preventivním přístupu k řešení jednotlivých druhů kriminality (trestné činnosti i přestupků) a kriminálně rizikových jevů, k řešení komplexní bezpečnostní situace v ohrožených lokalitách, k zacházení s oběťmi a pachateli trestné činnosti. Posiluje se spolupráce a vzájemná koordinace partnerů v oblasti prevence kriminality.

Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky⁷⁸

Strategie je strukturována do tří základních vizí – sebevědomě v kyberprostoru, silná a spolehlivá spojení a odolná společnost 4.0, odpovídajících budoucímu strategickému směřování ČR s časovým přesahem do dalších let. Dále je rozpracována prostřednictvím navazujícího Akčního plánu.

Akční plán pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin⁷⁹

Akční plán vychází z podnětů z praxe orgánů vymáhajících právo v oblasti této závažné trestné činnosti a jeho cílem je efektivnější boj s tímto mnohdy podceňovaným fenoménem. Akční plán reflektuje požadavky mezinárodní úmluvy CITES a jednotlivých priorit Akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a též závěry Rady k tomuto plánu přijaté dne 20. června 2016, zároveň zohledňuje specifickou situaci a potřeby v ČR. Zabývá se posílením spolupráce příslušných orgánů, zlepšením jejich pracovních podmínek, zvyšováním povědomí o této trestné činnosti a rozvojem mezinárodní spolupráce.

Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023⁸⁰

Opatření zahrnutá ve strategii cílí na zlepšení mezirezortní spolupráce, prohloubení a rozšíření vzdělávání orgánů vymáhajících právo v této oblasti, analýzu platné legislativy a osvětovou činnost vůči veřejnosti. Dne 21. srpna 2024 byla usnesením vlády č. 558 tato strategie změněna tak, že byla prodloužena její platnost do 31. července 2026.

Ostatní dokumenty

Bezpečnostní strategie České republiky⁸¹

Bezpečnostní strategie ČR představuje základní hodnoty, přístupy, nástroje a opatření k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu. Nová Bezpečnostní strategie vznikla kvůli potřebě reagovat na zhoršené bezpečnostní prostředí, i z nutnosti posílit zapojení a účast všech stupňů veřejné

⁷⁷ <https://www.mvcr.cz/clanek/nova-strategie-prevence-kriminality-v-cr-na-leta-2022-2027-byla-schvalena-vladou.aspx>

⁷⁸ <https://nukib.gov.cz/cs/kyberneticka-bezpecnost/strategie-akcni-plan/>

⁷⁹ <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/akcni-plan-pro-potirani-nelegalniho-obchodu-s-ohrozenymi-druhy-zivocichu-a-rostlin-do-roku-2023-2020?typ=struktura>

⁸⁰ <https://mv.gov.cz/clanek/prevence-a-potirani-trestne-cinnosti-souvisejici-s-odpady.aspx>

⁸¹ <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

správy, občanské společnosti i jednotlivců v zajišťování vlastní a sdílené bezpečnosti. Připomíná, že do bezpečnosti je třeba investovat na všech úrovních: od dostatečných výdajů na obranu, přes obezřetnost v obchodních vztazích nebo ostražitost vůči dezinformacím až po zabezpečení osobního počítače.

Koncepce rozvoje Policie ČR⁸²

Tento zásadní strategický dokument obsahuje popis vývoje a aktuálního stavu Policie ČR, věnuje se zhodnocení současné bezpečnostní situace včetně prognóz do budoucna a především přináší vizi fungování Policie ČR v podmínkách společenského vývoje ve střednědobé perspektivě. Navazuje na předchozí podobný materiál ohraničený rokem 2020 a zaměřuje se na všechny činnosti, kterých se Policie ČR věnuje.

Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky v oblasti trestné činnosti páchané v kyberprostoru⁸³

Součástí koncepce je popis současné organizační struktury Policie ČR v problematice vyšetřování kybernetické kriminality, včetně podpůrných a expertních pracovišť s vizí budoucího vývoje, oblast personálního a materiálně technického zabezpečení, problematika vzdělávání, spolupráce s ostatními subjekty a výčet možných legislativních změn.

Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030⁸⁴

Tato koncepce definuje organizovaný zločin jako jednu z nejzávažnějších hrozeb pro Českou republiku společně s ilegální migrací a terorismem, přičemž priority bezpečnostního výzkumu reagují na požadavek dlouhodobé stabilizace a důrazu na bezpečnostní přínos ve výše zmíněných oblastech. Materiál reflektuje specifickou vazbu mezi bezpečností státu a racionálním využíváním existujících výzkumných kapacit cestou komplementárních programů veřejné podpory.

---

82 <https://www.policie.cz/clanek/dokumenty-policie-ceske-republiky.aspx>

83 materiál nebyl zveřejněn

84 <https://www.mvcr.cz/vyzkum/clanek/koncepce-meziresortni-koncepce-podpory-bezpecnostniho-vyzkumu-cr.aspx>

SEZNAM ZKRATEK

Zkratky jsou uváděny, pouze pokud nejsou zavedeny přímo v textu, nebo jsou zavedeny a vyskytují se ve více kapitolách a jejich vysvětlení je nezbytné pro lepší porozumění textu.

AML	Boj proti praní špinavých peněz
CaaS	Crime as a service (zločin jako služba)
CenZA	Centrum zajištěných aktiv MV
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
CS	Celní správa České republiky
ČBA	Česká bankovní asociace
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EMPACT 2022+	Stálá politika Evropské unie pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti – EMPACT 2022+ (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats – Evropská multidisciplinární platforma pro boj proti kriminálním hrozbám
EU	Evropská unie
FS	Finanční správa České republiky
GŘŘ	Generální finanční ředitelství
GIBS	Generální inspekce bezpečnostních sborů
GŘC	Generální ředitelství cel
HZS	Hasičský záchranný sbor ČR
IKSP	Institut pro kriminologii a sociální prevenci
KŘP	Krajské ředitelství Policie ČR
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
NCTEKK	Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV
NPC	Národní protidrogová centrála SKPV
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OBP	Odbor bezpečnostní politiky MV
OČTŘ	Orgány činné v trestní řízení
PČR	Policie České republiky
PP	Policejní prezidium České republiky
ŘMPS	Ředitelství pro mezinárodní policejní spolupráci PP ČR
SD	Styčný důstojník
SIS	Schengenský informační systém
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování PČR
TČ	Trestný čin
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
UNODC	Úřad OSN pro drogy a kriminalitu
ÚSKPV	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR
ÚZČ	Útvar zvláštních činností SKPV
ZÚ	Zastupitelský úřad

KONCEPCE BOJE PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU DO ROKU 2030

Vydalo
Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky
oddělení bezpečnostních hrozeb a krizového řízení
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná
tel. 974 832 486, e-mail: obp@mv.gov.cz.

Praha, 2025
Text neprošel jazykovou korekturou.